

Programul Operațional Regional 2014 – 2020

**Draft
Iulie 2014**

RO

1

RO

CUPRINS

Abrevieri.....	4
SECȚIUNEA 1. Strategia pentru contribuția programului operațional la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale	6
SECȚIUNEA 2. Axele prioritare.....	41
2.A Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic	41
2.B Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii.....	51
2.C Axa prioritară 3: Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice.....	65
2.D Axa prioritară 4: Dezvoltare urbană durabilă.....	75
2.E Axa prioritară 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural.....	97
2.F Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	106
2.G Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	117
2.G Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale.....	125
2.H Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban.....	134
2.I Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale.....	143
2.J Axa prioritară 11: Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România	153
2.K Axa prioritară 12: Asistență tehnică.....	161
SECȚIUNEA 3. Plan de finanțare.....	166
3.1 Alocare financiară din fiecare fond și sumele aferente rezervei de performanță.....	166
3.2 Alocare financiară totală pentru fiecare fond și cofinanțare națională (EUR).....	168
SECȚIUNEA 4. Abordare integrată a dezvoltării teritoriale	175
SECȚIUNEA 5. Nevoile specifice ale zonelor geografice cel mai grav afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă supuse celui mai ridicat risc de discriminare sau de excludere socială (după caz).....	181
SECȚIUNEA 6. Nevoile specifice ale zonelor geografice care suferă de pe urma unor handicapuri naturale sau demografice severe și permanente (după caz)	184
SECȚIUNEA 7. Autoritățile și organismele responsabile cu managementul, controlul și auditul, precum și rolul partenerilor relevanți.....	185
7.1 Autorități și organisme relevante	185
7.2 Implicarea partenerilor relevanți	185

SECȚIUNEA 8. Coordonarea dintre fonduri, FEADR, FEPAM și alte instrumente de finanțare naționale și ale uniunii, precum și coordonarea cu BEL.....	188
SECȚIUNEA 9. Condiționalități ex-ante	189
9.2 Descrierea acțiunilor pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante, organisme responsabile și calendar	233
SECȚIUNEA 10. Reducerea sarcinii administrative pentru beneficiari	247
SECȚIUNEA 11. Principii orizontale	251
SECȚIUNEA 12. Elemente separate	255

ABREVIERI

ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AM	Autoritatea de Management
ANRSC	Agenția Națională pentru Reglementarea Serviciilor Comunitare
AP	Acord de Parteneriat
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BM	Banca Mondială
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CDR	Consiliul de Dezvoltare Regională
CE	Comisia Europeană
CCDR	Comitetul Consultativ pentru Dezvoltare Regională
EUR	Euro
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
FSE	Fondul European Social
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDRAP	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MFE	Ministerul Fondurilor Europene
MMFPSPV	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
MS	Ministerul Sănătății
MT	Ministerul Transportului
ONG	Organizații Non-guvernamentale
INS	Institutul Național pentru Statistică
OI	Organism Intermediar
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PNR	Programul Național pentru Reformă
PO	Programul Operațional
POR	Programul Operațional Regional
POC	Programul Operațional Competitivitate
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POIM	Programul Operațional Infrastructură Mare
UE	Uniunea Europeană
PIB	Produs Intern Brut
ANCPI	Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
TEN-T	Trans-European Transport Networks
TIC	Tehnologia Informației și Comunicării
PAM	Programul de acțiune privind mediul
TFUE	Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene
SNCDI	Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare
SNIMM	Strategia Națională pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii
SNC	Strategia Națională de Cercetare
YEI	Youth Employment Initiative
GES	Gaze cu Efect de Seră
SICCF	Sistemul integrat de cadastru și carte funciară
IT	Tehnologia Informației
VAB	Valoare Adăugată Brută

OT Obiectiv Tematic
OCPI Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară
UAT Unitate Administrativ Teritorială

SECȚIUNEA 1. STRATEGIA PENTRU CONTRIBUȚIA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL LA STRATEGIA UNIUNII PENTRU O CREȘTERE INTELIGENTĂ, DURABILĂ ȘI FAVORABILĂ INCLUZIUNII ȘI REALIZAREA COEZIUNII ECONOMICE, SOCIALE ȘI TERITORIALE

1.1. Strategia pentru contribuția programului operațional la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale

1.1.1. Descrierea programului strategiei pentru de contribuie la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și pentru realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Programul Operațional Regional 2014-2020 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în România, prin completarea și dezvoltarea direcțiilor și priorităților de dezvoltare regională conținute în Planul Național de Dezvoltare (PND) și Cadrul Național Strategic de Referință (CNSR) 2007 – 2013 și implementate prin Programul Operațional Regional 2007 – 2013, precum și prin alte programe naționale. Această abordare are la bază una dintre principalele recomandări ale Raportului de evaluare ex-ante POR 2007 – 2013, în care se afirmă că pe termen lung obiectivul global al politicii de dezvoltare regională va putea fi atins dacă se urmăresc în continuare prioritățile majore de dezvoltare stabilite în perioada 2007 - 2013.

Strategia Programului Operațional Regional 2014-2020 (POR) se fundamentează pe analize socio-economice detaliate și pe analiza SWOT, care evidențiază actualitatea celor mai multe priorități de dezvoltare regională identificate pentru actuala perioadă de programare 2007-2013, dar și priorități noi, menite să conducă la creșterea capacității inovative la nivel regional și local. Sunt încă de actualitate nevoile de dezvoltare a anumitor tipuri de infrastructuri – de transport, educațională, de sănătate – completate cu priorități noi, impuse de necesitatea modernizării economiilor regionale românești, în concordanță cu politica de coeziune a UE și cu țintele de atins în contextul *Strategiei Europa 2020*, privind investițiile în tehnologii moderne, servicii și creșterea competitivității.

În ceea ce privește metodologia de elaborare, s-a urmărit asigurarea coerenței interne a Programului Operațional Regional 2014-2020 prin respectarea logicii intervenției, care propune, într-o primă etapă, identificarea nevoilor de dezvoltare care urmează să fie adresate prin program, iar ulterior sunt formulate obiectivele specifice aferente schimbării urmărite prin prioritățile de investiții selectate și cuantificarea acestei schimbări prin rezultatele propuse. Referitor la coerența externă, Programul Operațional Regional 2014-2020 este în conformitate, ca și direcții de acțiune, cu conținutul Acordului de Parteneriat 2014-2020 și are la bază prioritățile comune de dezvoltare propuse în cadrul Planurilor de Dezvoltare Regională și sintetizate prin Strategia Națională de Dezvoltare Regională, fiind totodată corelat și complementar cu celelalte programe operaționale propuse pentru această perioadă de programare și/sau strategiile sectoriale elaborate la nivelul ministerelor de linie pentru domeniile asupra cărora se va interveni prin POR (ex. Strategia în domeniul sănătății, educației, IMM-urilor etc.). Totodată, atât prin viziunea strategică cât și prin acțiunile propuse spre finanțare în cadrul priorităților de investiții, POR își propune să contribuie la realizarea unor obiective de dezvoltare mai largi, formulate la nivel național în documente precum *Programul Național de Reformă* sau, la nivelul UE, prin *Strategia Europa 2020*.

Cel mai relevant factor, din punct de vedere al impactului asupra economiei românești, rămâne criza economică și financiară mondială. Criza economică a afectat profund economia și societatea românească, având implicații majore asupra nivelului de creștere economică, ocupării, mediului de afaceri, sistemelor de sănătate și pensii, educației, turismului și, inevitabil, asupra nivelului de trai al populației. De altfel, concluziile Raportului **Actualizarea evaluării intermediare a Programului Operațional Regional 2007 – 2013** (raport finalizat la începutul anului 2014), confirmă faptul că nevoile de dezvoltare identificate în perioada anterioară de programare, nu numai că rămân actuale, dar chiar au fost amplificate de impactul crizei financiare și economice.

Deși în perioada anterioară deteriorării climatului economic și financiar, dinamica PIB a fost robustă: în termeni reali PIB crescând anual cu peste 6%, declanșarea crizei economice în ultimul trimestru al anului 2008 și adâncirea acesteia pe parcursul anului 2009 au condus la inversarea dinamicii PIB, anul 2009 marcând o scădere dramatică de 6,6%. Accentuarea crizei economice este rezultatul adâncirii dezechilibrelor macroeconomice, în special al deficitului contului curent și al celui bugetar. Astfel, declinul economic a încetinit inclusiv ritmul de reducere a decalajelor de dezvoltare, măsurat prin PIB/locuitor, dintre regiunile de dezvoltare și media comunitară. Per ansamblu, în perioada 2005-2010, disparitățile dintre regiunile București-Ilfov și Vest, pe de o parte, și restul regiunilor de dezvoltare, pe de altă parte, s-au adâncit. Regiunea Vest este singura din România al cărei ritm de recuperare a decalajelor a continuat și pe durata recesiunii economice. Regiunea București-Ilfov a înregistrat cea mai amplă deteriorare a PIB/locuitor, ca urmare a impactului crizei economice, însă nivelul indicatorului din această regiune rămâne net superior valorilor înregistrate în celelalte regiuni de dezvoltare.

Viziunea strategică pentru POR 2014-2020 are la bază următoarele **nevoi de dezvoltare**, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socio-economică a regiunilor României, precum și a principalelor direcții de acțiune strategică menționate de Comisia Europeană în *Documentul de Poziție pentru România* (2012), în special în ceea ce privește finanțarea din FESI în această perioadă de programare:

- **Transfer limitat al rezultatelor cercetării în piață și nivel scăzut de asimilare a inovării în firme**

Sprijinul pentru cercetare și dezvoltare este extrem de scăzut în raport cu obiectivele pentru 2020, situându-se, în medie, în 2012 la 0,42% din PIB, fiind în mare măsură inefficient, cu un sistem de cercetare și inovare fragmentat, priorități insuficient bazate pe cerere, conexiuni internaționale slabe, absența unei mase critice în ceea ce privește calitatea rezultatelor cercetării, care nu se transformă în cercetare aplicată și în aplicații inovatoare, legături slabe între educație, cercetare și mediul de afaceri.

Totodată, la nivelul Uniunii Europene, pentru 2014, conform raportului „Innovation Union Scoreboard”, România este inclusă în grupa ultimelor state privind cel mai scăzut grad al inovării, în categoria inovatorilor modești, ultima dintre cele patru categorii ale clasamentului, împreună cu Bulgaria și Letonia. România se clasează pe ultimele poziții în ceea ce privește proporția IMM-urilor inovative care cooperează cu altele, numărul de aplicații pentru patente, investițiile în firme sau numărul de IMM-uri care au introdus un produs sau un proces inovator, fiind sub media UE pentru acești indicatori. Performanța inovării a avut un trend ascendent până în 2009, după care acesta este oscilatoriu până în prezent.

La nivel național, sunt acreditate de către Ministerul Educației Naționale – Departamentul de cercetare - 46 de infrastructuri de inovare și transfer tehnologic (2012) distribuite inegal în regiunile de dezvoltare (majoritatea fiind localizate în regiunea București-Ilfov). Aceste entități, conform rapoartelor de monitorizare realizate de Ministerul Educației Naționale (Departamentul de cercetare) nu au capacitate de a asimila informațiile complete referitoare la toate inovațiile existente în piață și nici capacitatea de auto-susținere. În consecință, este necesară dezvoltarea acestor centre de transfer tehnologic astfel încât ele să poată funcționa ca un intermediar între oferta de cercetare și cererea de inovare pe piață. Astfel, accesul rezultatelor cercetării pe piață ar fi facilitat, inovarea ar fi mai ușor asimilabilă iar ritmul general de introducere a progresului în societate ar fi mai mare.

- **Sector al IMM-urilor insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiilor regionale**

Economia României poate fi caracterizată prin performanță la export și productivitate scăzute, cu o predominanță a IMM-urilor concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. Aceste caracteristici creează decalaje importante de dezvoltare comparativ cu alte state UE, a căror economie se bazează pe inovare și sofisticare.

Totodată, decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor la 1000 locuitori, s-au adâncit în ultimii ani. În România, conform datelor statistice disponibile (2011) existau 21 de IMM-uri la 1.000 de locuitori, valoare situată la mai puțin de 50% din media UE.

Rata de supraviețuire a întreprinderilor după trei ani de la înființare era, conform Eurostat, în 2011, în România, de 44,49%, aflându-se printre ultimele state membre în această categorie, în condițiile în care, în 2008, ne situam printre primele poziții în acest clasament, cu 65,86%. La baza acestui indicator se află valoarea absolută a numărului întreprinderilor nou create care au supraviețuit după trei ani de la înființare, în România indicatorul fiind la valoarea de 8.710, valoare foarte mică. Doar 19,4% din totalul IMM-urilor existente în România au introdus inovare de produs sau de proces, principala sursă de competitivitate a IMM-urilor din România reprezentând-o costurile scăzute. În același timp, IMM-urile dețin aproape 2/3 din totalul locurilor de muncă din România, însă competitivitatea acestora este afectată de utilizarea unor tehnologii și echipamente cu durata de viață depășită și în general energofage.

Cu toate că IMM-urile au beneficiat de sprijin prin intermediul structurilor de incubare a afacerilor acesta a fost totuși insuficient: deși la nivel național există mai multe astfel de structuri, în anul 2012 erau acreditate și monitorizate doar 10 de incubatoare de afaceri, din care doar șapte funcționale, sprijinind 149 de IMM-uri cu 327 locuri de muncă. Totodată, instalarea crizei economice a marcat debutul declinului sectorului IMM, numărul unităților active scăzând cu aproximativ 4% la nivelul anului 2009. Tendința descrescătoare s-a accentuat în următorii doi ani, astfel încât, la sfârșitul anului 2011, creșterea numărului de IMM din perioada anterioară crizei economice era aproape în totalitate anulată. Impactul crizei economice asupra nivelului ocupării din sectorul IMM a fost însă unul extrem de puternic, datele statistice reflectând pierderea a peste 463.000 locuri de muncă numai în intervalul 2008-2010. Rata creditelor neperformante ale IMM a crescut exponențial: de la 0,9% în decembrie 2007 la 23,2% în iulie 2012.

Deși s-au făcut progrese (în privința privatizării, eficientizării și reglementării sectorului financiar) în ultimii ani, România prezintă serioase decalaje serioase de competitivitate în raport cu statele membre ale UE, la nivelul tuturor elementelor care determină

competitivitatea. Acestea se reflectă în ultimă instanță, într-o productivitate scăzută, fapt ce definește problema competitivității în România. Sectorul IMM poate fi caracterizat prin orientare relativ slabă către activități productive, acces redus la capital, tehnologie și infrastructură, aspecte care afectează negativ productivitatea economică.

În vederea menținerii competitivității pe piața globală, IMM-urile trebuie să devină mai productive și să ofere o mai mare calitate și diversitate a produselor, serviciilor și mărfurilor proprii. Totodată, sectorul IMM-urilor necesită sprijin pentru accesarea de fonduri și atragerea de forță de muncă competentă, fiind un sector vulnerabil în fața schimbărilor economice.

- **Consumuri energetice nesustenabile și potențial de economisire ridicat în infrastructurile publice, inclusiv clădiri publice, precum și la nivelul clădirilor rezidențiale**

Sectorul clădirilor este un mare consumator de energie și contribuie major la emisiile de gaze cu efect de seră. Conform datelor statistice, din totalul clădirilor la nivel național, clădirile rezidențiale reprezintă o majoritate semnificativă. Datele puse la dispoziție de INS, rezultate la ultimul Recensământ al populației și locuințelor, indică, pentru anul 2011, un număr de aproximativ 5,1 milioane de clădiri cu locuințe, corespunzător unui număr de 8,4 milioane locuințe. Mediului urban (circa 4,6 milioane locuințe) îi sunt specifice locuințele multifamiliale, iar în mediul rural (3,8 milioane locuințe) predomină locuințele individuale. Din totalul celor 4,6 milioane locuințe localizate în mediul urban, aproximativ 1,4 milioane de apartamente sunt conectate la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice. Circa 40% din locuințele din mediul urban conectate la sistemul centralizat sunt localizate în regiunea București-Ilfov.

Clădirile nerezidențiale ocupă un loc important în fondul de clădiri din România în ceea ce privește consumul de energie. Dintre toate aceste tipuri de clădiri, clădirile deținute de autoritățile publice centrale sau locale ocupă un loc important în politicile de creștere a eficienței energetice a clădirilor, prin prisma exemplului de a contribui la reducerea consumului de energie și a emisiilor de CO₂ în atmosferă, și mai ales ținând cont de portofoliul clădirilor deținute. Estimările privind stocul de clădiri publice (studiu BERD) indică o suprafață de aproximativ 31 mil. m² la nivel național, din care 9 mil. m² unități de sănătate, 15 mil. m² unități de educație, respectiv 7 mil. m² clădiri administrative (primării, biblioteci, muzee etc.). În particular, un inventar realizat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice cu privire la clădirile cu suprafețele de peste 500 m² deținute și ocupate de administrația publică centrală, indică un număr de 2.953 de clădiri cu o suprafață de aproximativ 6,7 mil. m².

Este de menționat că fondul de clădiri din România a fost construit la standarde scăzute în timpul regimului comunist, iar renovarea fondului existent a fost neglijată. Performanța energetică a clădirilor este foarte scăzută, astfel încât există un potențial important de economisire a utilizării energiei.

În același timp, există un potențial mare de economisire a energiei și în sectorul iluminatului public, pe fondul unei dezvoltări insuficiente a acestuia la nivel național. La nivel național, doar jumătate din totalul celor 3.180 de localități beneficia de serviciul de iluminat public. În zonele urbane serviciului de iluminat public este organizat în 255 de localități (aproximativ 15% dintre localitățile care beneficiază de acest serviciu) și în zonele rurale aprox. 1400 de localități (reprezentând 85%). Pe regiuni de dezvoltare, cele mai puține localități în care este organizat serviciul de iluminat se regăsesc în regiunea București-Ilfov (7 localități), iar cele

mai numeroase se înregistrează în regiunea Sud-Muntenia (607 localități). Gradul de acoperire a municipalităților cu serviciul de iluminat public este relativ scăzut la nivel național. Conform statisticilor furnizate de către ANRSC, gradul de acoperire de servicii de iluminat în municipiile reședințe de județ este de 93%. Acoperire de 100% se înregistrează numai în câteva orașe mari (de exemplu, Suceava, Ploiesti, Braila, Brasov).

- **Nivel de poluare ridicat la nivelul zonelor urbane**

Datele existente confirmă faptul că o mare parte din poluarea marilor orașe și conținutul crescut de CO₂ se datorează traficului motorizat în interiorul acestora, atât al autoturismelor individuale și autovehiculelor de marfă, cât și mijloacelor de transport în comun învechite. Congestionarea traficului reprezintă o problema cvasi-generală în toate marile municipii ale României. Studii recente ale Băncii Mondiale notează faptul că numărul utilizatorilor transportului public din multe orașe din România este în scădere, cu o creștere corespunzătoare a numărului de autoturisme în proprietate privată.

Transportul public urban este în continuă scădere la nivelul orașelor, concomitent cu creșterea intensivă a numărului de autovehicule personale (date INS) cu efecte asupra poluării, creșterii congestiei traficului și consumuri energetice mari, fiind notabil faptul că numărul de pasageri transportați de către operatorii de transport în aceste areale urbane a scăzut de la peste 3,5 miliarde pasageri/an în 1992 la mai puțin de 2 miliarde pasageri/an în 2012. În plus, dinamica spațială continuă a localităților urbane, de cele mai multe ori manifestată sub forma expansiunii necontrolate, a accentuat problema traficului în orașe și folosirea intensivă a autovehiculelor proprii în lipsa transportului public urban.

Gradul de poluare în orașe a crescut și din cauza utilizării masive a transportului auto comercial, în transportul de mărfuri, traficul de tranzit și aprovizionare în zona centrală a orașelor fiind o problemă în arealele urbane care nu dispun de by-pass-uri sau centuri ocolitoare.

România are în cele 320 de orașe și municipii un număr insuficient de spații pietonale și spații verzi, iar utilizarea bicicletei ca mijloc de locomoție (și nu recreațional) este încă percepută ca fiind în stadii incipiente.

- **Resurse de patrimoniului cultural, dar slab valorificate**

Strategia sectorială în domeniul Culturii și Patrimoniului Național pentru perioada 2014-2020 identifică un număr de 30.108 monumente istorice, dintre care 75% dintre monumente sunt în pericol, iar 35% dintre monumente au un grad avansat de degradare. Dintre acestea, numai 30% din totalul monumentelor sunt înscrise în baza cadastrală. În ceea ce privește starea de conservare a monumentelor, se poate observa că, fără a lua în calcul monumentele aflate în stare necunoscută care sunt și cele mai numeroase, numai 4387 de monumente sunt în stare bună și foarte bună.

Cauzele care generează disfuncții și vulnerabilități în domeniul conservării, protecției și valorificării durabile a patrimoniului cultural și natural sunt reprezentate de gradul de implicare scăzut al autorităților, gestionarea defectuoasă a patrimoniului de către autorități, lipsa de educație, nerespectarea legislației, intervenții nevizate, lipsa fondurilor pentru sprijinirea proprietarilor.

Investițiile în restaurarea, protecția și valorificarea prin turism a patrimoniului cultural vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și

patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe piețe noi, în formare.

- **Potențial turistic valoros, echilibrat distribuit teritorial – alternativă pentru revigorarea zonelor mai puțin dezvoltate / izolate**

Turismul european se confruntă cu provocări majore, această activitate trebuind să se adapteze la evoluțiile societății, care vor influența cererea din domeniu, iar pe de altă parte, trebuie să facă față constrângerilor impuse de structura actuală a sectorului, de caracterul lui specific și de contextul economic și social al acestuia.

Criza economică și financiară a avut efecte semnificative asupra cererii de servicii turistice. Astfel, în conformitate cu studiile efectuate de OMT, s-a constatat că, chiar dacă au continuat să efectueze călătorii, s-a constatat faptul că turiștii și-au adaptat comportamentele la împrejurări, în special prin alegerea unor destinații mai apropiate, prin reducerea duratei sejurului și a cheltuielilor asociate acestuia. În acest context, nu este de neglijat gradul de reziliență ridicat al turismului, în fața provocărilor generate de criza economică, acest sector absorbind mult mai ușor șocurile apărute, comparativ cu celelalte sectoare ale economiei, mult mai vulnerabile în fața crizei.

Astfel, în ceea ce privește România, rapoartele elaborate de către WTTC¹ indică faptul că efectele negative ale crizei economice asupra turismului s-au manifestat, cu precădere, începând cu anul 2009, când principalii indicatori au cunoscut un trend descendent. După vârful de criză, începând cu anul 2012, se constată un reviriment al industriei turistice, aceasta având o cotă de 1,5% de contribuție directă la formarea PIB (o creștere reală de 9,4%), în timp ce contribuția totală a turismului la formarea PIB este de 5,1% (respectiv o creștere reală de 9,1%).

Turismul a avut o contribuție directă semnificativă și în ceea ce privește ocuparea locurilor de muncă, constatându-se faptul că a creat și menținut, în 2012, aproximativ 193.000 locuri de muncă (2,3% din numărul total de angajați), în timp ce contribuția la crearea și menținerea de locuri de muncă inclusiv în sectoare conexe a fost de peste două ori mai ridicată (494.000 locuri de muncă, respectiv 5,7% din numărul total al angajaților). De asemenea, estimările WTTC pentru anul 2013 plasează România în primele 5 țări, după contribuția directă a turismului la formarea PIB, cu o creștere de 10,6% și pe locul 4, în ceea ce privește cheltuielile totale efectuate de turiștii străini, cu o creștere de 13,2%.

Principalele provocări specifice turismului includ, în principal, conservarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale și culturale, reducerea la minimum a utilizării resurselor și a poluării în cadrul destinațiilor turistice, inclusiv producerea de deșeuri, gestionarea schimbării în interesul bunăstării comunității, reducerea caracterului sezonier al cererii, impactul asupra mediului, crearea unui turism accesibil tuturor, fără discriminare, precum și îmbunătățirea calității locurilor de muncă din domeniul turismului. Planurile de Dezvoltare Regională, elaborate la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, istoric și cultural precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

În ceea ce privește problemele cu care se confruntă sectorul balnear din România sunt reprezentate de investițiile reduse sau insuficiente în modernizarea capacităților de primire și a

¹ WTTC Travel&Tourism Economic Impact 2013

bazei de tratament, în ciuda alocării de fonduri consistente pentru dezvoltarea acestui sector în perioada 2007 – 2013 dar și percepției incorecte, potrivit căreia sectorul balnear se adresează, exclusiv, persoanelor cu probleme de sănătate.

De asemenea, disfuncționalitățile înregistrate la nivelul structurilor sindicale, deținătoare de active importante în domeniul balnear, au condus la degradarea bazelor de tratament în zone cu un potențial turistic extrem de valoros. Un alt aspect important legat de domeniul balnear arată faptul că majoritatea covârșitoare a investițiilor semnificative realizate în stațiunile balneare aparțin investitorilor privați, fiind îndreptate îndeosebi către conceptul de wellness - orientat către odihnă, relaxare și tratamente mai puțin intensive, în structuri de cazare cu clasificări superioare.

În acest context, cele mai multe izvoare termale și minerale din România rămân neexploatate, astfel încât sectorul balnear este considerat unul dintre domeniile cu cel mai ridicat potențial, atât din perspectiva exploatarea resurselor, cât și a tendințelor favorizante ce se manifestă la nivel mondial, în ceea ce privește turismul de „wellness”.

O miză importantă în dezvoltarea **turismului balnear** este legată de evoluțiile demografice, manifestate în Europa, precum și de comportamentele sau așteptările turiștilor, pe care aceste evoluții le implică. Astfel, se preconizează că, în 2020, se preconizează că ponderea persoanelor cu vârsta de peste 65 ani va fi de aproximativ 20% din totalul populației. Acest segment al populației, la care se adaugă un număr tot mai mare de turiști cu mobilitate redusă, format din persoane care au atât putere de cumpărare, cât și timp liber, reprezintă un potențial enorm, în termeni de piață, necesitând, totodată o adaptare a sectorului, în contextul în care serviciile îngrijire a sănătății, solicitate de aceștia, devin tot mai căutate.

În România, este evidentă existența unei infrastructuri deficitare pentru agrement turistic și petrecerea timpului liber. În absența acesteia, este foarte dificil realizarea unui demers prin care să fie atrași turiști, vizitatori, care să petreacă un sejur cât mai îndelungat și care să efectueze cheltuieli în scop turistic.

- **Gradul scăzut de accesibilitate al anumitor zone ale țării, care are drept consecință o atractivitate scăzută și investiții extrem de reduse**

Cantitatea și calitatea infrastructurii de transport, bazate pe investițiile în domeniu, precum și gradul de acces la aceasta reflectă nivelul de civilizație, deopotrivă cu disponibilitatea de evoluție și creștere economică. În actualele condiții este necesar ca dezvoltarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport să ia în considerare dinamica redusă a dezvoltării economice în zonele unde acest tip de infrastructură este slab dezvoltată. Siguranța rutieră reprezintă și ea o problemă pe drumurile județene ; deși preiau mai puțin de un sfert din traficul total, pe aceste drumuri se înregistrează peste o treime din totalul accidentelor, iar victimele bicicliști sunt în proporție de peste 80% în mediul rural.

Recesiunea a diminuat volumul investițiilor în infrastructura de transport, afectând astfel starea drumurilor județene. Deși în ultimii ani au fost alocate importante fonduri europene pentru modernizarea rețelei de drumuri județene, aceasta rămâne slab dezvoltată și de o calitate necorespunzătoare. Ponderea drumurilor județene nemodernizate (pietruite și de pământ) în totalul drumurilor județene rămâne ridicată: la nivelul anului 2012, 25% din drumurile județene sunt neasfaltate.

În acest sens, la nivelul fiecărei regiuni au fost inventariate sectoarele de drum județean care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu Rețeaua TEN-T (de bază și extinsă), iar

prioritizarea lor a fost făcută luând în calcul efectele socio-economice scontate prin intervențiile preconizate. Circa 14.000 de km din totalul de 23.000 km de drumuri județene care asigură conectivitatea au nevoie de modernizări și reabilitări, iar proiectele prioritizate la nivel de regiune totalizează circa 8.400 km. Din totalul de peste 35.000 km de drumuri județene, doar circa 9.000 de km se află într-o stare bună, din care aproximativ un sfert (2.200 km) au fost reabilitați și modernizați prin POR 2007-2013. Lipsa accesului facil la coridoare TEN T și implicit către orașe și municipii face cu un procent relevant din forța de muncă disponibilă în mediul rural să nu aibă mobilitatea dorită.

- **Infrastructurile educaționale, de sănătate și de servicii sociale subdimensionate împiedică incluziunea socială și dezvoltarea capitalului uman**

În ceea ce privește educația, pentru România reprezintă încă un obiectiv accesul universal la învățământul obligatoriu. În 2012, se estimează că aproximativ 220.000 de copii și tineri de vârstă obligatorie (6-16 ani) nu frecventau nicio școală. Este de remarcat faptul că, deși copiii romi sunt în risc de abandon școlar crescut, ei constituie doar o minoritate a copiilor și tinerilor care nu frecventează școala.

În prezent, actul educațional se desfășoară în unități din învățământul primar și gimnazial dintre care peste 90% necesită reabilitare, mai mult de 70% dintre acestea fiind localizate în mediul rural. De asemenea, grădinițele și unitățile școlare (în special școlile primare), mai ales din mediul rural, frecventate de copii din medii sociale vulnerabile (de regulă, populația de etnie roma), au dotări edilitare precare (apă curentă, grupuri sanitare, canalizare, sisteme de încălzire) neîndeplinind standardele de calitate corespunzătoare unei funcționări normale. Totodată, transformarea grupei pregătitoare în clasa 0 și includerea acesteia în ciclul învățământului primar a crescut cererea și concomitent suprasolicitarea infrastructurii învățământului primar.

Infrastructura spitalelor, deși uzată moral cât și fizic, este suprasolicitată, actualmente înregistrându-se o utilizare excesivă și nejustificată a serviciilor medicale spitalicești, pentru situații în care sunt necesare servicii medicale primare, care pot fi furnizate în ambulatorii sau în unitățile de primiri urgențe. Pe lângă uzura fizică, în unele centre universitare, spitalele funcționează fie în mai multe clădiri (până la 25-30), fie având secții ale aceluiași spital, aflate la câțiva kilometri distanță, și, în consecință, cu pacienți care au nevoie de transport cu ambulanța pentru transferul între secții. Această situație a determinat Ministerul Sănătății să identifice ca una dintre prioritățile principale de investiții, crearea unei rețele de 8 spitale strategice regionale, ceea ce necesită reconfigurarea unor spitale, actualmente fragmentate.

Un alt palier al sistemului de sănătate este reprezentat de cel al spitalelor. Dacă în 2010 se înregistrau 428 de spitale în proprietate publică, actualmente, numărul acestora a ajuns la 360, dintre care 91,6% sunt localizate în mediul urban. Așadar, distribuția teritorială relevă o preponderență a mediului urban în ceea ce privește furnizarea serviciilor medicale de tip spitalicesc. Pe lângă distribuția inechitabilă, în cazul multora dintre spitalele județene de urgență se înregistrează o acută nevoie de echipamente moderne, cu ajutorul cărora pot fi tratate afecțiunile complexe de care suferă populația de la nivel urban, dar, mai ales, cea de la nivel rural pentru care accesibilitatea la servicii medicale spitalicești de urgență (și nu numai) reprezintă o problemă, ceea ce relevă nevoia finanțării echipamentelor spitalelor județene de urgență.

Infrastructura medicală de îngrijire primară în România este, în continuare deficitară, comparativ cu nevoile populației; de exemplu, numărul ambulatoriilor de specialitate, la nivel

național, aflate în proprietate publică, a scăzut cu aproximativ 30% în toate regiunile. De asemenea, infrastructura de sănătate este distribuită inegal pe teritoriul țării; astfel, mediul urban concentrează 92,5% din numărul dispensarelor medicale, 86,9% din totalul cabinetelor de medicină generală, fapt care generează inechități în accesul la servicii între mediul urban și rural.

În afara serviciilor medicale, investițiile în infrastructura serviciilor sociale sunt în mod egal necesare. Scăderea ratei natalității, precum și creșterea mortalității generale s-au concretizat în tendința generală de îmbătrânire a populației României, manifestată constant din anii '90 până în prezent; acest fenomen, conjugat cu cel al emigrării populației în vârstă de muncă a condus la efecte precum reducerea dimensiunii populației active, ceea ce exercită o presiune sporită asupra sistemului de asistență socială, în sensul creșterii cererii de servicii și prestații sociale.

Aceasta reclamă dezvoltarea și modernizarea sistemului de servicii sociale, în cadrul căruia o componentă importantă o reprezintă infrastructura. Datele existente arată, în plus, faptul că mediul rural este deficitar în ceea ce privește existența atât a centrelor sociale cât și a personalului (asistenți sociali) necesar. Toate acestea în condițiile în care fenomenul devitalizării multor sate (zone rurale) este din ce în ce mai accentuat, din cauza exodului populației tinere spre țări care oferă mai multe oportunități de angajare, ceea ce conturează o nevoie clară de servicii sociale atât în zona persoanelor în vârstă, rămase fără susținători, din punct de vedere financiar, cât și în zona copiilor, ai căror părinți au emigrat în străinătate, pentru a munci.

Una dintre reformele majore asumate de România în domeniul asistenței sociale, în general, și al celei furnizate pentru anumite categorii de persoane în special (copii, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități etc.) a reprezentat-o dezinstituționalizarea respectiv închiderea marilor centre sociale rezidențiale și furnizarea de servicii sociale în cadrul comunității. Peste 20% din persoanele vârstnice din România au nevoie de servicii de acest gen dar numai 0,23% beneficiază concret de ele. Dezvoltarea infrastructurii aferente acestui sistem de servicii (apartamente/locuințe de tip familial etc.), împreună cu diversificarea tipurilor de servicii este o nevoie urgentă care, pe termen lung, va reduce în mod semnificativ presiunea exercitată asupra sistemului de asistență socială.

În România, fenomenul sărăciei atinge cote alarmante, rata riscului de sărăcie și excluziune socială situându-se, în anul 2011, la nivelul de 40,3% (sărăcia relativă), ceea ce clasează țara noastră pe locul al doilea în topul Statelor Membre ai căror locuitori sunt expuși riscului de sărăcie. De asemenea, sărăcia la nivelul României, este un fenomen care se înregistrează, în proporții diferite, în aproape toate regiunile țării, inclusiv în regiunea București-Ilfov, catalogată drept regiune mai dezvoltată. Printr-un studiu la Băncii Mondiale (2014) au fost identificate zone marginalizate (sărace) în mediul urban la nivelul tuturor regiunilor și județelor din România. De asemenea, lipsa unor intervenții coordonate și focalizate a condus la apariția unor cartiere defavorizate la nivelul orașelor românești (în general cartierele periferice, dar în unele cazuri și în zonele centrale), cu un fond construit în stare precară, cu infrastructuralitate ridicată, cu abandon școlar etc., care accentuează fenomenul de segregare socio-spațială în orașe. – nevoia de concentrare a sărăciei pe teritoriu

În plus, în anul 2010, unul din cinci tineri români era expus riscului de sărăcie (fenomen aflat în continuă expansiune din 2001), în timp ce, în cazul femeilor, rata riscului de sărăcie, era de 16,8% în anul 2010. În cazul copiilor - una dintre cele mai vulnerabile categorii - rata sărăciei este în evidență creștere, de la 22,1% în 2001 la 26,0% în 2010, unul din patru copii aflându-se în întreținerea unei gospodării ale cărei venituri sunt mai mici decât pragul sărăciei. Gradul de

risc în cazul copiilor crește atunci când aceștia trăiesc în familii numeroase sau în familii monoparentale.

Bătrânii reprezintă o altă categorie care se confruntă cu riscul sărăciei și excluziunii sociale. În România, rata de sărăcie a populației în vârstă de 65 de ani și peste se află într-un trend descrescător după 2001: de la 18,8% în 2001, la 10,3% în anul 2010.

Persoanele cu handicap sau cele care suferă de boli cronice severe, se confruntă frecvent cu dificultăți economice și sociale majore, cu implicații asupra calității vieții proprii cât și a întregii familii/gospodării de care depind. În România, numărul persoanelor cu handicap, înregistrate oficial și care beneficiază de prestații sociale a fost, în anul 2011, de 661.311, în scădere față de anul 2010 cu 2.204 persoane.

De asemenea, anumite minorități etnice, dintre care romii, se află, deseori, într-o situație de precaritate acută, fiind afectați de multiple tipuri de deprivare. Un raport al Băncii Mondiale cu privire la situația romilor din România arată că, 84% din populația romă se află în risc de sărăcie, comparativ cu 22% risc de sărăcie pentru populația majoritară; de asemenea, 90% din populația roma se află în situația de deprivare materială severă, comparativ cu 32% din populația majoritară; doar 30% din populația roma este angajată oficial, față de 64% rată de ocupare a populației majoritare; numai 0,4% din populația roma absolvă o formă de învățământ terțiar, comparativ cu 22%, rata absolvirii unei forme de învățământ superior de către populația școlară majoritară. Deprivarea materială se întâlnește mai ales în situații speciale, precum cea a copiilor Romi din mediul rural, în cazul cărora se apreciază că incidența sărăciei este foarte mare, aproximativ 41% din aceștia trăind în sărăcie.

- **Nivel scăzut al înregistrărilor cadastrale, care afectează implementarea politicilor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale**

După 1989 un număr mare de proprietăți au trecut prin procesul de restituire. Acest proces a fost dezvoltat în zonele care au fost cooperativizate în timpul regimului comunist și s-a desfășurat lent, fiind în prezent în mare parte finalizat (aproximativ 95% din cererile de restituire au fost soluționate). Aceasta a avut ca urmare eliberarea de titluri de proprietate către proprietari, proces care nu a fost însă completat și cu înregistrarea acestor acte. Prin urmare, actele de proprietate au început să fie înregistrate sporadic, fiind necesară o perioadă îndelungată pentru înregistrarea lor completă în cartea funciară.

În ceea ce privește sistemele de înregistrare a proprietăților, România se caracterizează prin existența a două sisteme diferite, ca urmare a dezvoltării diferite a regiunilor istorice. În Transilvania, Banat și Nordul Moldovei, care reprezintă aproximativ 50% din teritoriul, proprietățile au fost înregistrate în cărți funciare deschise la sfârșitul sec. 18, înregistrări ce continua și azi. Aceste cărți trebuie actualizate cu măsurători cadastrale și cu informații ale proprietarilor actuali. În celelalte regiuni, înregistrările privind proprietățile s-au făcut în registre de transcripțiuni inscripțiuni bazate pe actele de proprietate. În anul 1999, în aceste regiuni a început aplicarea unui sistem național de înregistrare prin cărți funciare, prevăzute de Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare.

Mai puțin de 50% din proprietăți și drepturile corelative sunt înregistrate în Registrul evidențelor de Cadastru și Carte Funciară ținute de Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) și doar 15% din proprietăți sunt verificate și înregistrate în sistemul de evidență electronic (eTerra). Această acoperire este redusă în special în zonele rurale, unde un procent scăzut de proprietăți (9%) este înregistrat în eTerra. Acest fapt afectează pregătirea și implementarea fondurilor structurale finanțate de Uniunea Europeană,

precum și alte programe de dezvoltare și investiții în infrastructură.

Lipsa informațiilor privitoare la proprietăți duce deseori la întârzieri în confirmarea valabilității terenului pentru proiecte de infrastructură, afectând astfel și accesul la programe de finanțare ale UE în România rurală și, implicit, asupra dezvoltării locale și regionale. Pregătirea și aplicarea de investiții de tip structural finanțate de UE, consolidarea terenurilor agricole și comercializarea produselor agricole sunt împiedicate de lipsa unor evidențe sigure cu privire la bunurile imobile și la proprietarii acestora, fiind necesare eforturi suplimentare pentru a investiga drepturile asupra terenului identificat pentru proiectele depuse. Mai mult, costul ridicat al înregistrării și decontările privind succesiunile mențin situația informală de împiedicare a activității pe piața terenurilor, blochează accesul la creditarea formală, descurajează investițiile și limitează baza de venit a proprietății. Astfel, reglementarea situației terenurilor devine necesară pentru adresarea constrângerilor legate de piața terenurilor, de accesul la credit, în vederea încurajării investițiilor și îmbunătățirii veniturilor.

Lipsa cadastrului ridică probleme și în ceea ce privește gestionarea resurselor naturale și reacția la schimbările climatice. Lipsa înregistrării terenurilor împădurite (atât cele din mediul privat, cât și cele aflate în domeniul public) are un efect negativ asupra gestionării acestora, dar și asupra implementării programelor care vizează schimbările climatice, precum și a celor ce adresează preocupările legate de mediu. În plus, evidențele imobiliare incomplete pot atrage întârzieri în realizarea incluziunii sociale. Aceasta se aplică mai ales în cazul caselor și fermelor deținute fără drepturi legale de către anumite categorii de persoane sărace și dezavantajate (aceasta este deseori situația așezărilor rurale de romi).

În consecință, absența unui sistem eficient de cadastru reprezintă un obstacol semnificativ în dezvoltarea și implementarea proiectelor de infrastructură, dezvoltarea proprietății și consolidarea terenurilor agricole, funcționarea coerentă și transparentă a pieței funciare, dar și asupra mediului și domeniului social.

- **Orașe cu funcții urbane insuficient dezvoltate cu impact negativ asupra creșterii economice la nivel regional**

Aproximativ 55% din populația României locuiește în mediul urban. Rețeaua de localități urbane cuprinde un număr de 320 de localități urbane – 103 au statutul de municipiu, respectiv 217 sunt orașe, repartizate relativ echilibrat în teritoriu, în special marile centre urbane. Fiecare regiune de dezvoltare dispune de cel puțin un oraș de aproximativ 250.000 locuitori, excepție făcând regiunea de dezvoltare Sud-Est (orașele Galați și Constanța au aproximativ 250.000 locuitori) și regiunea de dezvoltare Sud – orașul Ploiești avea o populație de circa 210.000 locuitori, în anul 2011. Restul rețelei urbane din România este alcătuită din orașe mici și mijlocii (aprox. 90% din totalul orașelor). Distribuția la nivel regional a celor 320 de municipii și orașe, evidențiază o rețea urbană mai dezvoltată în regiunea Centru (20 de municipii și 37 de orașe) și mai puțin dezvoltată în regiunea Sud-Est (11 municipii și 24 de orașe), dar aceasta din urmă cuprinde 3 municipii peste 200.000 de locuitori – Constanța, Brăila și Galați.

Creșterea economică a României este determinată de cele mai mari aglomerări urbane. Analizele realizate de Banca Mondială în studiul *Orașe competitive – Remodelarea geografiei economice a României* (anul 2013) indică faptul că veniturile țării sunt generate de câteva orașe importante, dispersate în teritoriu. Municipiul București este responsabil pentru aproximativ 25% din PIB-ul României, înregistrând o creștere importantă în comparație cu anul 1995, când genera numai 15% din PIB. Dacă se analizează veniturile generate de companiile private, cele mai mari 10 orașe generează aproximativ 53% din veniturile totale ale

firmelor din țară. Din punct de vedere regional, toți poli de creștere au avut tendințe pozitive legate de veniturile firmelor localizate în zonele respective. Așa cum menționează studiul Băncii Mondiale *Polii de creștere – Faza următoare* (anul 2013), poli de creștere au generat în perioada 2006-2011 în jur de 20% sau mai mult din veniturile firmelor la nivel regional și au avut, de obicei, cea mai însemnată contribuție absolută la creșterea regiunilor respective. În interiorul regiunilor, actualii poli de creștere reprezintă cele mai mari motoare economice. Mai mult, studiul identifică și alte orașe în afara polilor de creștere care generează creștere economică la nivel regional și care au potențial de dezvoltare însemnat: spre exemplu, Sibiu și Târgu Mureș, în regiunea Centru sau Slatina și Drobeta Turnu Severin în regiunea Sud-Vest, au avut în perioada 2006-2011 rate de creștere peste media regională.

În ciuda importanței orașelor pentru dezvoltarea regiunilor, centrele urbane se confruntă cu o serie de provocări care le afectează capacitatea acestora de a-și îndeplini rolul și funcțiile în teritoriu.

Una dintre cele mai critice probleme cu care se confruntă orașele din România, cu consecințe reale asupra economiei orașelor, este asigurarea necorespunzătoare a infrastructurii de bază pentru populația din mediul urban și zonele rurale înconjurătoare. Spre exemplu, în anul 2010 în România existau peste 27.000 km de străzi orașenești, dintre care doar 63% erau străzi orașenești modernizate. La nivel regional, se remarcă grade mai ridicate de modernizare în regiunile Sud-Est (71%) și Vest (67%) și, oarecum paradoxal, mai redus în București-Ilfov (numai 52%). În privința spațiilor verzi urbane, doar regiunile București-Ilfov și Sud-Vest au înregistrat valori ale spațiului verde pe locuitor care să îndeplinească norma prevăzută în legislația națională, respectiv de 20 m²/locuitor, în anul 2010. În ciuda faptului că diferite rețele edilitare și infrastructuri urbane au cunoscut în ultima perioadă o tendință ascendentă de dezvoltare, alteori o reducere pe fondul fenomenului de declin urban, o serie de localități urbane nu îndeplinesc în totalitate indicatorii minimali de definire a orașelor, prevăzuți de legislația în vigoare, cu consecințe negative asupra calității vieții populației și atragerii investițiilor și agenților economici.

În același timp, orașele din România se confruntă cu o serie de probleme de mediu, cum ar fi calitatea aerului și a apei, eficiența energetică, transport, gestiunea necorespunzătoare a deșeurilor. Mai mult de 85% din fondul de locuințe din orașele României este construit înainte de anii 90, toate aceste construcții necesitând lucrări de reabilitare termică care să conducă la limitarea consumului de energie. Pe fondul creșterii utilizării autovehiculelor personale, în dauna mijloacelor de transport în comun, transportul urban de pasageri se află în continuă scădere, cu efecte nocive asupra congestionării traficului și calității aerului în orașe. Mai mult, în majoritatea orașelor se pot identifica zone aflate în stare avansată de degradare, cartiere de blocuri de locuințe fără renovări substanțiale, zone industriale abandonate în ultimii ani din cauza încetării activităților, spații publice neîntreținute cu infrastructura învechită, nemodernizată sau inexistentă, spații verzi insuficiente sau pe cale de dispariție. Toate aceste probleme sunt profund vizibile în orașele românești în această perioadă de profundă transformare ce a caracterizat România ultimelor decenii.

Una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă orașele din România, în special orașele mari, o constituie expansiunea urbană necontrolată către zonele suburbane, respectiv dezvoltarea necontrolată și neplanificată a zonelor urbane în zonele limitrofe și periferice ale orașelor. Trecerea de la un sistem centralizat excesiv la un sistem descentralizat, schimbarea profilului economic generat de restructurarea industrială, creșterea economică susținută înregistrată îndeosebi după anul 2002 au afectat profilului spațial al localităților din România. Analiza datelor statistice relevante la nivelul orașelor din România indică o tendință de

extindere necontrolată a spațiului urban care generează o serie de aspecte negative, precum degradarea mediului natural, consumul ireversibil de teren și distanțe ridicate care conduc la dependența de automobile, generând fluxuri importante de autovehicule, scăderea eficienței sistemelor de transport și a calității mediului natural.

O altă problemă la nivelul orașelor românești din perspectiva socială este dată de segregarea socio-spațială, vizibilă în orașele românești indiferent de mărime sau rang. Pe fondul lipsei unor intervenții coordonate și focalizate s-au format cartiere defavorizate la nivelul orașelor românești (în general cartierele periferice, dar în unele cazuri și zonele centrale – spre exemplu – București, Bistrița), cu un fond construit în stare precară, cu infraționalitate ridicată, cu abandon școlar, infrastructură degradată, etc.

Nevoile de dezvoltare identificate nu sunt specifice anumitor regiuni, ci ele se regăsesc în toate categoriile de regiuni. Acest document programatic reprezintă, practic, un numitor comun pentru nevoile comune de dezvoltare ale regiunilor, așa cum reies acestea pe baza Planurilor de Dezvoltare Regională, ceea ce face posibilă formularea unor axe prioritare și priorități de investiții care adresează toate regiunile, indiferent de încadrarea ca nivel de dezvoltare (regiune mai dezvoltată versus regiune mai puțin dezvoltată).

Astfel, POR 2014–2020 se adresează atât regiunilor sau zonelor mai sărace ale țării, în scopul recuperării decalajelor de dezvoltare, cât și regiunilor mai dezvoltate, pentru a le valorifica potențialul competitiv, într-o măsură cât mai mare. POR 2014-2020 vizează intervenții nu numai în rândul celor șapte regiuni mai slab dezvoltate ale României (Nord-Est, Sud-Est, Sud Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest și Centru), dar și în regiunea București-Ilfov, care face parte din categoria regiunilor mai dezvoltate, respectiv regiuni care înregistrează un PIB/cap de locuitor de peste 90% din media comunitară.

Pentru a maximiza impactul noii politici de coeziune în ceea ce privește realizarea priorităților europene, Comisia Europeană propune consolidarea procesului de programare strategică a fondurilor structurale prin raportarea la cele 11 obiective tematice, precizate în textul regulamentelor aferente perioadei de programare 2014-2020. Această abordare impune practic, ca viziunea strategică pentru Programul Operațional Regional 2014-2020 să fie aliniată elementelor cuprinse în *Strategia Europa 2020*, care are ca obiectiv creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

În acest context, POR 2014–2020 își propune ca obiectiv general ***creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.***

POR 2014-2020 s-a construit pe o abordare de jos în sus și de sus în jos, în largi parteneriate, pentru asigurarea corelării cu strategiile regiunilor de dezvoltare conținute în Planurile de Dezvoltare Regională, precum și cu strategiile naționale sectoriale. Prioritățile de dezvoltare POR 2014-2020 au la bază nevoile comune de dezvoltare ale regiunilor surprinse în Planurile de Dezvoltare Regională. Direcțiile de acțiune POR 2014-2020 au fost stabilite ținând cont de prioritățile de finanțare relevante ale strategiilor naționale cu luarea în considerare a specificităților regiunilor de dezvoltare. Totodată s-a asigurat corelarea și cu politicile europene, fiind luate în considerare obiectivele promovate prin *Strategia Europa 2020*, *Recomandările specifice de țară* sau *Documentul de poziție al Comisiei Europene*, cu respectarea obiectivelor tematice și priorităților de investiții aferente politicii de coeziune

2014–2020. Aceasta presupune o concentrare tematică a intervențiilor și stabilirea unor intensități financiare diferite a obiectivelor tematice în funcție de categoria de regiuni.

Strategia POR 2014-2020 se bazează, așadar, pe inițiativele, planurile și programele de dezvoltare locale, regionale și naționale, precum și pe strategiile comunitare, venind în întâmpinarea unor necesități reale ale comunităților (locale și regionale), combinând cunoștințe exogene cu abilitățile actorilor regionali și locali de a identifica nevoi și priorități specifice de dezvoltare.

Viziunea strategică a POR 2014-2020 se bazează pe recunoașterea faptului că fiecare regiune trebuie să își maximizeze potențialul economic și social de dezvoltare astfel încât să contribuie la creșterea economică națională. Dezvoltarea socio-economică a regiunilor trebuie să se construiască pe experiența și cunoștințele existente la nivel local/regional, precum și pe înțelegerea nevoilor și a priorităților locale, în funcție de potențialul și resursele proprii fiecărei regiuni (în sensul valorificării experienței acumulate deja).

Pentru atingerea obiectivului general POR 2014-2020, alocarea fondurilor se va realiza în funcție de nivelul de dezvoltare al regiunilor. Regiunea București-Ilfov, regiune mai dezvoltată, beneficiază de o alocare fixă și totodată de cele mai scăzute fonduri dintre regiunile de dezvoltare ale României. Având practic un nivel de dezvoltare asemănător (PIB/cap de locuitor sub 75% din media comunitară), fiecare din cele șapte regiuni de dezvoltare din categoria regiunilor mai slab dezvoltate va beneficia de o alocare financiară orientativă în funcție de nivelul populației și suprafața acestora.

Analizele întreprinse cu privire la elementele determinante ale creșterii economice la nivel regional identifică o serie de **factori critici de creștere economică**, printre care se numără infrastructura conectivă, capitalul uman, inovația și procesele de aglomerare/economiile de aglomerare, cu luarea în considerare a mediului. Acești factori tind să se completeze reciproc, sugerând că este necesară o abordare integrată la nivel regional, ceea ce implică o coordonare a investițiilor în dezvoltarea capitalului uman, consolidarea inovării, asigurarea infrastructurii conective și facilitarea procesului de aglomerare a activităților economice și populației. Combinarea diferitelor tipuri de investiții la nivel regional va maximiza impactul intervențiilor și va contribui la asigurarea unei creșteri sustenabile la nivel regional.

Îmbunătățirile în **infrastructura conectivă** la nivel regional nu conduc în mod automat la o mai intensă creștere economică, dar combinate cu investiții în domeniul educației, sănătății și inovării ele facilitează creșterea și dezvoltarea economică la nivel regional.

Totodată, condițiile minime infrastructurale reprezintă o premisă esențială pentru calitatea vieții. Investițiile destinate infrastructurii de transport au ca scop, în primul rând, îmbunătățirea accesibilității înspre și dinspre regiuni și creșterea mobilității regionale, pentru a se putea valorifica cât mai bine oportunitățile oferite de Rețelele Trans - Europene de Transport și sporirea contribuției acestor regiuni la creșterea comerțului internațional.

Prin activitățile care se vor finanța se va avea în vedere realizarea unor intervenții concentrate și bine fundamentate care să se bazeze pe importanța accesibilității pentru conectarea polilor regionali și locali de creștere / polilor economici din regiune, inclusiv zonele cu înalt potențial turistic, cu piețe din alte regiuni ale României precum și cu piețe internaționale, prin accesul la rețelele de transport internațional. Totodată, prin investițiile cofinanțate de POR va fi acordată o atenție deosebită realizării conexiunilor (prin modernizare, reabilitare și creștere a portanței drumurilor județene respective) rețelei de transport rutier secundar, direct sau prin intermediul rețelei de transport principal cu rețeaua TEN-T de bază și extinsă. Astfel, dezvoltarea

infrastructurii de transport intra-regională va contribui la combaterea marginalizării zonelor izolate, care sunt în general zone rurale și de munte subdezvoltate din punct de vedere economic și social, cu un deficit de infrastructură în toate domeniile.

Capitalul uman este elementul cel mai important pentru sprijinirea creșterii economice în toate tipurile de regiuni. Regiunile cu capital uman insuficient dezvoltat nu vor înregistra creștere economică, în timp ce regiunile cu resurse umane înalt calificate vor culege beneficiile elementelor endogene de creștere.

Măsurile de îmbunătățire a infrastructurii educaționale, de sănătate și de asistență socială reprezintă componente care pot contribui, la dezvoltarea capitalului uman. Astfel, măsurile de modernizare a infrastructurii de sănătate sunt necesare dat fiind faptul că, în domeniul sănătății, România înregistrează inegalități importante din punctul de vedere al accesului populației la serviciile medicale și al calității acestora.

Reconfigurarea unor spitale prin construirea unuia singur, în sistem monobloc, va permite accesul sporit al populației la servicii medicale complexe și de calitate, prin existența unei unice clădiri, cuprinzând toate specialitățile necesare, ceea ce va face posibilă asigurarea intervenției integrate, critice în cazuri precum politrauma, intervenții neurochirurgicale etc., permițând salvarea vieții unor pacienți aflați în situații critice și, implicit, creșterea speranței de viață a acestora.

Serviciile ce vor oferite de spitalele regionale vor fi completate de cele furnizate prin spitalele județene, mai numeroase în sistemul medical din România și cu ofertă de servicii diversificate. Aceasta măsură este în concordanță cu prioritățile Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020, respectiv aceea care vizează dezvoltarea capacității spitalelor de a oferi servicii în regim de spitalizare de zi și creșterea ponderii acestor în oferta de servicii.

Conform Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020, se intenționează, pe de o parte, deplasarea accentului de pe asistența medicală furnizată în cadrul spitalelor pe alte segmente de asistență medicală (medicină primară, asistența ambulatorie, serviciile medicale de primire și tratare a urgențelor etc.) care pot asigura tratamentul unui număr mai mare de pacienți, sporind, astfel, accesibilitatea acestui tip de asistență medicală pentru beneficiari. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv e necesară dezvoltarea segmentului de îngrijire ambulatorie în vederea degrevării spitalelor de sarcina tratării unei proporții importante de pacienți care pot fi îngrijiți și în sistem ambulatoriu.

Finanțarea intervențiilor ce vizează infrastructura de îngrijire primară (ambulatorii, unități de primiri urgențe) va conduce la accesibilizarea serviciilor medicale primare și tratarea unor afecțiuni în regim ambulatoriu, prevenind agravarea acestora și, implicit, creșterea speranței de viață pentru pacienții care nu aveau acces, din cauza distanței, la servicii medicale.

După cum se reliefează și în documentele regionale (Planurile de Dezvoltare Regională) investițiile în centrele sociale de zi, care oferă diverse tipuri de servicii, adecvate nevoilor diversilor beneficiari (bătrâni, copii, persoane cu dizabilități etc.), precum și investițiile în infrastructura prin care se facilitează tranziția de la furnizarea serviciilor sociale în sistem instituționalizat la cele furnizate în cadrul comunității, va crea premisa infrastructurală, care, conjugată cu cea de sporire a furnizării serviciilor sociale (finanțabilă prin PO CU) va favoriza satisfacerea într-o măsură mai mare a nevoii naționale și regionale de servicii sociale.

Pentru a micșora acest decalaj privind cererea și oferta pentru locurile în școală, pot fi avute în vedere măsuri care se referă la deschiderea de școli mici în regiunile cu acces redus la

învățământ, dar și a standardelor care pot împiedica școlarizarea. De asemenea, în scopul îmbunătățirii accesului la învățământul pre-primar poate fi avută în vedere îmbunătățirea facilităților, cu școli încălzite și laboratoare echipate în mod corespunzător.

Dimensiunea regională a acestor măsuri va permite luarea în considerare a nevoilor specifice ale anumitor zone și comunități care să justifice menținerea investițiilor în cele trei tipuri de infrastructură la un nivel rezonabil și echilibrat, în toată țara, astfel încât să se diminueze diferențele dintre regiuni și din acest punct de vedere și să se păstreze actualele niveluri, relativ apropiate de calificare a populației și de pregătire, în general, a capitalului uman în regiuni.

Data fiind complexitatea problemei sărăciei și a excluziunii, soluționarea acesteia sau reducerea magnitudinii ei nu se pot realiza prin aplicarea de intervenții izolate care vizează doar un aspect al sărăciei, cum ar fi, de exemplu, lipsa locuirii decente. Fără a se ignora importanța asigurării unei locuințe, experiența și cercetările în domeniu au evidențiat necesitatea abordării, în paralel cu aspectul locuirii, și a celorlalte probleme, respectiv îmbunătățirea statusului de sănătate, alfabetizarea/creșterea nivelului de educație, obținerea unei calificări necesare dobândirii unui loc de muncă etc.. Toate aceste măsuri complementare sunt menite a asigura sustenabilitatea întregului proces de creștere a incluziunii sociale a persoanelor defavorizate, cu accent pe populația Roma.

În acest sens, finanțarea intervențiilor integrate care cuprind atât proiecte de infrastructură (de locuire, pentru oferire de servicii integrate medicale și sociale, precum și pentru desfășurarea activităților de economie socială), finanțabile din POR, coroborate cu proiectele prin care se stimulează oferirea de servicii medico-sociale, de servicii educaționale, de activități de reconversie profesională etc., finanțabile din PO CU vor duce la asigurarea unei locuiri decente pentru persoanele aflate în risc de sărăcie, dar și la creșterea șanselor de integrare a acestora pe piața muncii, prin crearea premiselor pentru asigurarea unei stări de sănătate satisfăcătoare și a unor minime niveluri de competențe profesionale. Toate aceste măsuri integrate vor conduce la diminuarea focarelor de sărăcie și excluziune socială, contribuind la reducerea numărului persoanelor defavorizate la nivel național și regional.

Inovare și Cercetare&Dezvoltare. Inovația este esențială pentru creșterea productivității regionale, fiind importantă pentru toate categoriile de regiuni. Regiunile care nu excelează în domeniul cercetării ar trebui să se orienteze mai mult asupra atragerii și difuzării de practici inovative dezvoltate în alte regiuni.

Competitivitatea unei economii, capacitatea acesteia de a crea noi locuri de muncă, și per ansamblu, de a asigura progresul societății, depinde, printre alți factori, de capacitatea de a stimula inovarea în domeniul produselor, serviciilor, modelelor și proceselor sociale și comerciale. În consecință, este necesară concentrarea intervențiilor pe eliminarea blocajelor aflate în calea inovării și pe creșterea investițiilor în domeniul cercetării și dezvoltării întreprinderilor, prin strânsa colaborare între actorii publici și cei privați.

Inovarea în întreprinderi se referă și la aspecte precum difuzarea și adoptarea de noi tehnologii, prin cooperarea cu actorii din domeniul cercetării și al educației, transferul de tehnologie, cercetarea aplicată, dezvoltarea tehnologică și instalațiile demonstrative, cu scopul de a ajuta societățile să dezvolte produse, procese, metode de comercializare și servicii inovatoare și să diversifice economia națională/regională prin activități noi în sectoare cu potențial de creștere ridicat.

Astfel, prima axă prioritară se va concentra pe dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic, în

special în zonele cu concentrare economică din toate regiunile din România. Aceste entități au rolul de a fi puntea de legătură dintre cercetare și mediul de afaceri, având rolul de a dezvolta capacitățile pentru exploatarea economică rapidă a ideilor noi care rezultă din cercetare și inovare, prin comercializarea rezultatelor cercetării și transpunerea acestora în produse, procese și servicii din firme.

Prin intervenția propusă se urmărește consolidarea capacităților de a favoriza excelența în materie de cercetare și de inovare și a evoluției tehnologice, investind în soluții inovatoare și în infrastructuri și echipamente de cercetare. Pentru a avea un parteneriat real, fiabil creat de infrastructurile de inovare și transfer tehnologic (incubatoare tehnologice și de afaceri, centre de transfer tehnologic, centre de informare tehnologică, oficii de legătură cu industria etc) cu furnizorii de cercetare este necesară sprijinirea cooperării între actorii din domeniul cercetării, educației, inovării și mediului de afaceri promovarea serviciilor de consultanță pentru întreprinderi din domeniul în care se realizează transferul tehnologic, inclusiv în domeniul serviciilor, precum și crearea unei cereri mai mari de produse și procese inovatoare.

Sprijinirea creării și dezvoltării infrastructurilor de inovare și transfer tehnologic va avea impact în ceea ce privește preluarea și diseminarea rezultatelor cercetării în piață, acestea acționând ca intermediari între cererea și oferta de inovare, contribuind astfel la creșterea ritmului de difuzare a progresului tehnologic pe piață și în societate, în general.

Capacitatea de cunoaștere și de inovare a regiunilor depinde de mulți factori – cultura antreprenorială, competențele forței de muncă, instituțiile de educare și formare, serviciile de susținere a inovării, mecanismele de transfer al tehnologiei, infrastructura de inovare, mobilitatea cercetătorilor, incubatoarele de afaceri, noile surse de finanțare și potențialul creativ local.

Astfel, îmbunătățirea generală a mediului de afaceri, prin încurajarea măsurilor de inovare și competitivitate se va realiza, conform orientărilor strategice, prin concentrarea investițiilor în acele domenii care pot contribui la atingerea obiectivului general. Stimularea competitivității IMM-urilor reprezintă o condiție esențială la nivel regional, astfel încât aceste entități economice să acționeze ca adevărate motoare ale creșterii economice.

În aceste condiții, pentru a face față concurenței pe piața europeană, România trebuie să sprijine, pe termen mediu și lung, activități care să impulsioneze competitivitatea economică, aceasta fiind un factor cheie al creșterii economice.

În vederea creșterii competitivității economiilor regionale și creării de locuri de muncă este foarte importantă asigurarea masei critice a IMM-urilor, precum și susținerea acestora, în calitate de motor de creștere a economiei, având în vedere faptul că numărul IMM-urilor, în special cele inovative, este foarte mic în România comparativ cu media UE. De asemenea, deoarece reziliența pe piață a IMM-urilor este foarte dificilă ca urmare a diferitelor bariere devine prioritară susținerea dezvoltării firmelor atât în ceea ce privește dimensiunea (trecerea într-o altă categorie), cât și activitatea (prin dimensiunea pieței adresate: local/ regional, național/internațional).

În acest sens, vor putea beneficia de sprijin IMM-urilor non-agricole din urban și întreprinderile mijlocii non-agricole pentru mediul rural. Având în vedere necesitatea stimulării competitivității economice, vor fi sprijinite IMM-urile din domeniile de performanță la nivel național identificate în proiectul Strategiei Naționale de Competitivitate (industria automotive, industria alimentară, textilă și pielărie, TIC), din sectoarele de la nivel

judetean care se remarcă în specializarea internațională, precum și din cele 13 domenii naționale cu potențial din industria prelucrătoare identificate în proiectul Strategiei Guvernamentale pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020.

În consecință, pentru impulsivarea spiritului antreprenorial, este necesară stimularea creării de noi IMM-uri, atât prin sprijinirea directă a IMM-urilor aflate în primii ani de activitate, cât și prin crearea și dezvoltarea acelor structuri care sprijină IMM-urile în diversele etape de creștere, oferind IMM-urilor serviciile necesare funcționării în parametrii optimi, cu scopul creșterii ratei de supraviețuire a IMM-urilor în primii ani de funcționare.

Totodată, pentru asigurarea creșterii competitivității IMM-urilor, este necesară sprijinirea creării și extinderii capacității IMM-urilor existente de a dezvolta noi produse și servicii, iar pentru creșterea competitivității pe piață, se impune sprijinirea IMM-urilor în procesele de certificare și promovare pentru a deveni competitive pe piețele regionale, naționale și internaționale.

Economiile de aglomerare joacă un rol determinant în stimularea dezvoltării urbane și creșterii economice. Proximitatea diversilor actori locali favorizează creșterea regională.

În general, densitatea din orașe și din zonele adiacente generează externalități pozitive care fac ca aglomerările urbane să atragă populația și capital. În ceea ce privește populația, aceasta beneficiază de pe urma urbanizării, atât în calitate de consumatori (când formează cererea), cât și în calitate de angajați (când sunt furnizori pe piața muncii). Când masa economică a unui oraș este îndeajuns de mare, vor exista suficienți clienți pentru anumite produse astfel încât firmele să poată deservi în condiții de rentabilitate chiar și segmente de nișă. Piețele muncii sunt diverse și active, permițând populației să găsească oportunități de angajare care se potrivesc mai bine cu abilitățile lor unice și care îi recompensează mai corespunzător. Pentru companii, urbanizarea creează avantaje referitoare la concentrarea firmelor din același domeniu (economii de localizare) și din domenii diferite (economii de urbanizare). Firmele dintr-un anumit domeniu pot să împartă cu ușurință resursele (de ex., furnizorii) și să accelereze transmiterea de cunoaștere către alte zone. În ceea ce privește colaborarea inter-domenii, firmele pot beneficia de produse și servicii complementare (de ex., bănci de investiții situate în apropierea școlilor cu profil economic, etc.).

Prin urmare, orașele îndeplinesc un rol vital în dezvoltarea regiunilor, fiind elemente cheie ale îmbunătățirii competitivității regionale. Capacitatea orașelor de inovare și de creare de noi oportunități economice constituie, de cele mai multe ori, o condiție ca regiunile să poată face față competiției globale. Atunci când orașele sunt competitive și regiunile în care sunt localizate sunt competitive. Prin urmare, pentru facilitarea creșterii economice la nivel regional este de importanță majoră stimularea creșterii urbanizării și sprijinirea orașelelor pentru ca acestea să poată îndeplini eficient rolul și funcțiile lor în teritoriu.

Romania, respectiv fiecare regiune în parte, se caracterizează prin existența unor aglomerări urbane de diferite mărimi și densități, fiecare cu un rol și funcțiuni bine definite în structura sistemului de așezări: poli de creștere – municipiile care sunt adevărate motoarele de creștere la nivel regional, municipiile reședință de județ - adevărați poli de dezvoltare la nivel județean, respectiv alte orașe și municipii, cu rol în asigurarea funcțiilor teritoriale la nivel zonal.

Orașele românești, îndeosebi orașele mari, similar altor centre economice din lume, nu există separat de zonele rurale înconjurătoare, ci fac parte din sisteme mai largi. Aceste orașe s-au extins către exterior în ultimele două decenii, iar acum fac parte din zone economice

funcționale care și-au depășit cu mult limitele teritoriale. Granițele administrative ale orașelor nu mai reflectă realitatea fizică, socială, economică, culturală sau de mediu a dezvoltării urbane și noi forme flexibile de guvernare sunt necesare pentru a rezolva eficient problemele de dezvoltare urbană. Diferitele niveluri teritoriale și de administrare au relevanță mai mare sau mai mică pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă orașele, în funcție de provocările și obiectivele specifice pe care trebuie să le abordeze. Astfel, după caz, problemele și provocările cu care se confruntă centrele urbane ar putea fi cel mai bine abordate și rezolvate la nivel sub-regional sau regional, la nivel metropolitan (ex. transportul public poate fi tratat optim) sau chiar la nivel local sau în cartier (promovarea incluziunii sociale și integrarea grupurilor marginalizate).

În același timp, este necesară promovarea unei abordări integrate a dezvoltării urbane. De cele mai multe ori, problemele cu care se confruntă orașele sunt abordate și atacate sectorial și în izolare față de contextul mai larg și fără să țină cont de interdependențele cu alte probleme. Atunci când elaborează strategii de dezvoltare locală, orașele ar trebuie să integreze diferitele aspecte ale vieții urbane (aspectele sociale, economice, de mediu, etc.). În același timp, strategia POR 2014-2020 ia în considerare și integrează **aspecte de mediu**. Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor reprezintă un obiectiv primordial în toată Uniunea Europeană și în special, în economiile aflate în tranziție din Europa, unde sunt necesare îmbunătățiri semnificative ale stocului existent de clădiri.

Îmbunătățirea eficienței energetice reprezintă un obiectiv primordial al *Strategiei Europa 2020*. *Programul Național de Reformă* subliniază importanța sectorului clădirilor în atingerea țintei României de creștere a eficienței energetice până în anul 2020. *Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020* menționează că potențialul național de economisire de energie, respectiv de reducere a pierderilor pentru clădiri este apreciat la 40–50%. Utilizarea eficientă a energiei reprezintă o provocare nu numai din cauza resurselor limitate și creșterii continue a costurilor cu energia, dar și din punctul de vedere al schimbărilor climatice, de reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

În acest context, există mai mulți factori de legitimare a sprijinirii măsurilor de creștere a eficienței energetice a infrastructurilor publice și clădirilor rezidențiale din România:

- potențialul de eficientizare energetică a clădirilor existente, în special a celor de tip bloc, este semnificativ;
- îmbunătățirea eficienței energetice va contribui în mare măsură la îndeplinirea țintei României privind economiile de energie până în anul 2020, în conformitate cu *Strategia Europa 2020*;
- măsurile de eficiență energetică contribuie la coeziunea socială, prin reducerea consumului de căldură și conduce la crearea de locuri de muncă din activități directe și indirecte;
- reducerea consumului de energie are un rol important în promovarea siguranței aprovizionării cu energie, în dezvoltarea tehnologiei și în crearea de oportunități pentru ocuparea forței de muncă și de dezvoltare regională;
- îmbunătățirea eficienței energetice în clădirile publice reprezintă unul dintre mijloacele care ar putea contribui la creșterea economică, deoarece este o modalitate de a stimula direct și imediat industria de construcții și de menținere și crearea de locuri de muncă.

În cadrul Uniunii Europene, cel de-al șaselea Program de acțiune privind mediul (PAM 6) are drept obiectiv atingerea unor niveluri de calitate a aerului care să nu determine impact inacceptabil și riscuri asupra sănătății umane și a mediului. Tot la nivel european, prin

Strategia Tematică a Calității Aerului se atrage atenția cu privire la impactul transportului asupra calității aerului din orașe și necesitatea schimbării comportamentului zilnic al cetățenilor. Scopul esențial al dezvoltării transportului public urban durabil este acela de a îmbunătăți condițiile de mediu și calitatea vieții în principalele aglomerări urbane ale țării. Operațiunile vor fi axate în principal pe crearea unui transport public mai eficient și mai rapid, cu un consum de energie scăzut, construcția unei infrastructuri dedicate rețelelor de transport public și introducerea de vehicule prietenoase mediului în transportul public. Combinarea acestor tipuri de măsuri cu cele dedicate traficului nemotorizat (pietonal și ciclist) va asigura împărțirea echilibrată dorită între modurile de transport (cu o reducere a transportului auto individual) și va reduce impactul asupra mediului.

Concentrarea eforturilor pe instituirea unui sistem rapid, atractiv, accesibil, ecologic și confortabil de transport urban va duce la reducerea blocajelor în trafic și la diminuarea consecințelor negative ale acestora.

Activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural pot, mai mult decât orice altă activitate economică, să dezvolte sinergii în strânsă interacțiune cu mediul și societatea, deoarece dezvoltarea anumitor localități este strâns legată de mediul natural al acestora, de caracteristicile culturale, interacțiunea socială, securitatea și bunăstarea populației locale. Aceste caracteristici recomandă activitățile de conservare, protecție și valorificare durabilă a patrimoniului cultural și natural motorul principal al conservării și dezvoltării locale, atât direct, prin sensibilizarea față de valori și prin ajutorul financiar oferit, cât și indirect, prin dezvoltarea unor activități alternative.

România deține un avantaj competitiv, prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic. Pentru România, este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict, în ceea ce privește condițiile de vizitare, gradul de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, care, în prezent, călătoresc în scopuri turistice într-un număr tot mai mare. Aceste inițiative de conservare vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale. De asemenea, nu este de neglijat faptul că România concentrează o resursă naturală cu valoare inestimabilă, respectiv peste 1/3 din totalul apelor minerale, termale, cu potențial terapeutic din Europa.

Investițiile în conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe piețe noi, în formare. Necesitatea de a restaura obiectivele de patrimoniu cultural și natural trebuie să fie însoțită de o abordare flexibilă, care să permită includerea acestora în circuitul turistic și pregătirea lor pentru desfășurarea de noi activități, inclusiv economice, menținerea unei rigidități legate de actul tehnic de restaurare putând genera o utilizare deficitară a acestora.

Dezvoltarea turismului este în deplină concordanță cu prevederile din Cadrul Strategic Comun, întrucât implementarea acestei priorități va contribui la creșterea gradului de atractivitate a regiunilor, a calității vieții, la protecția și conservarea mediului înconjurător, dar și la

realizarea unui grad ridicat de coeziune socială.

Strategia Europa 2020, precum și documente elaborate anterior la nivelul Comisiei Europene², poziționează creșterea competitivității turismului la nivel european ca fiind una dintre acțiunile prioritare, care să contribuie la crearea unui cadru propice pentru o politică industrială modernă, de susținere a antreprenoriatului, care să sprijine economia și să promoveze competitivitatea acesteia și a serviciilor conexe, prin valorificarea oportunităților oferite de procesul de globalizare.

Turismul a dobândit un rol tot mai evident în asigurarea unei creșteri economice sustenabile, pe fondul creșterii veniturilor obținute de populație, a duratei de timp dedicate activităților recreative, o accesibilitate crescută la sistemele de transport și comunicații.

Ca și activitate, turismul reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural.

O industrie a turismului eficientă poate aduce multiple beneficii, precum crearea unei baze economice solide, sprijinirea serviciilor publice și a infrastructurii de transport, beneficii financiare pentru zonele rurale, sectorul agricol, cel artizanal, protejarea patrimoniului cultural, facilitarea schimburilor culturale, creșterea durabilității centrelor urbane.

Turismul generează diferite tipuri de venituri pentru comunitate: venituri din afaceri, salarii, venituri din impozite, taxe și contribuții specifice. Cheltuielile directe efectuate de către turiști au un impact direct asupra profitabilității afacerilor, contribuind la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

Dezvoltarea turismului are ca rezultat creșterea veniturilor obținute de autoritățile locale, prin regimul de taxe și impozite. De asemenea, activitatea turistică practică la nivel regional și local se poate constitui ca o oglindă pentru modul de viață al zonei. Din ce în ce mai mult, vizitatorii sunt impresionați de anumite areale și, în contextul unei mobilități crescânde, revin în zonă ca rezidenți, crescând, astfel, cererea de locuințe și servicii.

Turismul reprezintă o industrie intensivă, care operează 24 ore pe zi, 7 zile pe săptămână, oferind oportunități de angajare pentru tineri sau pentru persoanele interesate, inclusiv în regim part-time.

Marele avantaj oferit de turism este reprezentat de faptul că, pe lângă personalul calificat, poate constitui o oportunitate la absorbția semnificativă a unei forțe de muncă mai puțin calificate. Turismul creează oportunități de creștere economică regională și locală și contribuie la crearea de noi locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului cultural și natural, specific fiecăreia din cele opt regiuni de dezvoltare, inclusiv din zonele marginale, dezavantajate din punct de vedere economic și social. De asemenea, o parte importantă din noile locuri de muncă create constituie o oportunitate regională pentru ocuparea forței de muncă feminine.

În ceea ce privește creșterea calității vieții, turismul poate determina crearea unor noi și diverse facilități și tipuri de infrastructură, concretizate în îmbunătățirea serviciilor de comerț cu amănuntul, a infrastructurii de alimentație publică, infrastructurii de agrement turistic, a serviciilor de transport, educație, medicale. Aceste aspecte contribuie la creșterea calității vieții pentru comunitatea locală, pentru care dezvoltarea acestor servicii și infrastructuri, în contextul

² Comunicarea Comisiei privind *O nouă politică de turism a Uniunii Europene: consolidarea parteneriatului pentru turism în Europa (2006)*, Comunicarea Comisiei privind *Agenda pentru un turism european durabil și competitiv (2007)*, Comunicarea Comisiei privind *Europa, destinația turistică favorită la nivel mondial - un nou cadru politic pentru turismul European (2010)*, *Declarația de la Madrid (2010)*.

absenței activităților de turism, nu ar fi putut fi bazată doar pe existența unei populații rezidente.

Pentru implementarea eficientă a investițiilor, analizele evidențiază necesitatea dezvoltării sistemului de cadastru și carte funciară, precum și îmbunătățirea serviciilor de înregistrare a proprietăților. Totodată noul sistem cadastral propune standardizarea modului de înregistrare prin realizarea sistemului național, unic, modern eficient și transparent de evidență a proprietăților care va contribui la susținerea și implementarea proiectelor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale/ regionale. Ca urmare a înregistrării tuturor proprietăților, atât private, cât și publice, populația din zonele rurale va putea beneficia de îmbunătățirea condițiilor economice și sociale, atât datorită securizării statutului proprietății, cât și implicațiilor clarificării situației terenurilor asupra bugetelor locale. În plus, vor fi create condițiile optime pentru pregătirea strategiilor, planurilor și programelor în domeniul infrastructurii, comunele din mediul rural îndeplinind astfel pre-condițiile pentru accesarea programelor Uniunii Europene în domeniul dezvoltării infrastructurii locale (dezvoltarea rețelelor de utilități publice și a rețelelor stradale, reabilitarea clădirilor de interes public etc.).

- 1.1.2. O justificare pentru alegerea obiectivelor tematice, a priorităților de investiții aferente și a alocărilor financiare, ținând seama de acordul de parteneriat, pe baza identificării necesităților regionale și, după caz, naționale, inclusiv necesitatea de abordare a dificultăților identificate în recomandările specifice corespunzătoare adresate fiecărei țări, adoptate în conformitate cu articolul 121 alineatul (2) din TFUE, precum și recomandările corespunzătoare ale Consiliului adoptate în conformitate cu articolul 148 alineatul (4) din TFUE, ținând seama de evaluarea ex ante.

Tabelul 1: Justificare pentru selectarea obiectivelor tematice și a priorităților de investiții

Obiectiv tematic selectat	Prioritatea de investiții selectată	Justificarea selectării
OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Europa 2020 identifică ca prioritate creșterea competitivității economice prin susținerea sectorului CDI prin creșterea cheltuielilor cu CD cu cel puțin la 3% din PIB, din care două treimi ar trebui finanțate din sectorul privat • Recomandările Specifice de Țară, subliniază necesitatea asigurării realizării unei asocieri mai strânse între cercetare, inovare și întreprinderi, în special prin acordarea unui statut prioritar activităților de cercetare și dezvoltare care sunt susceptibile să atragă investiții private. Astfel, trebuie susținut procesul de transfer tehnologic pentru a crea pârgھیile

		<p>necesare valorificării rezultatele cercetării.</p> <ul style="list-style-type: none"> • PNR vizează promovarea inovării și îmbunătățirea transferului tehnologic, bazată pe sectoarele industriale, serviciile, în vederea stimulării capacității acestora de a atrage IMM în procesele tehnologice și produsele și de a pătrunde pe noi piețe. • SNC promovează formarea masei critice de firme competitive prin crearea unui mediu al inovării și formarea centrelor de producție și dezvoltare tehnologică de competență regională și internațională • SNCD susține realizarea transferului rapid de informații și tehnologii în economie, promovând un mediu favorabil inovării și absorbției noilor tehnologii în toate sectoarele economiei naționale, în special în sectoarele de specializare inteligentă • Toate cele 8 PDR propun priorități sau măsuri care vizează promovarea CDI în cadrul mediului de afaceri
OT 3 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii	Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Europa 2020 identifică îmbunătățirea competitivității ca factor pentru îndeplinirea obiectivului de creștere sustenabilă • Una dintre Recomandările Specifice de Țară privind măsurile economice și reformele structurale destinate să stimuleze reluarea creșterii economice la nivelul UE în perioada 2013-2014 vizează îmbunătățirea și simplificarea mediului de afaceri, în special prin reducerea sarcinii administrative pentru IMM-uri, precum și facilitarea și diversificarea accesul IMM-urilor la finanțare. • Programul Național de Reformă 2014 vizează promovarea inovării și îmbunătățirea mediului de afaceri, prin dezvoltarea antreprenoriatului și a serviciilor suport pentru firme (incubatoarea de afaceri și acceleratoare) pentru a contribui la supraviețuirea

		<p>firmelor pe piață.</p> <ul style="list-style-type: none"> • SNIMM identifică probleme referitoare la supraviețuirea firmelor tinere pe piață • Toate cele 8 PDR 2014-2020 propun priorități sau măsuri dedicate sprijinirii IMM-urilor
	<p>Sprjinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Una dintre Recomandările Specifice de Țară privind măsurile economice și reformele structurale destinate să stimuleze reluarea creșterii economice la nivelul UE în perioada 2013-2014 vizează îmbunătățirea și simplificarea mediului de afaceri, în special prin reducerea sarcinii administrative pentru IMM-uri, precum și facilitarea și diversificarea accesul IMM-urilor la finanțare. • Programul Național de Reformă 2014 vizează promovarea inovării și îmbunătățirea mediului de afaceri, în special pentru sectoarele industriale identificate în proiectul de Strategie Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020. • SNC– formarea masei critice de firme competitive prin crearea unui mediu atractiv și transparent • Toate cele 8 PDR 2014-2020 propun priorități sau măsuri dedicate sprijinirii IMM-urilor
<p>OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele</p>	<p>Sprjinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice, și în sectorul locuințelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recomandările Specifice de Țară menționează necesitatea îmbunătățirii și eficientizării politicilor pentru eficiența energetică • Ținta națională pentru implementarea Strategiei Europa 2020 stabilită în cadrul Programului Național de Reformă, respectiv creșterea eficienței energetice cu 19% până în anul 2020 (circa 10 Mtep) • Documentul de poziție al Comisiei Europene subliniază necesitatea îmbunătățirea eficienței energetice în infrastructurile publice și clădirilor rezidențiale • Documentele strategice naționale (Strategia energetică a României, Planul

		<p>Național de Acțiune în Domeniul Eficienței Energetice, Strategia pentru mobilizarea investițiilor în renovarea fondului de clădiri rezidențiale și comerciale, atât publice cât și private, existente la nivel național – variantă de lucru) recunoaște potențialul mare de economisire a energiei în domeniul infrastructurilor publice și clădirilor rezidențiale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sectorul clădirilor, inclusiv iluminatul public este un mare consumator de energie și contribuie major la emisiile de gaze cu efect de seră, pe fondul performanței energetice foarte scăzută a clădirilor și sistemelor de iluminat public.
	<p>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Europa 2020 identifică reducerea emisiilor de dioxid de carbon ca factor pentru îndeplinirea obiectivului de creștere sustenabilă • Creșterea continuă a numărului de autovehicule pe fondul unei infrastructuri urbane parțial dezvoltate generează un grad sporit de poluare, blocaje în trafic, pierderi economice, număr sporit de accidente, probleme de sănătate pentru cetățeni precum și consumuri mari de carburanți din surse neregenerabile. • Gradul de poluare al zonelor urbane din România rămâne ridicat, chiar dacă anumite măsuri au început să fie implementate în mai multe orașe și municipii. • Scăderea emisiilor de dioxid de carbon poate avea loc prin sporirea atractivității și îmbunătățirea accesibilității și a confortului de utilizare a transportului public și a mijloacelor de transport nemotorizate, astfel încât acestea să ofere o alternativă reală la folosirea autoturismelor personale.
OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	<p>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Națională de Dezvoltare Regională recunoaște rolul patrimoniului natural și cultural în dezvoltarea regională. • România dispune de un patrimoniu cultural și balnear valoros (1/3 din apele minerale din Europa) și diversificat, echilibrat distribuit la nivel național, aflat

		<p>într-o stare de degradare accentuată, care nu permite valorificarea optimă a acestuia. Activitățile de conservare, protejarea și valorificarea vor permite consolidarea identității culturale și utilizarea eficientă a acestor resurse.</p>
	<p>Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Națională de Dezvoltare Regională recunoaște rolul orașelor în dezvoltarea economică regională. • Planurile de Dezvoltare Regională fac referință la necesitatea creșterii calității vieții populației și îmbunătățirea mediului urban • Majoritatea orașelor din România se caracterizează prin existența unor zone istorice aflate în stare avansată de degradare, cartiere de blocuri de locuințe fără renovări substanțiale, zone industriale abandonate în ultimii ani din cauza încetării activităților, spații publice neîntreținute, infrastructura vetustă sau inexistentă, spații verzi insuficiente sau pe cale de dispariție.
<p>OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore</p>	<p>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN - T</p>	<ul style="list-style-type: none"> • SDTR menționează rolul infrastructurii secundare de transport în dezvoltarea economică regională. • Dinamica redusă a dezvoltării economice în zonele în care infrastructura de transport este deficitară este subliniată în toate cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională (care vor fi corelate cu Masterplanul de Transport). • Gradul de siguranță rutieră este de asemenea redus pe aceste trasee rutiere regionale, iar facilitățile pentru deplasările pietonale sau velo sunt extrem de rare. • Conectarea infrastructurilor regionale, respectiv a drumurilor județene ce vor fi modernizate și reabilitate, cu coridoarele majore de transport TEN T va spori accesibilitatea comunităților locale, în special rurale, stimulând creșterea economică prin dezvoltarea oportunităților de afaceri în arealul menționat și crescând gradul de ocupare al forței de muncă disponibile în aceste zone prin facilitarea navetei către aglomerările urbane care oferă oportunități sporite.

<p>OT 8 - promovarea ocupării forței de muncă de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă</p>	<p>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone, care să includă reconversia regiunilor industriale aflate în declin, precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • O caracteristică importantă a turismului românesc o reprezintă faptul că zonele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic concentrează cele mai importante obiective și atracții turistice. Aceste areale pot fi revitalizate prin valorificarea potențialului lor turistic, contribuind totodată la promovarea unei dezvoltări socio-economice sustenabile în regiunile vizate. • Planurile de Dezvoltare Regională, elaborate la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, pe baza potențialului turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinirea dezvoltării economice prin turism, materializat în dezvoltarea infrastructurii zonelor turistice, valorificarea patrimoniului natural, precum și includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.
<p>OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei</p>	<p>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recomandările Specifice de Țară poziționează consolidarea asistenței medicale primare, ca fiind una dintre prioritățile României. • Documentul de Poziție al Serviciilor Comisiei prevede îmbunătățirea capitalului uman, inclusiv prin politici mai bune privind incluziunea socială. • Strategia Europa 2020 consideră că, în cazul României trebuie să existe asigurarea unei interacțiuni eficiente între sistemul de asistență socială și cel de ocupare. • Toate acestea presupun ca premisă existența unei infrastructuri, atât a unei infrastructuri medicale de calitate cât și a uneia de de servicii sociale, în care să poată fi furnizate servicii de calitate, adaptate nevoilor beneficiarilor. Sprijinirea investițiilor în infrastructura medicală și în cea socială, precum și a măsurilor de dotare cu echipamente moderne, va contribui la creșterea accesului la servicii medicale și sociale.

	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	<ul style="list-style-type: none"> • Una dintre țintele României pentru îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020, este acela de scoatere din sărăcie a unui număr de 580.000 de persoane, până în anul 2020. • Recomandările Specifice de Țară poziționează reducerea fenomenului sărăciei, mai ales pentru categorii extrem de defavorizate, precum romii și copiii, printre obiectivele de maximă urgență pe care România le are de atins.
OT 10 - investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții	Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare	<ul style="list-style-type: none"> • Documentul de Poziție al Serviciilor Comisiei Europene prevede necesitatea îmbunătățirii accesului și a participării la educația și formarea profesională, precum și a calității acestora • Recomandările Specifice de Țară identifică necesitatea continuării reformelor începute în domeniul Sănătății încă din 2011.. • Strategia Națională de Dezvoltare Regională și Planurile de Dezvoltare Regională formulează ca nevoie de dezvoltare necesitatea realizării investițiilor în educației și recunosc rolul acestora în dezvoltarea economică • Profilul educațional al populației este o condiție esențială pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu atât mai mult cu cât este necesară implicarea sporită în activitățile economice a persoanelor vârstnice. Acest deziderat nu se poate realiza însă fără o infrastructură adecvată/ corespunzătoare ciclurilor educaționale.
OT 11 – consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă	Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă	<ul style="list-style-type: none"> • În Documentul de Poziție al Serviciilor Comisiei se menționează necesitatea dezvoltării unui sistem funcțional de cadastru care să acopere teritoriul țării. • Recomandările Specifice de Țară subliniază de asemenea faptul că incertitudinea asupra drepturilor de proprietate reprezintă o provocare pentru mediul de afaceri. Acest document evidențiază rolul important al înregistrării proprietăților asupra dezvoltării zonelor rurale și urbane. De asemenea, se menționează faptul că investițiile în infrastructură, acțiunile

		asupra mediului, cele în materie de locuire, precum și piața funciară sunt afectate de lipsa informațiilor asupra proprietăților.
--	--	---

1.2. Justificarea alocării financiare

În perioada de programare 2014-2020, Programului Operațional Regional îi sunt alocate aproximativ 7,9 miliarde euro, din care 6,7 miliarde euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională, respectiv circa 1,2 miliarde euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Repartizarea resurselor financiare aferente Programului Operațional Regional s-a realizat în baza nevoilor comune de dezvoltare identificate în procesul de programare, asigurându-se corelarea cu strategiile regiunilor de dezvoltare, precum și cu strategiile naționale sectoriale, ținând cont de obiectivele promovate prin Strategia Europa 2020, Recomandările specifice de țară, Documentul de poziție al Comisiei Europene, cu respectarea obiectivelor tematice și priorităților de investiții menționate în regulamentele aferente politicii de coeziune 2014–2020.

Pentru a răspunde acestor cerințe specifice, în Programul Operațional Regional sunt abordate 9 din cele 11 obiective tematice prin stabilirea priorităților de investiții și a obiectivelor specifice corespunzătoare.

Axele prioritare și prioritățile de investiții incluse în Program se adresează tuturor celor 8 regiuni de dezvoltare, atât regiunilor mai puțin dezvoltate (Nord-Est, Sud-Est, Sud Muntenia, Sud Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest și Centru), în scopul recuperării decalajelor de dezvoltare, cât și regiunii mai dezvoltate (București-Ilfov), pentru valorificarea potențialul competitiv.

Îndeplinirea obiectivelor POR prin utilizarea integrală a bugetului alocat, va contribui în mod determinant la realizarea țintelor și obiectivelor *Strategiei Europa 2020* asumate de România, concomitent cu reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare ale regiunilor.

Având în vedere cerințele referitoare la concentrarea tematică stabilite pentru FEDR, 58% din resursele financiare alocate POR sunt destinate obiectivelor tematice 1, 3 și 4, accentuându-se astfel importanța acordată investițiilor pentru consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării, îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, promovarea unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Axa prioritară 1 dedicată *promovării transferului tehnologic*, corespunzătoare obiectivului tematic 1, va beneficia de 2,62% din bugetul programului, întrucât tipurile de proiecte implementate în domeniul transferului tehnologic constau în investiții în special în servicii și crearea de baze de date, și mai puțin în infrastructuri. De asemenea, prin această axă se asigură complementaritatea activităților de cercetare finanțate prin intermediul Programului Operațional Competitivitate.

Obiectivului tematic 3, reprezentat prin axa prioritară 2 *îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii*, îi sunt alocate 11,12% din fonduri, în vederea încurajării economiilor regionale prin sprijinirea dezvoltării IMM-urilor în toate etapele de dezvoltare. Având în vedere că în cadrul acestei axe prioritare vor fi implementate măsuri care se supun legislației ajutorului de stat, luându-se în considerare inclusiv utilizarea instrumentelor

financiare, efectul de multiplicare a fondurilor alocate este considerabil mai mare.

Obiectivului tematic 4 îi este dedicată cea mai mare parte a resurselor financiare ale POR, respectiv 44,26%, prin intermediul axei prioritare 3 *sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice* (cu o contribuție de circa 10% la valoarea totală a obiectivului tematic) care va sprijini măsuri de eficiență energetică a clădirilor publice, având ca scop reabilitarea energetică, inclusiv izolarea termică, conducând la reducerea consumului de energie, cu rezultat final reducerea emisiilor cu efect de seră, dar și la creștere economică.

Contribuția cea mai importantă, aproximativ 90% din alocarea aferentă acestui obiectiv tematic, revine primelor două priorități de investiții ale axei prioritare 4 *sprijinirea dezvoltării urbane durabile*, respectiv 4.1 *sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor* și 4.2 *promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu*, fiind finanțate investițiile prin strategii de dezvoltare care integrează inclusiv aspecte economice, sociale etc.

Obiectivul tematic 6 este abordat prin două priorități de investiții, aferente axelor prioritare 4 și 5, urmărindu-se creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane, precum și conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural, prin alocarea a 7,47% din bugetul POR.

O pondere importantă, respectiv 14,33% din resursele programului, este acordată obiectivului tematic 7, având în vedere potențialul investițiilor în infrastructura de transport, creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, sporirea adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel regional/local.

În scopul promovării ocupării forței de muncă prin intermediul strategiilor de dezvoltare locală, obiectivului tematic 8 îi revin 1,51% din alocările financiare, contribuind la crearea și ocuparea de noi locuri de muncă și la creșterea economică a unor zone aflate în declin economic, dar care dispun de un potențial turistic valoros.

Obiectivul tematic 9 beneficiază de 7,78% din bugetul total și este reprezentat prin axele prioritare 8 *dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale* și 9 *sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban*, fiind dedicat, cu precădere, celor 7 regiuni mai puțin dezvoltate.

Pentru îmbunătățirea infrastructurii educaționale, respectiv obiectivul tematic 10, au fost alocate 5,40% din fondurile POR, urmărindu-se creșterea gradului de participare în sistemul educațional.

Prin axa prioritară 11 *cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România* se accentuează consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă, repartizându-se 3,97% din bugetul programului. Un sistem eficient de cadastru este necesar pentru dezvoltarea și implementarea infrastructurii, dezvoltarea proprietății și consolidarea terenurilor agricole. Alocarea financiară a fost stabilită luând în considerare complexitatea acțiunilor de înregistrare a proprietăților și crearea hărților vectoriale într-un număr semnificativ de comune, precum și a acțiunilor complementare de sprijinire a acestui proces, în vederea dezvoltării unui sistem funcțional de cadastru care să acopere teritoriul țării, așa cum este precizat în documentul de poziție al Comisiei.

Un procent de 1,55% din fondurile programului va fi alocat axei prioritare 11 *asistență tehnică*, pentru sprijinirea implementării, managementului și evaluării POR, dar și pentru activități publicitare și de informare privind POR.

Tabelul 2: Imagine de ansamblu asupra strategiei de investiții a programului operațional

Axa prioritară	Fondul (FEDR, Fondul de coeziune, FSE sau YEI)	Sprrijinul din partea Uniunii (mil. EUR)	Proportia sprijinului total al Uniunii pentru programul operațional	Obiectiv tematic	Priorități de investiții	Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții	Indicatori de rezultat comuni și specifici programului pentru care a fost stabilit un obiectiv
Promovarea transferului tehnologic	FEDR	165		OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării	Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere	Creșterea utilizării inovării prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic	Număr firme inovative
Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	FEDR	700		OT 3 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii	Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatarei economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri	Consolidarea poziției pe piață a start-up-urilor	Rata de supraviețuire a IMM-urilor la 3 ani de la înființare
					Sprrijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor	Creșterea competitivității economice prin sprijinirea IMM-urilor	Productivitatea muncii în IMM-uri
Sprrijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice	FEDR	300		OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon	Sprrijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura	Creșterea eficienței energetice în clădirile publice	Reducerea consumului de energie

				în toate sectoarele	publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor		primară în clădirile publice
Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	FEDR	2.653,56		OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele	Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice, și în sectorul locuințelor	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public	Reducerea consumului de energie primară în sectorul rezidențial Reducerea consumului de energie finală în iluminatul public
					Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor climatice	Implementarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană în vederea reducerii emisiilor de carbon în municipii în special prin investiții în transportul public urban Promovarea de măsuri pentru reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit	Număr pasageri transportați în transportul public urban în România Reducerea emisiilor GES

				OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului	Creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane	Gradul de satisfacției al populației în legătură cu spațiile publice din orașe
Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	FEDR	300,44		OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor	Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural	Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente a acestuia	Reducerea gradului de degradare a resurselor de patrimoniu cultural
Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	FEDR	900		OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN - T	Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene care asigură conexiunile secundare și terțiare la rețea, în scopul reducerii timpului de deplasare, fluidizării traficului și creșterii siguranței traficului	Economii de timp realizate
Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	FEDR	95		OT 8 - promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă	Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în

					anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice		turism
Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	FEDR	400		OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, precum și trecerea de la serviciile instituționale la serviciile prestate de colectivitățile locale	Creșterea speranței de viață prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și prin îmbunătățirea calității acestora	Creșterea speranței de viață la naștere, femei și bărbați
Sprejinierea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	FEDR	90		OT 9 - Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei	Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Reducerea concentrării spațiale a sărăciei, prin asigurarea unor condiții proprii de locuit pentru comunitățile defavorizate, precum și prin asigurarea acestora cu servicii de bază - medicale, educaționale, sociale în vederea creșterii gradului de ocupare și incluziune socială a acestora	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială
Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	FEDR	340		OT 10 - Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții	Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare	Creșterea gradului de participare în sistemul educațional	Gradul de cuprindere în învățământ a populației de vârstă școlară
Îmbunătățirea activității cadastrale	FEDR	250		OT 11 - Consolidarea capacității instituționale și o	Consolidarea capacității instituționale și o administrației	Creșterea gradului de acoperire geografică și	Suprafața de teren

				administrației publice eficiente	publică eficientă	incluziune a înregistrării proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară	înregistrată în SICCF
Asistență tehnică	FEDR	104		- N/A -	- N/A -	Sprijinirea implementării transparente și eficiente a Programului Operațional Regional	Creșterea nivelului de conștientizare a potențialilor beneficiari privind oportunitățile de finanțare prin POR
Total POR	FEDR	6.298,00					

SECȚIUNEA 2. AXELE PRIORITARE

2.A Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic

2.A.1 Axa prioritară 1

ID-ul axei prioritare	AP 1
Denumirea axei prioritare	Promovarea transferului tehnologic

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.A.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Regiunea București Ilfov - regiunea cea mai dezvoltată din România – concentrează cea mai mare parte din rezultatele activităților de cercetare-dezvoltare-inovare. Acestea nu se regăsesc însă pe piață, nu sunt valorificate ca urmare a legăturii slabe între instituțiile de cercetare și mediul de afaceri.

În România, la nivelul anului 2012, erau 46 de infrastructuri de inovare și transfer tehnologic, dintre care 19 erau centre de informare tehnologică, 13 centre de transfer tehnologic și 14 incubatoare tehnologice și de afaceri. Cele mai multe structuri se regăsesc în regiunea București Ilfov (46%), rezultatele activităților fiind utilizate însă la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. Cu toate acestea, pentru regiunea București Ilfov este necesară continuarea dezvoltării acestor structuri, întrucât aici se concentrează cele mai multe instituții de cercetare și universități care asigură masa critică necesară transferului tehnologic. Situația celorlalte regiuni este diferențiată: dacă în regiunea Nord Est era doar o singură astfel de infrastructură, respectiv un centru de informare tehnologică și în Sud Est erau 2 asemenea entități, distribuția regională a acestora arată o concentrare în acele regiuni care au o activitate antreprenorială foarte intensă, respectiv Regiunile Centru și Nord Vest unde sunt cele mai multe structuri de

inovare și transfer tehnologic (5, respectiv 4 infrastructuri de inovare și transfer tehnologic).

Astfel, această axă se aplică tuturor regiunilor de dezvoltare din România, inclusiv pentru regiunea București Ilfov. POR va contribui la creșterea calității și competitivității produselor, proceselor și serviciilor din firme, în toate cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, prin realizarea de transfer tehnologic a diverselor rezultate ale cercetării care pot aduce valoare adăugată în economia de piață prin intermediul entităților de inovare și transfer tehnologic (incubatoare tehnologice și de afaceri, centre de transfer tehnologic, centre de informare tehnologică, etc).

2.A.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.A.4 Prioritatea de investiții 1.1

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere.</i>
-------------------------------------	--

2.A.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea utilizării inovării prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Inovarea este necesară pentru țări și regiuni pentru a deveni / a rămâne competitive prin creșterea productivității companiilor, accesul la piețe noi, valoare adăugată mai mare, și în cele din urmă pentru crearea de locuri de muncă durabile într-un context de concurență puternică la nivel mondial. Inovarea este esențială pentru dezvoltare, având în vedere faptul că în țările dezvoltate aceasta generează 80% din creșterea economică și reprezintă, totodată, un mod eficient de a îmbunătăți furnizarea de servicii pentru a satisface nevoile societății.</p> <p>Investițiile care se vor realiza în CDI au ca scop creșterea competitivității economice, prin intermediul transferului tehnologic în vederea majorării numărului firmelor inovative (în prezent 8.116). Aceasta se poate realiza prin crearea și dezvoltarea entităților suport pentru inovare și transfer tehnologic, publice și private, mai ales în regiunile mai puțin dezvoltate ale României, în concordanță cu principiul specializării inteligente. Scopul acestor investiții va consta în realizarea unui transfer mai intens al rezultatelor cercetării în aplicații comerciale.</p>

Tabelul 3: Indicators de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
	Număr firme inovative	Număr	Regiuni mai dezvoltate	2.014	2010		INS	La doi ani
			Regiuni mai puțin dezvoltate	6.102	2010		INS	La doi ani

2.A.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.A.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>
<p>În România se realizează un număr ridicat de activități de cercetare, dar conexiunea dintre educație, cercetare și mediul de afaceri rămâne slabă, ceea ce se evidențiază prin transferul redus pe piață a ideilor noi. O astfel de colaborare există, în general, între instituțiile de cercetare – dezvoltare - inovare și companiile mari. Participarea IMM-urilor în cadrul acestor colaborări este limitată. În acest sens, este necesară încurajarea punerii în aplicare a rezultatelor cercetării în cadrul IMM-urilor prin transfer tehnologic. Finanțarea entităților de inovare și transfer tehnologic va contribui la crearea și dezvoltarea unui mediu favorabil inovării la nivelul operatorilor economici. Astfel, prin valorificarea rezultatelor cercetării, firmele vor putea pune la dispoziție produse și servicii cu o valoare adăugată mai mare, ceea ce va conduce, în consecință la creșterea competitivității economice.</p> <p>Astfel, principalele activități sprijinite prin intermediul acestei priorități de investiție vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• crearea, modernizarea și extinderea entităților de inovare și transfer tehnologic, inclusiv dotarea cu echipamente a acestora• servicii tehnologice specifice <p>Aceste entități de inovare și transfer tehnologic vor putea fi create, modernizate și/sau extinse în vederea promovării unui mediu favorabil inovării și absorbției noilor tehnologii în toate sectoarele economiei. Prin crearea unei infrastructuri viabile de inovare și transfer tehnologic, se urmărește exploatarea rezultatelor cercetării și transformarea lor în produse, servicii și procese vandabile, generatoare de creștere economică. Astfel, capacitatea unei regiuni de a crea și menține un mediu care susține introducerea elementelor de noutate în întreprinderile sale și prin care se asigură mai multă prosperitate populației va fi dezvoltată.</p> <p>Pentru susținerea activităților din aceste infrastructuri se va finanța și dotarea entităților de transfer tehnologic prin achiziționarea de bunuri, servicii și dotări independente în vederea creșterii capacității acestora de a realiza servicii tehnologice specifice de calitate.</p> <p>De asemenea, se pot realiza investiții în activitățile specifice entităților de inovare și transfer tehnologic, în vederea realizării de servicii tehnologice specializate pentru firmele beneficiare de transfer tehnologic. Printre aceste activități pot fi enumerate: studii de investiții tehnologice; asistență și consultanță tehnică de specialitate la aplicarea / achiziționarea de tehnologii; evaluare tehnologică și audit tehnologic; veghe tehnologică, informare tehnologică, asistență la restructurarea/retehnologizarea și dimensionarea agenților economici; dezvoltarea de activități economice inovative în vederea reconversiei forței de muncă în zonele cu probleme accentuate cu șomajul; urmărirea dezvoltării tehnologice în plan intern și</p>	

internațional; transfer tehnologic și validare tehnologică; prognoza, evaluare tehnologică; audit tehnologic; analize statistice și indicatori ai eficienței inovării; crearea, dezvoltarea și întreținerea de bănci de date specializate etc.

Entitățile sprijinite de inovare și transfer tehnologic trebuie să ofere servicii suport pentru firmele deservite în vederea identificării de oportunități de afaceri bazate pe compatibilități tehnologice, cerințe comerciale sau cerințe de fabricație precum și a partenerilor de afaceri potriviți (agenți, distribuitori, furnizori). Aceste structuri pot oferi clienților servicii de consultanță generală sau/și consultanță specializată pentru identificare de noi soluții de afaceri legate de activitățile de producție, distribuire, agenție, parteneriat, sub-contractare, transport și logistică. De asemenea, în portofoliul acestor entități pot exista servicii de organizare evenimente (mentoring, cooperări afaceri, networking, relaționarea clienților cu multinaționalele sau companiile autohtone mari pentru facilitare contracte cooperare, etc), precum și activități de promovare și marketing individuale sau comune ale clienților atât pentru produsele inovative cât și pentru tehnologia proprie a unor parteneri români sau din alte state, titulari de licențe și clienți care pot ajuta companiile în obținerea de noi produse sau tehnologii.

Prin transferul de tehnologie se realizează transmiterea de informații științifice sau tehnologice (generale, specializate sau brevetate), transmiterea unor tehnici și a experienței industriale, a unor echipamente noi etc. între diferite părți implicate. Acesta implică interacțiunea dintre ofertantul de tehnologie nouă și utilizatori – firme și are ca rezultat o inovație reală. De asemenea, procesul de transfer tehnologic contribuie la creșterea competitivității economice în zonă.

Transferul tehnologic poate fi realizat prin intermediul centrelor de transfer tehnologic, incubatoarelor tehnologice și de afaceri, centrelor de informare tehnologică, oficiilor de legătură cu industria, etc, publice sau private. Astfel, potențialii beneficiari vor fi toate acele entități juridice care furnizează activități de transfer tehnologic, conform legislației în vigoare (OG 57/ 2002 și HG 406/2003).

În consecință, programul își propune să sprijine aplicarea și comercializarea rezultatelor obținute în urma activităților de cercetare și dezvoltare tehnologică, precum și susținerea dezvoltării de întreprinderi inovative, prin transfer tehnologic. Sprijinul se adresează în special structurilor care au capacitatea de a sprijini firmele, în special IMM-urile din zonele/sectoarele cu potențial de creștere economică punând la dispoziția acestora unele servicii personalizate de transfer tehnologic de înaltă calitate.

Investițiile în acest domeniu se realizează pentru a contribui la stimularea creșterii competitivității firmelor. Aceste investiții pot fi realizate atât în mediul urban cât și rural de către entități juridic constituite care gestionează infrastructuri cu rol de inovare și transfer tehnologic.

2.A.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și</i>
-------------------------------------	---

	<i>serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>
--	--

Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:

- Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Națională de Cercetare 2014-2020 și alte strategii regionale și locale pentru specializare inteligentă, cu Strategia Națională de Competitivitate 2014-2020, Planul Național de Acțiune aferent acestei strategii, care reprezintă condiționalități ex-ante, precum și cu cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională 2014-2020, strategii locale, alte strategii)
- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR.
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special POC)

Operațiunile vor fi selectate pe baza criteriilor definite în Ghidul Solicitantului pentru această axă prioritară.

2.A.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.A.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 1.1</i>	<i>Promovarea investițiilor de afaceri în inovare și cercetare, dezvoltarea legăturilor și a sinergiilor între întreprinderi, centre de cercetare-dezvoltare și de educație, în special dezvoltarea produselor și serviciilor, transfer tehnologic, inovare socială, networking, clustere</i>
-------------------------------------	---

Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.

2.A.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorii de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorii regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Numărul de entități de transfer tehnologic sprijinite	Număr de entități	FEDR	Regiune mai dezvoltată				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Numărul de entități de transfer tehnologic sprijinite	Număr de entități	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.A.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa priorită	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 1	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al de Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 1						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 1	Etapa cheie de implementare		Numărul de entități de transfer tehnologic sprijinite conform contractelor	Numar	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 1						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS

			semnate									
	Indicator de realizare		Numărul de entități de transfer tehnologic sprijinite	Numar	FEDR	Regiune mai dezvoltată						Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
						Regiuni mai puțin dezvoltate						

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.A.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	058	
AP 1	059	

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	058	
AP 1	059	

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	01	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	01	

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	

Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	

 Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	-

 Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 1	07	-

2.A.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 1
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de instruire pentru acest domeniu.	

2.B Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

2.B.1 Axa prioritară 2

ID-ul axei prioritare	AP 2
Denumirea axei prioritare	Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.B.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Competitivitatea economică are la bază atât determinanți la nivel macro - pe componentele de instituții, finanțe publice, infrastructură, piața muncii, transparență, mediu, cât și la nivel micro - mediu de afaceri, dinamica IMM-urilor, antreprenariat, activitate de inovare, clusterizare, dezvoltarea rețelelor de afaceri. În acest context, creșterea competitivității IMM-urilor devine element cheie pentru adresarea obiectivelor Strategiei UE 2020, având în vedere faptul că 99 % din întreprinderile din UE (aproximativ 20 de milioane) sunt IMM-uri.

Aceste întreprinderi dețin rolul de motor principal al creșterii economice, inovării, ocupării forței de muncă (generează 2 din 3 locuri de muncă în sectorul privat) și integrării sociale, reprezentând practic structura de bază a economiei europene.

Decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor la 1000 locuitori, s-au adâncit în ultimii ani. În România, conform datelor statistice disponibile (2011) existau 21 de IMM-uri la 1.000 de locuitori, valoare situată la mai puțin de 50% din media UE. Pentru ca în România să poată fi atinsă media europeană ar fi necesară crearea a peste 460.000 de IMM-uri peste numărul celor deja existente. La nivel regional, peste media UE-27 și, implicit peste media națională, se află regiunea București Ilfov cu 48 IMM la 1000 locuitori, în scădere față de 2010 cu 4 IMM la 1000 locuitori. Chiar dacă acest indicator evidențiază existența unei mase critice suficiente la nivelul regiunii, generată în special de concentrarea IMM-urilor în Municipiul București, nivelul de dezvoltare a mediului de afaceri în județul Ilfov este comparabil cu regiunea Sud Muntenia.

De asemenea, datele statistice evidențiază că, în perioada 2004-2010, rata de supraviețuire a firmelor după primul an de la înființare în România era de 60% pentru ca în 2010 rata de supraviețuire a firmelor după un an de funcționare să ajungă la 68%. La nivelul regiunilor de dezvoltare, în 2010, cea mai mare rată de supraviețuire a întreprinderilor după un an de funcționare s-a înregistrat în regiunea Centru, respectiv 77,1%, iar cea mai mică rată de supraviețuire s-a înregistrat în Regiunea Nord Est (60,8% întreprinderi active). Regiunea București Ilfov a înregistrat, în anul 2008, cea mai redusă rată de supraviețuire a firmelor după un an de funcționare, respectiv 36,8%, valoare care, în următorii ani a fost îmbunătățită, ajungând până la 63,1%.

De asemenea, dacă în anul 2008, conform datelor Eurostat rata de supraviețuire a

întreprinderilor în România după trei ani de la înființare era de 65,86% - valoare care situa România printre primele poziții în acest clasament, în anul 2011, din cauza efectelor crizei economico-financiare, valoarea acestui indicator era de doar 44,49%, ceea ce plasa România printre ultimele state membre UE. Având în vedere cele de mai sus, această axă prioritară se va aplica tuturor regiunilor de dezvoltare ale României.

2.B.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.B.4.1 Prioritatea de investiții 2.1

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploataării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
-------------------------------------	--

2.B.5.1 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>D</i>	OS 2.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Consolidarea poziției pe piață a start-up-urilor</i>

<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Decalajele în dezvoltarea antreprenorială a diferitelor regiuni ale țării, măsurate prin numărul IMM-urilor la 1000 locuitori, s-au adâncit în ultimii ani. În România, conform datelor statistice disponibile (2011) existau 21 de IMM-uri la 1.000 de locuitori, valoare situată sub 50% din media UE.</p> <p>Rata de supraviețuire a întreprinderilor după trei ani de la înființare era, conform Eurostat, în 2011, în România, de 44,49%, aflându-se printre ultimele state membre în această categorie</p> <p>În acest sens, principalul rezultat preconizat ca urmare a sprijinirii start-up-urilor (cu un istoric de funcționare între 1 și 3 ani) îl constituie menținerea, dar mai ales creșterea masei critice a IMM-urilor.</p>
---	--

Tabelul 3.1: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
...	Rata de supraviețuire a IMM-urilor la 3 ani de la înființare	Număr IMM-uri	Regiune mai dezvoltată		2011		Eurostat	Anuală
...			Regiuni mai puțin dezvoltate		2011		Eurostat	Anuală

2.B.6.1 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.B.6.1.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
<p>Numărul mediu de IMM-uri la 1000 de locuitori înregistrează o valoare situată la mai puțin de jumătate din valoarea înregistrată la nivelul UE, ceea ce înseamnă că această prioritate de investiții vizează valorificarea potențialului antreprenorial al economiilor regionale, în special</p>	

prin sprijinirea afacerilor aflate în primii ani de activitate, acțiuni care va contribui la creșterea competitivității economiilor regionale și crearea de locuri de muncă. Astfel, principalele activități sprijinite prin intermediul acestei priorități de investiție vizează:

- construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale
- crearea/ modernizare/ extinderea incubatoarelor/ acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dezvoltarea serviciilor aferente și a firmelor incubate .

În acest sens, pentru start-up-uri, vor fi sprijinite investițiile în active corporale, cum ar fi achiziționarea de terenuri și spații, construcții noi necesare desfășurării activităților specifice, dotarea cu echipamente, șamd, precum și cele în active necorporale de tipul brevete, licențe, etc. și alte drepturi și active similare, sau alte costuri de operare. În ceea ce privește, dotarea cu echipamente pot fi menționate, ca exemple:

- achiziționarea de echipamente IT tehnică de calcul;
- achiziționarea de echipamente tehnologice mașini, utilaje și instalații de lucru-inclusiv software-ul aferent, aparate și instalații de măsurare, control și reglare necesare desfășurării activităților pentru care a solicitat finanțare,
- dotarea cu echipamente de birotică necesare desfășurării normale a activității.
- realizarea de site-uri pentru prezentarea activității și a produselor sau serviciilor promovate
- achiziționarea de instalații/echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile/alternative de energie pentru eficientizarea activităților pentru care a solicitat finanțare, etc;

Pentru crearea și susținerea de companii cu rată mare de succes se va utiliza un instrument util în valorificarea potențialului antreprenorial, respectiv structurile de incubare a afacerilor, ca motoare de creștere a firmelor. Acestea sunt constituite pentru sprijinirea firmelor nou înființate și a celor cu un istoric scurt, pentru a furniza servicii suport de afaceri și capital, respectiv asistență tehnică, administrativă, fiscală și consultativă în domeniul afacerilor.

Având în vedere că primii ani de activitate presupun dificultăți în integrarea pe piață a start-up-urilor se va sprijini crearea, modernizare și extinderea incubatoarelor de afaceri și a acceleratoarelor de afaceri, inclusiv dotarea acestora cu utilități și echipamente, cât și a serviciilor oferite firmelor (administrare, contabilitate, marketing, mentorat, etc.), precum și asigurarea de alocații financiare nerambursabile pentru firmele incubate. Aceste activități vor contribui la consolidarea poziției pe piață a start-up-urilor.

Această prioritate se va adresa IMM-uri-ilor cu un istoric de funcționare între 1 și 3 ani non-agricole din mediul urban și întreprinderilor mijlocii non-agricole din mediul rural, precum și incubatoarelor și acceleratoarele de afaceri.

2.B.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020, Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020, precum și cu cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională 2014-2020, strategii locale, alte strategii)• Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR.• Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii• Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,• Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (POC, POCU, PNDR, Cosme și Horizon 2020, programe gestionate de Ministerul Economiei, departamentul IMM-uri și diferite scheme de finanțare inițiate de Ministerul Finanțelor Publice) <p>Operațiunile vor fi selectate pe baza criteriilor definite în Ghidul Solicitantului pentru această axă prioritară.</p>	

2.B.6.3.1 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.B.6.4.1 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 2.1</i>	<i>Promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri</i>
-------------------------------------	---

Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.

2.B.6.5.1 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4.1: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoriea regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Număr de IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr IMM	FEDR	Regiune mai dezvoltată				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anual
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anual

2.B.4.2 Prioritatea de investiții 2.2

Prioritate de investiții 2.2	Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor
------------------------------	--

2.B.5.2 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

ID	OS 2.2
Obiectiv Specific	Creșterea competitivității economice prin sprijinirea IMM-urilor
Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii	Regiunile de dezvoltare au utilizat mai eficient capitalul uman implicat în economie, în 2009, mai ales regiunile al căror valoare VAB s-a redus (Sud Muntenia, Sud Vest și Centru) în comparație cu anii anteriori. Pentru regiunea București Ilfov nu se poate vorbi de o îmbunătățire față de anii anteriori, întrucât era singura regiune a cărei valoare a productivității muncii s-a redus cu 1,5%. (productivitatea muncii în regiunea București Ilfov era de 1,7 ori mai mare decât media națională, în 2009). Productivitatea în industrie și servicii rămâne la 60% din

	<p>media UE, deoarece economia este predominantă de IMM-uri concentrate în domenii cu valoare adăugată mică și specializate în activități cu utilizare intensivă de forță de muncă. În aceste condiții, pentru a face față concurenței pe piața europeană, România trebuie să-și majoreze această pondere a productivității muncii față de media UE.</p> <p>Rezultatul preconizat ca urmare a sprijinirii IMM-urilor constă în reducerea decalajului mare față de media europeană a competitivității economice, prin creșterea productivității muncii.</p>
--	--

Tabelul 3.2: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
...	Productivitatea muncii în IMM-uri	RON	Regiune mai dezvoltată	...	2011	Anuală
...			Regiuni mai puțin dezvoltate		2011			Anuală

2.B.6.2 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.B.6.1.2 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
<p>Această prioritate de investiție va sprijini dezvoltarea IMM-urilor cu o vechime mai mare de 3 ani pentru îmbunătățirea capacităților avansate de dezvoltare a produselor și a serviciilor, în vederea creșterii competitivității economiilor regionale și creării locurilor de muncă. Astfel, principalele activități sprijinite prin intermediul acestei priorități de investiții vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu active corporale și necorporale • activități necesare pentru parcurgerea și implementarea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice. • promovarea produselor și serviciilor 	

Prin această prioritate de investiții, se vor sprijini activitățile de construcție, modernizare sau extindere a spațiilor de producție sau servicii, specifice IMM-urilor beneficiare, care pot contribui la îmbunătățirea și creșterea capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor. De asemenea, se vor sprijini și activități de dotare cu echipamente și instalații industriale, mașini și utilaje sau alte tipuri de dotări, necesare îmbunătățirii capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor specifice IMM-urilor beneficiare. Sunt avute în vedere inclusiv activitățile de inovare. Activitățile de inovare de produs sau proces pot fi (vezi Manual Oslo): achiziția de cunoștințe externe firmei, inclusiv sub forma de patente (brevete) sau invenții nepatentate, licențe, mărci, servicii IT sau alte servicii tehnice necesare activităților de inovare de produs sau proces; achiziția de mașini, echipamente sau alte active; activități de pregătire cum ar fi design industrial, inginerie sau producție de test, patentare sau licențiere. Activități de inovare non-CD pot fi, de exemplu, identificarea de noi produse sau procese prin activități de marketing, identificarea de oportunități de comercializare datorită rezultatelor cercetării proprii sau a altora, datorită monitorizării competitorilor, utilizării consultanților, achiziționării de informații tehnice sau patente, echipamente, software sau furnituri intermediare, formării profesionale tacite sau formale, reorganizării sistemelor manageriale și de afaceri, samd.

Totodată, se vor sprijini activități de implementare și certificare a sistemelor de management a calității ISO, respectiv finanțarea costurilor suportate de un IMM pentru certificarea sistemelor de management al calității, mediului sau sănătății, simplu sau integrat, în conformitate cu unul din standardele: SR-EN-ISO 9001:2008 (sistem de management al calității); SR-EN-ISO 14001:2005 (sistem de management de mediu); SR-EN-ISO 22000:2005 (sistem de management al siguranței alimentelor); OHSAS 18001: 2007 (sistem de management al sănătății și securității ocupaționale). Alte activități care vor fi sprijinite prin această prioritate de investiții, se referă la cele privind parcurgerea procesului de certificare a produselor, serviciilor sau diferitelor procese specifice.

De asemenea, se vor sprijini activitățile de realizarea a website-ului pentru prezentarea activității potențialului beneficiar și a produselor sau serviciilor desfășurate de acesta (inclusiv activitățile de înregistrare a domeniului), pentru IMM-urile care nu dețin, precum și activitățile de achiziționare de instalații și echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie sau sisteme care utilizează surse regenerabile alternative de energie, pentru eficientizarea activităților desfășurate.

Aceste tipuri de măsuri vor facilita IMM-urilor angajarea în procesele de creștere pe piețele regionale, naționale și internaționale, precum și în procesele de inovare, în vederea stimulării competitivității economiilor regionale.

2.B.6.2.2 Principiile directoare pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:	
<ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele statice relevante (Strategia Națională de Competitivitate 2014-2020, Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului 	

IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri – Orizont 2020, Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020, precum și cu cele 8 Planuri de Dezvoltare Regională 2014-2020, strategii locale, alte strategii)

- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare - cu alte programe operaționale (POC, POCU, PNDR, Cosme și Horizon 2020 sau surse bugetare naționale: programe gestionate de Ministerul Economiei, departamentul IMM-uri și diferite scheme de finanțare inițiate de Ministerul Finanțelor)

Operațiunile vor fi selectate pe baza criteriilor definite în Ghidul Solicitantului pentru această axă prioritară.

2.B.6.3.2 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	TBC (tipul instrumentului)
<p>Accesul IMM-urilor la finanțare a devenit tot mai dificil, ca urmare a efectelor crizei economice mondiale manifestate în ultimii ani, instituțiile creditoare tradiționale impunând, în general, condiții tot mai dificil de îndeplinit de către tot mai multe IMM-uri, în special în ceea ce privește garantarea fondurilor împrumutate. Astfel că, de cele mai multe ori, insuficiența sau lipsa bunurilor corporale care ar putea fi acceptate ca și garanții colaterale, împiedică IMM-urile să obțină linii de creditare pentru realizarea investițiilor necesare îmbunătățirii capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor.</p> <p>Implementarea unor instrumente financiare adecvate, pot reprezenta soluții care să faciliteze accesul IMM-urilor la sursele de finanțare necesare pentru realizarea investițiilor care să ducă la îmbunătățirii capacităților de dezvoltare a produselor și a serviciilor oferite.</p> <p>În perioada de programare 2014-2020, România va furniza asistență financiară beneficiarilor utilizând instrumentele recomandate de Regulamentul comun 1303/2013, (art.66), mai precis sub formă de granturi, asistență rambursabilă, instrumente financiare sau o combinație a acestora. Instrumentele financiare reprezintă un mecanism de atragere a unor fonduri suplimentare (prin implicarea sectorului bancar, a instituțiilor financiare internaționale, a fondurilor de investiții, etc) în vederea multiplicării fondurilor disponibile.</p> <p>Instrumentele financiare sunt implementate pentru a sprijini investiții cu privire la care se preconizează că sunt viabile din punct de vedere financiar și nu atrag finanțare suficientă din</p>	

sursele pieței. Articolul 37 din Regulamentul 1303/2013 prevede că sprijinul instrumentelor financiare se face pe baza unei evaluări ex ante prin care s-au stabilit probe privind deficiențele pieței sau situațiile de investiții sub nivelul optim, precum și nivelul estimat și proporțiile necesităților de investiții publice, inclusiv tipurile de instrumente financiare care urmează a fi sprijinite.

În acest sens, se analizează posibilitatea utilizării instrumentelor financiare în cadrul acestei priorități de investiții.

2.B.6.4.2 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 2.2</i>	<i>Sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.B.6.5.2 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4.2: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoriea regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Număr de IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr IMM	FEDR	Regiune mai dezvoltată				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

2.B.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 2	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 2						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 2	Indicator de realizare		Număr de IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 2			Număr de IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.B.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	067	
AP 2	001	

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	067	
AP 2	001	

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	01	
AP 2	04	
AP 2	05	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	01	
AP 2	04	
AP 2	05	

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului	
Fond	FEDR
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată

Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	07	-

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	07	...

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	07

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 2	07	...

2.B.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor (după caz)

<i>Axa prioritară</i>	AP 2
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifică pentru acest domeniu.	

2.C Axa prioritară 3: Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice

2.C.1 Axa prioritară 3

ID-ul axei prioritare	AP 3
Denumirea axei prioritare	Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.C.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Această axă prioritară va finanța investiții în creșterea eficienței energetice a clădirilor publice deținute și ocupate atât de autoritățile locale, cât și de autoritățile centrale. În conformitate cu prevederile Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, România are obligația de a renova anual 3% din suprafețele deținute sau ocupate de autoritățile centrale. În cea mai mare parte, clădirile deținute de autoritățile publice centrale sunt localizate în Regiunea București-Ilfov, regiune inclusă în categoria regiunilor mai dezvoltate. În acest context, investițiile promovate prin această axă prioritară vor contribui la îndeplinirea țintei anuale de renovare a României ce derivă din îndeplinirea obligațiilor naționale Directivei Uniunii Europene privind eficiența energetică.

2.C.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

Fond	FEDR
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată
Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al	totalul cheltuielilor publice

<i>cheltuielilor publice eligibile)</i>	eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.C.4 Prioritatea de investiții 3.1

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
-------------------------------------	---

2.C.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 3.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea eficienței energetice în clădirile publice, îndeosebi a celor care înregistrează consumuri energetice mari</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	Performanța energetică a clădirilor este foarte scăzută astfel încât nivelurile de energie consumată în clădiri plasează sectorul printre cele mai mari sectoare consumatoare de energie. Conform <i>Strategiei pentru mobilizarea investițiilor în renovarea fondul de clădiri existente (varianta de lucru)</i> în România, consumul de energie în sectorul clădirilor (locuințe, sectorul terțiar, inclusiv clădiri publice) reprezintă 45% din consumul total de energie. În particular, se estimează că consumul mediu total de energie în clădirile nerezidențiale în perioada 2005-2010 se ridică la 1.508 mii tep, ceea ce reprezintă 16% din consumul de energie în clădiri.

	<p>Potențialul de economisire în clădiri este semnificativ, însumând 40-50%. În particular, potențialul de eficiență energetică la nivelul clădirilor publice (fără a include spitalele), sunt în medie de 38% pentru măsurile de încălzire și 23% pentru energie electrică.</p> <p>Principalul rezultat preconizat ca urmare a promovării investițiilor cu scopul de a îmbunătăți eficiența energetică în clădirile publice îl constituie reducerea consumului de energie primară la nivelul clădirilor publice.</p>
--	---

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
...	Reducerea consumului de energie primară în clădirile publice	Mtep (pe an)	Regiune mai dezvoltată	0,01	2013	0,006	ANRE/ Departamentul pentru Energie	Anual
...			Regiuni mai puțin dezvoltate	0,05	2013	0,03	ANRE/ Departamentul pentru Energie	Anual

2.C.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.C.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<p>Clădirile deținute de autoritățile publice centrale sau locale ocupă un loc important în totalul fondul de clădiri din România în ceea ce privește consumul de energie. În același timp, clădirile publice sunt importante din mai multe puncte de vedere: sunt clădiri în care populația își petrece o mare parte din timp (ex. școli, spitale, etc.), având influența asupra calității vieții acesteia; sunt clădiri care servesc drept exemple de arhitectură pentru populație, pot fi exemple pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică.</p> <p>Această axă prioritară va sprijini măsuri de eficiență energetică a clădirilor publice având ca</p>	

scop reabilitarea energetică profundă (*deep renovation*), inclusiv izolarea termică, reabilitarea sistemelor de încălzire și a rețelelor și instalațiilor, iluminat și sistemul de management al clădirii (măsurile de eficiență energetică tipice). Vor fi eligibile pentru finanțare toate tipurile de clădiri publice deținute și ocupate de autoritățile și instituțiile centrale și locale, inclusiv spații anexă de păstrare și stocare cum ar fi: spitalele, clădiri de învățământ, clădiri administrative, policlinici, penitenciare, etc.).

Fără a enumera exhaustiv, acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție pentru măsurile de creștere a eficienței energetice a clădirilor publice se referă la:

- îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a acestora;
- reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare;
- utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum;
- implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice;
- înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice în părțile comune - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.),

Beneficiarii acestei priorități de investiții vor fi autoritățile și instituțiile publice centrale și autoritățile și instituțiile publice locale.

Creșterea eficienței energetice în clădirile publice va conduce la reducerea consumului de energie, având ca rezultat final reducerea emisiilor cu efect de seră. Totodată, îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice nu numai că reduce consumul de energie și, ulterior, costurile cu energia pentru autorități, dar contribuie și la îmbunătățirea aspectului estetic al unei clădiri și oferă condiții mai sănătoase de viață pentru populație. Mai mult, reabilitare termică a clădirilor ar putea fi un sector care să contribuie la creșterea economică, care ar ajuta nu numai industria locală de construcții, ci influențează, de asemenea, domeniile de planificare în construcții, inovare, cercetare și dezvoltare.

2.C.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:	
<ul style="list-style-type: none">• concordanța cu documentele strategice relevante (ex. strategii locale de dezvoltare,	

planuri de acțiune privind energia durabilă, PDR, etc.);

- contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR (ex. standarde minime de reducere a consumurilor energetice după implementarea măsurilor de eficiență energetică, inclusiv cerințe minime pentru reducerea emisiilor de CO₂, etc.);
- calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii;
- respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea;
- complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare;

2.C.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 3.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	TBC

În principiu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare pentru implementarea acestei priorități de investiție referitoare la creșterea eficienței energetice în clădirile publice. Instrumentele financiare sunt implementate pentru a sprijini investiții cu privire la care se preconizează că sunt viabile din punct de vedere financiar și nu atrag finanțare suficientă din sursele pieței. Articolul 37 din Regulamentul 1303/2013 prevede că sprijinul instrumentelor financiare se face pe baza unei evaluări ex ante prin care s-au stabilit probe privind deficiențele pieței sau situațiile de investiții sub nivelul optim, precum și nivelul estimat și proporțiile necesităților de investiții publice, inclusiv tipurile de instrumente financiare care urmează a fi sprijinite.

Instrumentele financiare reprezintă un mecanism de atragere a unor fonduri suplimentare (prin implicarea sectorului bancar, a instituțiilor financiare internaționale, a fondurilor de investiții, etc) în vederea multiplicării fondurilor disponibile.

Decizia utilizării unor instrumente financiare va fi luată după finalizarea analizei ex-ante (*ex-ante assesment*) pentru identificarea tipurilor de instrumente financiare (contracte de performanță energetică³) dedicate dezvoltării urbane, studiu realizat cu sprijinul BEI.

³ Contract de performanță energetică - acord contractual între beneficiar și furnizorul unei măsuri care are ca scop îmbunătățirea eficienței energetice, în care investiția necesară realizării măsurii trebuie să fie plătită proporțional cu nivelul de îmbunătățire a eficienței energetice prevăzut în contract; (conform OG nr. 22/2008)

2.C.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

Prioritate de investiții 3.1	Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.C.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoriea regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
+	Scăderea consumului de energie primară în clădirile publice	GWh/an	FEDR	Regiune mai dezvoltată			36	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			194	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO ₂	FEDR	Regiune mai dezvoltată			8.765	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			46.823	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

Formatted: Not Highlight

Formatted: Not Highlight

2.C.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 3	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3	Etapă cheie de implementare	...	Contracte de finanțare încheiate	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată		Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
AP 3						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3	Indicator de realizare		Scăderea consumului primar anual de energie al clădirilor publice	GWh/an	FEDR	Regiune mai dezvoltată		9,61			36		Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 3						Regiuni mai puțin dezvoltate		51,35			194		Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță
(opțional)

.....

2.C.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție⁴

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	013	

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	013	

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	
AP 3	05	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	
AP 3	05	

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	
AP 3	02	
AP 3	03	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
---	--	--

⁴ Sumele includ ajutorului total din partea Uniunii (alocarea principală și alocarea din rezerva de performanță).

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	01	
AP 3	02	
AP 3	03	

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	07	N/A

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare

Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 3	07	N/A

2.C.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 3
<p>Pe lângă asistența tehnică la nivel de proiect pentru beneficiari, care este considerată cheltuială eligibilă, se preconizează acordarea unei asistențe tehnice la nivelul schemei de finanțare prin înființarea unor birouri de asistență în cadrul organismelor intermediare la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare. Această asistență tehnică are, în principal, rolul de a îndruma și coordona beneficiarii, după caz, în gestionarea contractelor de performanță energetică, facilitarea legăturilor cu instituțiile financiare, oferirea de informații cu privire la cele mai bune tehnologii disponibile, etc.</p>	

2.D Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

2.D.1 Axa prioritară 4

ID-ul axei prioritare	AP 4
Denumirea axei prioritare	Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.D.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Orașele din România sunt considerate importante locuri pentru cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare, concentrări geografice ale activității economice și populației, jucând un rol important în dezvoltarea capitalului uman. În același timp, orașele românești sunt locurile în care se manifestă extrem de acut o serie de probleme, cum ar fi lipsa locurilor de muncă, calitatea precară a locuirii, segregare socio-spațială, poluare, congestia traficului, degradarea spațiilor publice, etc.

Orașele din România se caracterizează printr-o calitate precară a fondului de locuit: vechimea clădirilor, ceea ce implică necesitatea unor lucrări de consolidare, eficiență energetică scăzută, cu consumuri energetice nesustenabile, lipsa spațiilor verzi și degradarea spațiilor publice, iluminat public insuficient dezvoltat și nesustenabil în privința consumului energetic etc.

Transportul public urban este în continuă scădere la nivelul orașelor, concomitent cu creșterea intensivă a numărului de autovehicule personale cu efecte asupra poluării, creșterii congestiei traficului și consumuri energetice mari. În plus, dinamica spațială continuă a localităților urbane, de cele mai multe ori manifestată sub forma expansiunii necontrolate a accentuat problema traficului în orașe și folosirea intensivă a autovehiculelor proprii în lipsa transportului public urban.

Lipsa unor intervenții coordonate și focalizate a condus la apariția unor cartiere/zone

defavorizate la nivelul orașelor românești (cartierele periferice, dar și zonele centrale), cu un fond construit în stare precară, cu infraționalitate ridicată, cu abandon școlar, infrastructură deficitară și spații publice degradate etc. care accentuează fenomenul de segregare socio-spațială în orașe. În ciuda faptului că rețelele edilitare au cunoscut în ultima perioadă o tendință ascendentă de dezvoltare și modernizare, este îngrijorător faptul că o serie de localități urbane nu îndeplinesc în totalitate indicatorii minimali de definire a orașelor, în privința dotărilor infrastructurale, cu repercusiuni asupra calității vieții populației și atragerea investițiilor private.

De cele mai multe ori aceste probleme cu care se confruntă orașele sunt abordate și atacate sectorial fără a lua în considerare interdependențele dintre acestea. Totuși, provocările urbane – economice, sociale, culturale și de mediu – sunt strâns legate între ele și succesul în materie de dezvoltare urbană poate fi atins numai prin intermediul unei abordări integrate. O dezvoltare urbană sustenabilă poate fi atinsă numai în măsura în care vor fi combinate măsuri privind renovarea fizică a zonelor urbane cu măsuri care promovează educația, dezvoltarea economică, incluziunea socială și protecția mediului.

Deși investițiile propuse pentru finanțare în cadrul acestei axe prioritare sunt limitate, fiind subsumate obiectivelor tematice de mediu, cu scopul promovării eficienței energetice și a unor orașe cu emisii scăzute de carbon, se încurajează elaborarea unor strategii de dezvoltare care să integreze inclusiv aspecte economice, sociale etc. Pentru sprijinirea unei abordări cu adevărat integrate, proiectele care sunt parte a strategiilor integrate de dezvoltare urbană vor fi finanțate cu prioritate în celelate programe operaționale relevante.

Problemele și provocările cu care se confruntă orașele din România sunt întâlnite și în cadrul regiunilor mai dezvoltate, motiv pentru care această axă prioritară se implementează inclusiv în regiunea București-Ilfov.

2.D.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile

<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A
---	-----

2.D.4.1 Prioritatea de investiții 4.1

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprjinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
-------------------------------------	--

2.D.5.1 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 4.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public din zonele urbane</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Blocurile de locuințe construite înainte de anul 1990 sunt printre cele mai ineficiente clădiri din punctul de vedere al consumului energetic. Consumurile energetice sunt mari ca o consecință a izolării termice slabe, instalații de încălzire ineficiente (învechite și neîntreținute) și lipsa controlului (sisteme de măsurare la nivelul apartamentelor, uneori chiar și la nivel de bloc).</p> <p>Conform <i>Strategiei pentru mobilizarea investițiilor în renovarea fondul de clădiri existente (varianta de lucru)</i> în România consumul de energie în sectorul clădirilor (locuințe, sectorul terțiar, inclusiv clădiri publice) reprezintă 45% din consumul total de energie. În particular, se estimează că consumul mediu total de energie în clădirile rezidențiale în perioada 2005-2010 se ridică la 8.110 mii tep, ceea ce reprezintă 84% din consumul de energie în clădiri.</p> <p>Implementarea unui pachet standard de măsuri de eficiență energetică la nivelul blocurilor de locuințe va avea ca rezultat scăderea consumului specific pentru încălzire cu mai mult de 40%, cu diferențe de la o zonă climatică la alta în cadrul țării.</p> <p>Conform datelor statistice puse la dispoziție de către INS, în anul 2013 consumul final de energie electrică pentru iluminat public a fost de 497,9 mil. Kwh. Eficiența energetică în iluminatul stradal oferă o oportunitate semnificativă pentru economiile de energie. Se estimează că potențialul de economisire a energiei în iluminatul public este între 10-40%.</p> <p>Promovarea investițiilor cu scopul de a îmbunătăți eficiența</p>

	energetică în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public în orașe va avea ca rezultat reducerea consumului de energie primară la nivelul clădirilor rezidențiale, respectiv reducerea consumului de energie finală în sistemele de iluminat public.
--	---

Tabelul 3.1: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
	Reducerea consumului de energie primară în sectorul rezidențial	Mtep/an	Regiune mai dezvoltată	0,021	2013	0,012	ANRSC/ Starea serviciilor energetice	Anuală
			Regiuni mai puțin dezvoltate	0,303	2013	0,171	ANRSC/ Starea serviciilor energetice	Anuală
	Reducerea consumului de energie finală în iluminatul public	kWh/an	Regiune mai dezvoltată	3,68	2013	1,65	Raport de Monitorizare	anual
			Regiuni mai puțin dezvoltate	51,45	2013	23,16	Raport de Monitorizare	anual

2.D.6.1 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.D.6.1.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<p>Din totalul clădirilor la nivel național, clădirile rezidențiale reprezintă o majoritate semnificativă. Totodată, România deține cel mai mare număr de locuințe în blocuri de prefabricate dintre toate țările Europei Centrale. Ultimele date statistice puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică indică un total de 4,6 mil. locuințe localizate în mediul urban, din care 1,4 milioane de apartamente sunt conectate la sistemul centralizat de furnizare a energiei termice. În ciuda unor investiții în ultimii ani în măsuri de eficiență energetică la nivelul blocurilor de locuințe, efortul de investiții în reabilitarea termică a locuințelor rămâne</p>	

ridicat.

Fără a limita la acestea, acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție pentru măsurile de creștere a eficienței energetice a clădirilor rezidențiale se referă la:

- îmbunătățirea izolației termice și hidroizolare anvelopei clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor inclusiv măsuri de consolidare;
- reabilitarea și modernizarea instalației de distribuție a agentului termic – încălzire și apă caldă de consum, parte comună a clădirii tip bloc de locuințe, inclusiv montarea de robinete cu cap termostatic, etc.
- modernizarea sistemului de încălzire: repararea/înlocuirea centralei termice de bloc/scară; achiziționarea și instalarea unor sisteme alternative de producere a energiei din surse regenerabile – panouri solare termice, panouri solare electrice, pompe de căldură si/sau centrale termice pe biomasa, etc.;
- înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent din spațiile comune cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață;
- implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice;
- orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului (înlocuirea lifturilor și a circuitelor electrice în părțile comune - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor montate, lucrări de reparații la fațade etc.), .

Iluminatul public reprezintă un alt sector important cu potențial mare pentru îmbunătățirea eficienței energetice. În ciuda potențialului mare de economisire în acest sector, ritmul de modernizare a infrastructurii și a serviciului de iluminat public este extrem de lent. La nivel național, doar jumătate din totalul de 3180 localitățile beneficia de serviciul de iluminat public. Extinderea / modernizarea infrastructurii de iluminat și de servicii rămâne o prioritate pentru multe comunități locale urbane. Tipurile de activități finanțate în cadrul acestei priorități de investiție se referă la:

- înlocuirea sistemelor de iluminatul public cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător, inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele, etc.;
- achiziționarea/instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public;
- extinderea/reîntregirea sistemului de iluminat public în localitățile urbane;
- orice alte activități care conduc la îndeplinirea realizării obiectivelor proiectului.

Beneficiarii acestei priorități de investiție vor fi autoritățile publice locale în parteneriat cu asociațiile de proprietari (măsurile pentru eficiența energetică a clădirilor rezidențiale) și autoritățile publice locale (măsurile pentru iluminat public).

Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și a sistemelor de iluminat public va avea ca efect reducerea consumului de energie și vor contribui la reducerea emisiilor cu efect de seră. În același timp măsurile de eficiență energetică a clădirilor rezidențiale pot contribui la coeziunea socială, prin reducerea consumului de energie termică și, totodată, conduce la crearea de locuri de muncă din activități directe și indirecte. Mai mult, creșterea eficienței termice a clădirilor ar putea fi un sector care să contribuie la creșterea economică locală și regională cu impact asupra industriei locale de construcții.

Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și sistemelor de iluminat public nu numai că

reduc consumul de energie și, ulterior, costurile cu energia, dar contribuie și la îmbunătățirea aspectului estetic al unei clădiri și oferă condiții mai sănătoase de viață și de siguranță pentru populație.

2.D.6.2.1 Principiile directoare pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<p>În cadrul acestei priorități de investiții nu vor fi finanțate proiecte de sine-stătătoare, ci numai în măsura în care sunt parte componentă a unei strategii integrate de dezvoltare urbană.</p> <p>Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • concordanța cu documentele strategice relevante (ex. strategii integrate de dezvoltare urbană, planuri de acțiune privind energia durabilă, PDR, etc.); • contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR (ex. standarde minime de reducere a consumurilor energetice după implementarea măsurilor de eficiență energetică cu trecere clădirii la o clasă energetică superioară, inclusiv cerințe minime pentru reducerea emisiilor de CO₂, etc.); • calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii; • respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea; • complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare; 	

2.D.6.3.1 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 4.1</i>	<i>Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	TBC
<p>În principiu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare pentru implementarea acestei priorități de investiție referitoare la creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și iluminatul public stradal.</p> <p>Decizia utilizării unor instrumente financiare va fi luată după finalizarea analizei ex-ante (ex-ante assesment) pentru identificarea tipurilor de instrumente financiare dedicate dezvoltării urbane, studiu realizat cu sprijinul BEI.</p>	

2.D.6.4.1 Utilizarea planificată a proiectelor majore

Prioritate de investiții 4.1	Sprijinirea eficienței energetice și utilizarea energiei regenerabile în infrastructura publică, inclusiv clădiri publice și în sectorul locuințelor
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.D.6.5.1 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4.1: Indicatorii de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoriea regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie	Gospodării	FEDR	Regiune mai dezvoltată			22 643	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			311 942	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO ₂	FEDR	Regiune mai dezvoltată			5 821 tone CO ₂ /an (rezident) + 2 512 tone CO ₂ /an (iluminat)	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			369 212 tone CO ₂ /an (rezident) + 35 095 tone CO ₂ /an (iluminat)	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Numărul unități administrativ-teritoriale care beneficiază de sistem de iluminat public modernizat	Unități administrativ-teritoriale	FEDR	Regiune mai dezvoltată			1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.D.4.2 Prioritatea de investiții 4.2

<i>Prioritate de investiții 4.2</i>	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
-------------------------------------	---

2.D.5.2 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 4.2.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Implementarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană în vederea reducerii emisiilor de carbon în municipii în special prin investiții în transportul public urban</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Contribuția așteptată la obiectivul menționat, respectiv sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele, va fi asigurată, în primul rând, prin oferirea opțiunilor de transport alternativ, astfel că orașele vor deveni spații mai bune de trăit pentru cetățeni, scăderea emisiilor de noxe având un rol important în protejarea sănătății locuitorilor și în promovarea unui viitor mai durabil pentru toți. Rezultatul pozitiv va fi amplificat de implementarea unor strategii durabile în domeniul transportului public urban și de schimbarea mentalității la nivelul unui număr relevant de utilizatori de autoturisme în arealul urban.</p> <p>Pentru a răspunde provocărilor legate de Strategia Europa 2020, precum și pentru a subsuma investițiile în transportul public urban Obiectivului Tematic 4, la nivelul principalelor 8 aglomerări urbane din România vor fi realizate planuri de mobilitate urbană durabilă pentru a limita emisiile gazelor cu efect de seră datorită transportului motorizat, planuri pe care această prioritate de investiții le susține financiar prin mai multe tipuri de acțiuni. Investițiile preconizate nu se vor limita la cei 7 poli de creștere și Municipiul București, ci vor viza și alte municipii relevante (în special pentru cele 33 de municipii reședință de județ, dar și pentru alte municipii), care vor dispune atât de un plan de mobilitate urbană durabilă cât și de un contract de servicii publice care să corespundă prevederilor Regulamentului (CE) nr.</p>

	<p>1370/2007 privind serviciile publice de transport.</p> <p>Investiții preconizate vor duce la realizarea unor sisteme de transport urban durabil prin atingerea următoarelor obiective:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asigurarea accesibilității la sistemul de transport public și privat pentru toți cetățenii; • îmbunătățirea siguranței și securității în mijloacele de transport precum și reducerea numărului de accidente; • reducerea poluării aerului și a poluării fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie; • creșterea atractivității și îmbunătățirea calității mediului și a amenajării spațiilor urbane; • dezvoltarea infrastructurii destinate mijloacelor de transport non-motorizate.
--	--

<i>ID</i>	OS 4.2.2
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Promovarea de măsuri pentru reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>În concordanță cu politicile UE de reducere a CO₂ în toate zonele urbane contribuția așteptată la obiectivul menționat, va fi asigurată, în primul rând, prin oferirea opțiunilor de transport alternativ (trasee pietonale și piste pentru bicicliști), pentru ca orașele să devină spații mai prietenoase cu mediul, scăderea emisiilor de noxe având un rol important în protejarea sănătății locuitorilor și în promovarea unui viitor mai durabil pentru toți. Rezultatul pozitiv va fi amplificat de implementarea unor strategii în domeniul reducerii emisiilor de CO₂ prin realizarea de perdele forestiere, alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂) și de schimbarea mentalității la nivelul unui număr rezonabil de utilizatori de autoturisme personale orașul respectiv. Prin realizarea de variante ocolitoare (by-pass-uri) se va elimina în mare măsură traficul greu și tranzitul în zona centrală și aglomerată a orașelor respective.</p>

Tabelul 3.2: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de</i>	<i>Categoria regiunii</i>	<i>Valoarea de</i>	<i>Anul de</i>	<i>Valoarea-</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența</i>
-----------	------------------	-------------------	---------------------------	--------------------	----------------	------------------	----------------------	------------------

		măsură	(dacă este relevantă)	referință	referință	țintă (2023)		raportării
...	Număr pasageri transportați în transportul public urban în România	Număr calatori transportati intr-un an	Regiune mai dezvoltată	0,93 miliarde	2012	1,03 miliarde	INS	Anuală
			Regiuni mai puțin dezvoltate	0,97 miliarde	2012	1,11 miliarde	INS	Anuală
	Reducerea emisiilor GES	Mii tone CO2/an	Regiune mai dezvoltată	7351	2010	6251	INS	Anuală
			Regiune slab dezvoltată	114004	2010	97000	INS	Anuală

2.D.6.2 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.D.6.1.2 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

Prioritate de investiții 4.2	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
<p>Dezvoltarea parcului de mijloace de transport cu vehicule noi, nepoluante, cu facilități pentru persoanele cu mobilitate redusă și sisteme de supraveghere video (pentru creșterea gradului de siguranță al pasagerilor) va oferi oportunități îmbunătățite potențialilor pasageri noi, oferind o alternativă viabilă și confortabilă utilizării autoturismelor personale.</p> <p>Transportul urban electric reprezintă o variantă nepoluantă și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor pentru a asigura tranzitul zilnic al populației, iar îmbunătățirea infrastructurii va crește gradul de confort, viteza de deplasare, siguranța traficului și alte beneficii adiacente în special asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități. Astfel, se va asigura dezvoltarea unei structuri de transport public durabile din punct de vedere tehnic și eficiente din punct de vedere financiar.</p> <p>Modernizarea parcului de material rulant existent, prin îmbunătățirea sistemelor existente la bordul acestora, realizarea echipamentelor pentru accesul persoanelor cu dizabilități etc va asigura un transport civilizată și eficient din punct de vedere energetic, încurajând utilizarea transportului public de către locuitorii marilor aglomerări urbane. Cele două măsuri, achiziția și modernizarea materialului rulant (dar în special cea de a doua) vor stimula și alte municipalități în (re)introducerea transportului public electric pe șină. O atenție deosebită se va acorda înlocuirii/modernizării tramvaielor învechite, zgomotoase și care oferă o accesibilitate slabă cu material rulant modern, fără trepte (cu podea joasă) și echipate cu aer condiționat și sisteme de siguranță moderne.</p> <p>Modernizarea/inlocuirea stațiilor și substațiilor de redresare și a rețelelor electrice va contribui</p>	

la creșterea eficienței energetice.

Realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public, cu scopul creșterii frecvenței serviciilor atât în orele de vârf, cât și în afara lor va reduce timpul de călătorie al vehiculelor de transport public (autobuze, troleibuze, tramvaie etc.), precum și reducerea nivelului și a duratei aglomerărilor/congestiilor de trafic în rețeaua principală de transport.

Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere prietenoase cu utilizatorii de biciclete reprezintă un obiectiv ambițios, ținând cont de condiționalitățile impuse de situația existentă în marile orașe, dar în concordanță cu orientările la nivel european, schimbarea mentalităților fiind principala provocare pentru promovarea utilizării bicicletei ca un mijloc de transport zilnic, nu doar ca mijloc de recreere. Asigurarea accesibilității pentru factorii generatori de trafic trebuie asigurată prin facilități de opțiune pentru mijloacele de transport favorabile mediului: mersul pe jos, cu bicicleta și transportul public cu evidențierea priorității pentru transportul public în cadrul sistemului de transport urban în comun prin intervenții integrate adresate fiecărui tip de vehicul și categorii de beneficiari.

O rețea integrată de alei pietonale ar trebui să acopere întregul oraș, acordându-se o atenție deosebită traseelor de la /către: universități, școli, parcuri, locuri de interes turistic și cultural, centre de birouri, centre comerciale, instituții publice, etc.. De asemenea, realizarea de artere rutiere alternative subterane sau supraterane va contribui la creșterea spațiilor destinate exclusiv pietonilor și bicicliștilor.

Centrele de trafic vor preveni accidentele și vor asigura fluența traficului pentru zonele dense ale poliilor de creștere, aglomerării București-Ilfov sau a altor aglomerări urbane, cu zone clar definite în care vehiculele personale să nu poată intra sau să fie restricționate puternic prin măsuri adecvate. Un rol important îl va avea evitarea transportului de marfă în centrul orașelor, cu excepția livrărilor locale în afara orelor de vârf.

Realizarea sistemelor de e - ticketing va permite facilitarea utilizării transportului public și de către persoanele cu mobilitate redusă sau pentru grupuri țintă specifice (pensionari, elevi, studenți, turiști) precum și o creștere a veniturilor operatorilor de transport public. O atenție deosebită se va acorda pentru realizarea și implementarea sistemelor de plată pentru parcările publice în vederea folosirii optime a spațiului public și limitării staționărilor nejustificate și îndelungate în zonele centrale.

Realizarea sistemelor de tip Park and Ride (parcări la intrarea în orașe/municipii care permit parcare autoturismului și continuarea călătoriei cu mijloacele de transport public) va avea rolul de a facilita transferurile de la autoturismul personal la transportul public și intermodalitatea.

De asemenea, va fi sprijinită realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă, altele decât cele pentru poliile de creștere și aglomerarea București – Ilfov, care să asigure planificarea infrastructurii rutiere pe termen mediu (până în anul 2020), instituind o strategie economică coerentă pentru gestionarea și punerea la dispoziție de drumuri și infrastructuri conforme cu politica de mobilitate durabilă și cererea de deplasare, în corelare cu strategiile de dezvoltare urbană, siguranță rutieră și planurile de amenajarea teritoriului și urbanism.

Se propune și realizarea de perdele forestiere, alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂) pe terenurile publice din imediata vecinătate a rețelelor de străzi sau pe coridoarele majore de transport precum șoselele ocolitoare.

În cadrul acestei priorități de intervenție vor fi avute în vedere următoarele tipuri de acțiuni orientative pentru finanțare:

- achiziționarea de material rulant electric/vehicule ecologice (tramvaie, troleibuze, autobuze ecologice)

- modernizarea/ reabilitarea/ extinderea traseelor de transport electric
- modernizarea materialului rulant electric existent (exclusiv tramvaie).
- modernizarea/ reabilitarea depourilor aferente transportului public și infrastructura tehnică aferentă.
- realizarea de trasee separate exclusive pentru vehiculele de transport public.
- îmbunătățirea stațiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun.
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea pistelor/ traseelor pentru bicicliști și a infrastructurii tehnice aferente (puncte de închiriere)
- crearea de zone și trasee pietonale, inclusiv măsuri de reducere a traficului auto în anumite zone
- realizarea de sisteme de monitorizare video bazat pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului.
- realizarea de sisteme de e - ticketing pentru călători și parcări.
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere (pe coridoarele deservite de transport public) pentru creșterea nivelului de siguranță și eficiență în circulație și exploatare al rețelei de transport
- realizarea sistemelor de tip park and ride
- realizarea de planuri de mobilitate urbană durabilă/ strategii de reducere a emisiilor de carbon
- realizarea de perdele forestiere, alineamente de arbori (cu capacitate mare de retenție a CO₂)
- realizarea de variante ocolitoare, cu statut de stradă urbană, în orașele mici și mijlocii care nu au șosele de centură, pentru devierea tranzitului auto și traficului greu.

Grupul țintă îl reprezintă populația urbană care va beneficia de investițiile și măsurile ce vor fi implementate.

Beneficiarii în cadrul acestei priorități de investiție vor fi autoritățile publice locale din localitățile urbane (posibil în parteneriat cu operatorul de transport public).

2.D.6.2.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 4.2</i>	<i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (cu PDR – urile, strategii municipale/ metropolitane) • Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR <ul style="list-style-type: none"> • Numarul populatiei deservita de rețeaua de transport public. Este foarte important ca impactul măsurilor de modernizare și extindere a rețelei de transport public să fie unul major, adresându-se unui grup țintă cât mai mare. • Gradul de electrificare a rețelei de transport public urban. Investițiile în domeniul extinderii și modernizării rețelei de transport public se vor concentra pe modul electric, în special pe șină (tramvai), iar o rețea existentă reprezintă 	

un important punct de plecare pentru implementarea cu succes a strategiilor în domeniu.

- Gradul de poluare cu CO₂/GES al orasului respectiv. Toate măsurile și acțiunile prevăzute în cadrul acestei priorități de investiție au drept scop final reducerea emisiilor de CO₂/GES.
- Capacitatea UAT de implementare a planurilor sustenabile de mobilitate urbane sau a strategiilor de reducere a emisiilor de carbon. Separat de cofinanțare, UAT trebuie să dovedească capacitatea de a menține și întreține investițiile preconizate, din punct de vedere al capacității administrative și financiare.
- Gradul de degradare al infrastructurii care deserveste transportul public și al parcului de material rulant/parc vehicule aferent. În cazurile în care infrastructura existentă și materialul rulant/parcul de vehicule aferent sunt învechite și degradate, siguranța pasagerilor nu este asigurată, iar atractivitatea transportului urban este extrem de redusă, o inversare a acestei situații fiind dezirabilă în perspectiva atingerii obiectivelor propuse. Acest principiu pentru selecție va corela în foarte mare măsură nevoile identificate cu posibilele acțiuni și investiții.
- Volumul traficului ce urmează a fi deviat pe varianta ocolitoare (by-pass)
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare
- Vor fi finanțate operațiunile care sunt parte componentă a unei strategii integrate de dezvoltare urbană.

2.D.6.3.2 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Prioritate de investiții 4.2	Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.D.6.4.2 Utilizarea planificată a proiectelor majore

Prioritate de investiții 4.2	Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor
------------------------------	--

Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.

2.D.6.5.2 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorii de regiune

Tabelul 4.2: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorii regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Lungime totală a liniilor noi sau îmbunătățite de tramvai/troleibuz	km	FEDR	Regiune mai dezvoltată			20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiune slab dezvoltată			90	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Număr de planuri de mobilitate cu proiecte implementate	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată			1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
		Număr	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			32	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Număr de proiecte implementate dedicate reducerii CO2 în orașe	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată			1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.D.4.3 Prioritatea de investiții 4.3

Prioritate de investiții 4.3	Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului
------------------------------	--

2.D.5.3 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 4.3.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>După 1990, odată cu procesul de descentralizare, concomitent cu schimbările economice majore - reducerea sau încetarea activităților industriale, dezvoltarea urbană a cunoscut noi forme, influențate și de tendința de migrare a populației spre zonele rurale sau periurbane. În acest context, unele zone ale orașelor, chiar centrale, au devenit neatractive, fondul construit și spațiile publice suferind multiple degradări pe fondul lipsei resurselor necesare investițiilor în modernizarea diferitelor infrastructuri și spații urbane.</p> <p>Majoritatea orașele din România, inclusiv capitala țării București, au în limitele intravilanului spații publice degradate și/sau abandonate, clădiri într-o stare avansată de degradare, utilități nemodernizate etc. care se reflectă asupra calității vieții cetățenilor și imaginii asupra orașului.</p> <p>Regenerarea urbană, având ca scop îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor, creșterea calității mediului și social și de a dezvolta economia locala reprezintă o modalitate eficientă prin care orașele sau anumite părți ale acestora sunt revitalizate și reintroduse în circuitul urban.</p> <p>Principalul rezultat preconizat îl constituie creșterea calității vieții populației la nivelul zonelor urbane din România.</p>

Tabelul 3.3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoare a-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
...	Gradul de satisfacției al populației în legătură cu spațiile publice din orașe	%	Regiune mai dezvoltată				Eurostat – Anchetă privind calitatea vieții în orașe	Anuală
			Regiuni mai puțin dezvoltate				Eurostat – Anchetă privind calitatea vieții în orașe	Anuală

2.D.6.3 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.D.6.1.3 *Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari*

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
<p>Orașele din România, de la cele mai mici și până la capitala țării, București, se confruntă cu probleme legate de degradarea spațiului construit, spații intravilane abandonate, probleme legate de calitatea mediului, ceea ce determină o calitate a vieții sub așteptările majorității cetățenilor.</p> <p>Regenerarea și revitalizarea urbană are semnificative repercusiuni economice, de mediu sau sociale. Acest tip de abordare, promovată în cadrul acestei priorități de investiții, nu este limitată la un obiectiv în sine, ci țintește, prin intermediul unei abordări integrate, zone din interiorul orașelor (zone istorice, cartiere de locuințe, zone industriale, diverse spații publice, etc.) care, odată reabilite și reamenajate, pot dobândi noi funcționalități, generând indirect o serie de efecte socio-economice pozitive și contribuind la îmbunătățirea percepției față de zonă, dar și la crearea unui climat atractiv socio-economic.</p> <p>În vederea promovării regenerării și revitalizării zonelor urbane vor fi finanțate activități privind:</p> <ul style="list-style-type: none">• construcția/reabilitarea/modernizarea clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport, etc.;• crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane (străzi nemodernizate, inclusiv reabilitarea/modernizarea utilităților publice, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale, etc.); <p>Implementarea unor astfel de măsuri va contribui în principal la îmbunătățirea calității vieții populației, dar și la creșterea atractivității centrelor urbane, la atragerea de investiții și capital, la diversificarea ofertei turistice, de agrement și recreere în perimetrul acestor spații.</p> <p>În același timp, regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate poate facilita creșterea activității economice, reincluderea în circuitul social sau ca rezervă de teren pentru viitoare investiții la nivelul orașelor, crearea condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană.</p> <p>Beneficiarii în cadrul acestei priorități de investiție vor fi autoritățile publice din mediul urban.</p>	

2.D.6.2.3 *Principiile directe pentru selectarea operațiunilor*

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
<p>În cadrul acestei priorități de investiții nu vor fi finanțate proiecte de sine-stătătoare, ci numai în măsura în care sunt parte componentă a unei strategii integrate de dezvoltare urbană. Totodată, se va asigura concentrarea teritorială a investițiilor în anumite zone/părți/cartiere ale orașului.</p> <p>Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none">• concordanța cu documentele strategice relevante (ex. strategii integrate de dezvoltare urbană, planuri de acțiune privind energia durabilă, PDR, etc.);• contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR;• calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii;• respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea;• complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare;	

2.D.6.3.3 *Utilizarea planificată a instrumentelor financiare*

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.D.6.4.3 *Utilizarea planificată a proiectelor majore*

<i>Prioritate de investiții 4.3</i>	<i>Acțiuni pentru îmbunătățirea mediului urban, revitalizarea orașelor, regenerarea și decontaminarea siturilor poluate și promovarea măsurilor pentru reducerea zgomotului</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.D.6.5.3 *Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune*

Tabelul 4.3: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorია regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	Metri pătrați	FEDR	Regiune mai dezvoltată				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Clădiri publice construite sau renovate în zonele urbane	Metri pătrați	FEDR	Regiune mai dezvoltată				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.D.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului (Etapă cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 4	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată			14,47			61,37	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 4					Regiuni mai puțin dezvoltate			199,83			847,27	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS		
AP 4	Etapă cheie de implementare		Contracte de finanțare încheiate	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	148					629	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	S-a considerat o clădire cu regim de înălțime P+8 cu 36 apartamente
AP 4	Etapă cheie de implementare		Contracte de finanțare încheiate	Număr	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	2 044					8 665	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

AP 4	Indicator realizare	de	Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie	Gospodării	FEDR	Regiune mai dezvoltată	5 340		22 643	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
AP 4	Indicator realizare	de	Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie	Gospodării	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	73 571		311 942	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
AP 4	Indicator realizare	de	Număr de proiecte implementate dedicate reducerii CO2 în orașe	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată			1	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
AP 4	Indicator realizare	de	Număr de proiecte implementate dedicate reducerii CO2 în orașe	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată			20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță

.....

2.D.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	014	...
AP 4	043	
AP 4	044	
AP 4	083	
AP 4	089	

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	014	...
AP 4	043	
AP 4	044	
AP 4	083	
AP 4	089	

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	01
AP 4	05

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	01
AP 4	05

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)

AP 4	01
AP 4	02
AP 4	03

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	01
AP 4	02
AP 4	03

Tabelul 9: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	02

Tabelul 9: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 4	02

2.D.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 4
<p>Pe lângă asistența tehnică la nivel de proiect pentru beneficiari, care este considerată cheltuială eligibilă, se preconizează folosirea asistenței tehnice pentru promovarea programului la nivelul Asociațiilor de Proprietari (beneficii, obligații, oportunități de finanțare etc.) și asigurarea publicității și vizibilității programului. În plus, este necesară oferirea de asistență tehnică la nivelul autorității publice locale pentru a ajuta beneficiarii, după caz, în gestionarea contractelor de performanță energetică, facilitarea legăturilor cu instituțiile financiare, oferirea de informații cu privire la cele mai bune tehnologii disponibile, etc.</p> <p>Utilizarea asistenței tehnice pentru sprijinirea autorităților publice locale va consta și în furnizarea de modele și ghiduri pentru realizarea planurilor de mobilitate urbană durabilă și a contractelor de servicii publice în transportul public urban de călători.</p>	

2.E Axa prioritară 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

2.E.1 Axa prioritară 5

ID-ul axei prioritare	AP 5
Denumirea axei prioritare	Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.E.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Pentru această axă vor putea aplica toate regiunile de dezvoltare din România, inclusiv regiunea București Ilfov.

Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural reprezintă o alternativă viabilă pentru stimularea dezvoltării în zonele rurale și cele sărace, a căror economie se baza exclusiv pe activități agricole sau exploatarea resurselor naturale, furnizând avantaje ambivalente, reprezentate de creșterea locurilor de muncă și a veniturilor, concomitent cu promovarea tradițiilor și patrimoniului cultural și natural. Acțiunile întreprinse până în 1990, prin care se urmărea crearea unui spațiu urban nou, depersonalizat, au influențat negativ atât viața economică și socială, cât și atitudinea față de patrimoniul cultural.

Creșterea economică accentuată, înregistrată în ultima decadă, la care se adaugă măsurile de "urbanism derogatoriu" permis prin legislația actuală pun o presiune imobiliară imensă asupra obiectivelor de patrimoniu cultural, amenințându-le identitatea și chiar existența. România deține un avantaj competitiv, prin densitatea crescută a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic. Pentru România, este deosebit de important ca patrimoniul cultural să fie restaurat, protejat și conservat, dar și gestionat mai strict, în ceea ce privește condițiile de vizitare,

gradul de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, care, în prezent, călătoresc în scopuri turistice într-un număr tot mai mare. Aceste inițiative de conservare culturală vor trebui însoțite de o planificare consistentă prin care să se conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, să se mențină stilului arhitectonic tradițional și să se conserve orașele istorice medievale.

Implementarea acestei axe prioritare în toate regiunile de dezvoltare este justificată de o distribuție teritorială echilibrată la nivel național a resurselor de patrimoniu cultural. În toate cele opt regiuni, aceste resurse de patrimoniu cultural sunt slab valorificate, indiferent de nivelul de dezvoltare ale regiunilor. Distribuția teritorială echilibrată a obiectivelor de patrimoniu constituie o mare oportunitate, patrimoniul cultural putând deveni un pilon de bază al strategiei de dezvoltare, dar și un instrument eficient pentru educație, reducerea sărăciei, ocuparea forței de muncă.

2.E.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.E.4 Prioritatea de investiții 5.1

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
-------------------------------------	--

2.E.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 5.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente ale acestuia</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Obiectivele de patrimoniu cultural cunosc o stare avansată de degradare, care nu permit o funcționalitate optimă și includerea în circuitul economic, contribuind la crearea unui mediu construit degradat, cu impact negativ asupra calității vieții populației rezidente și a dezvoltării economiilor locale.</p> <p>Disponibilitatea limitată a fondurilor alocate pentru asemenea intervenții este agravată de o planificare defectuoasă a lucrărilor (șantiere sau situri abandonate pe parcurs din cauza întreruperii finanțării, absența unor măsuri elementare de conservare și pază etc.)</p> <p>În acest context, principalele rezultate așteptate sunt reprezentate de creșterea gradului de conservare a patrimoniului cultural. Implementarea acestei axe prioritare va contribui la protejarea și conservarea patrimoniului cultural, concomitent cu creșterea calității vieții populației, conservarea identității culturale și dezvoltarea economică locală.</p> <p>Implementarea acestei axe prioritare contribuie la îndeplinirea obiectivelor politicilor europene din domeniu și este în deplină concordanță cu prevederile Tratatului de la Lisabona, prin care sunt încurajate măsuri de conservare și protecție a patrimoniului cultural.</p>

Tabelul 3: Indicators de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
...	Reducerea gradului de degradare a resurselor de	%	Regiune mai dezvoltată					

	patrimoniul cultural	%	Regiuni mai puțin dezvoltate					
--	----------------------	---	------------------------------	--	--	--	--	--

2.E.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.E.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
<p>Patrimoniul cultural imobil constituie cea mai valoroasă componentă a patrimoniului cultural, atât în ceea ce privește valoarea materială directă, cât și în raport cu posibilitățile de inserție a unor componente extra-culturale.</p> <p>În contextul în care obiectivele de patrimoniu cultural sunt într-un stadiu precar de conservare sau nu sunt introduse în circuitul turistico-economic, principalele acțiuni care vor fi finanțate trebuie să se concentreze asupra unor activități precum restaurarea, protecția și conservarea obiectivelor de patrimoniu care să conducă spre salvarea acestora de la o dispariție iminentă și la reducerea nivelului de degradare.</p> <p>Regimul de proprietate a monumentelor este foarte important din perspectiva intervenției pentru conservare și restaurare. Dacă în cazul monumentelor cu regim de proprietate privată situația este complicată, intervenția din partea statului fiind limitată din perspectiva implementării unei strategii de conservare, restaurare și punere în valoare, monumentele cu regim de proprietate de stat (4000 monumente) ar putea deveni principalele beneficiarele principale ale acestei axe prioritare. Totodată, concentrarea teritorială a resurselor financiare și a acțiunilor se va realiza pentru un număr limitat de obiective de patrimoniu cu potențial turistic, de importanță mondială și națională, indiferent de localizarea în mediul urban sau rural.</p> <p>Fără a enumera exhaustiv, activitățile specifice obiectivelor de patrimoniu cultural includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice; • Restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare; • Restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor; • Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție); • Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil; • Activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, în cadrul proiectului. <p>Beneficiari pot fi autorități ale administrației publice locale și centrale, unitățile de cult, ONG-uri și parteneriate între aceste entități.</p> <p>Implementarea acestor tipuri de acțiuni va contribui la conservarea, protecția și valorificarea</p>	

durabilă a patrimoniului cultural bazate pe o abordare durabilă, echilibrat distribuite între latura comercială și cea de protecție a mediului, cu beneficii majore pentru mediul și comunitățile locale. Prin prisma experiențelor trăite atât de către populația rezidentă, dar și de către turiști, este evident faptul că aceștia vor aprecia mai mult și vor alege acele destinații care acordă o atenție deosebită mediului, angajaților din domeniu și comunităților locale, care astfel vor beneficia de o creștere semnificativă a calității vieții.

2.E.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
<p>Următoarele principii orientative vor fi luate în considerare la selectarea operațiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia sectorială în domeniul Culturii și Patrimoniului Național 2014 - 2020, cu PDR – urile, strategii locale, Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, SUERD) • Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR • Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii • Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea • Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare <p>Criteriile de eligibilitate vor fi stabilite prin ghidul solicitantului.</p>	

2.E.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (după caz)

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.E.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 5.1</i>	<i>Conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural</i>
-------------------------------------	--

Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.

2.E.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorie regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Obiective de patrimoniu cultural reabilitate	nr	FEDR	Regiune mai dezvoltată				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.E.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 5	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 5						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 5	Indicator de rezultat		Obiective de patrimoniu cultural reabilitate	nr	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.E.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	094	

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	094	

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	01	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	01	

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	07

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	07

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	07

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 5	07

2.E.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 5
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.F Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală

2.F.1 Axa prioritară 6

ID-ul axei prioritare	AP 6
Denumirea axei prioritare	Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.F.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Pentru această axă vor putea aplica toate regiunile de dezvoltare din România, inclusiv regiunea București Ilfov. Deși București Ilfov - regiunea cea mai dezvoltată din România – are o rețea de drumuri județene modernizată în mare măsură, există în continuare coridoare importante care necesită modernizare și noduri de conectare la autostrăzile TEN T care traversează regiunea.

În celelalte șapte regiuni, bugetul cheltuit pentru investiții în modernizarea rețelei de drumuri județene este insuficient dar efectele pozitive generate de investițiile realizate în cadrul POR 2007-2013 reprezintă un fundament serios pentru obiectivele propuse.

2.F.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.F.4 Prioritatea de investiții 6.1

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
-------------------------------------	---

2.F.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 6.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Cresterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale si urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor judetene care asigură conexiunile secundare și terțiare la rețea, în scopul reducerii timpului de deplasare, fluidizării traficului și creșterii siguranței traficului</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul</i>	Luînd în considerare nevoile specifice identificate și nivelul de dezvoltare al regiunilor, cu o infrastructură de transport insuficientă și slab competitivă (cu excepția

<p><i>din partea Uniunii</i></p>	<p>Regiunii București Ilfov), necorespunzătoare cerințelor pieței, precum și cu actualele rețele interregionale și intraregionale de transport limitate (în special în ce privește capacitatea portantă și restricțiile de greutate pe poduri), se poate concluziona că rentabilitatea investițiilor în acest tip de rețele de transport rutier va fi crescută.</p> <p>Investițiile în infrastructura de transport vor determina creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, iar corelarea cu investițiile în sănătate, educație și servicii sociale va determina o creștere a adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel regional/local.</p> <p>Contribuția la promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore va consta în principal prin creșterea vitezei de deplasare pe conexiunile la rețeaua TEN T prin reabilitarea căilor de comunicații terestre regionale, iar prin modernizarea infrastructurii existente va crește capacitatea de transport, stimulând utilizarea unor rute alternative pentru vehiculele grele. Creșterea siguranței rutiere se va realiza prin modernizarea sistemelor de semnalizare, asigurarea unor piste speciale pentru biciclisti și a trotuarelor pentru pietoni în intravilanul localităților traversate de drumurile județene care vor fi selectate în vederea finanțării și prin reabilitarea și consolidarea lucrărilor de artă aflate pe traseul drumului județean respectiv.</p> <p>Prin POR, în perioada 2014-2020, investițiile în dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport secundară vor asigura la un nivel superior mobilitatea (populației și a bunurilor), vor reduce costurile de transport de mărfuri și călători, vor promova accesul pe piețele regionale și vor crește siguranța traficului. În același timp, aceste investiții vor duce la diversificarea și creșterea eficienței activităților economice, la economisirea de energie, creând condiții pentru extinderea schimburilor comerciale și implicit a investițiilor productive. Dezvoltarea și îmbunătățirea rețelelor secundare de transport vor facilita, de asemenea, cooperarea inter și intra-regională și vor putea contribui la creșterea competitivității întreprinderilor și a mobilității forței de muncă, și prin urmare la o dezvoltare mai rapidă a României în ansamblu, dar și a fiecărei regiuni în parte.</p> <p>Obiectivul vizează modernizarea infrastructurii de transport rutier pentru conectarea la rețeaua TEN-T, în coordonare cu planurile de dezvoltare regională.</p> <p>În acest sens, opțiunile strategice în domeniul</p>
----------------------------------	---

	<p>infrastructurilor de transport la nivel regional vor viza dezvoltarea unor rețele de infrastructuri fizice specializate și eficiente, compatibile cu infrastructurile europene și internaționale care să susțină dezvoltarea durabilă a teritoriului național și care să asigure:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eliminarea zonelor deficitare din punct de vedere al volumului și al calității transportului și satisfacerea mai bună a nevoilor de deplasare a cetățenilor; • dezvoltarea transportului intermodal prin asigurarea conectivității prin intermediul drumurilor județene a zonelor cu potențial economic de gările de marfă și porturile dunărene și maritime; • asigurarea unei cât mai mari securități în transport, a siguranței rutiere pentru toți participanții la trafic (în special pentru pietoni și bicicliști) și a protecției mediului înconjurător.
--	--

Tabelul 3: Indicators de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
	Economii de timp realizate	min/100 km	Regiune mai dezvoltată	N/A	2013	15	Studii de trafic	O dată la 3 ani
			Regiuni mai puțin dezvoltate	N/A	2013	15	Studii de trafic	O dată la 3 ani

2.F.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.F.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

Prioritate de investiții 6.1	Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T
Principala acțiune propusă se referă la investiția de bază în structura căii de rulare, având drept scop mărirea vitezei de deplasare, creșterea portanței, îmbunătățirea sistemelor și marcajelor	

de semnalizare și siguranță rutieră etc. Totodată, pentru localitățile aflate pe traseul drumului județean, cu un trafic intens, și unde situația din teren o permite, se pot construi variante ocolitoare sau moderniza drumuri locale (care devin parte a traseului de drum județean prin reclasificare) care să asigure devierea traficului în afara localităților respective, având drept beneficii creșterea vitezei de deplasare și mărirea gradului de siguranță al tuturor participanților la trafic.

O altă acțiune propusă o reprezintă construirea/amenajarea de piste pentru biciclete în intravilanul localitatilor traversate de drumul județean, construirea/amenajarea/reabilitarea traseelor pietonale (trotuare) în intravilanul localitatilor traversate. De asemenea, trebuie avută în vedere realizarea de piste pentru biciclete pe traseul drumului județean, în special în interiorul localităților. Pentru creșterea siguranței deplasărilor velo și pietonale se vor realiza (acolo unde situația din teren o permite) piste separate pentru bicicliști, precum și trotuare care să faciliteze deplasările pietonale în afara părții carosabile.

Operațiunile legate de lucrările de artă aflate pe traseul drumului județean au o importanță specială, datorită riscurilor create de degradarea acestui tip de construcții, iar reabilitarea/modernizarea lor, coroborată cu investițiile în lucrări de apărări de maluri va asigura o reziliență sporită în cazul inundațiilor. Astfel, se va avea în vedere construirea/modernizarea/ reabilitarea de poduri și podețe, realizarea de apărări de maluri în zona podurilor, modernizarea/ construirea de rigole moderne pentru scurgerea apelor meteorice

Sunt preconizate și amenajări pentru protecția mediului (inclusiv perdele forestiere cu rol de protecție împotriva alunecărilor de teren, a inzapezirii sau a poluării cu gaze sau fonice) pe lungimea drumului județean modernizat/reabilitat, operațiuni pentru stabilizarea structurii drumului în zone supuse pericolului de alunecare.

Tipuri de acțiuni orientative care vor fi finanțate:

- reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene care asigura conectivitatea, directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, construirea unor noi segmente de drum județean pentru conectarea la autostrăzi.
- construcția / modernizarea variantelor ocolitoare cu statut de drum județean ce vor face parte din drumul județean respectiv, construirea/realizarea de sensuri giratorii și alte elemente pentru creșterea siguranței circulației.
- construirea/ modernizarea/ reabilitarea de pasaje/noduri rutiere (construirea doar pentru asigurarea conectivității directe la autostrazi TEN T a drumurilor județene) și construirea pasarelelor pietonale;

Grupul țintă vizat, în principal, este reprezentat de populația de la nivel național ce va fi deservită de coridoarele de legătură cu rețeaua TEN T, precum și agenții economici din zonele în care se vor realiza intervențiile.

Principalii beneficiarii în cadrul acestei priorități de investiție vor fi unitățile administrativ teritoriale, în calitate de administrator al infrastructurii de transport rutier de interes județean. În funcție de competențele asupra obiectivului de investiție se pot crea Asociații de Dezvoltare Intercomunitară sau parteneriate între autorități ale administrației publice locale (UAT județ și UAT oraș/municipiu/comună).

2.F.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (cu PDR – urile) • Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR <ul style="list-style-type: none"> • Numarul de persoane (populație aflată în localitățile traversate) deservit de drumul județean respectiv, pentru asigurarea conexiunii cu rețeaua TEN-T. • Impactul strategic evaluat la nivelul regiunii (prioritizarea în cadrul PDR) pe care îl are reabilitarea/modernizarea respectivei căi de comunicații terestre, potențialul de creștere economică previzionat în urma investiției. • Caracterul de unică legătură (sau cea mai economică) al comunităților aflate de-a lungul DJ cu rețeaua TEN-T (dacă există și o altă legătură pe DN, prioritatea se reduce) • Calitatea drumului județean, respectiv viteza medie de deplasare și portanța asigurată (invers proporțional: cu cât viteza de deplasare actuală este mai mică, și greutatea suportată mai redusă, cu atât va fi mai mult considerat prioritar drumul respectiv) • Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea, • Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii • Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (POIM, PNDR, PNDL) <p>Criteriile de selecție a proiectelor vor fi satisfăcute în Ghidul Solicitantului.</p>	

2.F.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 6.1</i>	<i>Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.F.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

Prioritate de investiții 6.1	Stimularea mobilității regionale prin conectarea infrastructurilor rutiere regionale la infrastructura TEN-T
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.F.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorია regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Lungime infrastructură regională reabilitată/modernizată conectată la TEN-T	km	FEDR	Regiune mai dezvoltată			20	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			2200	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
	Lungime infrastructură regională nou construită conectată la TEN-T	km	FEDR	Regiune mai dezvoltată			2	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			100	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.F.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa priorită	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 6	Indicatorul financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată	2				10,64	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS		
AP 6						Regiuni mai puțin dezvoltate	190			889,36	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS			
AP 6	Etapa cheie de implementare		Număr contracte de finanțare semnate	Număr	FEDR	Regiune mai dezvoltată	1				2	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS		
AP 6						Regiuni mai puțin dezvoltate	40			80	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS			
	Indicatorul de realizare		Lungime infrastructură regională	km	FEDR	Regiune mai dezvoltată					20			

			reabilitată/ modernizată conectată la TEN-T		FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				2200		
--	--	--	--	--	------	---------------------------------	--	--	--	------	--	--

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță

.....

2.F.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

 Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție 		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	030	
AP 6	034	

 Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție 		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	030	
AP 6	034	

 Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare 		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	01	

 Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare 		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	01	

 Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului 	
Fond	FEDR

Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	07	N/A

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	07	N/A

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	07	N/A

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 6	07	N/A

2.F.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 6
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.G Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

2.G.1 Axa prioritară 7

ID-ul axei prioritare	AP 7
Denumirea axei prioritare	Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.G.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

N/A

2.G.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.G.4 Prioritatea de investiții 7.1

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprrijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
-------------------------------------	--

2.G.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 7.1.1
<i>Obiectiv Specific</i>	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Dezvoltarea locală prin turism va contribui la creșterea economică a unor zone aflate în declin economic, dar care dispun de un potențial turistic valoros, ducând la crearea și ocuparea de noi locuri de muncă într-o economie diversificată, reducându-se gradul de dependență față de agricultură, de ramuri economice tradiționale sau aflate în dificultate.</p> <p>De asemenea, investițiile în sectorul turismului vor avea un rol multiplicator, susținând creșterea economică în alte sectoare precum transporturile, construcțiile, agricultura, artizanatul și comerțul cu amănuntul, determinând apariția unor oportunități multiple și diverse pentru dezvoltarea de noi afaceri mici.</p> <p>O industrie a turismului eficientă poate aduce multiple beneficii, precum crearea unei baze economice solide, sprijinirea serviciilor publice și a infrastructurii de transport, beneficii financiare pentru zonele rurale, sectorul agricol, cel artizanal, protejarea patrimoniului cultural, facilitarea schimburilor culturale, creșterea durabilității centrelor urbane.</p> <p>Pentru a crește atractivitatea României în domeniul balnear, dar și pentru a atrage o nouă clientelă, este necesar să se treacă de la o poziționare de tip stațiune balneară, adesea axată pe tratarea afecțiunilor reumatice și tratamentul pentru afecțiunile respiratorii (saline terapeutice), la cea de stațiune complexă, axată pe terapia împotriva îmbătrânirii, printr-o deschidere susținută către o clientelă mai tânără, de 50 până la 65</p>

	<p>ani, care astăzi este puțin atrasă de stațiunile balneare, fără a neglija, însă, componenta fundamentală – apa termală.</p> <p>Un astfel de demers ar trebui să urmărească adoptarea unei abordări inovatoare în termeni de nevoi / servicii, luând în considerare noile așteptări ale populației europene și nu numai, în domeniul sănătății și al prevenției, dar, mai ales, în domeniul specializat al terapiei împotriva îmbătrânirii, sub toate formele sale, prin valorificarea avantajului unic al României, reprezentat de multitudinea de izvoare minerale terapeutice și de existența unui personal medical și paramedical, dar și prin valorificarea unui know-how în primirea seniorilor (majoritatea turiștilor din stațiunile balneo-climaterice au peste 67 ani), în vederea extinderii bazinului de recepție al clienței (care, în prezent, este o clientelă de proximitate sau o clientelă de week-end).</p> <p>De aceea, este necesară o ameliorare a condițiilor actuale ale sejurului și tratamentelor, pentru a păstra clientela tradițională, concomitent cu o diversificare a ofertei, prin crearea de cure specializate pentru anumite segmente de turiști.</p> <p>Este de așteptat ca implementarea acestor măsuri, prin îmbunătățirea infrastructurii zonelor turistice și a serviciilor conexe, să determine creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, dar și creșterea calitativă, la standarde europene, a ansamblului condițiilor de practicare a turismului, cu impact direct asupra creșterii cererii de turism pentru România, ca destinație turistică europeană, dar și asupra creșterii calității vieții și a competitivității regiunilor.</p>
--	---

Tabelul 3: Indicators de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

<i>ID</i>	<i>Indicator</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Categoria regiunii (dacă este relevantă)</i>	<i>Valoarea de referință</i>	<i>Anul de referință</i>	<i>Valoarea-țintă (2023)</i>	<i>Sursa datelor</i>	<i>Frecvența raportării</i>
	Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în turism	%	Regiuni mai puțin dezvoltate					

2.G.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.G.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
<p>Valorificarea atracțiilor turistice din diferitele zone ale țării poate contribui la creșterea economică a unor centre urbane în declin sau zone rurale periferice, prin favorizarea apariției și dezvoltării firmelor locale, transformând areale cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori. În contextul în care fluxurile de turiști se concentrează preponderent către centrele urbane, turismul constituie un instrument eficient, prin care avantajele obținute de către acestea pot fi redistribuite dinspre mediul urban, către mediul rural.</p> <p>Investițiile în turismul balnear vor determina o mai bună valorificare a potențialului de care dispune România în acest domeniu.</p> <p>În România, este evidentă existența unei infrastructuri deficitare pentru agrement turistic și petrecerea timpului liber. În absența acesteia, este foarte dificil realizarea unui demers prin care să fie atrași turiști, vizitatori, care să petreacă un sejur cât mai îndelungat și care să efectueze cheltuieli în scop turistic. O destinație turistică viabilă trebuie să dispună de o infrastructură turistică de agrement cât mai variată care să acopere cererea de-a lungul întregului sezon turistic, an calendaristic și toată gama de consumatori (tineri, adulți, vârstnici, populație rurală și urbană, populație cu venituri modeste, medii și mari etc.).</p> <p>Totodată, așteptările și nevoile turiștilor pot determina apariția de oportunități pentru afaceri și activități comerciale noi, contribuind, astfel, la crearea unei baze economice diversificate, prin care se reduce gradul de dependență față de industriile tradiționale, mai ridicat în cazul comunităților din mediul rural.</p> <p>O industrie prosperă a turismului susține creșterea economică în alte sectoare precum transporturile, construcțiile, agricultura, artizanatul și comerțul cu amănuntul. Treptat, o cerere crescută de turism va determina apariția unor oportunități multiple și diverse pentru dezvoltarea de noi afaceri mici.</p> <p>Principalele acțiuni care vor fi finanțate vizează (enumerarea nu are caracter exhaustiv):</p> <ul style="list-style-type: none">• Reabilitarea/modernizarea infrastructurii rutiere, inclusiv utilitățile din corpul drumului, în stațiuni balneare, climatice și balneo – climatice;• Crearea / reabilitarea parcurilor balneare, parcuri – grădină în stațiuni balneare, climatice și balneo-climatice.• Dezvoltarea rețelelor de captare și / sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și nămoluri terapeutice, gaze terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor și salinelor) din stațiunile balneare, climatice și	

balneo – climatice;

- Crearea / modernizarea și dotarea (inclusiv cu utilități) a bazelor de tratament din stațiunile balneare, climatice și balneo – climatice, inclusiv a salinelor terapeutice;
- Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;
- Construirea / modernizarea punctelor (foișoarelor) de observare / filmare / fotografiere;
- Construirea/modernizarea refugiilor montane;
- Amenajarea posturilor Salvamont/ Salvamar, inclusiv construirea de noi posturi Salvamont/ Salvamar;
- Marcarea traseelor montane
- Modernizarea căilor ferate cu ecartament îngust pentru transport feroviar de interes turistic din zonele de deal și de munte,
- Construirea de piste pentru cicloturism.
- Activități de marketing și promovare turistică ale obiectivului finanțat.

Beneficiari pot fi autorități ale administrației publice locale și parteneriate între acestea. Teritoriile vizate sunt localitățile din mediul urban și rural, inclusiv stațiunile turistice. Investițiile propuse trebuie să facă parte dintr-o strategie de dezvoltare locală, care să contribuie la valorificarea durabilă a resurselor turistice, precum și la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

Implementarea acestor tipuri de acțiuni va contribui la stimularea circulației turistice, creșterea încasărilor obținute din turism, creșterea eficienței economice și a competitivității destinațiilor turistice. Prin implementarea acestor activități, se dorește ca fiecare regiune de dezvoltare să-și valorifice, prin practicarea unor forme de turism specifice, avantajele competitive existente la nivel local.

2.G.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă, Strategia Națională de Dezvoltare Regională, Masterplanul pentru dezvoltarea turismului național 2007-2026, Masterplanul pentru dezvoltarea turismului balnear 2009, Strategia națională pentru dezvoltarea ecoturismului în România 2009, SUERD, Orientari strategice pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate, cu PDR – urile, strategii locale, alte strategii)	

- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare

Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.

2.G.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare (după caz)

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.G.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Sprijinirea unei creșteri favorabile ocupării forței de muncă, prin dezvoltarea potențialului endogen ca parte a unei strategii teritoriale pentru anumite zone precum și sporirea accesibilității și dezvoltarea resurselor naturale și culturale specifice</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.G.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorie regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Număr de vizitatori la atracțiile care beneficiază de sprijin	Nr.	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.G.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 7	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro		Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 7	Etapa cheie de implementare		Contracte de finanțare încheiate	Nr.	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 7	Indicatorul de realizare		Număr de vizitatori la atracțiile care beneficiază de sprijin	Nr.	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.G.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	090	...
AP 7	091	
AP 7	092	
AP 7	093	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	01	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	07

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 7	07

2.G.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 7
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.H Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale

2.H.1 Axa prioritară 8

ID-ul axei prioritare	AP 8
Denumirea axei prioritare	Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.H.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

N/A

2.H.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate

Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)	totalul cheltuielilor publice eligibile
Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)	N/A

2.H.4 Prioritatea de investiții 8.1

Prioritate de investiții 8.1	Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale,
------------------------------	--

2.H.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

ID	OS 8.1.1
Obiectiv Specific	Creșterea speranței de viață prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și îmbunătățirea calității acestora
Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii	<p>Strategia Națională de Sănătate 2014-2020 identifică necesitatea accesibilizării serviciilor furnizate de sistemul medical. Aceasta se va realiza prin măsuri precum crearea unei rețele de spitale regionale, echiparea rețelei de spitale județene, dezvoltarea sistemului de îngrijire primară și crearea centrelor comunitare de intervenție integrată. Toate aceste măsuri, ce necesită infrastructura adecvată, vor contribui la atingerea obiectivului de creștere a speranței de viață prin sporirea accesibilității serviciilor medicale acordate.</p> <p>Contribuția POR la îndeplinirea acestui obiectiv, va fi posibilă prin construcția de spitale regionale, astfel realizându-se acoperirea cu servicii medicale complexe și integrate, prin preluarea pacienților care necesită intervenții prompte și critice. Această intervenție va fi completată de cea care vizează investițiile în spitalele județene de urgență, ele deținând o pondere majoritară în structura ofertei de servicii de sănătate.</p> <p>Finanțarea intervențiilor care vizează dezvoltarea rețelei de ambulatorii și unități de primiri urgențe va conduce la tratarea, cu succes, a unor afecțiuni mai puțin grave</p>

	<p>contribuind, astfel, la creșterea speranței de viață a acestora.</p> <p>Pentru acele categorii de persoane, mai ales a celor defavorizate, din mediul rural, acolo unde există un număr redus de unități sanitare, fapt ce ridică probleme serioase pentru populația din zona respectivă din cauza accesului dificil la servicii medicale din cauza distanțelor considerabile care trebuie parcurse până la primul punct de asistență sanitară și care au nevoie atât de servicii medicale primare cât și de servicii sociale de bază, crearea unei rețele de centre comunitare de intervenție în cadrul cărora vor fi furnizate atât servicii medicale cât și sociale reprezintă o soluție flexibilă. Prin crearea acestor centre, care vor degreva ambulatoriile de sarcina preluării unor pacienți pentru care sunt necesare servicii medicale de bază, se va rezolva și problema legată de accesibilitatea beneficiarilor, mai ales a celor din zone izolate și a celor din zone defavorizate economic, la servicii medicale primare, precum și la servicii sociale minime.</p> <p>Data fiind participarea redusă, a unor categorii de populație (persoane cu dizabilități, persoane aparținând etniei rom etc.) pe piața muncii, serviciile medicale trebuie completate și de investiții în infrastructura serviciilor sociale, în optimizarea calității serviciilor sociale acordate, în paralel cu stimularea tranziției de la servicii instituționalizate la cele furnizate în cadrul comunității în vederea promovării incluziunii sociale a persoanelor. Aceasta întrucât România ultimelor decenii a fost afectată de fenomene profunde, având ca efect reducerea dimensiunii populației active. Emergența tuturor acestor fenomene, impune măsuri de creștere a angajabilității dublate de măsuri de asistență socială.</p> <p>Modernizarea serviciilor sociale presupune, existența unor premise, de ordin infrastructural. Din punctul de vedere al infrastructurii, se constată o clară subdimensionare a acestora în raport cu nevoile beneficiarilor aceasta crescând constant în ultimii ani, dată fiind deteriorarea calității vieții majorității locuitorilor, în condițiile declinului economic.</p> <p>În plus, mediul rural este deficitar în ceea ce privește existența centrelor sociale și a personalului (asistenți sociali) necesar, ceea ce relevă necesitatea finanțării intervențiilor în infrastructura de servicii sociale nerezidențiale, și servicii de dez-instituționalizare furnizate în cadrul comunității, capabile să asigure beneficiarilor finali servicii sociale de calitate și servicii de îngrijire personală, servicii de consiliere personală etc.,</p>
--	---

	cât mai aproape de beneficiar. Măsurile preconizate a fi realizate prin intermediul acestei priorități de investiții vor contribui la crearea premiselor necesare pentru o populație sănătoasă în vederea creșterii speranței de viață.
--	---

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
	Creșterea speranței de viață la naștere, femei și bărbați	ani	Regiuni mai puțin dezvoltate	Femei: 78,2 ani Bărbați: 70,1 ani	2012	A se completa pe baza unei prognoze (date INS)	INS, Eurostat	Anuală

2.H.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.H.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate, promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
<p>Implementarea acțiunii care vizează construirea unor spitale regionale de urgență va contribui la dezvoltarea unei rețele naționale strategice de spitale regionale care vor prelua cazurile majore de intervenții complexe și pe cele de intervenții medicale specializate, degrevând o bună parte din resursele financiare actualmente irosite prin funcționarea dispersată a spitalelor universitare în foarte multe clădiri disparate, aflate la mare depărtare una de cealaltă. Aceasta va permite eficientizarea costurilor și acoperirea uniformă cu servicii medicale de înaltă calitate pe tot teritoriul țării, permițând un acces egal al locuitorilor tuturor regiunilor la aceste tipuri de servicii.</p> <p>Pentru o accesibilizare sporită a serviciilor medicale de tip spitalicesc este necesară conjugarea acțiunii de construire de spitale regionale, cu rol major în cazuri complexe, cu acțiunea de reabilitare, modernizare și dotare cu echipamente a spitalelor județene de urgență. Această măsură este necesară dat fiind rolul important al acestui pilon al sistemului de sănătate în distribuția teritorială echilibrată a serviciilor medicale de tip spitalicesc prin preluarea pacienților de la nivel local (județean), care nu pot fi tratați în sistem ambulatoriu.</p>	

Implementarea acțiunii care vizează reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de servicii medicale primare, respectiv a ambulatoriilor, precum și unităților de primiri urgențe va contribui, prin plusul de infrastructură și de calitate a acesteia, la dezvoltarea rețelei de centre medicale capabile să furnizeze îngrijire primară continuă, mai ales în mediul rural. În aceste zone există un număr redus de unități sanitare fapt ce ridică probleme serioase pentru populația din zona respectivă prin accesul dificil la servicii medicale din cauza distanțelor considerabile care trebuie parcurse până la primul punct de asistență medicală. Finanțarea intervențiilor privind construcția/reabilitarea/modernizarea centrelor comunitare de intervenție integrată („community care services”), reprezintă o soluție flexibilă de furnizare a serviciilor de bază sociale dar și medicale. Astfel, în aceste centre se vor putea acorda servicii medicale primare, în special în ambulatoriu (evaluarea stării de sănătate a populației, diagnosticul precoce, tratarea corectă a unor boli netransmisibile etc.), în zonele izolate și în cele defavorizate economic. Tot în astfel de centre, se vor putea furniza concomitent cu serviciile medicale și servicii sociale de bază (identificarea cazurilor sociale, consiliere și asistare socială etc.). Astfel, se va rezolva și problema legată de accesibilitatea beneficiarilor, de la sate, la serviciile sociale și medicale primare, dar și problema uniformizării minimale (în ceea ce privește mediul de rezidență, urban-rural) a calității acestor servicii.

Dezvoltarea rețelei centrelor sociale fără componentă rezidențială, de tipul centrelor de zi, a centrelor de tip „respiro”, a centrelor de consiliere psihosocială, a centrelor de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, prin furnizarea unei game largi de servicii adecvate diferitelor tipuri de nevoi ale beneficiarilor (nevoi medicale, de hrană, de consiliere psihologică, de integrare socială, de recuperare în regim ambulatoriu a diferitelor tipuri de afecțiuni etc.), contribuie, și ele, la creșterea incluziunii sociale a persoanelor aflate în situație de dificultate. Pentru a fi funcțională infrastructura reabilitată/modernizată are nevoie de anumite echipamente. În mod particular anumite tipuri de centre nerezidențiale (de ex. centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu, etc) necesită dotarea cu echipamente specifice.

O altă acțiune vizată de această prioritate de investiții este cea de sprijinire, prin componenta infrastructurală, a tranziției de la serviciile sociale furnizate în sistem instituționalizat (centre sociale rezidențiale) la serviciile furnizate în cadrul comunității. Aceasta va presupune investiții în căsuțe și apartamente de tip familial, în locuințe protejate etc. precum și în dotările aferente. Astfel, se va stimula oferirea de asistență și servicii sociale într-un sistem mai prietenos și mai apropiat de nevoile beneficiarilor.

Implementarea tipurilor de proiecte descrise anterior va avea rezultate pozitive, atât din punctul de vedere al creșterii atât a speranței de viață prin oferirea de servicii specializate cât și a calității vieții persoanelor asistate, al familiilor acestora, cât și din perspectiva reinsertiei pe piața muncii a numeroase persoane aflate în dificultate, în aceste condiții impactul fiind, atât unul social, cât și, potențial, economic.

Pentru a răspunde provocărilor legate de Strategia Europa 2020, precum și pentru a subsuma investițiile în infrastructura serviciilor sociale Obiectivului Tematic 9, vor fi realizate investiții care țin atât de calitatea infrastructurii, dar și a dotărilor aferente.

Fără a enumera exhaustiv, acțiunile sprijinite în cadrul acestei priorități de investiție se referă la:

- construcția de spitale regionale

- reabilitarea/ modernizarea/ dotare cu echipamente a spitalelor județene de urgență
- reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea infrastructurii de servicii medicale (ambulatorii, unități de primiri urgențe)
- construirea/reabilitarea/modernizarea/extinderea dotarea centrelor comunitare de intervenție integrată
- reabilitare/ modernizarea/ extinderea dotarea infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială (centre de zi, centre „respiro”, centre de consiliere psihosocială, centre de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu etc.)
- construcție/reabilitare de locuințe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate etc.

Aceste tipuri de investiții se vor adresa în special autorităților administrației publice locale (UAT), precum și furnizorilor de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii.

Deși activitățile preconizate a fi implementate se vor realiza pe întreg teritoriul național (atât zonele urbane, cât și cele rurale) sunt vizate în special acele zone/localități cu infrastructură pentru servicii sociale deficitară și/sau care nu asigură condiții de funcționare și de viață conform standardelor de calitate în vigoare, precum și zone/localități cu infrastructură medicală insuficientă și de o calitate necorespunzătoare, identificate prin studiile Ministerului Sănătății.

2.H.6.2 Principiile directoare pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 7.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
<p>Principiile directoare avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia națională în domeniul sănătății și Strategia națională de reducere a sărăciei) • Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR • Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii • Operațiunile vor fi identificate în concordanță cu prioritățile stabilite prin strategiile sectoriale în domeniu, precum și cu nevoile identificate prin strategiile, de la nivel local, precum și cu Planurile de Dezvoltare ale Regiunilor • Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea, • Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special cu POCU) <p>Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.</p>	

2.H.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.H.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 8.1</i>	<i>Investițiile în infrastructurile sanitare și sociale care contribuie la dezvoltarea la nivel național, regional și local, reducând inegalitățile în ceea ce privește starea de sănătate și promovând incluziunea socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.H.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorie regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Beneficiari de infrastructură medicală/socială construită/reabilitată/modernizată/extinsă	Număr persoane	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.H.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 8	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 8	Etapa cheie de implementare		Contracte de finanțare semnate	Număr	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 8	Indicatorul de realizare		Beneficiari de infrastructură medicală/socială construită/reabilitată/modernizată/extinsă	Număr persoane	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.H.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	053	...
AP 8	055	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	01	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	01
AP 8	02	
AP 8	03	

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 8	07	N/A

2.H.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 8
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.I Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

2.I.1 Axa prioritară 9

ID-ul axei prioritare	AP 9
Denumirea axei prioritare	Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☒ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	Această axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.I.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond (dacă este cazul)

Sărăcia, la nivelul României, este un fenomen care se înregistrează, în proporții diferite, în aproape toate regiunile țării, inclusiv în regiunea București-Ilfov, catalogată drept regiune mai dezvoltată. În aceste condiții, această prioritară este adecvată atât nevoilor celor 7 regiuni mai puțin dezvoltate ale României, în rândul cărora ponderea populației din zonele marginalizate este de 4,3% în Nord-Est și Centru, 4,2% în Sud-Est și 3,7% în Vest, în timp ce celelalte regiuni prezintă rate egale sau mai mici decât media națională de 3,2%, cât și regiunii București-Ilfov, care, deși este încadrată ca regiune dezvoltată, înregistrează un număr important de comunități defavorizate. Acestea sunt localizate în special în Sectorul 5 din București (1,6%), dar și în Sectoarele 4 (0,5%) și 3 (0,9%), dar și în orașe precum Măgurele (11,55%), Buftea (12,9%) sau Chitila (13,5%).

În acest sens, implementarea unei axe prioritare care sprijină dezvoltarea comunităților urbane marginalizate atât în cele 7 regiuni mai puțin dezvoltate, cât și în regiunea București-Ilfov va

avea ca rezultat aducerea la un standard de viață comun, minim acceptabil din punct de vedere social, în vederea uniformizării nivelului de trai al persoanelor aflate în sărăcie de la nivelul tuturor orașelor din România.

2.I.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.I.4 Prioritatea de investiții 9.1

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
-------------------------------------	--

2.I.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 9.1
<i>Obiectiv Specific</i>	Reducerea concentrării spațiale a sărăciei, prin măsuri integrate
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	Sărăcia, la nivelul României, este un fenomen care se înregistrează, în proporții diferite, în aproape toate regiunile țării, inclusiv în regiunea București-Ilfov. Deși divers ca tipologie (sărăcia urbană comparativ sărăcia rurală), fenomenul sărăciei înregistrează, totuși, anumite trăsături comune, cum ar fi accesul slab la infrastructură, dezavantajare economică, marginalizare socială și (uneori) teritorială etc. Printre principalii factori responsabili de favorizarea/agravarea riscului de sărăcie

	<p>și excluziune socială se numără: lipsa ocupării (în special a celei pe termen lung), nivel educațional scăzut, afectarea capacității de muncă prin existența unui handicap, sarcina întreținerii copiilor, lipsa posibilității de susținere a cheltuielilor de întreținere etc. .</p> <p>Mai expuse riscului de sărăcie, sunt anumite categorii, din care amintim numai copiii, bătrânii, persoanele cu dizabilități, persoanele aparținând etniei Roma etc.</p> <p>Conform draftului de Strategie Naționale Anti-Sărăcie, precondițiile unei abordări sistemice care să asigure succesul reformelor instituționale presupun identificarea adecvată a segmentului de populație aflat „în nevoie”, ceea ce implică o evidență corectă a tipurilor de risc social, o evidență a grupurilor care pot cădea sub incidența acestora, identificarea corectă a grupurilor aflate sub incidența mai multor factori de risc social s.a.m.d..</p> <p>Acesta a fost scopul unui proiect dezvoltat de Banca Mondială în parteneriat cu MDRAP, în perioada 2012-2014 în vederea identificării comunităților marginalizate de la nivel urban. Conform datelor statistice puse la dispoziție de către INS, în anul 2011 3,2% din populația urbană totală se află în zone marginalizate. De asemenea, rezultatele cercetărilor din cadrul proiectului arată că zone marginalizate sunt prezente în toate cele 41 de județe, cel mai mare procent se aflându-se în județele Tulcea, Hunedoara, Mureș, Botoșani, Vaslui, Focșani, Călărași și Covasna (între 8,58 și 5,79%). În regiunea București-Ilfov, acest procent ajunge la 47% în zona cuprinsă între Buftea și Chitila și 12% în zona Măgurele. Tot conform aceluiași studiu, 40% din populația urbană marginalizată o reprezintă persoane de etnie romă. Estimările evidențiază faptul că potențialul reprezentat de integrarea pe piața muncii a acestor persoane, ar avea efecte economice deloc neglijabile, ceea ce face din angajarea persoanelor de etnie romă, în special, dar și a celor defavorizate, în general, un imperativ nu doar de natură morală, ci și economică.</p> <p>Cu toate acestea, soluționarea unilaterală a problemei ocupării este la fel de puțin productivă ca și concentrarea doar pe aspectul locuirii, studiile arătând că modelele de intervenție integrată (ce au fost pilotate de organizațiile neguvernamentale) sunt cele cu eficiență și impact notabile. În consecință, acestea ar trebui replicate și transferate ca politici publice, respectiv combinarea acțiunii de construcție de locuințe sociale cu dimensiunea de ocupare, calificare a forței de muncă din comunitate,</p>
--	--

	<p>conexarea cu accesibilizarea serviciilor comunitare (sanitare, educative, culturale etc.).</p> <p>Astfel, implementarea unor planuri (strategii) integrate ce vor cuprinde atât intervenții infrastructurale (care să asigure locuirea, ocuparea prin activități de economie socială, furnizarea integrată a serviciilor minimale medicale și sociale) cât și intervenții ce vizează diversele tipuri de servicii acordate comunităților defavorizate va avea ca rezultat scăderea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, ceea ce va avea, pe termen lung, atât un impact social, de îmbunătățire a calității vieții locuitorilor, cât și un impact economic, de sporire a forței de muncă disponibile să desfășoare activități economice.</p>
--	---

Tabelul 3: Indicators de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
	Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	Număr persoane	Regiuni mai dezvoltate	4.988.000 persoane	2008	580.000 persoane	INS	Anuală
			Regiuni slab dezvoltate	4.988.000 persoane	2008	580.000 persoane	INS	Anuală

2.1.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.1.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

Prioritate de investiții 9.1	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
<p>Până la momentul actual, intervențiile în tipurile de zone defavorizate au fost realizate fie de către autoritățile publice locale (APL), fie de către reprezentanți ai societății civile (ONG-uri), fiind intervenții punctuale și nesustenabile pe termen lung. Modalitatea de abordare eficientă a problemei comunităților defavorizate este abordarea integrată.</p>	

Modalitatea de implementare a unei astfel de abordări integrate și pluridisciplinare o reprezintă instrumentul dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (CLLD).

Abordarea CLLD trebuie implementată pe întreg teritoriul țării, și aceasta se va realiza în mod complementar pentru zonele urbane prin intermediul PO Regional și PO Capital Uman, iar pentru zonele rurale prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Investițiile finanțabile în cadrul acestei axe prioritare vor viza zonele urbane. În cadrul acestei priorități de intervenție se vor dezvolta intervenții ce vizează nu doar un singur tip de proiect, ci un „pachet de proiecte”, variate ca obiective de investiții și ca scop. În acest sens vor fi realizate investițiile în locuințe și infrastructură, inclusiv componente ce vizează locurile de muncă (finanțate din FEDR), educația copiilor și a adulților, servicii de salubritate, cursuri de educație parentală, planificare familială, hrană caldă pentru copii, dezvoltarea abilităților de viață (cel puțin în cazul adolescenților), combaterea discriminării și autonomizarea comunității, dar și orice alte activități sociale, medicale sau culturale necesare persoanelor din comunitate (finanțate din FSE - POCU).

Beneficiarii eligibili sunt grupurile de acțiune locală, constituite din reprezentanți ai autorității publice locale, ai instituțiilor, ai mediului de afaceri local, ai societății civile, ai zonei urbane marginalizate selectate pentru intervenție.

Fără a fi exhaustive, tipurile de acțiuni care vor fi avute în vedere pentru finanțare vizează:

- investițiile în infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale
- investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale – construirea/reabilitarea/modernizare centrelor integrate de intervenție medico-socială, precum și reabilitare/modernizare de unități de învățământ preuniversitar
- investiții în amenajări ale spațiului urban degradat al comunității defavorizate
- stimularea ocupării, prin intermediul activităților de economie socială (construirea de infrastructură de economie socială)

Abordarea integrată a problemelor cu care se confruntă comunitățile defavorizate va contribui la reducerea fenomenului sărăciei și creșterea incluziunii sociale, prin reducerea inegalităților în ceea ce privește accesul la locuire decentă, accesul la servicii medicale și sociale corespunzătoare, accesul la ocupare, nediscriminarea și tratamentul egal.

2.1.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:	
<ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia națională de reducere a sărăciei - condiționalitate ex-ante pentru România și alte strategii în domeniu, precum	

Strategia națională de incluziune a cetățenilor români de etnie roma)

- Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR
- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii
- Principiul dezvoltării bazate pe contribuția comunității („community driven development”), ca modalitate optimă de identificare a nevoilor și de gestionare a resurselor, în vederea satisfacerii a acestor nevoi.
- Principiul intervenției plasată în zona nevoii identificate („area based approach”), pentru un impact cât mai mare asupra beneficiarilor finali.
- Principiul pachetului integrat de proiecte (în sensul în care nu se vor putea selecta strategii având proiecte monofuncționale (de ex. doar proiecte de housing) sau proiecte adresate unei singure categorii sociale, în vederea prevenirii apariției unor efecte adverse de genul segregării și pentru obținerea unui impact real la nivelul beneficiarilor finali).
- Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,
- Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special cu POCU pentru abordarea integrată)

Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.

2.1.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.1.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore (după caz)

<i>Prioritate de investiții 9.1</i>	<i>Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.1.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoriea regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Nr. de persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală	Număr de persoane	FEDR	Regiuni mai dezvoltate			50.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate			100.000	Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.I.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 9	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 9						Regiuni mai puțin dezvoltate							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 9	Etapa cheie de implementare		Numar de strategii contractate	Nr.	FEDR	Regiune mai dezvoltata							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 9	Etapa cheie de implementare			Nr.	FEDR	Regiune slab dezvoltata							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
	Indicator de realizare		Nr. de persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală	Număr de persoane	FEDR	Regiune mai dezvoltata							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
					FEDR	Regiune slab dezvoltata						Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS		

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.I.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	114	

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	114	

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	01	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	01	

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	01	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)

AP 9	01	
AP 9	02	

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	06	

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 9	06	

2.I.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 9
Se va acorda asistență tehnică pentru formarea GAL si elaborarea strategiilor de dezvoltare locală.	

2.J Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

2.J.1 Axa prioritară 10

ID-ul axei prioritare	AP 10
Denumirea axei prioritare	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.J.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond (dacă este cazul)

Pentru această axă vor putea aplica toate regiunile de dezvoltare din România, inclusiv regiunea București Ilfov.

La nivelul regiunii București Ilfov, având în vedere că orașul București este un important centru educațional, se păstrează trendul crescător al populației preșcolare/ școlare/ universitare. În acest context este necesară asigurarea masei critice de învățământ pentru toate ciclurile educaționale, precum și a condițiilor adecvate de studiu.

Tipurile de intervenții previzionate a fi realizate în regiunile mai puțin dezvoltate se aplică și în Regiunea București Ilfov .

2.J.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate

<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.J.4 Prioritatea de investiții 10.1

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
--------------------------------------	---

2.J.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 10.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Creșterea gradului de participare în sistemul educațional</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Nivelul de educație e factor-cheie al dezvoltării naționale, deoarece determină în mare măsură activitatea economică și productivitatea, precum și mobilitatea forței de muncă, creând premisele, pe termen lung pentru existența unui nivel mai ridicat de trai și de calitate a vieții. Având în vedere tendințele demografice negative, profilul educațional al populației este o condiție esențială pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, cu atât mai mult cu cât este necesară implicarea sporită în activitățile economice a persoanelor vârstnice.</p> <p>Acest deziderat nu se poate realiza însă fără o infrastructură adecvată/corespunzătoare ciclurilor educaționale. Infrastructura educațională este esențială pentru educație, dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru construirea de abilități sociale și a capacității de integrare socială. Analizele socio-economice evidențiază relația cauzală între nivelul de dezvoltare al capacităților forței de muncă și starea infrastructurii (existența spațiilor și dotărilor adecvate) în care se desfășoară procesul educațional.</p> <p>Principalul rezultat așteptat vizează creșterea gradului de participare a populației în cadrul tuturor ciclurilor</p>

	sistemului educațional.
--	-------------------------

Tabelul 3: Indicators de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
	Gradul de cuprindere în învățământ a populației de varstă școlară	%	Regiune mai dezvoltată	78,8	2012		INS	anual
			Regiuni mai puțin dezvoltate				INS	anual

2.J.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.J.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

Prioritate de investiții 10.1	Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare
<p>Infrastructura educațională este esențială pentru educație, dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru construirea de abilități sociale și a capacității de integrare socială. În acest sens, pentru asigurarea unei dezvoltări timpurii și îngrijiri adecvate a copiilor este necesară sprijinirea activităților unităților în care se oferă servicii de educație timpurie anteprescolară. Astfel, creșele asigură premisele pentru reintoarcerea pe piața muncii a persoanelor active și oferă servicii integrate de îngrijire, supraveghere și educație timpurie copiilor de vârstă anteprescolară.</p> <p>De asemenea, starea, locația și natura infrastructurii educaționale au impact asupra accesului și calității educației în sensul în care pot favoriza creșterea ratelor de absolvire, și descuraja absenteismului. În acest sens asigurarea bazei materiale minime (clădiri reabilitate/modernizate, condiții sanitare necesare pentru funcționare, dotarea cu echipamente, material didactic, etc) pentru desfășurarea actului educațional sunt condiții esențiale pentru co-interesarea elevului și reducerea fenomenului de abandon/părăsire timpurie a școlii.</p> <p>Demersul pentru asigurarea infrastructurii educaționale de calitate este necesar cu atât mai mult cu cât a avut loc un proces de raționalizare a școlilor prin închiderea acelor unități care nu aveau un număr suficient de elevi și preluarea activităților de către unități apropiate, prin</p>	

asigurarea transportului elevilor.

Totodată, investițiile realizate în sistemul educațional trebuie să urmărească îmbunătățirea infrastructurii educaționale adiacente (facilități de cazare, cantină, biblioteci, ateliere speciale, săli de sport) la nivel de învățământ secundar inferior și superior, pentru a facilita accesul la educație, continuitatea studiilor și îmbunătățirea calității actului educațional. Concomitent, trebuie avută în vedere orientarea educației, mai ales a celei de tip vocațional către specializarea locală, cooperarea cu antreprenori locali, facilitarea de stagii de practică pentru absolvenți, burse, specializări solicitate de angajatori combinate cu ucenicii.

De asemenea, dat fiind contextul global marcat de nevoia de specializare în domeniul solicitat ale pieței forței de muncă în corelare cu tendințele de dezvoltare economică este necesară îmbunătățirea educației continue pentru adulți. În acest sens vor fi sprijinite centrele comunitare pentru învățarea pe tot parcursul vieții de la nivel local și regional care își desfășoară activitatea în cadrul liceelor tehnologice și școlilor profesionale prin investiții în construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea, dotarea acestora. Având în vedere contribuția importantă pe care universitățile o au în specializarea forței de muncă, în dezvoltare economică și încurajarea activităților de cercetare – inovare, este importantă dezvoltarea și modernizarea infrastructurii instituțiilor de învățământ superior (terțiar) și a resurselor relevante, ținând cont de tendințele de dezvoltare economică în raport cu cerințele pieței. În acest sens, dezvoltarea capacităților de cercetare – inovare prin punerea la dispoziție a infrastructurii necesare, respectiv dotarea laboratoarelor didactice și de cercetare, poate contribui la creșterea competitivității economice și facilitarea introducerii în economie a produselor activităților de cercetare – inovare. De asemenea, trebuie acordată o atenție deosebită condițiilor de studiu și rezidență ale studenților prin asigurarea unui nivel adecvat de calitate a acestora. Starea generală precară a clădirilor, a echipamentelor și a facilităților justifică investiții în consolidarea și modernizarea spațiilor de studiu și rezidență, în alte tipuri de infrastructură a campusurilor universitare, precum și în dotarea acestora. Pentru atingerea obiectivului specific al acestei priorități de investiție sunt avute în vedere realizarea următoarelor tipuri de investiții:

- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale antepreșcolare (creșe)
- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale preșcolare (gradinițe)
- construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu (școli I - VIII)
- reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii școlilor profesionale și tehnice / liceelor tehnologice
- reabilitarea/modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale universitare

Tipurile de beneficiari eligibili auți în vedere sunt unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale), instituții de învățământ superior de stat.

2.J.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
<p>Principiile directe avute în vedere pentru selectarea operațiunilor vizează:</p> <ul style="list-style-type: none">• Concordanța cu documentele strategice relevante (Strategia Națională pentru Infrastructura de Educație, Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii, Strategia Națională pentru Educația Terțiară)• Contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice POR<ul style="list-style-type: none">○ Corelarea operațiunilor cu tendințele demografice ale populației școlare, precum și cu tendințele de dezvoltare economică conform strategiilor naționale în domeniul educației• Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea operațiunii• Operațiunea respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, egalitatea de gen și nediscriminarea,• Complementaritatea cu alte investiții realizate din alte surse de finanțare (în special cu POCU) <p>Criteriile de selecție a proiectelor vor fi detaliate în Ghidul Solicitantului.</p>	

2.J.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
<i>Utilizarea planificată a instrumentelor financiare</i>	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.J.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

<i>Prioritate de investiții 10.1</i>	<i>Investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare</i>
Nu se vor finanța proiecte majore în cadrul acestei priorități de investiții.	

2.J.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categorie regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
	Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin	Număr persoane	FEDR	Regiune mai dezvoltată				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală
			FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	Anuală

2.J.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului (Etapa cheie de implementare, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 10	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 10								Regiuni mai puțin dezvoltate						Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
AP 10	Etapa cheie de implementare		Număr contracte de finanțare semnate	Număr proiecte	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 10								Regiuni mai puțin dezvoltate						Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
AP 10	Indicator de realizare		Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin	persoane	FEDR	Regiune mai dezvoltată							Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS	
AP 10								Regiuni mai puțin dezvoltate						Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.J.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6a: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	115	
AP 10	116	

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	115	
AP 10	116	

Tabelul 7a: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	01	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	01	

Tabelul 8a: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	01	
AP 10	02	
AP 10	03	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	01	
AP 10	02	
AP 10	03	

Tabelul 9a: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	07	N/A

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 10	07	N/A

2.J.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 10
Se va utiliza asistența tehnică a POR pentru organizarea de sesiuni de informare și instruire specifice pentru acest domeniu.	

2.K Axa prioritară 11: Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România

2.K.1 Axa prioritară 11

ID-ul axei prioritare	AP 11
Denumirea axei prioritare	Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România

☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa exclusiv prin instrumente financiare stabilite la nivelul Uniunii	N/A
☐ Întreaga axă prioritară se va implementa prin dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității	N/A
☐ În ceea ce privește FSE: Întreaga axă prioritară este dedicată inovării sociale sau cooperării transnaționale sau ambelor	N/A

2.K.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

N/A

2.K.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.K.4 Prioritatea de investiții 10.1

<i>Prioritate de investiții 11.1</i>	<i>Îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România</i>
--------------------------------------	--

2.K.5 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 11.1
<i>Obiectiv Specific</i>	Creșterea gradului de acoperire geografică și de înregistrare a proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>În vederea creșterii gradului de înregistrare a proprietății și a drepturilor corelative în Registrul de Cadastru și Carte Funciară, până în 2020 (2023) este prevăzută implementarea lucrărilor de înregistrare sistematică pentru aproximativ 3,6 milioane ha și realizarea planului vectorial de bază pentru aproximativ 15 milioane ha. Acest plan va îmbunătăți eficiența procesului de înregistrare sporadică în zonele respective și va furniza infrastructura necesară pentru proiectele viitoare de înregistrare sistematică.</p> <p>Ca urmare a înregistrării proprietăților, atât private, cât și publice, populația din zonele rurale va putea beneficia de îmbunătățirea condițiilor economice și sociale, atât datorită securizării statutului proprietății, cât și implicațiilor clarificării situației terenurilor asupra bugetelor locale . În plus, vor fi create condițiile optime pentru pregătirea strategiilor, planurilor și programelor în domeniul infrastructurii, comunele din mediul rural îndeplinind astfel pre-condițiile pentru accesarea programelor Uniunii Europene în domeniul dezvoltării infrastructurii locale (dezvoltarea rețelelor de utilități publice și a rețelelor stradale, reabilitarea clădirilor de interes public, etc), dar și în domeniul mediului și cel social. Mai mult, se vor crea premisele pentru securizarea și eficientizarea pieței funciare, ceea ce va avea un impact pozitiv asupra dezvoltării mediului de afaceri.</p>

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea-țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
	Suprafața de teren înregistrată în SICCF	ha	Regiun slab dezvoltată	3.385.000	2013	7.241.000	ANCPI	Anuală

2.K.6 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.K.6.1 Descrierea tipului și exemple de acțiuni care urmează să fie sprijinite și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice, inclusiv, după caz, identificarea principalelor grupuri țintă, a teritoriilor specifice vizate și a tipurilor de beneficiari

Prioritate de investiții 11.1	Îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România
<p>Această prioritate de investiții va fi implementată prin intermediul unui proiect major ce își propune să contribuie la creșterea economică rurală, să sprijine creșterea economico-socială, să faciliteze dezvoltarea infrastructurii și să promoveze incluziunea printr-o lărgire a acoperirii înregistrărilor privind drepturile imobiliare din zonele rurale ale României.</p> <p>Beneficiarii acestei axe sunt autoritățile publice locale din mediul rural.</p> <p>Acțiunile ce urmează a fi implementate în vederea atingerii obiectivelor proiectului major și, implicit, a obiectivului specific al axei prioritare 11.1 sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ consolidarea implementării sistemelor informatice în domeniul funciar, inclusiv a sistemelor hardware, software și a serviciilor informatice; ▪ înregistrarea sistematică a proprietăților imobiliare în zonele rurale selectate, prin: (i) efectuarea de servicii de înregistrare sistematică; (ii) conversia în format digital a cărților funciare existente și (iii) generarea planurilor cadastrale vectorizate; ▪ îmbunătățirea serviciilor de administrare a terenurilor prin: (i) campanii de conștientizare publică referitoare la înregistrarea terenurilor; (ii) consolidarea capacităților ANCPI și OCPI. ▪ pregătirea Strategiei de management a programului și a studiilor aferente pentru: (i) gestionarea lucrărilor de înregistrare sistematică; (ii) monitorizare și evaluare; (iii) finalizarea studiilor; ▪ pregătirea de sesiuni de instruire pentru personalul implicat în proiect: contractori, municipalități, OCPI. <p>Aceste acțiuni urmează a fi implementate în trei faze:</p> <p>1. Integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale ale</p>	

- României;
2. Servicii îmbunătățite de înregistrare cadastrală;
 3. Management, strategie și tactici;

Componenta 1. Integrarea datelor existente și extinderea înregistrării sistematice în zonele rurale

Incepând cu anul 2011 ANCPI a dezvoltat un proces de înregistrare sistematică eficient și participativ în cadrul CESAR. Pentru a extinde procesul de înregistrare în toate cele 2,794 de comune care nu au fost acoperite de înregistrarea sistematică au fost luate în vedere următoarele acțiuni pentru perioada de programare 2014-2020:

- extinderea înregistrării sistematice în aproximativ 500 de comune. Aceasta se va realiza pe baza unui plan detaliat ce include în principal realizarea lucrărilor de cadastru sistematic. În vederea eficientizării procesului de înregistrare, această activitate de bază va fi însoțită de acțiuni privind organizarea campaniilor de conștientizare a cetățenilor, pregătirea personalului ANCPI și OCPI care va implica în desfășurarea activităților, dezvoltarea capacității sectorului privat prin încredințarea acțiunilor de colectare a datelor și management al calității.
- pregătirea unei hărți vectoriale de bază cu gradul de ocupare în intravilane și limitele tarlalelor în comunele în care proprietățile nu au fost înregistrate. Astfel, se vor putea furniza informațiile spațiale pentru a facilita și standardiza procedurile de înregistrare a terenurilor, colectarea acestor informații necesitând un efort mai mic decât generarea vectorilor pe baza ortofotoplanurilor. Astfel, urmează a se vectoriza elementele din teren precum: gardurile, drumurile și clădirile, care nu își vor schimba forma semnificativ în timp, mai ales în zonele rurale cu un grad scăzut de dezvoltare.

Pentru a găsi varianta cea mai bună de integrare a hărților vectoriale în registrul funciar actualizat au fost prevăzute programe pilot ce vor testa diverse metodologii. Rezultatele acestora urmează a se dezvolta ulterior în cadrul proiectului în vederea eficientizării procesului de înregistrare a proprietăților în sistemul de înregistrare eTerra.

Componenta 2 – Îmbunătățirea serviciilor de înregistrare cadastrală

Accesul la datele legale și spațiale privind proprietățile și actualizarea acestor seturi de date sunt esențiale în implementarea eficientă a acțiunilor de înregistrare cadastrală. Soluțiile IT fiind fundamentale pentru atingerea obiectivelor în cadrul agenției, a fost planificată modificarea aplicației eTerra, principala soluție de administrare a informațiilor cadastrale și de carte funciară.

Aplicația eTerra, implementată în 2006, este considerată stabilă și se folosește cu succes în cadrul tuturor OCPI-urilor, având un număr de 2500 utilizatori interni și externi. Totuși, de-a lungul vremii au existat probleme cu arhitectura tehnică a acestui sistem, eTerra întâmpinând o serie de probleme care au întârziat derularea sa operațională până în 2009/2010. Reactualizarea soluției fiind indispensabilă, au fost demarate acțiuni de dezvoltare a unui sistem IT de cadastru și publicitate imobiliară integrat, compatibil cu Directiva INSPIRE. Astfel, este prevăzut ca proiectul eTerra 3 să înlocuiască actuala versiune a aplicației eTerra.

Pe lângă adaptarea soluțiilor IT, în vederea îmbunătățirii serviciilor livrate, ANCPI își propune derularea unor campanii de informare publică și reforme noi care să îmbunătățească procesele

zilnice de înregistrare, într-o manieră sustenabilă economic, eficientă, orientată către client și inclusivă social. De asemenea, prin componenta 2 se vizează sprijinirea și dezvoltarea capacității instituționale a ANCP și OCPI, organizarea de sesiuni de formare a personalului acestor structuri, precum și derularea de campanii de conștientizare a publicului.

Componenta 3 – Politici, strategii și management

Această componentă va asigura sprijinul necesar pentru coordonarea proiectului, administrare, achiziții, management financiar, raportare, monitorizare și evaluare. Proiectul va asigura fonduri pentru achiziționarea echipamentelor suplimentare necesare și pentru contractarea serviciilor de consultanță necesare. Tot în cadrul acestei componente vor fi finanțate și servicii de consultanță pentru realizarea unor studii și analize, dar și pentru a oferi consultanță cu privire la modificările legislative potențial necesare.

Ca urmare a implementării acestor trei componente, se așteaptă la o contribuție în ceea ce privește creșterea economică și socială la nivel național, în conformitate cu politicile naționale și cele ale Uniunii Europene, prin:

- Stimularea investițiilor în infrastructura de bază din zonele rurale: transport, energie, mediu, sănătate și infrastructura socială;
- Creșterea nivelului de accesare a fondurilor europene pentru comunitățile din zonele rurale;
- Promovarea angajărilor și suportul pentru mobilitatea forței de muncă din zonele urbane în zonele rurale;
- Micșorarea diferențelor între diferite zone dezvoltate din punct de vedere agricol și alte regiuni mai puțin favorizate;
- Creșterea coeziunii teritoriale, sociale și economice, promovarea dezvoltării generale armonioase prin reducerea diferențelor între nivelurile de dezvoltare din zonele rurale și urbane și promovarea dezvoltării zonelor dezavantajate;
- Reducerea dificultăților întâmpinate în zonele montane, slab populate, zone a căror localizare geografică încetinește procesul de dezvoltare, pentru încurajarea unei dezvoltări sustenabile a acestora;
- Promovarea incluziunii sociale și a combaterii sărăciei;
- Încurajarea unei dezvoltări sustenabile a protecției mediului și a utilizării eficiente a resurselor naturale.

2.K.6.2 Principiile directe pentru selectarea operațiunilor

<i>Prioritate de investiții 11.1</i>	<i>Îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România</i>
--------------------------------------	--

Principii orientative pentru selectarea operațiunilor

Selectarea UAT-urilor ce vor fi implicate în procesul de înregistrare sistematică va fi realizată pe baza unor criterii care să asigure transparență și reprezentativitate din punct de vedere al dezvoltării regionale, incluziunii sociale și implicării autorităților locale. În selectarea comunelor pentru înregistrarea sistematică vor fi luate în considerare atât aspectele geografice

și socio-economice.

2.K.6.3 Utilizarea planificată a instrumentelor financiare

Prioritate de investiții 11.1	Îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare	N/A
Nu se are în vedere utilizarea instrumentelor financiare.	

2.K.6.4 Utilizarea planificată a proiectelor majore

Prioritate de investiții 11.1	Îmbunătățirea cadastrală și a înregistrării proprietăților în zonele rurale din România
Această prioritate de investiții va fi implementată prin intermediul unui proiect major. Proiectul este elaborat să răspundă Programului Național de Cadastru General din România reglementat prin legea nr. 7/1996 și modificat prin Strategia Națională de Dezvoltare Sustenabilă a României 2013 – 2020 - 2030. Sistemul integrat de Cadastru și Înregistrare Funciară este, de asemenea, inclus în Programul Guvernamental pentru perioada 2013-2016 în cadrul capitolului Proiecte Mari de Infrastructură.	

2.K.6.5 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicators de realizare comuni și specifici programului

ID	Indicator	Unitate de măsură	Fond	Categoria regiunii (dacă este relevantă)	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor	Frecvența raportării
					B	F	T		
....	Suprafață acoperită cu plan cadastral vectorial de bază	ha	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate	12.992.000			ANCPI	Anuală

2.K.7 Cadrul de performanță

Tabelul 5: Cadrul de performanță al axei prioritare

Axa prioritară	Tipul Indicatorului (, indicatorul financiar, indicatorul de realizare sau, dacă este cazul, indicatorul de rezultat)	ID	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Fond	Categorie de regiune	Punctul de referință pentru 2018			Obiectivul final (2023)			Sursa datelor	Explicarea relevanței indicatorului, dacă este cazul
							B	F	T	B	F	T		
AP 11	Indicator financiar		Suma totală a cheltuielilor eligibile din sistemul contabil al Autorității de certificare, certificată de această autoritate	Milioane euro	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate								
AP 11	Etapă cheie de implementare		Contracte încheiate	Nr.	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate								
AP 11	Indicator de realizare		Suprafață acoperită cu plan cadastral vectorial de bază	ha	FEDR	Regiuni mai puțin dezvoltate								

Informații calitative suplimentare referitoare la stabilirea cadrului de performanță (opțional)

.....

2.K.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	119	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	01	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	03	

Tabelul 9b: Dimensiunea 4 – Mecanismele teritoriale de furnizare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 11	07	N/A

2.K.9 Rezumat al utilizării planificate pentru asistența tehnică, inclusiv, dacă este necesar, acțiunile de consolidare a capacității administrative a autorităților implicate în managementul și controlul programelor și beneficiarilor

<i>Axa prioritară</i>	AP 12
Una dintre componentele proiectului vizează asigurarea sprijinului necesar pentru coordonarea proiectului, administrare, management financiar, raportare, monitorizare și evaluare. În cadrul acestui proiect major vor fi realizate activitățile de informare și instruire specifice.	

2.L Axa prioritară 12: Asistență tehnică

2.L.1 Axa prioritară 12

ID-ul axei prioritare	AP 12
Denumirea axei prioritare	Asistență tehnică

2.L.2 Justificarea stabilirii unei axe prioritare care acoperă mai mult de o categorie de regiune, obiectiv tematic sau Fond

Pentru a asigura condițiile necesare pentru implementarea Programului Operațional Regional în vederea utilizării eficiente a fondurilor alocate acestui program, este necesar ca Autoritatea de Management și Organismele Intermediare să fie sprijinite prin intermediul asistenței tehnice.

Asistența tehnică se acordă conform prevederilor art. 52 al Regulamentului General privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, referitor la asistența tehnică acordată Statelor Membre: “Fondurile ESI pot să sprijine acțiuni de pregătire, gestionare, monitorizare, evaluare, informare și comunicare, colaborare în rețea, soluționare a reclamațiilor, control și audi, acțiuni pentru reducerea sarcinii administrative pentru beneficiari.”

Sistemul de implementare al Programului Operațional Regional este format din autoritatea de management constituită la nivel național în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și organismele intermediare constituite la nivelul celor 8 regiuni de dezvoltare ale României în cadrul celor opt Agenții pentru Dezvoltare Regională. Delegarea atribuțiilor pentru organismele intermediare va fi realizată prin intermediul contractelor de servicii ce vor fi încheiate pe toată durata programului de către Autoritatea de Management a POR cu fiecare Agenție de Dezvoltare Regională. Contractele de servicii vor include condiții

referitoare la structura organizațională a organismelor intermediare și separarea funcțiilor, atingerea unui standard recunoscut de management, păstrarea unui nivel corespunzător al personalului calificat, mentenanța rețelelor informatice, etc.

Având în vedere ca POR se adresează deopotrivă regiunilor mai dezvoltate, respectiv regiunilor mai puțin dezvoltate, această axă prioritară va fi aplicabilă și Regiunii București Ilfov.

2.L.3 Fondul, categoria de regiune și baza de calcul pentru sprijinul Uniunii

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiune mai dezvoltată
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

<i>Fond</i>	FEDR
<i>Categorie de regiune</i>	Regiuni mai puțin dezvoltate
<i>Baza de calcul (totalul cheltuielilor eligibile sau al cheltuielilor publice eligibile)</i>	totalul cheltuielilor publice eligibile
<i>Categorie de regiune pentru regiunile ultraperiferice și regiunile nordice slab populate (dacă este cazul)</i>	N/A

2.L.4 Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții și rezultate preconizate

<i>ID</i>	OS 12.1
<i>Obiectiv Specific</i>	<i>Implementarea transparentă și eficientă a Programului Operațional Regional</i>
<i>Rezultatele pe care statul membru caută să le obțină prin sprijinul din partea Uniunii</i>	<p>Având în vedere multitudinea tipurilor de activități care vor fi implementate prin POR 2014 – 2020, precum și valoarea fondurilor alocate programului, utilizarea asistenței tehnice va contribui la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea sistemului de implementare a programului astfel încât instituțiile implicate (autoritatea de management, organisme intermediare) să poată realiza cu eficiență și eficacitate funcțiile îndeplinite (programare, contractare, monitorizare, plăți, etc) - Acordarea de sprijin specific pentru informarea și

	îndrumarea, în condiții de transparență și tratament egal, al potențialilor beneficiari de finanțare POR
--	--

Tabelul 3: Indicatori de rezultat specifici programului, pe obiectiv specific (pentru FEDR și Fondul de coeziune)

ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Valoarea -țintă (2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
	Creșterea nivelului de conștientizare a publicului (potențialilor beneficiari) privind oportunitățile de finanțare prin POR	%	46	2013		Rapoarte evaluare	Anuală

2.L.5 Acțiunea care urmează să fie sprijinită în cadrul priorității de investiții

2.L.6.1 Descrierea activităților și contribuțiile preconizate la obiectivele specifice

Prioritate de investiții 12.1	Asistență tehnică
<p>Având în vedere atribuțiile pe care organismele desemnate să gestioneze Programul Operațional Regional le vor îndeplini, este necesară sprijinirea pregătirii, selecției, evaluării, auditului și monitorizării activităților realizate pentru implementarea POR, precum și pregătirea, selecția, evaluarea, auditul și monitorizarea proiectelor. De asemenea, prin intermediul axei de asistență tehnică se va realiza pregătirea și salarizarea personalului contractual, precum și a experților în vederea realizării unei implementări și a unui management eficient al POR.</p> <p>Totodată, prin intermediul acestei axe se vor finanța activități pentru îmbunătățirea calificării personalului din cadrul AMPOR și Organismelor Intermediare, inclusiv organizarea cursurilor de pregătire, pentru a face față cerințelor impuse de managementul Programului Operațional Regional.</p> <p>De asemenea, se are în vedere achiziția și instalarea echipamentelor necesare AM și OI pentru implementarea POR.</p> <p>Prin intermediul acestei axe se vor finanța costurile Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional Regional și a altor comitete implicate în implementarea programului.</p> <p>Totodată se vor realiza acțiuni de informare și comunicare a potențialilor beneficiari,</p>	

partenerilor socio-economici, organizațiilor non-guvernamentale și a publicului larg privind oportunitățile de finanțare oferite de POR.

În cadrul acestei axe prioritare se vor finanța următoarele tipuri de activități orientative:

- sprijinirea Autorității de Management și a Organismelor Intermediare (inclusiv costuri de personal pentru OI) pentru implementarea diferitelor etape ale POR, inclusiv identificarea și dezvoltarea proiectelor, pregătirea, selecția, monitorizarea, evaluarea, controlul și audit;
- achiziția și instalarea echipamentelor IT și birotice necesare pentru managementul și implementarea programului;
- sprijinirea organizatorică și logistică a Comitetului de Monitorizare a POR și a altor comitete implicate în implementarea programului
- activități specifice de evaluare a POR, inclusiv evaluarea proiectelor
- elaborarea de studii specifice pentru fundamentarea POR
- sprijinirea activităților Autorității de Management și a Organismelor Intermediare (inclusiv costuri de personal) necesare pentru închiderea Programului Operațional Regional 2007 - 2013
- sprijinirea pregătirii POR pentru următoarea perioadă de programare (studii, analize, pregătirea de proiecte, etc)
- sprijinirea activităților de publicitate și informare specifice POR (realizarea și distribuirea materialelor informative și publicitare, organizarea de conferințe, forumuri, prezentări, caravane de informare, traininguri pentru beneficiari, etc)

Activitățile sprijinite prin intermediul acestei axe prioritare vor contribui la implementarea eficientă a POR, pe de o parte prin formarea unui personal specializat și asigurarea stabilității acestuia și pe de altă parte prin sprijinirea beneficiarilor în a înțelege și respecta cerințele programului.

2.L.6.2 Indicatorii de realizare pe prioritate de investiție și, după caz, pe categorie de regiune

Tabelul 4: Indicatori de realizare

ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea-țintă (2023)			Sursa datelor
			B	F	T	
	Număr studii, analize, rapoarte, strategii	nr				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS
	Număr evenimente de comunicare și publicitate	nr				Rapoarte de monitorizare POR-MYSMIS

2.L.8 Categoriile de intervenție

Tabelele 6-9: Categoriile de intervenție

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiune mai dezvoltată	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12		

Tabelul 6b: Dimensiunea 1 – Domeniul de intervenție		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12		

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	01	

Tabelul 7b: Dimensiunea 2 – Forma de finanțare		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	01	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	07	

Tabelul 8b: Dimensiunea 3 – Tipul teritoriului		
Fond	FEDR	
Categorie de regiune	Regiuni mai puțin dezvoltate	
Axa prioritară	Codul	Sumă (EUR)
AP 12	07	

SECȚIUNEA 3. PLAN DE FINANȚARE

[Referință: articolul 96 alineatul (2) primul paragraf litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

3.1 Alocare financiară din fiecare fond și sumele aferente rezervei de performanță

Tabelul 16

	Fond	Categorie de regiune	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Total	
			Alocare principală ⁵	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță	Alocare principală	Rezerva de performanță
(1)	FEDR	În regiunile mai puțin dezvoltate																
(2)		În regiunile aflate în tranziție																
(3)		În regiunile mai dezvoltate																
(4)		Total																
(5)	FSE ⁶	În regiunile mai puțin dezvoltate																

⁵ Alocarea totală (sprijinul din partea Uniunii) mai puțin alocarea pentru rezerva de performanță.

⁶ Alocarea totală de la FSE, inclusiv sprijinul FSE concordant pentru YEI. Coloanele pentru rezerva de performanță nu includ sprijinul FSE concordant pentru YEI, pentru că acesta este exclus din rezerva de performanță.

(6)		În regiunile aflate în tranziție																
(7)		În regiunile mai dezvoltate																
(8)		Total																
(9)	Alocare specifică YEI	Nu se aplică		Nu se aplică		Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică	Nu se aplică
(10)	Fondul de Coeziune	Nu se aplică																
(11)	FEDR	Alocarea specială pentru regiunile cele mai îndepărtate sau cele nordice slab populate																
(12)	Total																	

3.2 Alocare financiară totală pentru fiecare fond și cofinanțare națională (EUR)

1. Tabelul prezintă planul financiar pe axă prioritară.
2. În cazul în care axa prioritară se referă la mai mult de un fond, datele privind sprijinul de la Uniune și cofinanțarea națională sunt defalcate pe fiecare fond cu o rată separată de cofinanțare în cadrul axei prioritare aferente fiecărui fond.
3. În cazul în care axa prioritară acoperă mai mult de o categorie de regiune, sprijinul Uniunii și cofinanțarea națională sunt defalcate pe categorii de regiune cu o rată separată de cofinanțare în cadrul axei prioritare aferente fiecărei categorii de regiune.
4. Contribuția BEI este prezentată la nivel de axă prioritară.

Tabelul 17 a: Plan de finanțare

Axa prioritară	Fond	Categorie de regiune	Baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii (Costul total eligibil sau costul public eligibil)	Sprijinul din partea Uniunii	Contrapartida națională	Defalcarea indicativă a contrapartidei naționale		Finanțare totală	Rata de cofinanțare	Pentru informare Contribuțiile BEI	Alocarea principală (finanțarea totală cu excepția rezervei de performanță)		Rezerva de performanță		Suma rezervei de performanță ca proporție din sprijinul total din partea Uniunii
						Finanțarea publică națională	Finanțarea privată națională (1)				Sprijinul din partea Uniunii	Contrapartida națională	Sprijinul din partea Uniunii	Contrapartida națională ⁷	
				(a)	(b) = (c) + (d)	(c)	(d)	(e) = (a) + (b)	(f) = (a)/(e) (2)	(g)	(h)=(a)-(j)	(i) = (b) - (k)	(j)	(k)= (b) * ((j)/(a)) *	(l) = (j)/(a) * 100

⁷ Contrapartida națională este împărțită pro rata între alocarea principală și rezerva de performanță.

<i>Axa prioritară 1</i>	FEDR														
<i>Axa prioritară 2</i>	FSE														
<i>Axa prioritară 3</i>	YEI ⁸	nu se aplică											nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică
<i>Axa prioritară 4</i>	FSE														
	YEI ⁹	nu se aplică											nu se aplică	nu se aplică	nu se aplică
<i>Axa prioritară 5</i>	Fondul de Coeziune	nu se aplică													
Total	FEDR	Mai puțin dezvoltate		Egal cu totalul (1) din tabelul 17											
Total	FEDR	În tranziție		Egal cu totalul (2) din tabelul 17											
Total	FEDR	Mai dezvoltate		Egal cu totalul (3) din tabelul 17											
Total	FEDR	Alocarea specială pentru regiunile cele mai		Egal cu totalul (11) din tabelul 17											

⁸ Această axă prioritară include alocarea specifică pentru YEI și sprijinul FSE aferent.

⁹ Această parte a axei prioritare include alocarea specifică pentru YEI și sprijinul FSE aferent.

		îndepărtate sau cele nordice slab populate													
Total	FSE ¹⁰	Mai puțin dezvoltate		Nu este egal cu totalul (5) din tabelul 17, care include și sprijinul FSE aferent YEI ¹¹											
Total	FSE ¹²	În tranziție		Nu este egal cu totalul (6) din tabelul 17, care include și sprijinul FSE aferent YEI											
Total	FSE ¹³	Mai dezvoltate		Nu este egal cu totalul (7) din tabelul 17, care include și sprijinul FSE aferent YEI											
Total	YEI ¹⁴	nu se aplică		Nu este											

¹⁰ Alocarea FSE fără sprijinul aferent YEI.

¹¹ Valoarea sprijinului FSE total din regiunile mai puțin dezvoltate, aflate în tranziție și mai dezvoltate și resursele alocate pentru YEI din tabelul 18a este egală cu valoarea sprijinului FSE total din aceste regiuni și alocarea specifică pentru YEI din tabelul 17.

¹² Alocarea FSE fără sprijinul aferent YEI.

¹³ Alocarea FSE fără sprijinul aferent YEI.

				egal cu totalul (9) din tabelul 17, care include doar alocarea specifică pentru YEI											
Total	Fondul de Coeziune	nu se aplică		Egal cu totalul (10) din tabelul 17											
Total general				Egal cu totalul (12) din tabelul 17											

(1) A se completa doar când axele prioritare sunt exprimate în costuri totale.

(2) Această rată poate fi rotunjită la cea mai apropiată valoare întreagă din tabel. Rata exactă utilizată pentru rambursări este raportul (f).

¹⁴ Include alocarea specială pentru YEI și sprijinul aferent de la FSE.

Tabelul 18c: Defalcarea planului de finanțare în funcție de axă prioritară, fond, categorie de regiuni și obiective tematice

[Referință: articolul 96 alineatul (2) primul paragraf litera (d) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

Axa prioritară	Fond ¹⁵	Categorie de regiune	Obiectiv tematic	Sprrijinul din partea Uniunii	Contrapartidă națională	Finanțare totală
1. Promovarea transferului tehnologic	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 1 - consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
2. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 3 - îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
3. Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
4. Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 4 - sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
5. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
6. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 7 - promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				

¹⁵ În scopul prezentului tabel, YEI (alocarea specifică și sprijinul FSE aferent) este considerată fond.

7. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 8 - promovarea ocupării forței de muncă sustenabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă	N/A	N/A	N/A
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
8. Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	FEDR	Regiune mai dezvoltată	N/A	N/A	N/A	N/A
		Regiuni mai puțin dezvoltate	OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei			
9. Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 9 - promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
10. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	FEDR	Regiune mai dezvoltată	OT 10 - investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
11. Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România	FEDR	Regiune mai dezvoltată	N/A	N/A	N/A	N/A
		Regiuni mai puțin dezvoltate	OT 11 – consolidarea capacității instituționale și o administrației publice eficiente			
12. Asistență tehnică	FEDR	Regiune mai dezvoltată	N/A			
		Regiuni mai puțin dezvoltate				
Total						

Tabelul 19: Valoarea indicativă a sprijinului care urmează să fie utilizat pentru obiectivele aferente schimbărilor climatice

[Referință: Articolul 27 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]¹⁶

¹⁶ Acest tabel este generat automat pe baza tabelelor pe categorii de intervenție din cadrul fiecărei axe prioritare.

Axa prioritară	Valoarea indicativă a sprijinului care urmează să fie utilizat pentru obiectivele aferente schimbărilor climatice (EUR)	Proporția alocării totale pentru programul operațional (%)
Total		

SECȚIUNEA 4. ABORDARE INTEGRATĂ A DEZVOLTĂRII TERITORIALE

În scopul îmbunătățirii creșterii economice și prosperității pe termen lung a României este important ca fiecare regiune să își folosească la maxim potențialul economic și social. Strategia POR se concentrează pe necesitatea îmbunătățirii performanței economice și sociale a fiecărei regiuni, prin contracararea factorilor și elementelor care împiedică performanța economică și promovarea oportunităților de dezvoltare în fiecare regiune. Dezvoltarea regională este abordată în contextul mai larg al asigurării unei creșteri economice durabile la nivel național, precum și cel al stabilității macroeconomice. POR se adresează nu numai regiunilor slab dezvoltate, ci tuturor regiunilor țării. Principiul fundamental al strategiei POR este cel al adaptării și corelării tipurilor de investiții cu nivelul și nevoile de dezvoltare ale regiunilor în scopul maximizării potențialului de dezvoltare economic și social și asigurării unei creșteri economice la nivel național.

Orașele sunt, în esență, motoare ale economiei regiunilor în care sunt situați. Dezvoltarea regională și urbanizarea sunt strâns interconectate, regiunile mai dezvoltate înregistrează de obicei un grad de urbanizare mai ridicat sau adăpostesc în interiorul lor un oraș mare care impulsionează dezvoltarea. Similar altor țări europene, un număr limitat de zone – de obicei orașele cele mai mari sau apropiate de piețele mari – produc o cantitate disproporționată importantă de bogăție. Acest lucru se întâmplă deoarece dezvoltarea necesită economii de scală și piețe de mari dimensiuni, pe care le permit, de regulă orașele mari. Pe de altă parte, orașele s-au extins către exterior în ultimele două decenii, iar acum fac parte din zone economice funcționale care și-au depășit cu mult granițele administrative. Acestea nu mai reflectă în momentul de față realitatea fizică, socială, economică, culturală sau de mediu a dezvoltării urbane, fiind necesare noi forme de guvernare. Pe de altă parte, regiunile se caracterizează prin existența unor aglomerări urbane de diferite mărimi și densități, fiecare cu un rol și funcțiuni bine definite în structura sistemului de așezări. Orașele mici și mijlocii joacă un rol esențial în principal, în dezvoltarea zonei adiacente rurale prin legături de producție directă cu spațiul rural și prin efecte de difuzare a dezvoltării către zonele adiacente, în timp ce orașele mari îndeplinesc rolul de adevărate motoare de creștere la nivel regional. Pe de altă parte, orașele românești se confruntă cu o serie de probleme de ordin social, generate de sărăcie, șomaj, lipsa utilităților, accesibilitate, aspecte care încurajează și amplifică fenomenul de segregare socio-spațială. Multe comunități sărace locuiesc în proximitatea marilor orașe și, uneori, chiar în zonele centrale (de ex. centrele istorice), dar rămân incapabile să acceseze oportunitățile educaționale și profesionale.

O importanță regională aparte o constituie regiunea Dunării, inclusiv Delta Dunării. Zona Deltei Dunării este un teritoriu unic, cu caracteristici foarte specifice, care necesită o abordare integrată: resurse de mediu de importanță globală, populația izolată și marginalizată, specializare economică și vulnerabilitate, și un acces limitat la servicii. O dublă provocare pentru dezvoltarea durabilă a Deltei Dunării o constituie conservarea peisajelor sale ecologice și îmbunătățirea calității vieții pentru locuitorii săi.

4.1 Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Pentru perioada de programare 2014 – 2020 se va utiliza, în cadrul Programului Operațional Regional, instrumentul privind dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD), **la nivel urban**, în zonele sărace/ defavorizate din cadrul orașelor.

Nevoile adresate prin intermediul CLLD la nivel urban sunt, în principal, accesul redus sau lipsa accesului la condiții decente de locuire, la infrastructura și resursele educaționale, la ocupare și la oportunitățile de ocupare, la servicii medicale de calitate, slaba capacitate de inovare și cunoaștere la nivelul zonei, riscul mare de sărăcie și excluziune socială pentru grupurile defavorizate identificate în cadrul zonele vulnerabile din zonele urbane.

Aplicarea **CLLD în zonele urbane** are ca obiectiv integrarea socială și dezvoltarea comunităților marginalizate din orașele României, prin stimularea asocierii de tip bottom - up ale actorilor dintr-un teritoriu care elaborează și aplică strategii integrate și multisectoriale de dezvoltare locală.

Tipurile de investiții cuprinse în cadrul proiectelor integrate finanțate prin intermediul CLLD se vor axa atât pe **infrastructura de locuire** (locuințe sociale), **infrastructura socială** (educație, sănătate, servicii sociale), cât și pe măsuri destinate încurajării **ocupării** (prin activități de economie socială), în paralel cu implementarea unor activități de **dezvoltare comunitară integrată** (informare/consiliere/mediere etc.).

Selectarea zonelor urbane în care este indicată aplicarea abordării CLLD se va face pe baza criteriilor de dimensiune și coerență. Din punctul de vedere al dimensiunii, populația vizată de un parteneriat local va cuprinde între 10.000 și 150.000 de locuitori. Astfel, 185 de orașe și cele șase sectoare ale capitalei sunt eligibile pentru finanțare în cadrul Axei prioritare 8 a POR 2014-2020, dedicată CLLD. Orașele eligibile (în funcție de numărul de locuitori) prezintă o distribuție ce acoperă toate regiunile și județele țării. În ceea ce privește criteriul coerenței, zonele vizate de un parteneriat local (grup de acțiune locală) trebuie să fie coerente din punct de vedere economic, social și fizic, prin coerență înțelegându-se „funcționalitatea” zonei în sensul susținerii obiectivelor strategiei de dezvoltare locală. Teritoriul va cuprinde una sau mai multe zone urbane marginalizate (cum ar fi zone de tip ghetou cu blocuri) alături de zona urbană funcțională din care fac parte acestea. Decizia referitoare la delimitarea exactă a zonelor locale aparține grupurilor de acțiune locală, asigurându-se astfel respectarea condițiilor locale și a scopurilor strategiei locale. Astfel, teritoriul poate varia, ca formă și delimitare, de la o singură zonă marginalizată într-un oraș la mai multe zone de acest tip, întinzându-se până la limitele unui oraș mai mare.

Grupul de acțiune locală va identifica principalele caracteristici, probleme și potențialul zonei urbane marginalizate selectate, în baza unui studiu riguros. Pornind de la Strategia orașului/Planul integrat de dezvoltare urbană, grupul de acțiune locală determină principalele obiective specifice și priorități de investiții pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale și pentru integrarea zonei(lor) urbane marginalizate selectate, folosind metodologia CLLD.

Grupul de acțiune locală va fi responsabil de elaborarea unei strategii integrate de dezvoltare locală, care va cuprinde, printre altele și un „pachet de proiecte”, care vor viza investiții în infrastructură (finanțabile din FEDR, prin POR 2014-2020), cât și investiții de tip „soft” (finanțabile din FSE, prin POCapital Uman). Aceste proiecte trebuie să fie parte coerente și articulate cu strategia integrată de dezvoltare, elaborată în acord cu Planul de Dezvoltare Locală a UAT-ului din care face parte zona respectivă, dar și cu nevoile și așteptările

comunității și ale actorilor locali (reprezentanților autorităților publice locale, ai societății civile, ai mediului economic etc.) în vederea dobândirii acceptanței și angajamentului general al comunității în vederea implicării ulterioare în implementarea proiectelor.

Rolul de mobilizare și de catalizator al tuturor acestor categorii diferite de stakeholderi îl deține „facilitatorul”, de a cărui muncă depinde succesul elaborării unei strategii viabile de dezvoltare.

Având în vedere că finanțarea acestor strategii integrate de dezvoltare este multi-fond, se va stabili un comitet comun (FEDR+FSE) de selecție a strategiilor de dezvoltare locală la nivel național.

Selecția strategiilor se va realiza în 2 etape:

- în prima etapă se va lansa cererea de exprimare a interesului, în comun de către autoritățile de management pentru POR și PO CU. Aceste activități vor fi finanțate din sprijinul pregătitor.
- în a doua etapă se va realiza selecția propriu zisă a strategiilor integrate de dezvoltare locală, finanțabile din POR 2014-2020 (FEDR) și din PO Capital Uman (FSE)
- eligibilitatea strategiilor va fi evaluată în baza unui standard comun stabilit pentru CLLD (nu unele față de celelalte), având ca și criterii principale:
 - o calitatea strategiei
 - o calitatea parteneriatului propus

4.2 Acțiuni integrate pentru dezvoltare urbană durabilă

Abordarea dezvoltării urbane durabile prevăzută la articolul 7 din Regulamentul FEDR va fi pusă în aplicare prin intermediul axei prioritare 4 care combină prioritățile de investiții aferente obiectivelor tematice 4 (economii cu emisii scăzute de carbon) și 6 (protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor).

Bugetul axei prioritare dedicate dezvoltării urbane va fi reparațizat în funcție de următoarele categorii de orașe:

- poli de creștere
- poli de dezvoltare urbană – municipii reședințe de județ, altele decât poli de creștere
- centre de dezvoltare zonală – alte municipii și orașe

Fiecare pol de creștere va beneficia de alocări orientative pre-determinate, în timp ce pentru celelalte categorii de orașe (poli de dezvoltare urbană, centre de dezvoltare urbană) se vor derula procese de selecție de strategii integrate de dezvoltare urbană, derulate la nivel regional.

Finanțarea proiectelor se va face în baza unor strategii integrate de dezvoltare urbană care vor avea în vedere rezolvarea problemelor economice, de mediu, climatice și sociale din orașe. Pentru sprijinirea unei abordări cu adevărat integrate, proiectele care sunt parte a strategiilor integrate de dezvoltare urbană vor fi finanțate cu prioritate în celelalte programe operaționale relevante.

În conformitate cu prevederile articolul 7 din Regulamentul FEDR autoritățile urbane vor fi

responsabile cu selecția proiectelor.

Tabelul 20: Acțiuni integrate pentru dezvoltarea urbană durabilă – volume indicative ale sprijinului FEDR și FSE

Fond	Sprijinul FEDR și FSE (cu titlu indicativ) (EUR)	Proportia totală a cotelor alocărilor totale ale Fondului pentru program
<4.2.2 type="S" input="G">	<4.2.3 type="N" input="M">	<4.2.3 type="P" input="G">
Total FEDR		
Total FSE		
TOTAL FEDR+FSE		

4.3 Investiția teritorială integrată (ITI) (după caz)

Acest instrument va fi utilizat pentru Rezervația Biosferei Delta Dunării. În prezent este în curs de elaborare, cu sprijinul Băncii Mondiale, strategia de dezvoltare a acestui teritoriu pentru perioada 2014 – 2020.

Axele prioritare POR care vor contribui la implementarea Strategiei Dezvoltării Durabile a Deltei Dunării sunt orientative, urmând a fi definitive pe parcursul elaborării strategiei:

- Axa prioritară 2 – Sprijinirea competitivității mediului de afaceri
- Axa prioritară 3 – Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice
- Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile
- Axa prioritară 5 – Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
- Axa prioritară 6 – Promovarea sistemelor de transport durabile
- Axa prioritară 7 – Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului
- Axa prioritară 9 – Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale
- Axa prioritară 10 – Investiții în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții

Tabelul 21: Alocare financiară indicativă pentru ITI, altele decât cele menționate la punctul 4.2 (valoarea totală)

Axa prioritară	Fond	Alocarea financiară indicativă (sprijinul din partea Uniunii) (EUR)
2. Sprijinirea competitivității mediului de afaceri	FEDR	60
3. Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice	FEDR	25,18

4. Sprijinirea dezvoltării urbane durabile	FEDR	100,71
5. Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural	FEDR	25,59
6. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală	FEDR	70,26
7. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	FEDR	4,88
9. Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale	FEDR	20
10. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	FEDR	30
Total		336,62

4.4 Acordurile privind acțiunile interregionale și transnaționale, din cadrul programului operațional, încheiate cu beneficiarii din cel puțin un stat membru (după caz)

[Referință: articolul 96 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

N/A

4.5 Contribuția intervențiilor planificate în cadrul programului la strategii macroregionale și la strategiile aferente bazinelor maritime, în funcție de nevoile zonei vizate de program definite de statul membru

Contribuția POR la implementarea Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării

Strategia UE pentru Regiunea Dunării a devenit un instrument deosebit de important pentru consolidarea caracterului complementar și a sinergiilor dintre programele și politicile Regiunii. Din această perspectivă, Strategia Dunării reprezintă un punct de plecare pentru viitoare cooperări, într-un context mai amplu, care vor fi benefice pentru întreaga regiune. Abordarea Strategiei Dunării cu o privire de ansamblu a dezvoltării regionale va contribui la întărirea legăturilor existente (printre altele, cu regiunea Mării Baltice și a regiunii Adriatică-Ionică) cu legăturile strategice ale regiunii extinse a Mării Negre.

Oportunitățile de dezvoltare sunt date, în primul rând, de posibilitatea de a fi susținute investiții care să aducă creștere economică, prin valorificarea potențialului turistic, creșterea coeziunii sociale și crearea de noi locuri de muncă. Proiectele care sunt și vor fi elaborate și implementate prin intermediul Strategiei vor contribui la asigurarea dezvoltării durabile și vor fi realizate cu scopul menținerii echilibrului între creșterea economică și protecția mediului, inclusiv a biodiversității.

Principala provocare pentru România este reprezentată de transformarea regiunii Dunării într-o regiune competitivă, dinamică și prosperă precum și ridicarea standardului de viață al comunităților locale. Mai multe dintre județele riverane Dunării, din zona de sud a României, sunt unele dintre cele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic din cadrul Uniunii Europene, constituind al doilea buzunar de sărăcie concentrat teritorial și de aceea implicarea autorităților locale ar putea contribui la creșterea competitivității și la revitalizarea socio-economică a localităților cu potențial de creștere.

Pentru implementarea SUERD se propune alocarea unui procent de 10% din fondurile alocate axelor prioritare POR (cu excepția celor pentru cadastru și asistență tehnică) distribuite în cadrul axelor prioritare (AP 1, 2, 3, 4, 5 și 6) care contribuie la atingerea obiectivelor SUERD.

Vor fi organizate apeluri naționale de proiecte pentru cele 12 județe riverane Dunării (Caraș Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița, Brăila, Galați, Tulcea, Constanța).

În județele riverane Dunării, principalele tipuri de investiții vor viza în special infrastructura (eficiență energetică în clădiri publice, dezvoltare urbană, patrimoniu cultural, infrastructura rutieră de drumuri județene, turism, mediul de afaceri). Proiectele trebuie să respecte criteriile stabilite în cadrul axelor corespunzătoare POR, precum și criterii suplimentare privind modul în care proiectele contribuie la atingerea obiectivelor SUERD.

Alocarea financiară pentru apelurile naționale va suplimenta alocarea financiară a regiunilor de dezvoltare care dețin județe riverane Dunării.

SECȚIUNEA 5. NEVOILE SPECIFICE ALE ZONELOR GEOGRAFICE CEL MAI GRAV AFECTATE DE SĂRĂCIE SAU ALE GRUPURILOR ȚINTĂ SUPUSE CELUI MAI RIDICAT RISC DE DISCRIMINARE SAU DE EXCLUDERE SOCIALĂ (DUPĂ CAZ)

[Referință: articolul 96 alineatul (4) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

5.1 Zonele geografice cele mai afectate de sărăcie/grupurile-țintă cu cel mai mare risc de discriminare sau excluziune socială

Identificarea zonelor geografice cu grupuri afectate de sărăcie a fost realizată pe baza unui proiect de asistență furnizată de către Banca Mondială, în perioada 2012-2014¹⁷. Astfel, conform studiului amintit, zone geografice afectate de sărăcie se întâlnesc, în proporții diferite, la nivelul tuturor regiunilor României inclusiv în regiunea București-Ilfov, catalogată drept regiune mai dezvoltată. Conform datelor existente, rezultate în urma unui sondaj privind zonele urbane marginalizate la nivelul orașelor și municipiilor din România, există un număr de 843 de zone urbane marginalizate. Tipologia acestor zone urbane marginalizate cuprinde zonele de tip mahala, zonele aflate în centrul istoric al orașului s.a.

Mai precis, zonele marginalizate cuprind 4 subtipuri, respectiv zone de „ghetou”, zone de mahala cu case și/sau adăposturi improvizate, locuințe sociale modernizate și clădiri de locuințe sociale în centrul istoric al orașului.

Zonele de „ghetou” sunt, de regulă, zone de locuințe de proastă calitate construite înainte de 1990, astfel de zone putându-se afla într-un cartier mai mare de blocuri sau la periferia orașelor, în zone industriale dezafectate. Numărul total al zonelor de tip ghetou cu blocuri, de la nivel urban, este de aproximativ 260, conform estimărilor autorităților publice locale (primării). De regulă, ghetourile sunt zone mici spre medii (150-500 locuitori) concentrate într-unul sau două blocuri aflate într-o stare avansată de degradare. În București, aceste ghetouri pot fi mai mari și mai populate (sectorul 5 –zona denumită RFG: Rahova - Ferentari - Giurgului). De regulă, apartamentele din blocurile acestor ghetouri includ o singură cameră, de 9-15 m², suprapopulată cu persoane (de regulă, acolo locuiesc familii numeroase, cu mulți copii). Utilitățile, precum cele sanitare, sunt fie suprautilizate (băie comună pentru un etaj), uzate moral și fizic (canalizarea, apa curentă etc.) sau lipsesc, locuitorii fiind deconectați de la acestea din cauza datoriilor. În aceste zone se înregistrează și o pondere însemnată a populației Roma, în medie, 1 din 2 locuitori ai acestor zone fiind de etnie romă.

Zone de mahala cu case și/sau adăposturi improvizate cumulează multe dintre trăsăturile zonelor de ghetou. Zonele de mahala cuprind case plasate haotic, una lângă alta, fără spațiu între ele, de regulă, fiind amplasate fie lângă linii de tren dezafectate, fie lângă cursuri de apă. Aceasta determină apariția pericolului inundațiilor sau al incendiilor, din cauza proastei calități a materialelor de construcție și a vecinătății lor. Problemele locuitorilor vizează lipsa actelor de identitate, lipsa actelor de proprietate (asupra

¹⁷ Studiul BM, "Elaborarea strategiilor de integrare pentru zone sărace și comunități defavorizate", 2014.

terenurilor, a caselor), sărăcia extremă ca și condițiile mizerabile de locuire. Numărul mediului de locuitori al acestui tip de zone este de aproximativ 400 de locuitori, putându-se ajunge la un maximum de 9000 de locuitori, în anumite cazuri. Ponderea populației Roma în astfel de zone este, în medie, de 82%, iar numărul mediu de locuințe în astfel de zone este de 83.

În locuințele sociale modernizate plata utilităților reprezintă o provocare continuă pentru locuitorii săraci, dublata de teama constantă de a fi evacuați (în cazul locuințelor amplasate în orașe) sau de dificultatea legată de proastă accesibilitate (în cazul locuințelor localizate în afara orașului, mai aproape de un sat decât de orașul în care locuitorii s-au născut și au crescut). Din raportările primăriilor, au fost identificate, la nivelul tuturor orașelor țării, un număr de 114 astfel de zone, cu un număr mediu de locuitori /zonă de 194 (putându-se ajunge însă și la un număr de 800 de locuitori/zonă) din care ponderea populației roma este de aproximativ 50%.

Există de asemenea și clădirile de locuințe sociale situate în centrul istoric al orașului - prin „centru istoric” înțelegându-se o zonă centrală de locuințe individuale, aflate într-o stare avansată de degradare, și utilizate, actualmente, ca locuințe sociale. Astfel de zone există, de exemplu, în Brăila și în București (sector 5 – zona Uranus). Cu excepția poziționării centrale, în cadrul orașului, condițiile de viață ale comunităților ce locuiesc în aceste zone se aseamănă, într-o mare măsură, cu cele din zonele de mahala. Se remarcă ponderea ridicată, de aproximativ 81%, a populației Roma în astfel de zone.

Grupurile-țintă cu cel mai mare risc de sărăcie și excluziune socială sunt, după cum s-a arătat, persoanele aparținând etniei Roma, ponderea acestora, în zonele defavorizate, variind de la 46% (în zone de tip ghetou cu blocuri) la 85% (în zone de mahala cu adăposturi improvizate), însă și copiii, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice se numără, și ele, printre grupurile –țintă risc ridicat de sărăcie.

5.2 Strategie care să răspundă nevoilor specifice ale zonelor geografice cele mai afectate de sărăcie/ ale grupurilor-țintă cu cel mai mare risc de discriminare sau excluziune socială și, dacă este relevant, contribuția la abordarea integrată stabilită în Acordul de parteneriat

Până la momentul actual, intervențiile în tipurile de zone defavorizate au fost realizate fie de către autoritățile publice locale (APL), fie de către reprezentanți ai societății civile (ONG-uri). Și într-o situație, și în cealaltă, ele au fost, cu rare excepții, intervenții punctuale. Astfel, în timp ce intervenția APL-urilor, de mai mare amploare, a vizat aspecte de infrastructură, de genul construcției de locuințe sociale, renovărilor de locuințe sociale, reparării utilităților, crearea de spații de joacă pentru copii etc., intervențiile ONG-urilor, de mai mică amploare, au vizat aspecte legate de ocuparea forței de muncă (inclusiv formare), inițiativele de economie socială și proiectele socioculturale.

Și într-un caz, și în celălalt, a lipsit abordarea integrată și multisectorială care să rezolve mai mult de o problemă. De aceea, strategia care va răspunde nevoilor specifice ale zonelor geografice celor mai afectate de sărăcie se va baza pe principiul intervenției integrate și pe cel al responsabilității plasate la nivelul comunității, implementate prin intermediul instrumentului CLLD.

Obiectivele ce se doresc a fi atinse prin implementarea acestei abordări vizează: asigurarea locuirii decente pentru comunitățile defavorizate, atingerea unui anume nivel de salubritate în zonele defavorizate, analfabetismul și nivelul scăzut de educație al adulților, lipsa locurilor de muncă în sectorul formal, neparticiparea școlară și riscul mare de abandon școlar în rândul copiilor și tinerilor, accesul redus la servicii medicale, accesul redus al copiilor din comunitate la protecție socială și servicii sociale, lipsa actelor de identitate, nivel ridicat de infracționalitate în zonă, lipsa de coeziune la nivelul comunității etc.

Atingerea acestor obiective se va realiza prin proiecte integrate, cuprinse în strategii de dezvoltare locală, care vor cuprinde atât investițiile în infrastructură, cât și investițiile în furnizarea diferitelor tipuri de servicii.

Investițiile „hard”, respectiv cele în infrastructură vor fi finanțate din POR (FEDR) și vor viza: locuințe sociale, întreprinderi de economie socială și centre comunitare de intervenție integrată mediatică și socială. Aceste intervenții vor contribui la asigurarea locuirii decente, la ameliorarea stării de sănătate și la creșterea ocupării populației defavorizate (prin crearea premiselor ce țin de infrastructura specifică).

Investițiile de tip „soft”, privind diferitele tipuri de servicii vor fi finanțate din PO CU (FSE) și vor viza: cursuri de educație parentală, creșterea nivelului de alfabetizare a populației, cursuri de planificare familială, cursuri de formare profesională, cursuri de reconversie profesională, dezvoltarea abilităților de viață, combaterea discriminării, autonomizarea comunității, activități culturale de integrare socială etc. Aceste intervenții, complementare celor de tip „hard”, vor contribui la ameliorarea stării de sănătate a populației, la dezvoltarea comunitară, la integrarea socio-profesională și culturală a comunităților marginalizate.

Rezultatul general obținut în urma dezvoltării și implementării proiectelor integrate finanțate FEDR + FSE va fi reducerea numărului de zone și comunități marginalizate, contribuind astfel, într-o anumită măsură, la îndeplinirea angajamentului României în ceea ce privește unul dintre obiectivele Strategiei Europa 2020, referitor la incluziunea socială a persoanelor defavorizate și scoaterea lor din sărăcie.

Tabelul 22: Acțiuni pentru abordarea nevoilor specifice ale zonelor geografice cele mai afectate de sărăcie/ale grupurilor-țintă cu cel mai mare risc de discriminare sau excluziune socială

Grup țintă/zonă geografică	Tipurile principale de acțiuni planificate care fac parte din abordarea integrată	Axa prioritară	Fond	Categorie de regiune	Prioritate de investiții
Cele 7 regiuni	<ul style="list-style-type: none"> investițiile în infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale - construirea/reabilitarea/moderni 	AP 8	FEDR.	Regiuni mai puțin dezvoltate	PI 8.1.

	<p>zare centrelor integrate de intervenție medico-socială, precum și reabilitare/modernizare de unități de învățământ preuniversitar</p> <ul style="list-style-type: none"> • investițiile în infrastructura de economie socială - construirea/reabilitare/modernizare de clădiri în care se vor desfășura activități de economie socială 				
Regiunea București-Ilfov	<ul style="list-style-type: none"> • investițiile în infrastructura de locuire - construirea/reabilitare/modernizare locuințelor sociale • investiții în infrastructura de sănătate, educație și servicii sociale – construirea/reabilitarea/modernizare centrelor integrate de intervenție medico-socială, precum și reabilitare/modernizare de unități de învățământ preuniversitar • investițiile în infrastructura de economie socială - construirea/reabilitare/modernizare de clădiri în care se vor desfășura activități de economie socială 	AP 8	FEDR	Regiune mai dezvoltată	PI 8.1.

SECȚIUNEA 6. NEVOILE SPECIFICE ALE ZONELOR GEOGRAFICE CARE SUFERĂ DE PE URMA UNOR HANDICAPURI NATURALE SAU DEMOGRAFICE SEVERE ȘI PERMANENTE (DUPĂ CAZ)

N/A

SECȚIUNEA 7. AUTORITĂȚILE ȘI ORGANISMELE RESPONSABILE CU MANAGEMENTUL, CONTROLUL ȘI AUDITUL, PRECUM ȘI ROLUL PARTENERILOR RELEVANȚI

7.1 Autorități și organisme relevante

Tabelul 23: Autorități și organisme relevante

Autoritate/organism	Denumirea autorității/organismului și a direcției sau unității	Directorul autorității/organismului (funcția sau postul)
Autoritate de Management	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice	
Autoritate de Certificare, unde se aplică	Autoritatea de Certificare și Plată	
Autoritatea de Audit	Curtea de Conturi – Autoritatea de Audit	
Organismul unde se vor face plățile de către Comisie	Autoritatea de Certificare și Plată	

7.2 Implicarea partenerilor relevanți

7.2.1 Acțiunile întreprinse cu scopul de a implica partenerii relevanți în pregătirea programului operațional și rolul acestora în implementarea, monitorizarea și evaluarea programului

Elaborarea Programului Operațional Regional a fost coordonată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, cu respectarea și aplicarea principiului parteneriatului, principiu-cheie al gestionării fondurilor Uniunii Europene, care a presupus o cooperare strânsă cu o serie de autoritățile publice precum și cu alte părți interesate.

În procesul de elaborare a POR, s-a avut în vedere principiile Codului de Conduita European, respectiv:

- asigurarea transparenței procesului de selectare a partenerilor (autorități regionale, autorități locale și alte autorități publice, a partenerilor sociali și economici și a organismelor care reprezintă societatea civilă)
- furnizarea de informații adecvate și acordarea de timp suficient în procesul de consultare a partenerilor;
- garantarea implicării efective a partenerilor în procesul de pregătire.

Procesul partenerial pentru elaborarea POR s-a desfășurat atât la nivel național, cu participarea actorilor regionali, cât și la nivel regional, cu participarea reprezentanților nivelului național. Procesul consultativ a început în anul 2004¹² și va continua până la

aprobarea Programului Operațional Regional de către Comisia Europeană.

Direcția Generală Programe Europene, respectiv Direcția AMPOR, Serviciul Planificare, responsabilă cu elaborarea Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020 a inițiat un proces de consultare a partenerilor regionali, în principal ai Agențiilor pentru Dezvoltare Regională (ADR-uri), ai ministerelor de linie în cadrul cărora vor funcționa Autorități de Management pentru Programele Operaționale, ai partenerilor economici și sociali pentru analiza, dezbateră priorităților de investiții ale Programului Operațional Regional.

În acest sens, în conformitate cu Memorandumul „*Aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020*”, aprobat de Guvern în data de 13 iunie 2012, pentru domeniul dezvoltării regionale s-a constituit **Comitetul Consultativ pentru Dezvoltare Regională (CCDR)** coordonat în parteneriat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Fondurilor Europene (MFE).

Prin acest memorandum, MFE a elaborat un set de orientări metodologice privind stabilirea liniilor directe pentru procesul de programare a fondurilor europene nerambursabile astfel încât să se asigure o coordonare coerentă și unitară a procesului de elaborare a documentelor de programare pentru perioada 2014-2020. De asemenea, memorandumul stabilește principalele elemente privind organizarea și funcționarea cadrului partenerial, astfel încât să se realizeze formalizarea cadrului instituțional care să corespundă abordărilor comunitare.

Comitetul Consultativ pentru Dezvoltarea Regională este alcătuit din reprezentanți ai autorităților și instituțiilor administrației publice centrale, organisme regionale și autorități ale administrației publice locale, organizații din mediul economic, social, academic și societatea civilă.

Pentru asigurarea unui cadru transparent de colaborare instituțională, MDRAP-AMPOR a organizat procesul de selecție a organizațiilor din mediul economic, social, academic și societatea civilă pentru CCDR 2014 - 2020. În acest sens, a fost postat pe site-ul www.inforegio.ro și pe site-ul www.mdrap.ro anunțul privind modul de selecție a organizațiilor din mediul economic, social, academic și societatea civilă pentru CCDR 2014 – 2020.

CCDR s-a întrunit în ședințe în perioada august 2012 – iulie 2013. În ședințele CCDR s-au prezentat și dezbătut contextul general de implementare a intervențiilor finanțate prin politica de coeziune pentru perioada de programare 2014-2020, analizele socio-economice pentru identificarea nevoilor de dezvoltare la nivel regional, dar și prioritățile de dezvoltare stabilite pentru a răspunde nevoilor identificate.

Subsecvent Comitetului Consultativ pentru Dezvoltare Regională (CCDR) au fost create 5 grupuri de lucru (infrastructură de transport, socială, de sănătate și educațională, eficiență energetică, comunități defavorizate, dezvoltare urbană, mediul de afaceri).

În cadrul reuniunilor grupurilor de lucru s-au dezbătut analizele socio-economice, s-au identificat și supus spre analiză prioritățile de dezvoltare, tipurile de activități și beneficiari eligibili. Membrii Grupului de Lucru au formulat puncte de vedere, observații

și comentarii care au contribuit la elaborarea unei versiuni îmbunătățite a Programului Operațional Regional.

La nivel regional, parteneriatul este asigurat de **Comitetele Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională (CRP-uri)**, structuri partenariale care reunesc reprezentanți ai instituțiilor și organismelor relevante la nivel local și regional: ADR-uri, Prefecturi, Consilii Județene, servicii deconcentrate ale instituțiilor publice centrale, instituții de învățământ superior și institute de cercetări, precum și parteneri economici și sociali. Parteneriatul regional se află în coordonarea Agențiilor de Dezvoltare Regională.

Comitetele Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională (CRP) sunt organisme consultative, care funcționează prin organizarea unor grupuri de lucru tematice, corespunzătoare problemelor analizate, precum și prin întâlniri în plen, cu asigurarea reprezentării echilibrate a instituțiilor centrale și regionale, precum și a partenerilor economici și sociali. CRP-urile reprezintă cadrul larg partenerial al CDR-urilor, având rol consultativ în formularea de recomandări și propuneri privind conținutul PDR-urilor.

Structurile partenariale create la nivel regional au asigurat elaborarea în parteneriat a Planurilor de Dezvoltare Regională (PDR), conținând analizele socio-economice și strategiile de dezvoltare ale regiunilor, care fundamentează analizele socio-economice și Strategia Națională de Dezvoltare Regională.

SECȚIUNEA 8. COORDONAREA DINTRE FONDURI, FEADR, FEPAM ȘI ALTE INSTRUMENTE DE FINANȚARE NAȚIONALE ȘI ALE UNIUNII, PRECUM ȘI COORDONAREA CU BEI

[Referință: articolul 96 alineatul (6) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

Mecanismelor de asigurare a coordonării între Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (EMFF) și alte instrumente de finanțare ale Uniunii și naționale și cu Banca Europeană de Investiții (BEI), ținând seama de dispozițiile relevante stabilite în cadrul strategic comun.

Implementarea axelor prioritare aferente OT 9, finanțate din POR, va fi complementară cu anumite priorități de investiții din alte programe operaționale. Astfel, prin implementarea Axelor prioritare 7 și 8 ale POR se va asigura partea de infrastructură care va fi corelată cu investițiile în servicii, din cadrul priorității 4.3., aferente PO CU (FSE), prin care se vizează sporirea accesibilității serviciilor sociale și de asistență medicală precum și cu cele din cadrul priorității 5.1. (PO CU), care își propune, printre altele, sprijinirea dezvoltării de servicii sociale, precum și de servicii comunitare integrate medicale și sociale.

Axa prioritară 7 va fi complementară intervențiilor din cadrul PO CA, în sensul în care investițiile de tip infrastructural ale POR vor fi completate de investițiile în consolidarea structurilor și competențelor la nivelul instituțiilor și autorităților administrației publice centrale, printre care se poate număra și Ministerul Sănătății, coordonatorul național al politicii din domeniul sănătății. Investițiile PNDR referitoare la crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, (cele referitoare la rețeaua de drumuri de interes local și la dispensarele medicale rurale) aferente măsurii „[Servicii de bază și reinnoirea satelor în zonele rurale](#)”, vor contribui la sporirea accesibilității serviciilor medicale pentru populația din zonele rurale, completând, astfel, investițiile în infrastructura medicală și socială propuse prin POR.

Prioritățile de investiții aferente axelor prioritare 7 și 8 a POR se vor corela și cu programele naționale de investiții din domeniile sănătății și al asistenței sociale, precum și cu cele dedicate incluziunii romilor. Astfel, Ministerul Sănătății derulează Programul Național de Asistență Comunitară și Acțiuni pentru Sănătate, care, prin activitățile propuse (formarea de asistenți medicali comunitari și medietari sanitari comunitari romi) completează, prin partea de servicii asigurate, investițiile în infrastructură derulate prin POR.

SECȚIUNEA 9. CONDIȚIONALITĂȚI EX-ANTE

[Referință: articolul 96 alineatul (6) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

9.1 Condiționalități ex-ante

Informații referitoare la evaluarea aplicabilității și îndeplinirii condiționalităților ex-ante (opțional).

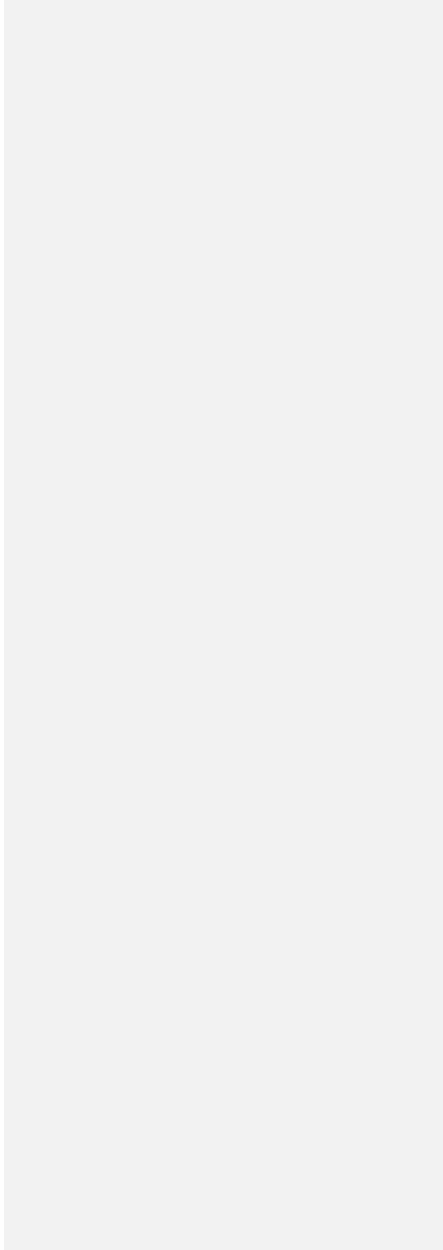
<9.0 type="S" maxlength="14000" input="M" PA=Y>

Tabelul 24: Condiționalitățile ex-ante aplicabile și evaluarea îndeplinirii acestora

Condiționalitate ex-ante	Axele prioritare la care se aplică condiționalitatea	Condiționalitatea ex-ante îndeplinită (da/nu/parțial)	Criteriile	Criteriile îndeplinite (da/nu)	Referință (referire la strategii, acte juridice sau alte documente relevante, inclusiv la secțiunile, articolele sau alineatele relevante, însoțite de linkuri la site-uri sau acces la textul complet)	Explicații
<9.1.1 type="S" maxlength="500" input="S" PA=Y "SME" >	<9.1.2 type="S" maxlength="100" input="S" PA=Y "SME" >	<9.1.3 type="C" input="G" PA=Y "SME" >	<9.1.4 type="S" maxlength="500" input="S" PA=Y "SME" >	<9.1.5 type="B" input="S" PA=Y "SME" >	<9.1.6 type="S" maxlength="500" input="M" PA=Y "SME" >	<9.1.7 type="S" maxlength="1000" input="M" PA=Y "SME" >

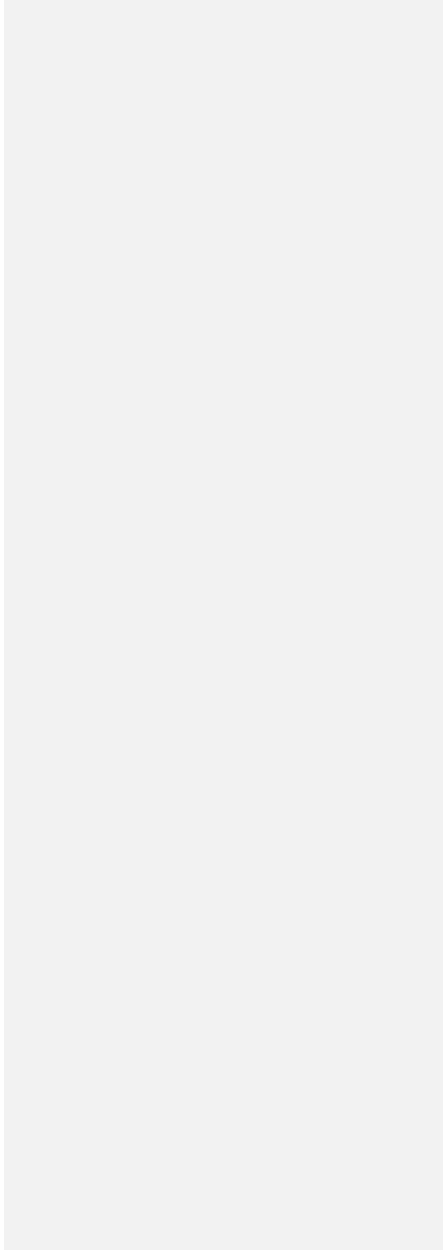
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
CONDIȚIONALITĂȚI EX-ANTE ALE POLITICII DE COEZIUNE					
CONDIȚIONALITĂȚI EX-ANTE GENERALE					
1. Antidiscriminare - Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea legislației și politicii antidiscriminare a Uniunii în domeniul fondurilor ESI	Nu	– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, de implicare a organismelor responsabile pentru promovarea unui tratament egal al tuturor persoanelor pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor, inclusiv asigurarea îndrumării privind egalitatea în activitățile legate de fondurile ESI;	Nu		
		– Măsuri de formare în domeniul legislației și politicii Uniunii privind antidiscriminarea a personalului din cadrul autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI.	Nu		
2. Egalitate de șanse între femei și bărbați – Existența capacității	Nu	– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, de implicare a organismelor responsabile pentru	Nu		

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
administrative pentru implementarea și aplicarea legislației și politici Uniunii în materie de egalitate de șanse între femei și bărbați în domeniul fondurilor ESI		egalitatea de șanse între femei și bărbați pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor, inclusiv asigurarea îndrumării privind egalitatea de șanse între femei și bărbați în activitățile legate de fondurile ESI;			
		– Măsuri de formare în domeniul legislației și politici Uniunii privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, precum și cu privire la abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați, pentru personalul din cadrul autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI.	Nu		
3. Dizabilități - Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (UNCRPD) în	Nu	– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, pentru consultarea și implicarea organismelor ce răspund de protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități sau a organizațiilor reprezentative ale persoanelor cu dizabilități, ca și a altor actori	Nu		

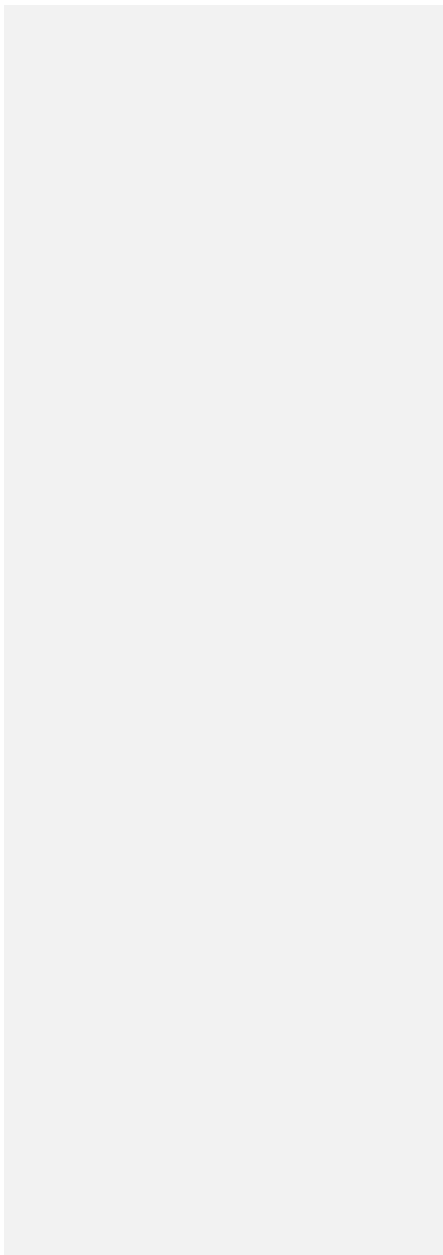

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
domeniul fondurilor ESI, conform Deciziei 2010/48/CE a Consiliului		relevanți, pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor;			
		– Măsuri de formare a personalului autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI în domeniul legislației aplicabile și al politicii la nivelul Uniunii și la nivel național referitoare la dizabilitate, inclusiv prin accesibilitatea și aplicarea practică a UNCRPD așa cum se reflectă în legislația Uniunii și în cea națională, după caz;	Nu		
		– Măsuri pentru a asigura monitorizarea aplicării articolului 9 din UNCRPD în legătură cu fondurile ESI pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor.	Nu		
4. Achiziții publice Existența unor măsuri pentru aplicarea efectivă a legislației Uniunii	Nu	– Măsuri pentru aplicarea efectivă, prin mecanisme corespunzătoare, a normelor Uniunii privind achizițiile publice;	Nu		Directivele UE privind achizițiile publice (2004/17, 2004/18, 2009/81/CE, 92/13/CEE și 89/665/CEE) au fost transpuse corect în legislația națională, cadrul legislativ român privind achizițiile publice fiind complet

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
privind achizițiile publice în domeniul fondurilor ESI.					<p>armonizat cu acquis-ul comunitar specific.</p> <ul style="list-style-type: none"> - OUG nr. 34/2006, actualizată - HG nr. 925/2006, actualizată - legislație de nivel terțiar <p>http://www.anrmap.ro/legislatie/ordonanta-de-urgenta-nr-342006-versiune-vigoare-forme-precedente-si-acte-normative-de-mod</p> <p>http://www.anrmap.ro/legislatie/hotararea-guvernului-nr-9252006-pentru-aprobarea-normelor-de-aplicare-prevederilor-referi</p> <p>România are în vedere luarea de măsuri pentru a asigura un cadru legislativ clar, stabil și coerent.</p> <p>S-au creat grupuri de lucru comune, reunind principalele instituții implicate în domeniul achizițiilor publice, pentru a armoniza interpretarea legislației achizițiilor publice.</p> <p>Sunt incluse prevederi legislative pentru o cooperare oficială între autoritățile de management și ANRMAP și UCVPAP în scopul</p>

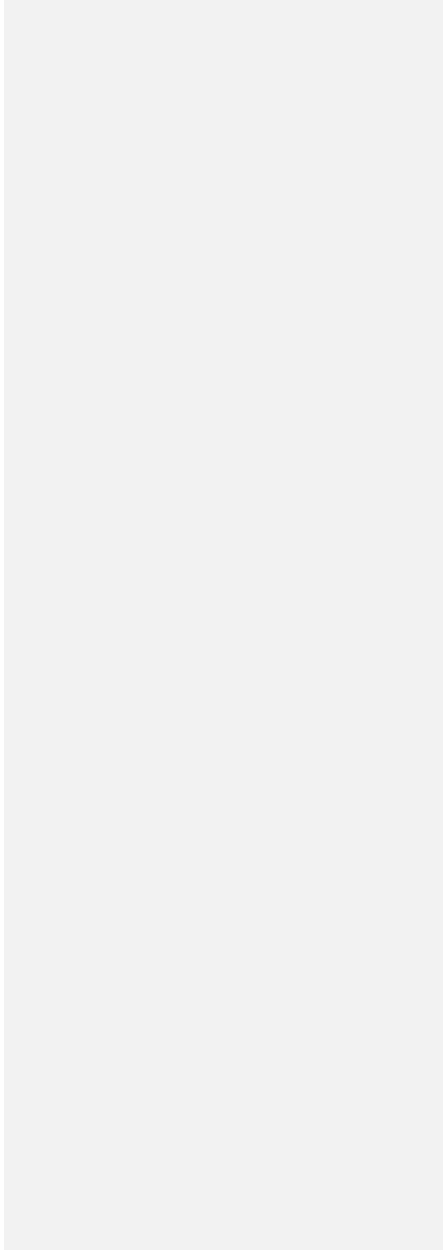

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>identificării riscurilor de nereguli în normele privind achizițiile publice, ca și în scopul prevenirii acestora prin intermediul unor instrucțiuni și al unei îndrumări corespunzătoare stabilite de comun acord.</p> <p>Prevederile legislative de mai sus au fost detaliate suplimentar, pentru a le face operaționale, într-o serie de protocoale semnate între autoritățile de management ANRMAP și UCVAP, protocoale care au fost revizuite sub coordonarea MFE pentru a defini clar mecanismul de cooperare și feedback, momentul și amploarea verificărilor făcute de fiecare instituție, ca și termenele limită procedurale.</p> <p>ANRMAP realizează verificări ex-ante ale documentației de licitație, asigurându-se că aceasta nu conține criterii de calificare sau selecție restrictive sau ilegale, nici factori de evaluare restrictivi sau ilegali.</p> <p>- HG 525/2007, actualizată http://www.anrmap.ro/legislatie/hotararea-</p>

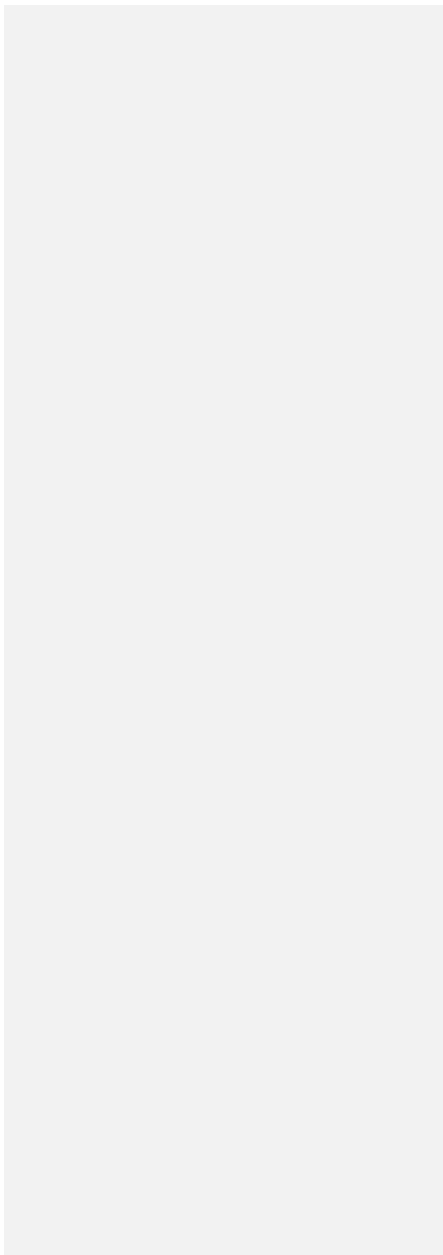

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>guvernului-nr-52530052007-privind-organizarea-si-functionarea-autoritatii-natio</p> <p>UCVAP realizează verificări în timp real ale procedurilor de achiziții publice, iar în faza de evaluare se asigură că se respectă principiul egalității de tratament.</p> <p>- OUG 30/2006, actualizată</p> <p>http://www.mfinante.ro/rof_2009.html?pagina=acasa</p> <p>http://www.anmap.ro/legislatie/oug-nr-302006-privind-functia-de-verificare-aspectelor-procedurale-afereente-procesului-de</p> <p>Mecanismul pentru identificarea ex-ante a situațiilor de potențial conflict de interese în cazul procedurilor de achiziții publice a fost convenit de către toate instituțiile relevante din domeniu, care s-au angajat printr-un memorandum guvernamental să aplice acest mecanism.</p> <p>Mecanismul pentru identificarea ex-ante a conflictului de interese constă în acordarea ANI</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>a tuturor competențelor necesare în vederea verificării conflictului de interese la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice. Autoritățile de management verifică ex-post existența conflictului de interese. Acest mecanism este în vigoare din 2012.</p> <p>OUG 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora stabilește corecțiile ce trebuie aplicate în caz de nereguli apărute la achizițiile publice din fonduri UE.</p> <p>http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/Legislatie/nationala/3_Control_si_recupera_re_fonduri/2_OU_nr_66-2011.pdf</p> <p>În prezent, prin Memorandumul Guvernului nr. 5/4649/28.07.2011 s-au stabilit liste de verificare care asigură identificarea neregulilor la nivel orizontal din procesul de achiziții publice.</p>

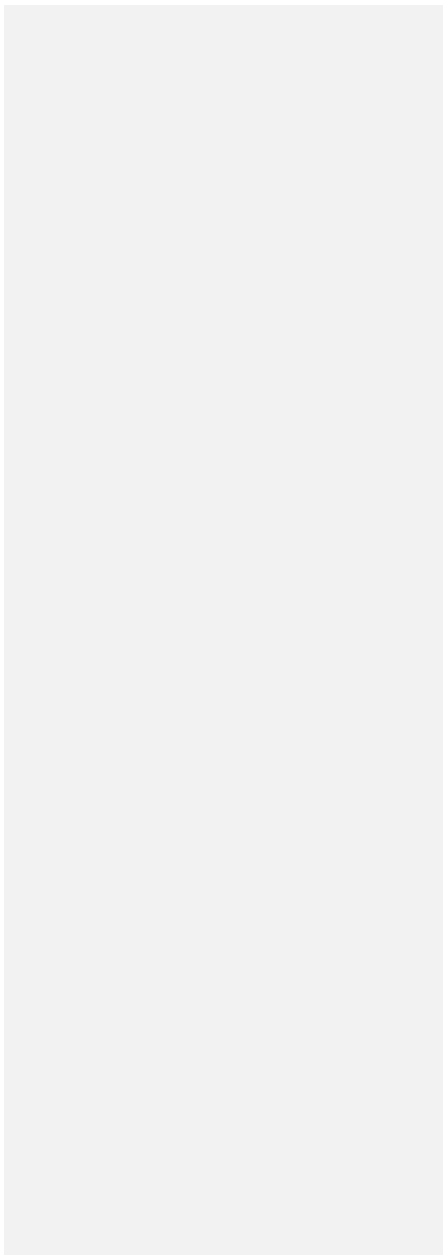

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>Autoritățile de Management au personal cu responsabilități specifice care se ocupă de verificarea achizițiilor publice; acest mecanism este instituit din 2012.</p> <p>ANRMAP realizează verificări ex-ante ale documentației de licitație, asigurându-se că aceasta nu conține criterii de calificare sau selecție restrictive sau ilegale, nici factori de evaluare restrictivi sau ilegali.</p> <p>- HG 525/2007, actualizată http://www.anrmap.ro/legislatie/hotararea-guvernului-nr-52530052007-privind-organizarea-si-functionarea-autoritatii-natio</p> <p>UCVAP realizează verificări în timp real ale procedurilor de achiziții publice, iar în faza de evaluare se asigură că se respectă principiul egalității de tratament și condițiile dosarului de licitație.</p> <p>- OUG 30/2006, actualizată http://www.mfinante.ro/rof_2009.html?pagin</p>

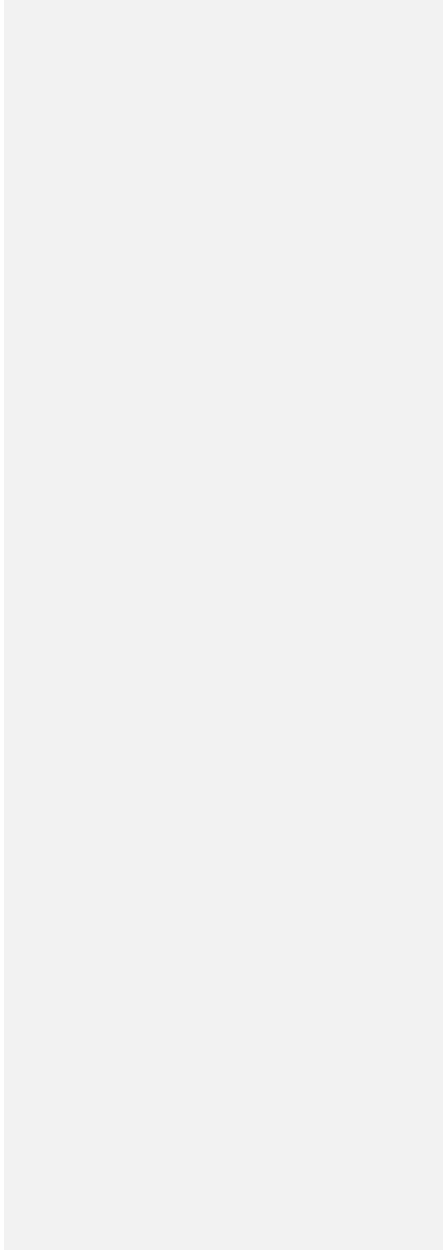

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					a=acasa http://www.anmap.ro/legislatie/oug-nr-302006-privind-functia-de-verificare-aspectelor-procedurale-afere-ntie-procesului-de CNSC se ocupă prompt de contestațiile împotriva hotărârilor autorității contractante. Legislația internă conține prevederi cu privire la rezolvarea plângerilor depuse împotriva actelor administrative considerate ilegale. În prezent există un sistem eficace de protecție judiciară pentru participanții la licitații, sistem asigurat de CNSC și de instanțele judiciare cu competență în materie. - OUG nr. 34/2006, actualizată, cap. IX http://www.anmap.ro/sites/default/files/legislatie/legislatie-2314.pdf www.cnsc.ro
		– Măsuri care asigură proceduri transparente de atribuire a contractelor;	Nu		Legislația românească primară în domeniul achizițiilor publice (respectiv OUG 34/2006) prevede explicit că principiile fundamentale

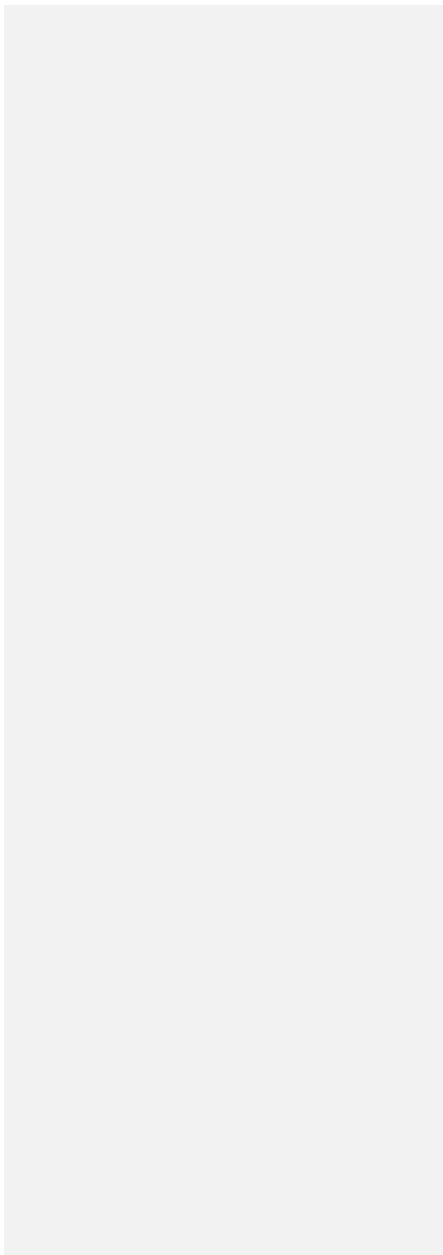
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>care stau la baza oricărei atribuirii de contracte de achiziții publice sunt: nediscriminarea; tratamentul egal; recunoașterea reciprocă; transparența; proporționalitatea; eficiența utilizării fondurilor publice; și asumarea răspunderii.</p> <p>În plus, procedura de „invitație de participare la procedura de ofertare” este în conformitate cu aceste principii.</p> <p>Verificările ex-ante realizate de ANRMAP / UCVAP asigură îndrumare pentru autoritățile contractante.</p> <p>Actele normative terțiare sunt instrumente de lucru care ajută autoritatea contractantă să redacteze documentele de licitație și să evalueze ofertele pentru a evita apariția unor situații ca cele identificate de către Comisia Europeană/Autoritatea de Audit.</p> <p>Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) este actualizat constant conform modificărilor legislative și este gestionat de Ministerul</p>

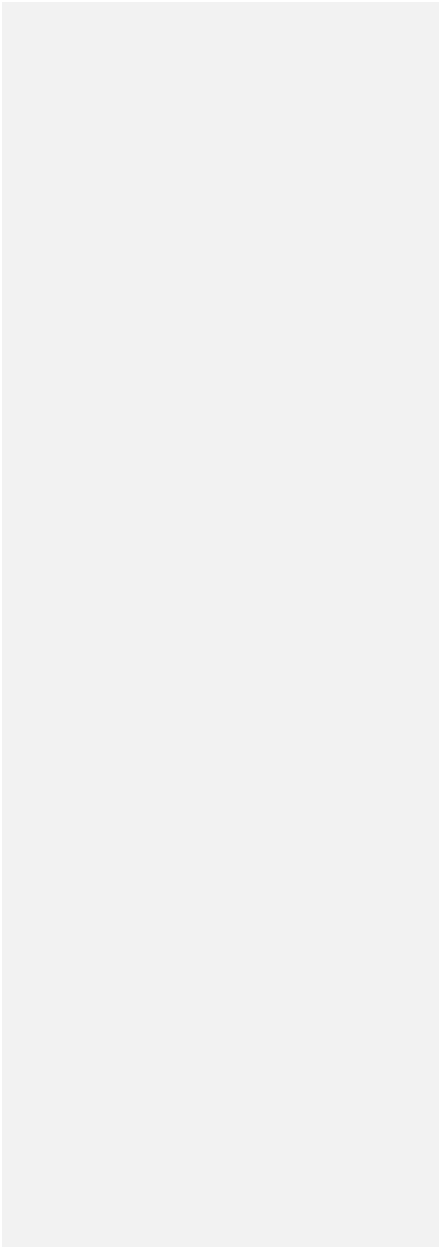
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>pentru Societatea Informațională.</p> <p>Sistemul conține toate invitațiile pentru depunerea de oferte cu o valoare estimată mai mică decât pragul specificat în directivele UE.</p> <p>Autoritățile contractante trimit notificări în acest sistem cu privire la achizițiile directe cu o valoare estimată mai mare de 5 000 Euro.</p> <p>www.e-licitatie.ro</p>
		<p>– Măsuri de formare a personalului și diseminare de informații destinate personalului implicat în implementarea fondurilor ESI;</p>	Nu		<p>S-au organizat sesiuni de formare pentru personalul implicat în aplicarea legislației UE privind achizițiile publice la toate nivelurile relevante (autorități de management, organisme intermediare, autorități de certificare, autorități de audit și beneficiari).</p> <p>Proiectul intitulat „Sprijin pentru personalul implicat în gestionarea instrumentelor structurale pentru a optimiza sistemul de achiziții publice” asigură diseminarea și schimbul de informații privind domeniul achizițiilor publice, cod SMIS 35292.</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>Un alt obiectiv al acestui proiect este organizarea de grupuri de lucru comune cuprinzând ANRMAP, UCVAP, MFE, ACP, AA și Autoritățile de Management.</p> <p>Proiectul de asistență tehnică în curs de desfășurare urmărește să furnizeze programe de formare în gestionarea instrumentelor structurale și a achizițiilor publice pentru toate organismele implicate în aplicarea normelor privind achizițiile publice în domeniul fondurilor ESI: „Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”, cod SMIS 48159.</p> <p>De asemenea, ANRMAP organizează în prezent cursuri de formare prin intermediul unui departament specializat.</p> <p>SEAP este o sursă comună de informații pentru tot personalul care aplică normele UE privind achizițiile publice.</p>

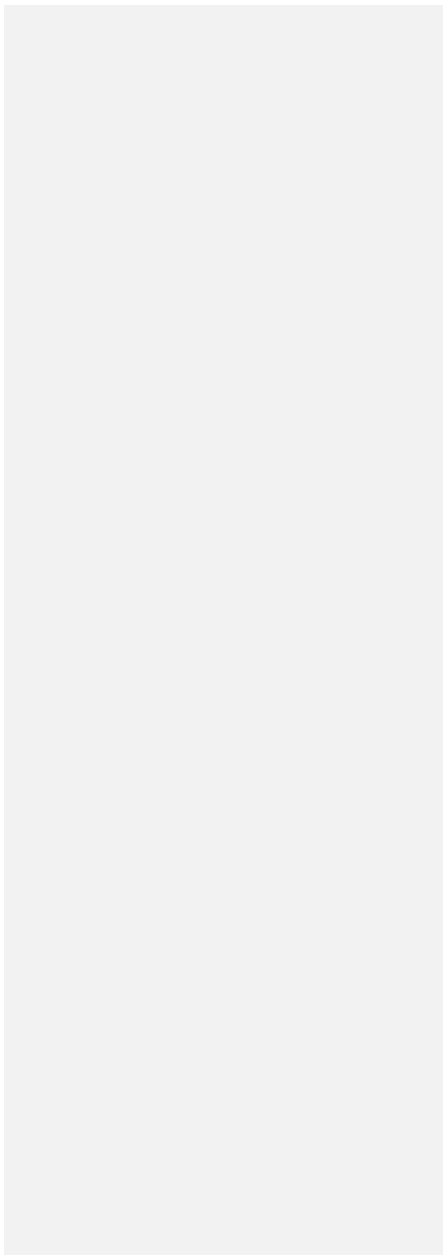

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
		<p>– Măsuri de asigurare a capacității administrative pentru implementarea și aplicarea normelor Uniunii privind achizițiile publice.</p>	Nu		<p>Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) are un rol fundamental în elaborarea, promovarea și aplicarea politicii de achiziții publice.</p> <p>Ministerul Fondurilor Europene a elaborat un Ghid privind principalele riscuri în domeniul achizițiilor publice. Ghidul se bazează pe recomandările Comisiei Europene emise în urma misiunilor de audit. Acest ghid ajută beneficiarii să evite greșelile în acest domeniu.</p> <p>În prezent este în vigoare o documentație standardizată pentru proiectele de infrastructură (sectorul mediului și al transportului), folosită de către Autoritățile Contractante.</p> <p>http://www.anrmap.ro/documente</p>

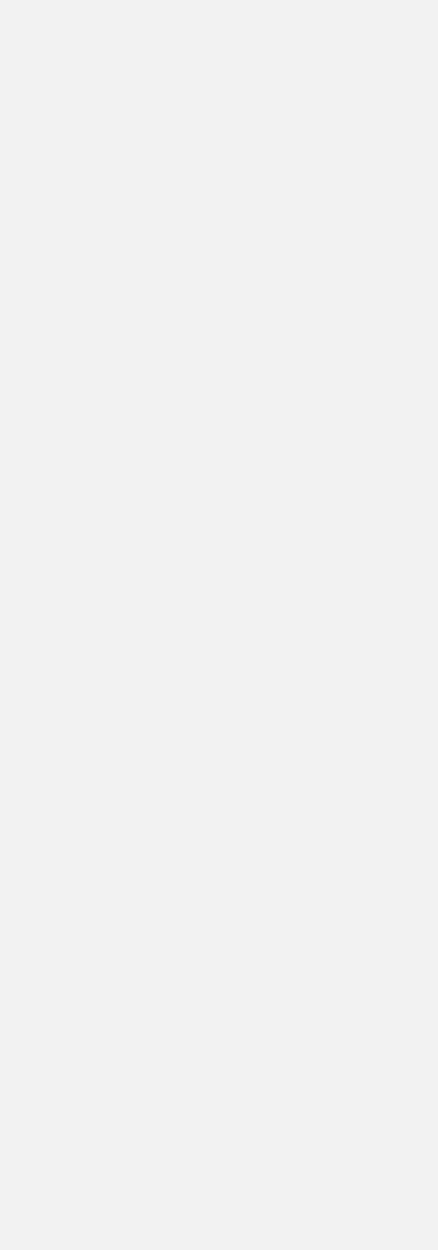

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
5. Ajutoare de stat - existența unor măsuri de aplicare eficiente a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat în domeniul fondurilor ESI.	Parțial	– Măsuri pentru aplicarea eficace a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat;	Nu		<p>Procedurile privind ajutoarele de stat naționale sunt instituite prin OUG nr. 117/2006 http://www.ajutordestat.ro/documente/1%20-%20OUG%20117%20din%202006_326en.pdf</p> <p>Având în vedere legislația europeană curentă în domeniul ajutorului de stat, această condiționalitate ar trebui considerată îndeplinită; din cauza noilor cerințe privind normele <i>de minimis</i>, se consideră că aceste criterii sunt îndeplinite doar parțial. Prezentele reglementări impun ca, începând cu 1 ianuarie 2016, cumularea ajutorului <i>de minimis</i> să fie efectuată prin intermediul unei baze de date. Prin urmare, Consiliul Concurenței a demarat procedurile necesare pentru punerea în aplicare a unui nou tip de bază de date, în cadrul căreia ajutoarele de stat vor fi înregistrate în momentul acordării lor efective. Datorită acestei baze de date, Consiliul Concurenței și toți concedenții vor putea verifica <i>ex ante</i> eligibilitatea beneficiarilor în vederea acordării ajutoarelor de stat/ajutoarelor <i>de minimis</i>, inclusiv în ce</p>

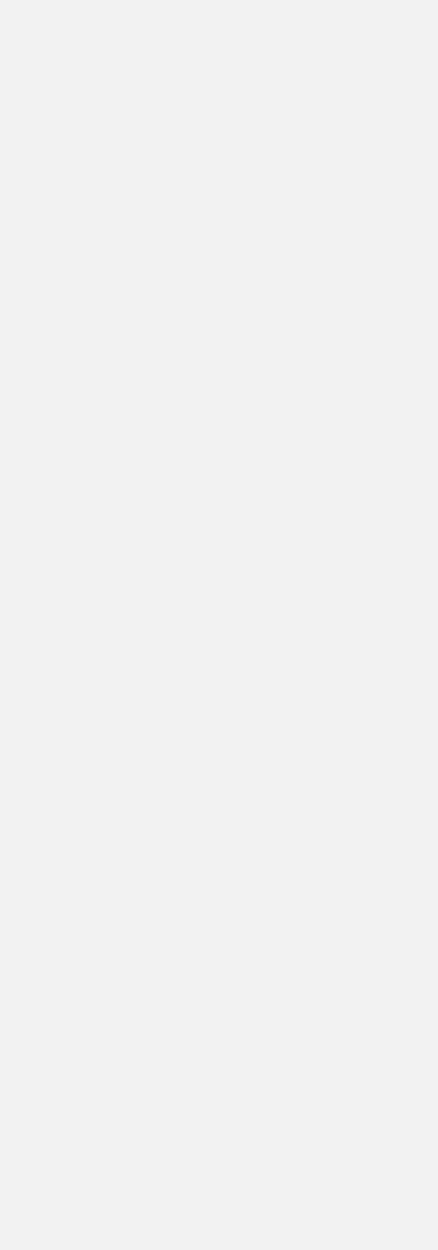
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>privește respectarea regulilor privind cumularea sau a obligației „Deggendorf”.</p> <p>Noua bază de date va fi dezvoltată în cadrul unui proiect finanțat din fonduri comunitare (Programul Operațional Asistență Tehnică). Se preconizează că noua bază de date va fi implementată la sfârșitul anului 2015.</p> <p>În prezent, România deține un sistem care se asigură că beneficiarul respectă regulile privind cumularea și obligația „Deggendorf” (prin intermediul unui sistem declarativ).</p> <p>Experții din Consiliul Concurenței îi asistă în permanență pe experții autorităților finanțatoare (inclusiv ai autorităților care acordă fonduri europene) cu privire la elaborarea noilor scheme de ajutor de stat. În cadrul acestui proces, experții în ajutor de stat verifică dacă toate măsurile țin seama de dispozițiile obligatorii în domeniu (obiectiv, numele concedentului/administratorului măsurii, buget, perioada de valabilitate, regulile privind cumularea, norme privind</p>

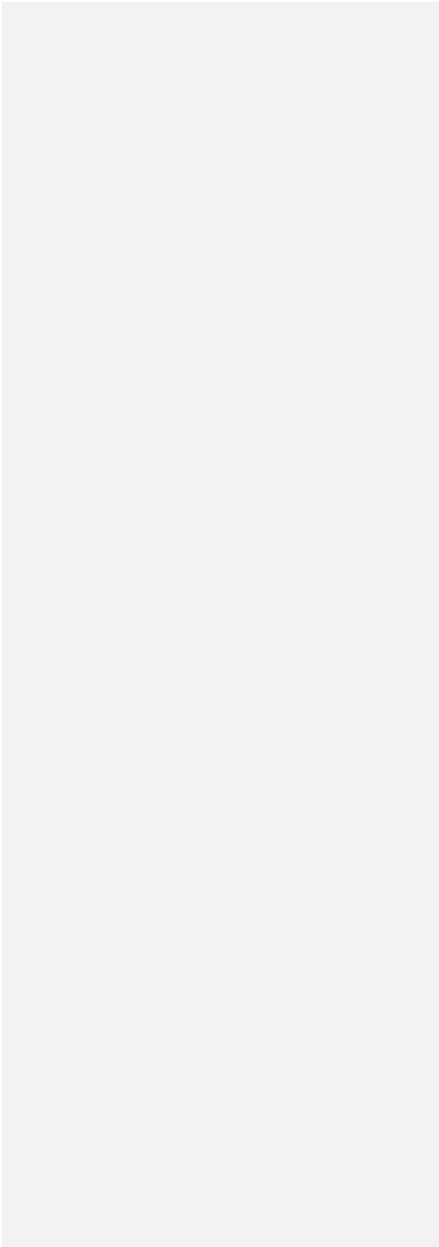
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>monitorizarea ajutoarelor, respectarea obligației „Deggendorf” etc.). Concedentul/administratorul fiecărei scheme are, ca responsabilitate principală, monitorizarea ajutoarelor acordate și respectarea obligației „Deggendorf”.</p> <p>Potrivit normelor privind ajutoarele de stat, până la sfârșitul anului 2016 beneficiarii au obligația de a depune, împreună cu restul documentației, declarații pe propria răspundere cu privire la măsurile de ajutor de stat primite în ultimii trei ani (ajutoare de stat și ajutoare <i>de minimis</i>), indiferent de concedent, obiectiv sau originea fondurilor (bugetul național sau fonduri structurale). Declarațiile false sunt sancționate de dreptul penal.</p> <p>Pentru a evita orice neînțelegere, autoritățile finanțatoare au obligația de a informa toți beneficiarii cu privire la caracterul de ajutor de stat al finanțării, tipul și valoarea totală a ajutorului acordat.</p>

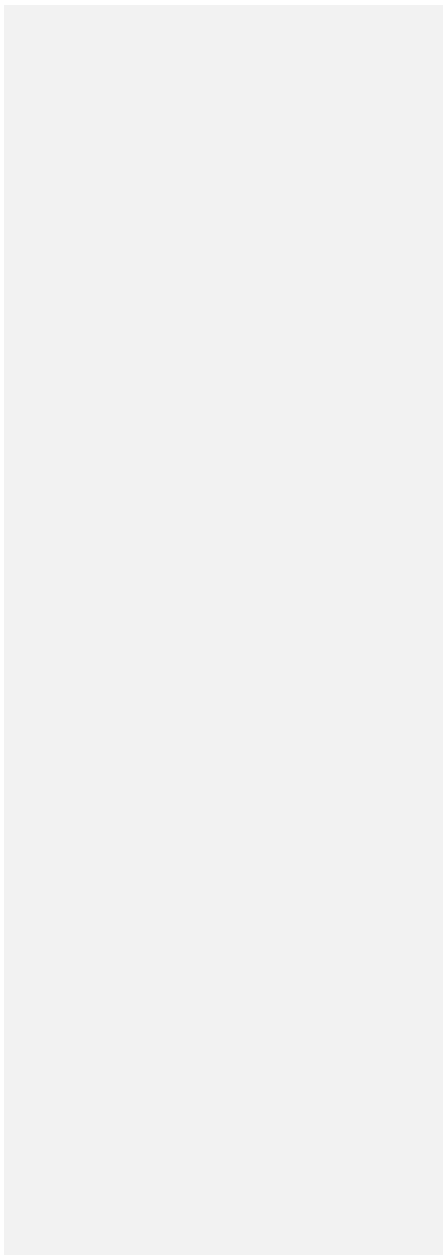
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>Pe baza declarațiilor beneficiarilor, concedentul/administratorul are obligația de a verifica respectarea regulilor privind cumularea și a obligației „Deggendorf”. De asemenea, concedentul/administratorul are obligația de a recupera eventualele ajutoare care depășesc pragurile sau care sunt utilizate necorespunzător de către beneficiari. De asemenea, autoritățile de control verifică ex-post măsurile de sprijin acordate din fonduri structurale. Dacă acestea observă inconsecvențe, vor solicita concedentului/administratorului să recupereze toate sumele de bani acordate în cazul cărora nu s-au respectat normele.</p> <p>Întrucât Comisia nu solicită date referitoare la schemele <i>de minimis</i> individuale, experții din Consiliul Concurenței sunt informați și au posibilitatea de a verifica toate măsurile <i>de minimis</i>.</p> <p>Măsurile de minimis pot fi consultate la adresa următoare:</p>

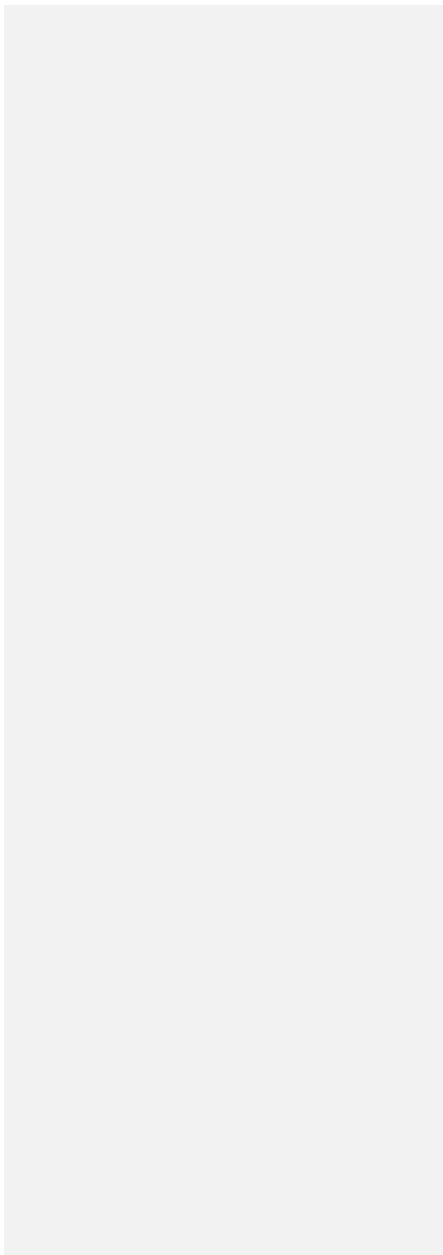
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>http://www.ajutordestat.ro/?pag=166</p> <p>De asemenea, Consiliul Concurenței primește anual rapoarte privind ajutoarele acordate în România. Datele sunt cumulate și incluse în rapoarte. La nivel național, procesul de monitorizare oferă Consiliului Concurenței posibilitatea de a verifica respectarea regulilor privind cumularea și a obligației „Deggendorf”. Dacă sunt constatate inconsecvențe, Consiliul Concurenței va solicita concedentului/administratorului să recupereze toate sumele acordate în cazul cărora nu s-au respectat normele.</p> <p>Întrucât rapoartele sunt trimise Comisiei Europene anual, instituția europeană are, de asemenea, posibilitatea de a verifica dacă normele menționate mai sus sunt respectate. Mai mult decât atât, Comisia Europeană poate solicita, în scopuri de monitorizare, informații suplimentare referitoare la ajutoarele de stat semnificative.</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>Această procedură oferă autorităților române posibilitatea de a verifica ex-post respectarea normelor comunitare privind ajutoarele de stat de către măsurile și ajutoarele individuale.</p> <p>Potrivit dispozițiilor din OUG nr. 117/2006, Consiliul Concurenței poate efectua verificări ale concedenților/beneficiarilor dacă există preocupări referitoare la calitatea datelor primite în cadrul procesului de monitorizare.</p> <p>În ceea ce privește cadrul juridic, autoritățile române au menționat că:</p> <p>OUG nr. 117/2006 prevede procedura națională referitoare la ajutoarele de stat, în special rolul Consiliului Concurenței, controlul <i>ex ante</i> al măsurilor în materie de ajutoare de stat, normele de monitorizare, obligațiile concedentului privind monitorizarea, recuperarea ajutoarelor de stat.</p> <p>Ca urmare a modificării normelor de procedură la nivel comunitar și a necesității creării unei baze de date, Consiliul Concurenței intenționează să modifice OUG nr. 117/2006.</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>Modificarea ia în considerare necesitatea unui sistem clar și actualizat pentru utilizarea bazei de date referitoare la ajutoarele de stat și pentru asigurarea transparenței impuse de Comisia Europeană în materie de ajutoare de stat.</p> <p>Potrivit celor menționate anterior, Consiliul Concurenței va evalua măsurile potențiale de acordare de ajutoare de stat în cadrul programelor operaționale și al ghidurilor și va oferi consultanță specializată în vederea elaborării schemelor de ajutoare de stat/<i>de minimis</i> care vor pune în aplicare măsurile de sprijin respective. Această procedură asigură controlul <i>ex ante</i> al respectării normelor privind ajutoarele de stat în contextul finanțării acordate beneficiarilor.</p> <p>Potrivit celor menționate anterior, în procesul de monitorizare sunt implicate autoritățile de control în domeniul fondurilor structurale, precum și Consiliul Concurenței, care deține toate datele referitoare la ajutoarele de stat acordate în România. Acest proces asigură</p>

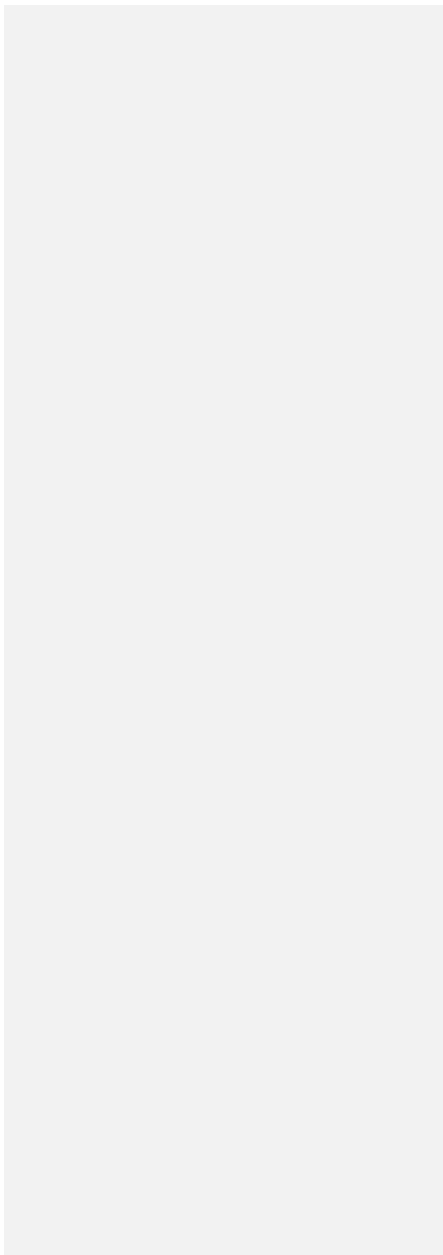

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					verificarea <i>ex post</i> a ajutoarelor de stat acordate la nivel național.
		– Măsuri de formare și diseminare a informațiilor pentru personalul implicat în punerea în aplicare a fondurilor ESI;	Da	<p>A fost dezvoltat și actualizat în permanență un site specializat referitor la ajutorul de stat. Site-ul este disponibil în limba română, dar și în limba engleză.</p> <p>Site-ul poate fi consultat la oricare dintre următoarele adrese:</p> <p>www.renascce.eu www.ajutordestat.ro www.stateaid.ro www.ajutordestat.eu</p> <p>Experții în ajutoare de stat din cadrul Consiliului Concurenței pot fi contactați folosind informațiile de contact prezentate pe site (număr de telefon și de fax, e-mail): http://www.renascce.eu/?pag=153&</p>	<p>Consiliul Concurenței din România, prin intermediul proiectului ReNAS (Rețeaua Națională de Ajutor de Stat), a realizat și va realiza pe viitor activități în vederea pregătirii de experți în materie de ajutor de stat în cadrul diferitelor autorități. Începând cu 2008, în cadrul programului au fost organizate mai multe seminarii/sesiuni de formare, reuniuni interministeriale și sute de reuniuni bilaterale. De asemenea, Consiliul Concurenței organizează reuniuni periodice pentru autoritățile locale în vederea prezentării normelor privind ajutoarele de stat și a modificărilor ulterioare.</p> <p>Sesiunile de formare se adresează tuturor concedenților, nu numai experților care pun în aplicare fonduri structurale în România.</p> <p>Principalul obiectiv al activităților desfășurate în cadrul proiectului ReNAS a fost crearea unei „rețele” de experți în materie de ajutor de stat,</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
				limba=ro	<p>care să colaboreze într-un mod eficace în vederea asigurării respectării normelor privind ajutoarele de stat în România. În prezent, Consiliul Concurenței a intensificat colaborarea informală cu autoritățile finanțatoare în vederea schimbului de experiență și a asigurării consecvenței în aplicarea normelor încă din primele etape ale introducerii unei noi măsuri de sprijin.</p> <p>De asemenea, Consiliul Concurenței a imprimat și distribuit trei volume de legislație europeană în materie de ajutoare de stat și nouă ghiduri referitoare la punerea în aplicare eficace a normelor/procedurilor privind ajutoarele de stat.</p> <p>Publicațiile pot fi consultate la adresa: http://www.ajutordestat.ro/?pag=164</p> <p>În momentul finalizării tuturor noilor acte legislative privind ajutorul de stat de către Comisia Europeană, Consiliul Concurenței va lua în considerare republicarea volumelor de legislație europeană în materie de ajutor de</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>stat, precum și a unor ghiduri privind anumite tipuri de ajutor de stat.</p> <p>De asemenea, a fost dezvoltat și actualizat constant un site specializat privind ajutorul de stat. Site-ul este disponibil atât în limba română, cât și în limba engleză și poate fi consultat la oricare dintre următoarele adrese:</p> <p>www.renascce.eu</p> <p>www.ajutordestat.ro</p> <p>www.stateaid.ro</p> <p>www.ajutordestat.eu</p> <p>Experții în ajutor de stat din cadrul Consiliului Concurenței pot fi contactați folosind informațiile de contact disponibile pe site (număr de telefon și număr de fax, e-mail):</p> <p>http://www.renascce.eu/?pag=153&limba=ro</p> <p>În paralel, Consiliul Concurenței acordă în continuare sprijin Agenției Naționale a Funcționarilor Publici în vederea pregătirii</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>programului de formare în materie de ajutor de stat pentru experții care pun în aplicare fonduri europene în România. În aprilie 2013 a fost semnat un protocol între Ministerul Fondurilor Europene, Consiliul Concurenței și Agenția Națională a Funcționarilor Publici. Potrivit acestuia, până în 2020, experții implicați în fondurile structurale vor beneficia de formare cu privire la chestiunile în materie de ajutor de stat.</p> <p>România a inițiat deja sesiunile de formare, prin intermediul unui proiect finanțat prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2007-2013. O sesiune de formare de trei module privind elementele de bază ale ajutorului de stat a avut deja loc, iar cel de-al patrulea modul este programat pentru luna octombrie. Formatorii abordează periodic chestiuni referitoare la ajutorul de stat și sunt membri ai Consiliului Concurenței, ai Ministerului Finanțelor Publice și ai Ministerului Dezvoltării</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>Regionale.</p> <p>Activitățile de formare din cadrul acestui proiect au avut loc efectiv în perioada ianuarie-iunie 2014 (au existat peste 400 de participanți, experți ai autorităților de management, ai organismelor intermediare, ai autorității de audit și ai Autorității de certificare și plată). După încheierea acestui proiect, se preconizează că vor fi puse în aplicare proiecte suplimentare (2015-2020).</p> <p>- Un al doilea program de formare este prevăzut să înceapă în toamna anului 2014. Acesta se va axa pe noul Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare.</p> <p>Întrucât domeniul ajutoarelor de stat se află în dezvoltare/modificare continuă, iar în sistemul ESIF apar noi actori, formarea reprezintă o activitate permanentă. Pentru a asigura aplicarea eficace a normelor privind ajutoarele</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>de stat, România intenționează să organizeze și alte cursuri de formare până la sfârșitul anului 2020. Programele de formare se bazează pe un plan de formare elaborat de Agenția Națională a Funcționarilor Publici în colaborare cu Consiliul Concurenței, fiind actualizat periodic.</p> <p>Programa stabilită pentru primul program de formare va fi actualizată anual (noi reglementări, noi cazuri) în perioada 2015-2020, împreună cu o analiză a nevoilor de formare ale personalului.</p> <p>De asemenea, în cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică 2014-2020 este prevăzută dezvoltarea continuă a competențelor în materie de ajutor de stat pentru funcționarii publici implicați în gestionarea fondurilor europene.</p>
		– Măsuri de asigurare a capacității administrative pentru punerea în aplicare și implementarea normelor Uniunii privind ajutoarele de stat.	Da	A fost dezvoltat și actualizat în permanență un site specializat referitor la ajutorul de stat. Site-ul este disponibil atât în limba română, cât și în limba engleză și	Începând cu 1 ianuarie 2007, legislația în materie de ajutor de stat comunitar are aplicabilitate directă în România. Prin urmare, toate măsurile privind ajutorul de stat puse în aplicare de concedenții ajutorului de stat

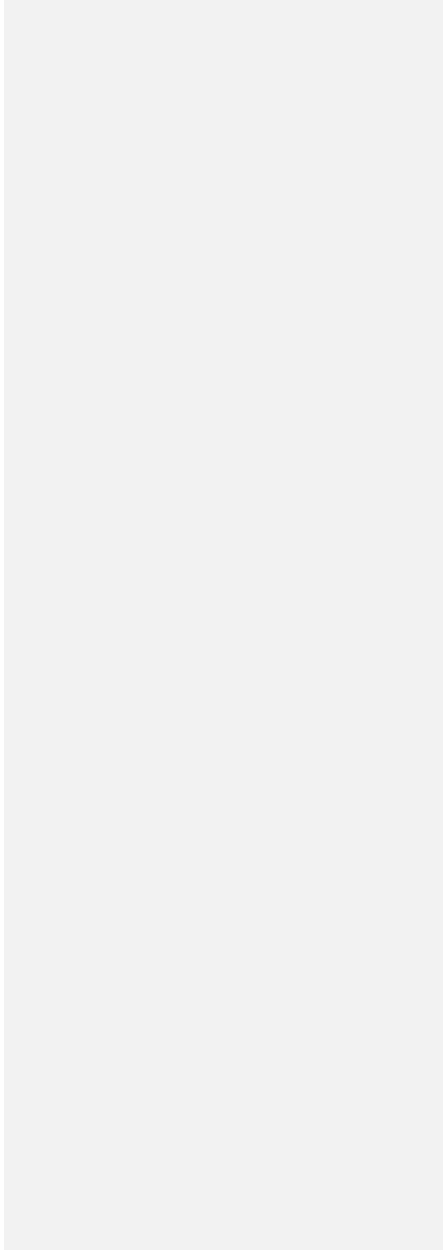
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
				<p>poate fi consultat la oricare dintre următoarele adrese:</p> <p>www.renascce.eu</p> <p>www.ajutordestat.ro</p> <p>www.stateaid.ro</p> <p>www.ajutordestat.eu</p> <p>Experții în ajutor de stat din cadrul Consiliului Concurenței pot fi contactați folosind informațiile de contact prezentate pe site (telefon și număr de fax, e-mail): http://www.renascce.eu/?pag=153&limba=ro</p>	<p>(bugetul național și fondurile europene) trebuie să respecte reglementările europene în materie de ajutor de stat.</p> <p>Normele de procedură naționale sunt menționate în OUG nr. 117/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 137/2007 (sunt disponibile versiunile în limba română și engleză). Potrivit normelor de procedură naționale, toate schemele scutite și tot ajutorul care trebuie notificat trebuie să fie evaluate de Consiliul Concurenței înainte de a fi trimise Comisiei Europene.</p> <p>În acest context, experții din Consiliul Concurenței fac parte din Comitetul Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat și, de asemenea, din comitetele consultative tematice care vor concepe programele operaționale care vor fi puse în aplicare în România în perioada 2014-2020. De asemenea, experții vor contribui la noile programe operaționale sectoriale care vor fi elaborate de autoritățile române în perioada</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>următoare.</p> <p>În cadrul acestui proces, Consiliul Concurenței va evalua măsurile potențiale în materie de ajutor de stat din cadrul programelor operaționale și al ghidurilor și va oferi consultanță specializată în vederea elaborării schemelor <i>de minimis</i>/de ajutoare de stat care vor aplica aceste măsuri de sprijin.</p> <p>Consiliul Concurenței are capacitatea administrativă de a-și îndeplini responsabilitățile în domeniul ajutoarelor de stat acordate prin intermediul fondurilor naționale și structurale.</p> <p>Experții din Consiliul Concurenței îi asistă pe experții din autoritățile finanțatoare (inclusiv cele care acordă fonduri structurale) în ceea ce privește elaborarea sau modificarea noilor scheme de ajutor de stat.</p>
6. Legislația de mediu referitoare la evaluarea impactului asupra	Parțial	– Măsuri pentru aplicarea eficace a Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului (pentru evaluarea	Da	România a transpus directivele EIM/ESM astfel: EIM – prin HG nr. 445/2009 privind evaluarea	Aplicarea dispozițiilor referitoare la evaluarea impactului asupra mediului a fost realizată, printre altele, printr-un ordin comun a patru

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
mediului (EIM) și la evaluarea strategică de mediu (ESM) - existența unor măsuri pentru aplicarea eficace a legislației de mediu a Uniunii referitoare la evaluarea impactului asupra mediului și a evaluării strategice de mediu		impactului asupra mediului) și a Directivei 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului (pentru evaluarea strategică de mediu);		<p>impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului</p> <p>http://www.mmediu.ro/protectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/HG445_13_iulie2009_EIA.pdf</p> <p>ESM – prin HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe</p> <p>http://www.mmediu.ro/protectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/HG-SEA-ROMANA.pdf</p> <p>Din punct de vedere instituțional, procedura EIM/ESM este pusă în aplicare unitar, de fiecare agenție județeană pentru protecția mediului, de Agenția Națională</p>	<p>ministere, respectiv prin OM nr. 135/76/84/1284/2010 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private,</p> <p>http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/Legislatie/nationala/7_Finante_publice_nerambursabile/3_Ordin_nr_135_2010.pdf</p> <p>România a instituit mecanisme pentru asigurarea calității informațiilor folosite în procesul EIM. Dispozițiile juridice sunt incluse în HG nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului. De asemenea, România aplică măsuri juridice privind experții acreditați/calificați din punct de vedere tehnic care elaborează documentația EIM, incluse în MO nr. 1026/2009:</p> <p>http://www.mmediu.ro/protectia_mediului/legislatie_orizontala/2009_Ordin_1026.pdf</p> <p>De asemenea, Ordinul Ministerului Apelor și Protecției Mediului nr. 863 aprobă ghidurile</p>

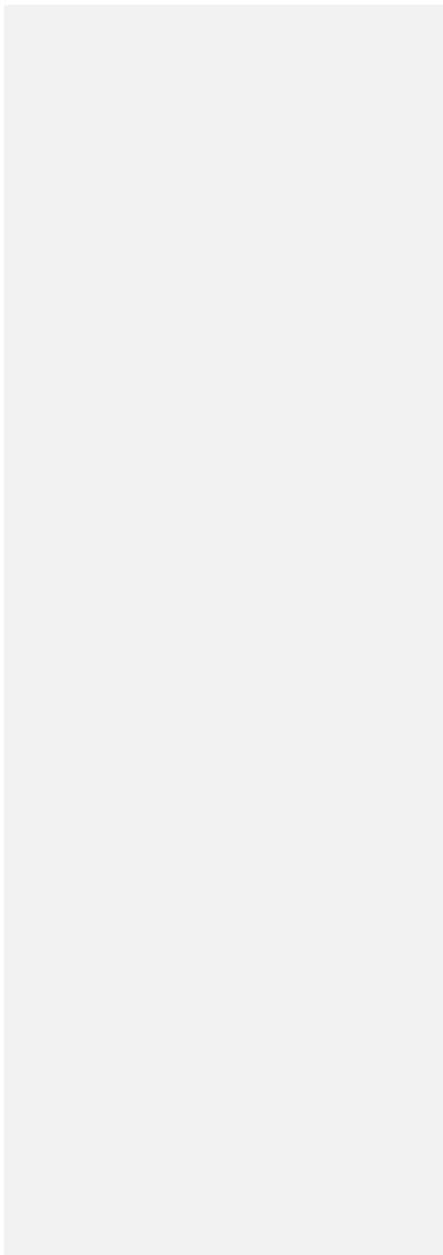
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
				<p>pentru Protecția Mediului și de către Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, în funcție de competențele instituite prin OM nr. 135/2010 și prin HG nr. 1000/2012.</p>	<p>metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului.</p> <p>http://www.mmediu.ro/protectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/OrdinM-APM-863_2002-Ghid-RIM.pdf</p> <p>Legislația română oferă publicului oportunitatea de a participa de timpuriu și în mod eficace la procedurile de decizie în materie de mediu. Dispozițiile juridice sunt prevăzute la articolele 15 și 16 din HG nr. 445/2009, în OM nr. 135/76/84/1284/2010 și la articolele 28-33 din HG nr. 1076/2004. De asemenea, există un Ghid privind consultarea publicului în cadrul procedurilor EIM și ESM</p> <p>http://www.anpm.ro/ghid_privind_consultare_a_publicului_in_cadrul_procedurilor_eia_si_sea-453.</p> <p>Referitor la măsurile privind accesul la justiție al publicului vizat, inclusiv al organizațiilor guvernamentale, România pune în aplicare dispozițiile juridice prevăzute la articolele 24 și</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>25 din HG nr. 445/2009 și în Legea nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998.</p> <p>http://www.mmediu.ro/legislatie/acte_normative/protectia_naturii/biodiversitate/Legea%2086_2000_Aarhus.pdf</p> <p>De asemenea, trebuie menționată existența Ordinului Ministerului Apelor și Protecției Mediului nr. 864/2002 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în context transfrontieră și de participare a publicului la luarea deciziei în cazul proiectelor cu impact transfrontieră</p> <p>http://www.mmediu.ro/legislatie/acte_normative/legislatie_orizontala/ORD_864_2002.pdf</p>
		– Măsurile de formare și de difuzare a informațiilor pentru personalul implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM;	Nu		În 2007, autoritățile de mediu au beneficiat de formare atât cu privire la aplicarea dispozițiilor EIM și ESM în momentul transpunerii acestora în legislația națională, cât și cu privire la aplicarea legislației și orientărilor ulterioare,

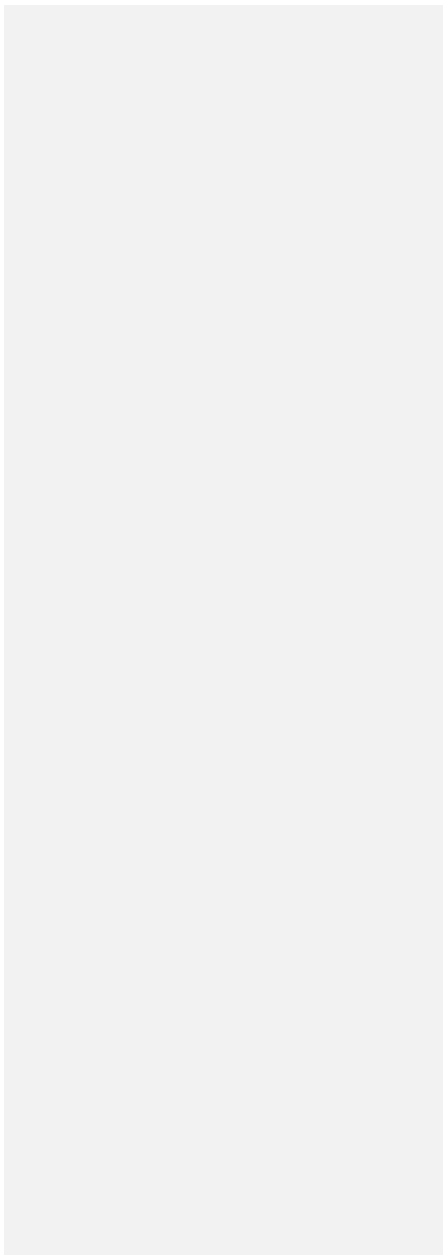

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>pentru a garanta aplicarea corectă a legislației UE.</p> <p>În vederea aplicării corecte a legislației UE, autoritățile de mediu au beneficiat de formare și au elaborat orientările următoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • în 2008, formarea adecvată a personalului implicat în punerea în aplicare a Directivei ESM - cu orientări referitoare la planurile energetice, industriale, spațiale și de transport, orientări elaborate în 2007 prin intermediul unui proiect de asistență tehnică PHARE; • în 2010, formarea corespunzătoare a personalului implicat în aplicarea Directivei EIM (autoritățile de mediu, autoritatea de management pentru POS împreună cu organismele intermediare, autoritățile de gospodărire a apelor) - cu ghiduri specifice fiecărui sector cu privire la ape, ape reziduale, deșeuri, încălzire și transport, ghiduri elaborate de mecanismul pentru asistență tehnică JASPERS. <p>În 2010, au participat la formare circa 200 de persoane (din partea autorităților de mediu</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>locale, a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a Ministerului Mediului, a Administrației Bazinală de Apă, a autorităților de management și organismelor intermediare POS). Programul de formare cuprinde orientări EIM, cerințe în sensul anexei 21 la Regulamentul nr. 1083/2006 și exemple pentru completarea secțiunilor formularului de solicitare. De asemenea, pentru a face schimb de experiență și pentru a asigura consecvență în aplicarea normelor, România aplică un sistem de difuzare și schimb de informații pentru personalul implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM. Pe site-urile MECC și ANPA au fost publicate informații cu privire la punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM (orientare, bază de date, sisteme de procedură, decizii, studii de evaluare, autorizații etc.).</p> <p>http://www.mmediu.ro/beta/domenii/evaluar-ea-impactului-asupra-mediului/legislatie-orizontala-si-reglementari/</p> <p>http://www.anpm.ro/legislations/index/slug:L</p>

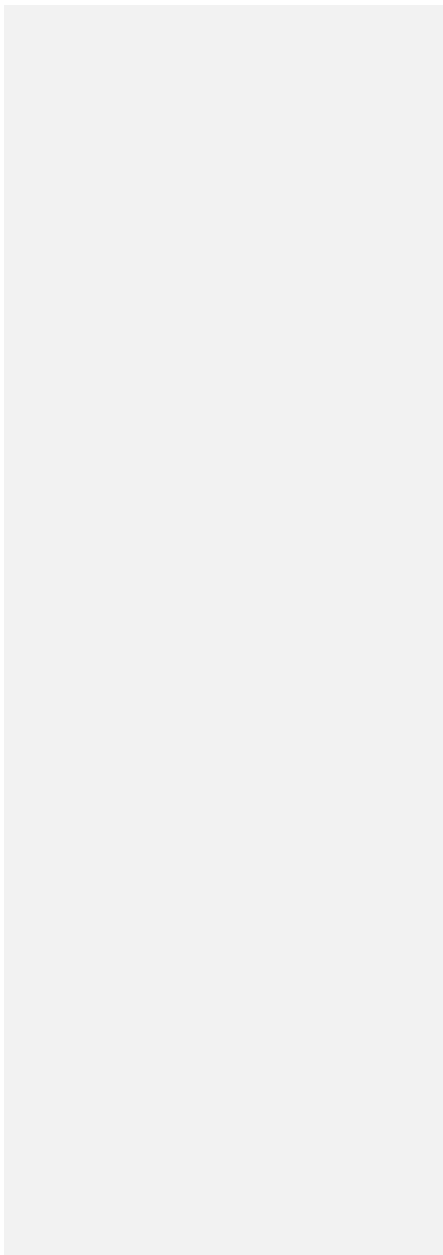
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>egislatie http://www.anpm.ro/files2/Ghid%20generic%20privind%20evaluarea%20de%20mediu%20op%20entru%20pl.pdf</p> <p>În perioada 2014-2020, formarea autorităților de mediu va avea un fundament mai solid. În acest sens, prin intermediul asistenței din partea JASPERS, au fost elaborate o strategie și un plan pentru formarea personalului implicat în punerea în aplicare a EIM și ESM la toate nivelurile relevante (autoritățile competente și implicate, ceea ce înseamnă personalul din cadrul agențiilor locale pentru protecția mediului, al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, al organismelor intermediare, al autorităților de management, precum și beneficiarii proiectelor - consilii județene, ANAR etc.). Planul de formare include date cantitative măsurabile (sesiuni de formare, planificare, programă, nr. de participanți estimat etc.). Formarea se va desfășura în două etape: 2014-2016 și 2017-2020, folosind fonduri din perioadele de</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					programare 2007-2013 și 2014-2020.
		– Măsuri de garantare a unei capacități administrative suficiente.	Da	<p>În 2010, au fost elaborate șapte orientări EIM cu privire la proiecte de autostrăzi, căi ferate, inundații, sisteme de gestionare integrată a deșeurilor, instalații de tratare a apelor uzate și rețele de ape uzate (orientările JASPERS).</p> <p>http://www.anpm.ro/ghiduri_eia-54776</p> <p>Tot în 2007 au fost elaborate orientări ESM pentru planificarea energetică, industrială și teritorială, precum și pentru planurile de transport (asistență PHARE).</p> <p>http://www.anpm.ro/articole/avizul_de_mediu-85</p> <p>De asemenea, există un Ordin Ministerial nr.19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a</p>	<p>La nivelul celor 42 de agenții județene de protecție a mediului și al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului există structuri care au funcții referitoare la evaluarea impactului asupra mediului și evaluarea strategică corespunzătoare. Aceste structuri au angajați calificați, selectați în conformitate cu reglementările naționale referitoare la resursele umane în administrația publică (aproximativ 400 de persoane). Personalul angajat în cadrul acestor structuri trebuie să beneficieze de formare suplimentară în domeniu pentru a furniza sfaturi practice și este nevoie de personal juridic semnificativ care să gestioneze fondurile ESI din perspectiva aplicabilității EIM și ESM.</p> <p>În 2010, au fost elaborate șapte orientări EIM cu privire la proiecte pentru autostrăzi, căi ferate, inundații, sisteme de gestionare integrată a deșeurilor, instalații de tratare a apelor uzate și rețele de ape uzate (orientările</p>

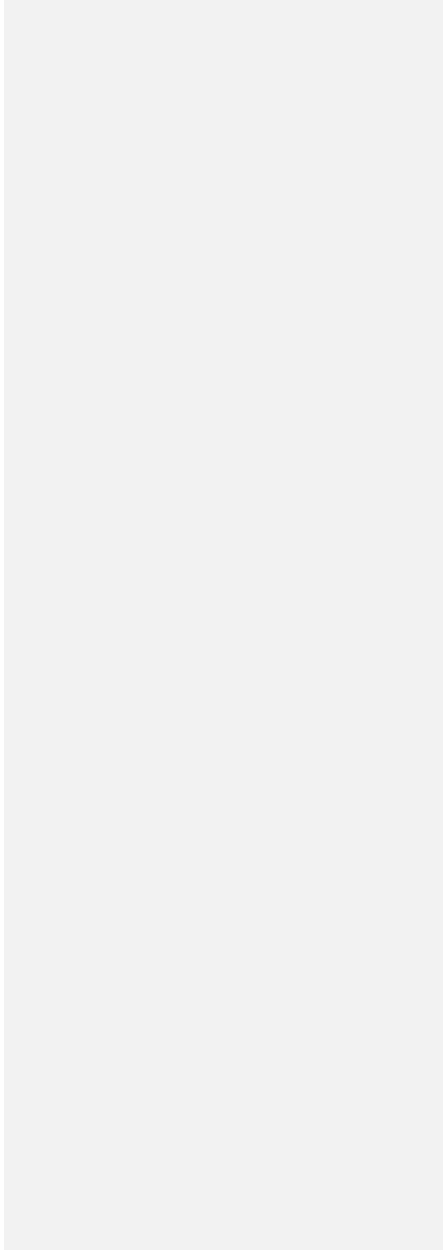
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
				<p>efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar:</p> <p>http://www.mmediu.ro/protectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/Ordin-19-2010-Evaluarea-adekvata.pdf</p> <p>De asemenea, OM nr. 117/2006 aprobă Manualul privind aplicarea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, bazată pe Orientările pentru punerea în aplicare a Directivei 2001/42/CE, elaborată de Comisia Europeană.</p> <p>http://www.mmediu.ro/legislatie/acte_normative/legislatie_orizontala/04sea.pdf</p>	<p>JASPERS).</p> <p>Tot în 2007 au fost elaborate orientări ESM pentru planificarea energetică, industrială și teritorială, precum și pentru planurile de transport (asistență PHARE).</p> <p>http://www.anpm.ro/articole/avizul_de_medi_u-85</p> <p>De asemenea, este în vigoare Ordinul Ministerial nr. 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată prevăzută în Directiva „Habitat”.</p> <p>http://www.mmediu.ro/protectia_mediului/legislatie_orizontala/legislatia_specifica/Ordin-19-2010-Evaluarea-adekvata.pdf</p> <p>De asemenea, OM nr. 117/2006 aprobă Manualul privind aplicarea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, bazat pe Orientările pentru punerea în aplicare a Directivei 2001/42/CE, elaborată</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>de Comisia Europeană.</p> <p>http://www.mmediu.ro/legislatie/acte_normative/legislatie_orizontala/04sea.pdf</p> <p>Procedura EIM/ESM este aplicată consecvent la nivelul fiecărei agenții de mediu, al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și al Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC), în conformitate cu competențele instituite în OM nr.135/2010 și în HG nr. 1000/2012.</p> <p>Legislația specifică include elemente care contribuie la asigurarea informațiilor folosite în procedurile EIM și ESM, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ articolul 7 din HG nr. 445/2009 stabilește procedura pentru evaluarea impactului asupra mediului desfășurată de autoritățile centrale sau locale pentru protecția mediului, cu participarea autorităților publice sau locale, după caz, cu obligații și responsabilități în materie de protecția medului. Autoritățile vor face parte dintr-un comitet de

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>examinare tehnică, format la nivel central în fiecare județ și în București, precum și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ OM nr.1026/2009 pentru aprobarea condițiilor de elaborare a raportului de mediu, raportului privind impactul asupra mediului, bilanțului de mediu, raportului de amplasament, raportului de securitate și studiului de evaluare adecvată stabilește procedura prin care sunt înregistrați, în Registrul național, experții care elaborează rapoartele EIM, ESM și EM; ✓ Ordinul ministrului apelor și protecției mediului nr. 863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluarea a impactului asupra mediului. Ordinul menționat aprobă următoarele orientări: ✓ Ghidul metodologic privind etapa de încadrare a proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului;

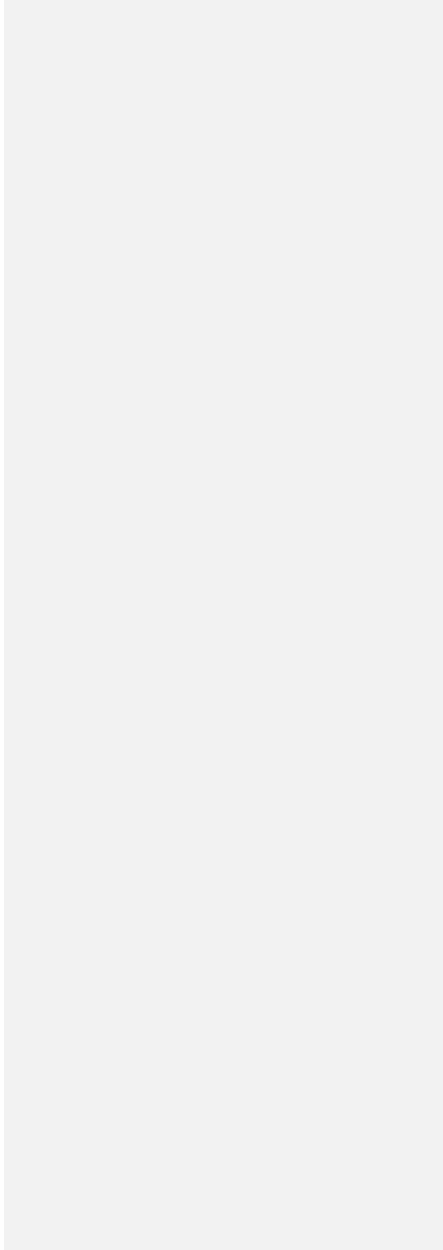
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<p>acest ghid este structurat astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Locul și rolul etapei de încadrare ca parte componentă a procedurii EIM; ○ aspecte practice ale realizării etapei de încadrare; ○ folosirea unei liste de control pentru etapa de încadrare; ○ luarea deciziei etapei de încadrare; <p>✓ Ghidul metodologic privind etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a raportului la studiul de evaluare, structurat astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ locul și rolul etapei de definire a domeniului evaluării ca parte componentă a procedurii EIM; ○ aspecte practice ale realizării etapei de definire a domeniului EIM;

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					<ul style="list-style-type: none"> ○ folosirea listei de control pentru definirea domeniului EIM; ○ structura raportului la studiul EIM; ✓ Ghidul metodologic privind etapa de analiză a calității raportului la studiul EIA, structurat după cum urmează: <ul style="list-style-type: none"> ○ locul și rolul etapei de analiză ca parte a procedurii EIM; ○ aspecte practice ale realizării unei analize de calitate a raportului EIM; ○ folosirea listei de control pentru etapa de analiză a raportului EIM. <p>Aceste orientări specifice sunt folosite, în cadrul procedurii EIM, și ca instrument de sprijin pentru proiectele din sectoarele gospodăririi apelor (alimentarea cu apă, apele uzate și inundațiile), transportului și deșeurilor, în special în etapa definirii</p>

Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
					domeniului și în etapa de analiză a rapoartelor EIM. Orientările se axează pe informațiile necesare care trebuie furnizate în raportul EIM pentru fiecare tip de proiect.
7. Sisteme statistice și indicatori de rezultat Existența unei baze statistice, necesară pentru realizarea evaluărilor de stabilire a eficacității și impactului programelor. Existența unui sistem de indicatori de rezultat, necesar pentru selectarea acțiunilor care contribuie		— Au fost instituite măsuri de colectare și agregare a datelor statistice cu următoarele elemente: — identificarea surselor și mecanismelor care asigură validarea statistică; — măsuri pentru publicarea și punerea la dispoziția publicului a datelor agregate;			Această condiționalitate va fi analizată integral la nivelul fiecărui program operațional.

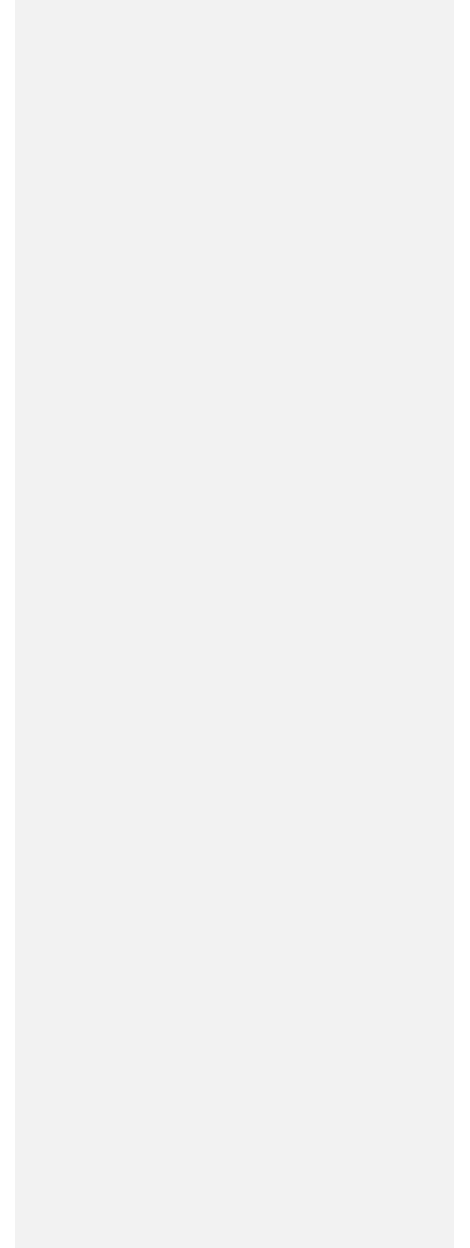
Condiționalitate ex-ante aplicabilă la nivel național	Condiționalitate ex-ante aplicabilă îndeplinită: Da/Nu/Parțial	Criterii	Criterii îndeplinite Da/Nu	Referință (dacă s-au îndeplinit criteriile) (trimitere la strategiile, actele legislative sau alte documente relevante, inclusiv trimeri la secțiuni, articole sau alineate relevante, însoțite de un hyperlink sau alte metode de accesare a textului integral)	Explicație
cel mai eficace la obținerea rezultatelor dorite, pentru monitorizarea progreselor înregistrate și pentru evaluarea impactului.		<p>Un sistem eficace al indicatorilor de rezultat, care să includă:</p> <ul style="list-style-type: none"> – selectarea indicatorilor de rezultat pentru fiecare program, oferind informații cu privire la motivația selectării acțiunilor de politică finanțate prin program; – stabilirea unor obiective pentru acești indicatori; – consecvența fiecărui indicator cu următoarele cerințe: robustețe și validare statistică, claritatea interpretării normative, capacitatea de răspuns la politică, colectarea datelor în timp util. <p>– Proceduri instituite pentru a se asigura că toate operațiunile finanțate de program adoptă un sistem de indicatori eficace.</p>			

RO

232

RO

9.2 Descrierea acțiunilor pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante, organisme responsabile și calendar

Tabelul 25: Acțiunile pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante generale aplicabile

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
CONDIȚIONALITĂȚI EX-ANTE GENERALE				
<p>1. Antidiscriminare - Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea legislației și politiciii antidiscriminare a Uniunii în domeniul fondurilor ESI</p>	<p>– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, de implicare a organismelor responsabile pentru promovarea unui tratament egal al tuturor persoanelor pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor, inclusiv asigurarea îndrumării privind egalitatea în activitățile legate de fondurile ESI;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Se va elabora un document-cadru pentru consultarea și, respectiv, implicarea organismelor responsabile de antidiscriminare – Elaborarea unui chestionar cuprins în documentul-cadru, chestionar ce se va aplica fiecărui ghid al solicitanților și va atribui un punctaj în cazurile în care solicitantul a aplicat principiul antidiscriminării – Încheierea de protocoale cu Autoritățile de Management pentru a asigura implicarea activă a organismului național pentru egalitate în toate activitățile legate de fondurile ESI – Încheierea unui protocol cu Ministerul Fondurilor Europene pentru a asigura implicarea activă a organismului național pentru egalitate în pregătirea și implementarea programelor finanțate din fonduri ESI – Înființarea în cadrul CNCD a unui serviciu care să asigure monitorizarea și aplicarea respectării legislației antidiscriminare pe parcursul programării și implementării programelor ESI, acordând totodată îndrumare în materie de egalitate în toate activitățile legate de fondurile ESI 	<p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Septembrie 2014</p>	<p>Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<ul style="list-style-type: none"> – Includerea CNCD în Comitetul de Monitorizare al PO-urilor pentru a asigura aplicarea și monitorizarea prevederilor legislative antidiscriminare și includerea pe ordinea de zi a reuniunilor CM a unor prezentări separate privind subiectul antidiscriminării – Numirea, la nivelul fiecărui PO, a unui consilier pe probleme de combatere a discriminării, care va oferi sprijin pe acest subiect în activitățile legate de fondurile ESI – Crearea unui mecanism de monitorizare și îndrumare pe probleme de combatere a discriminării în intervențiile cofinanțate din fondurile ESI, ca și pe probleme privind ghidurile și rapoartele ce rezultă din implementarea proiectelor cofinanțate din ESI, cu aplicabilitate permanentă 	<p>Decembrie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> – Măsuri de formare în domeniul legislației și politici Uniunii privind antidiscriminarea a personalului din cadrul autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI. 	<ul style="list-style-type: none"> – Implementarea Contractului de finanțare nr. 1.3.174 din 14.05.2014 pentru proiectul „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”, adresat angajaților din Autoritățile de Management, Organismele Intermediare, Autoritatea de Audit, Autoritatea de Certificare și Plăți și Ministerul Fondurilor Europene”. Proiectul este finanțat din PO AT 2007-2013. – Beneficiarul acestui proiect este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, care va asigura formare în trei 	<p>Mai 2014-2015 (18 luni)</p>	<p>Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>domenii legate de condiționalități.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Se va elabora un plan de formare, a cărui primă componentă va avea ca obiect legislația și politica antidiscriminare a Uniunii. – Grupul țintă – personalul implicat în gestionarea și controlul fondurilor structurale și de investiții UE din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorităților de Certificare și Plăți, Autorității de Audit și Ministerului Fondurilor Europene. – Rezultate scontate – La sfârșitul programului de formare, beneficiarii pregătirii vor putea să identifice cum se regăsesc principiile antidiscriminării, egalității de șanse între femei și bărbați și drepturilor persoanelor cu dizabilități pe tot parcursul diferitelor etape legate de pregătirea, elaborarea și aplicarea programelor operaționale – programarea (analiza contextului, elaborarea strategiei, indicatori, definirea intervențiilor); cererea de propuneri (ghidul solicitantului, informații și publicitate, etc.); selectarea proiectelor (criterii de eligibilitate, criterii de evaluare și selectare, implicarea experților specializați în domeniu); pregătirea proiectelor (Asistență în redactarea proiectelor); monitorizarea (sisteme de indicatori, raportare, manuale de implementare); managementul și controlul financiar (alocații financiare); evaluarea; principiul parteneriatului, etc. – Structura cursului de formare privind antidiscriminarea: <ol style="list-style-type: none"> 1. Stereotipuri, prejudecăți și discriminare. 2. Legislația europeană și internațională. 3. Spețe interne/internaționale. 4. Legislația națională O.G. nr. 137/2000, republicată. 	Iulie 2014	

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		5. Jurisprudența națională. 6. Conflictul de jurisdicție în aplicabilitatea legislației în domeniu. 7. Căi de implementare a condiționalităților / măsurilor antidiscriminare / programelor operaționale.		
2. Egalitate de șanse între femei și bărbați – Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea legislației și politici Uniunii în materie de egalitate de șanse între femei și bărbați în domeniul fondurilor ESI	<p>– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și legislativ al statelor membre, de implicare a organismelor responsabile pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor, inclusiv asigurarea îndrumării privind egalitatea de șanse între femei și bărbați în activitățile legate de fondurile ESI;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Se va elabora un document-cadru care să stipuleze măsuri concrete pentru consultarea și, respectiv, implicarea organismelor responsabile pentru promovarea egalității de șanse între femei și bărbați pe tot parcursul pregătirii și derulării programelor, inclusiv prin asigurarea îndrumării privind egalitatea de șanse între femei și bărbați în activitățile legate de fondurile ESI – Elaborarea unui chestionar cuprins în documentul cadru, chestionar ce se va aplica fiecărui ghid al solicitanților și va atribui un punctaj în cazurile în care solicitantul a aplicat principiul egalității de șanse între femei și bărbați – Încheierea de protocoale cu Autoritățile de Management pentru a asigura implicarea activă a organismului național pentru egalitate de șanse între femei și bărbați în toate activitățile legate de fondurile ESI – Încheierea unui protocol cu Ministerul Fondurilor Europene pentru a asigura implicarea activă a organismului național pentru egalitate de șanse între femei și bărbați în pregătirea și implementarea programelor finanțate din fonduri ESI – Numirea, la nivelul fiecărui PO, a unui consilier pe probleme de egalitate de șanse între femei și bărbați care va oferi sprijin pe acest subiect în activitățile legate de fondurile ESI – Crearea unui mecanism de monitorizare și îndrumare pe probleme de egalitate de șanse între femei și bărbați în intervențiile cofinanțate de fondurile ESI, ca și pe probleme privind ghidurile și rapoartele ce rezultă din implementarea 	<p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p>	<p>Direcția Ocupare și Egalitate de Șanse (Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării</p> <p>Direcția Ocupare și Egalitate de Șanse (Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice)</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>proiectelor cofinanțate din ESI, cu aplicabilitate permanentă</p> <ul style="list-style-type: none"> – Menținerea reprezentanților DESO în Comitetele de Monitorizare (CM) în următoarea perioadă de programare 2014-2020, în vederea asigurării aplicării și monitorizării prevederilor legislației privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, și includerea unor prezentări distincte pe tema egalității de șanse 	Decembrie 2014	
	<ul style="list-style-type: none"> – Măsuri de formare în domeniul legislației și politici Uniunii privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, precum și cu privire la abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați, pentru personalul din cadrul autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI. 	<p>Implementarea Contractului de finanțare nr. 1.3.174 din 14.05.2014 pentru proiectul „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”, adresat angajaților din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorității de Audit, Autorității de Certificare și Plăți și Ministerului Fondurilor Europene. Proiectul este finanțat din PO AT 2007-2013.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beneficiarul acestui proiect este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, care va asigura formare în trei domenii legate de condiționalități. - Se va elabora un plan de formare. Cea de-a doua componentă a acestuia se va ocupa de legislația și politica Uniunii privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, precum și de abordarea integratoare a egalității de șanse între femei și bărbați - Grupul țintă – personalul implicat în gestionarea și controlul fondurilor structurale și de investiții europene din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorităților de Certificare și Plăți, Autorității de Audit și Ministerului Fondurilor Europene. - Rezultate scontate – La sfârșitul programului de formare, beneficiarii pregătirii vor putea să identifice cum se regăsesc principiile antidiscriminării, egalității de șanse între femei și 	Iulie 2014	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>bărbați și drepturilor persoanelor cu dizabilități pe tot parcursul diferitelor etape legate de pregătirea, elaborarea și implementarea programelor operaționale – programarea (analiza contextului, elaborarea strategiei, indicatori, definirea intervențiilor), cererea de propuneri (ghidul solicitantului, informații și publicitate, etc.); selectarea proiectului (criterii de eligibilitate, criterii de evaluare și selectare, implicarea experților specializați în domeniu); pregătirea proiectului (asistență în redactarea proiectelor); monitorizarea (sisteme de indicatori, raportare, manuale de implementare); managementul și controlul financiar (alocații financiare); evaluarea, principiul parteneriatului, etc.</p> <p>- Structura cursului de formare privind egalitatea de șanse între femei și bărbați:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cadrul conceptual al egalității de șanse între femei și bărbați. 2. Stereotipuri și prejudecăți. Egalitatea. 3. Legislația internațională și cea a UE. 4. Jurisprudența. 5. Legislația națională. Legea 202/2002, a doua versiune, cu modificări, OG nr. 137/2000, republicată. 6. Terminologia folosită în domeniul egalității de șanse. 7. Domenii de aplicare a principiului egalității de șanse. 8. Conflictul de jurisdicție în aplicabilitatea legislației în domeniu. 9. Căi de implementare a condiționalităților / măsurilor antidiscriminare / programelor operaționale 		
<p>3. Dizabilități - Existența capacității administrative pentru implementarea și aplicarea</p>	<p>– Măsuri, în conformitate cu cadrul instituțional și juridic al statelor membre, pentru consultarea și</p>	<p>– <u>Se va elabora un document-cadru pentru consultarea și, respectiv, implicarea organismelor responsabile pentru</u></p>	<p>Iulie 2014</p>	<p>Direcția Generală Protecția Persoanelor cu Handicap (Ministerul Muncii, Familiei, Protecției</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
<p>Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități (UNCRPD) în domeniul fondurilor ESI, conform Deciziei 2010/48/CE a Consiliului</p>	<p>implicarea organismelor ce răspund de protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități sau a organizațiilor reprezentative ale persoanelor cu dizabilități, ca și a altor actori relevanți, pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor;</p>	<p><u>protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, ca de exemplu mecanisme independente de monitorizare create conform art. 33(2) din UNCRPD sau reprezentanți relevanți ai societății civile, în special organizații reprezentative ale persoanelor cu dizabilități, inclusiv din perspectiva măsurilor de accesibilitate.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Proiectarea unui chestionar cuprins în documentul cadru ce se va aplica fiecărui ghid al solicitantilor și va atribui un punctaj în cazurile în care solicitantul a respectat drepturile persoanelor cu dizabilități.</u> 		<p>Sociale și Persoanelor Vârștnice) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Măsuri de formare a personalului autorităților implicate în gestionarea și controlul fondurilor ESI în domeniul legislației aplicabile și al politicii la nivelul Uniunii și la nivel național referitoare la dizabilitate, inclusiv prin accesibilitatea și aplicarea practică a UNCRPD așa cum se reflectă în legislația Uniunii și în cea națională, după caz; 	<ul style="list-style-type: none"> - Implementarea Contractului de finanțare nr. 1.3.174 din 14.05.2014 pentru proiectul „Formare în domeniul antidiscriminării, egalității de gen și al drepturilor persoanelor cu dizabilități”, adresat angajaților din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorității de Audit, Autorității de Certificare și Plăți și Ministerului Fondurilor Europene. Proiectul este finanțat din PO AT 2007-2013. Beneficiarul acestui proiect este Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, care va asigura formarea în trei domenii legate de condiționalități. - Se va elabora un plan de formare. Ultima componentă a acestuia se va ocupa de accesibilitate, egalitate și nediscriminarea persoanelor cu dizabilități. - Grupul țintă – personalul implicat în gestionarea și controlul fondurilor structurale și de investiții europene din cadrul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorităților de Certificare și Plăți, Autorității de Audit și Ministerului Fondurilor Europene. 	<p>Mai 2014-2015 (18 luni)</p>	<p>Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<ul style="list-style-type: none"> – Rezultate scontate – La sfârșitul programului de formare, beneficiarii pregătirii vor putea să identifice cum se regăsesc principiile antidiscriminării, egalității de șanse între femei și bărbați și drepturilor persoanelor cu dizabilități pe tot parcursul diferitelor etape legate de pregătirea, elaborarea și implementarea programelor operaționale – programarea (analiza contextului, elaborarea strategiei, indicatori, definirea intervențiilor), cererea de propuneri (ghidul solicitantului, informații și publicitate, etc.); selectarea proiectului (criterii de eligibilitate, criterii de evaluare și selectare, implicarea experților specializați în domeniu); pregătirea proiectului (asistență în redactarea proiectelor); monitorizarea (sisteme de indicatori, raportare, manuale de implementare); managementul și controlul financiar (alocații financiare); evaluarea, principiul parteneriatului, etc. – Structura cursului de pregătire privind persoanele cu dizabilități: <ol style="list-style-type: none"> 1. Cadrul pentru persoanele cu dizabilități. 2. Stereotipuri și prejudecăți. Handicap sau dizabilitate? 3. Principiile generale ale legislației internaționale – Convenția Europeană privind drepturile persoanelor cu dizabilități – CEDPD. 4. Directivele europene. 5. Legislația națională. Legea nr. 448/2006. O.G. nr. 137/2000, republicată. Accesibilitatea. Drepturi și obligații. 6. Tipuri de dizabilități/domenii și obligații. 7. Căi de implementare a condiționalităților / măsurilor antidiscriminare / programelor operaționale 	Iulie 2014	
	– Măsurile de monitorizare a aplicării	– <u>Încheierea de protocoale cu Autoritățile de Management</u>		Direcția Generală Protecția Persoanelor

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
	<p>articolului 9 al UNCRPD, în contextul fondurilor ESI, pe tot parcursul pregătirii și implementării programelor.</p>	<p><u>pentru a asigura implicarea activă a organismului responsabil în toate activitățile legate de fondurile ESI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>Încheierea unui protocol cu Ministerul Fondurilor Europene pentru a asigura implicarea activă a organismului responsabil în pregătirea și implementarea programelor finanțate din fonduri ESI</u> – <u>Crearea de mecanisme de monitorizare pentru a asigura notificarea și rezolvarea problemelor, ca și de mecanisme de aplicare a legii legate de accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități în cadrul intervențiilor cofinanțate din fonduri ESI</u> – <u>Toate ghidurile și rapoartele rezultate din intervențiile cofinanțate prin ESI vor fi supuse Mecanismului de Monitorizare, în vederea aplicării articolului 9 din CDPD</u> – <u>Înființarea unui serviciu în cadrul DPPD, care să asigure monitorizarea aplicării articolului 9 al CDPD în ceea ce privește fondurile ESI pe parcursul programării și implementării programelor.</u> – <u>Elaborarea unui document tehnic bazat pe reglementările și standardele aplicabile la nivelul Uniunii și la nivel național care se referă la accesibilitatea mediului fizic, comunicațional și informațional.</u> 	<p>Iulie 2014</p> <p>Iulie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p> <p>Permanent</p> <p>Iunie 2014</p> <p>Decembrie 2014</p>	<p>cu Handicap (Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice)</p>
<p>4. Achiziții publice</p>	<p>– Măsuri pentru aplicarea efectivă, prin mecanisme corespunzătoare, a normelor Uniunii privind achizițiile publice;</p>	<p>România are în vedere luarea de măsuri pentru a asigura un cadru legislativ clar, stabil și coerent prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Autorizarea ANRMAP pentru a asigura compatibilitatea cu legislația sectorială – Instituirea unei monitorizări și gestionări efective a pieței achizițiilor publice prin înființarea unui „observator” al piețelor de achiziții, gestionat de către ANRMAP și ale cărui informații să aibă ca sursă anunțurile publicate în SEAP privind atribuirea de 	<p>Septembrie 2014</p> <p>Iulie 2015</p>	<p>ANRMAP MFE</p>

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		contracte, pentru a detecta și elimina, prin măsuri de corecție corespunzătoare, ineficiențele pieței.		
		– Evaluarea impactului și consultarea actorilor interesați înainte de lansarea inițiativelor	Decembrie 2014	
		– Transpunerea directivelor viitoare și îmbunătățirea calității textelor legislative (problemă orizontală în contextul mai amplu al reformei administrative)	Iunie 2015	
		– Promovarea viitoarei codificări	Octombrie 2015	
		România va face eforturi pentru a asigura un cadru instituțional eficient prin calitatea, coerența și caracterul previzibil al avizelor și deciziilor, prin:	Octombrie 2014	ANRM CNSC MFE
		– Coordonarea între instituții (prin mecanisme de coordonare și îndrumare ulterioară).		
		– În cadrul aceleiași instituții (prin mecanismele interne de guvernanță).	Decembrie 2014	
		– Măsuri care să facă „jurisprudența” accesibilă și ușor de înțeles, în special deciziile CNSC	Iulie 2015	
		România va lua măsuri pentru a dispune de mecanisme eficiente de verificare și control prin:	Iulie 2015	
		– Eficientizarea controalelor ex-ante		
		– Autorizarea UCVP pentru a-și pune în aplicare observațiile și a evita semnarea de contracte ilegale		
		– Consolidarea eficacității în materie de prevenire și detectare a conflictului de interese, inclusiv pentru contractele finanțate din fonduri interne		

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		România va lua măsuri pentru consolidarea eficacității sistemului de căi de atac, prin:		
		– „Descurajarea” (fără obstacole juridice/financiare) plângerilor abuzive, pentru responsabilizarea reclamanților;	Iulie 2014	
		– Pregătirea și specializarea judecătorilor de la curțile de apel	Iulie 2015	
		– Asigurarea unui caracter mai previzibil al deciziilor CNSC	Iulie 2015	
	– Măsuri care asigură proceduri transparente de atribuire a contractelor;	Elaborarea unui ghid de bune practici cu privire la principalele etape ce trebuie urmate în timpul procesului de evaluare, indiferent de sursa fondurilor și sursa de finanțare	Februarie 2015	ANRMAP MFE
	– Măsuri de formare a personalului și diseminare de informații destinate personalului implicat în implementarea fondurilor ESI;	România va elabora o Strategie națională privind formarea personalului, strategie ce va avea în vedere următoarele sarcini: – Punerea în comun a know-how-ului pentru evaluare – Examinarea eficacității acțiunilor de formare a personalului	Iulie 2015	ANRMAP MFE
		Elaborarea unui ghid de bune practici cu privire la etapele principale ce trebuie urmate în procesul de evaluare, indiferent de sursa fondurilor și sursa de finanțare		
	– Măsuri de asigurare a capacității administrative pentru implementarea și aplicarea normelor Uniunii privind achizițiile publice.	Elaborarea, ori de câte ori este relevant, a unei documentații standardizate de licitație și recurgerea, ori de câte ori este relevant, la OCA (organismele centrale de achiziții)	Iunie 2015	ANRMAP MFE
5. Ajutoare de stat - existența unor măsuri de aplicare eficace a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat în domeniul fondurilor ESI.	– Măsuri pentru aplicarea eficace a normelor Uniunii privind ajutoarele de stat;	– Consiliul Concurenței a demarat procedurile necesare pentru instituirea unui nou tip de bază de date, în care ajutoarele de stat vor fi înregistrate în momentul acordării lor efective. Această bază de date va permite Consiliului Concurenței și concedenților (care gestionează granturile din bugetele	Decembrie 2015	Consiliul Concurenței

Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale	Criterii neîndeplinite	Acțiuni de întreprins	Termen limită (data)	Organismele responsabile de îndeplinire
		<p>naționale și/sau din FESI) să verifice <i>ex ante</i> eligibilitatea beneficiarilor pentru acordarea ajutoarelor de stat/ajutoarelor <i>de minimis</i>, inclusiv respectarea regulilor privind cumularea sau a obligației „Deggendorf”.</p> <p>– S-a instituit un protocol de cooperare între Consiliul Concurenței, Ministerul Fondurilor Europene și Serviciul de Telecomunicații Speciale, care stabilește cadrul pentru cooperarea dintre aceste trei instituții în perioada derulării proiectului, atât în ceea ce privește crearea bazei de date, cât și utilizarea și dezvoltarea/modificarea sa ulterioară, după caz. Prin acest protocol, toate părțile se angajează să elaboreze noi acte legislative române referitoare la baza de date și la utilizatorii săi (Consiliul Concurenței și concedenții, indiferent de sursa de finanțare). Proiectul de act legislativ va fi elaborat de Consiliul Concurenței și va fi difuzat pentru consultare publică. Adoptarea sa este prevăzută după ce baza de date va ajunge în etapa finală de elaborare.</p> <p>Acțiuni:</p> <p>– Procedura de achiziționare de echipament și licențe informatice</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ elaborarea specificațiilor; ○ lansarea procedurii; ○ elaborarea procedurii; ○ aprobarea documentației de achiziții de către Comitetul Tehnico-Economic pentru Societate 	<p>Martie - octombrie 2014</p> <p>Mai - iunie 2014 Iulie 2014</p> <p>August - octombrie 2014</p>	

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>Informațională, instituit în cadrul Ministerului pentru Societatea Informațională în 2013.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Achiziționarea echipamentului - Încărcarea datelor din Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS) ca parte a etapei de testare - Actualizarea bazei de date în timp real (inclusiv importul de date din SMIS în timp real) - Modificarea legislației naționale privind ajutorul de stat pentru a introduce obligația ca inițiatorii/concedenții ajutorului de stat să folosească baza de date 	<p>Noiembrie 2014</p> <p>Octombrie 2015 – Decembrie 2015</p> <p>Ianuarie 2016</p> <p>Decembrie 2015</p> <p>2014-2020</p>	
	-			
6. Legislația de mediu referitoare la evaluarea impactului asupra mediului (EIM) și la evaluarea strategică de mediu (ESM)	- Măsuri de formare și de diseminare a informațiilor pentru personalul implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM	<ul style="list-style-type: none"> - A fost planificată formarea corespunzătoare a personalului implicat în punerea în aplicare a Directivei EIM și a Directivei ESM la toate nivelurile relevante. Pentru perioada 2014-2020, formarea autorităților competente și implicate va fi elaborată pe baza unui plan strategic și de formare elaborat prin intermediul asistenței oferite de JASPERS. - Strategia de formare va include indicații cantitative (număr de sesiuni, programă, număr estimat de participanți etc.) - Strategia și planul de formare cuprind 2 cicluri: 2014 - 2016 și 2017 - 2020. - Primul ciclu (2014 – 2016) al strategiei și planului va fi organizat în două etape, pentru aproximativ 400 de angajați 	<p>Prima etapă 2014 - 2016</p> <p>A doua etapă 2017 - 2020</p>	Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice

<i>Condiționalități ex-ante general aplicabile, de care sunt responsabile organismele naționale</i>	<i>Criterii neîndeplinite</i>	<i>Acțiuni de întreprins</i>	<i>Termen limită (data)</i>	<i>Organismele responsabile de îndeplinire</i>
		<p>în fiecare etapă. Fiecare etapă include:</p> <ul style="list-style-type: none"> o formare EIM: 15 sesiuni, 3 zile pentru fiecare sesiune; o formare ESM: 15 sesiuni, 3 zile pentru fiecare sesiune. <ul style="list-style-type: none"> – Elaborarea formării în prima etapă din primul ciclu al strategiei și planului – Elaborarea unei evaluări intermediare a nevoilor de formare la finalul primei etape. Evaluarea va fi luată în considerare pentru organizarea celei de-a doua etape. – Punerea în aplicare a celei de-a doua etape din primul ciclu al strategiei și planului 		

Tabelul 26: Acțiunile pentru îndeplinirea condiționalităților ex-ante tematice aplicabile

Condiționalitate tematică	ex-ante	Criteriile neîndeplinite	Acțiunile care urmează să fie întreprinse	Termenul-limită (data)	Organisme responsabile
<9.2.1 type="S" maxlength="500" input="G" PA=Y "SME" TA- "NA">		<9.2.2 type="S" maxlength="500" input="G" PA=Y "SME" TA- "NA">	<9.2.3 type="S" maxlength="1000" input="M" PA=Y "SME" TA- "NA">	<9.2.4 type="D" input="M " PA=Y "SME" TA- "NA" >	<9.2.5 type="S" maxlength="500" input="M" PA=Y "SME" TA- "NA">
1. X			Acțiunea 1	Termenul-limită al acțiunii 1	
			Acțiunea 2	Termenul-limită al acțiunii 2	

SECȚIUNEA 10. REDUCEREA SARCINII ADMINISTRATIVE PENTRU BENEFICIARI

Rezumat al evaluării sarcinii administrative a beneficiarilor și, dacă este cazul, acțiunile planificate însoțite de un grafic indicativ de reducere a sarcinii administrative.

Simplificarea și îmbunătățirea legislației în vederea sprijinirii mediului de afaceri și reducerii costurilor administrative reprezintă priorități importante pentru Guvernul României. De asemenea, Ministerul Fondurilor Europene ia măsuri pentru reducerea sarcinii administrative generate de activitățile și costurile administrative suplimentare necesare pentru ca beneficiarii să obțină și să utilizeze fonduri ESI.

În ultima perioadă, au fost adoptate deja măsuri pentru reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor, ceea ce a avut un impact semnificativ asupra creșterii absorbției; de exemplu:

- stabilirea unui interval clar, de 20 de zile, pentru procesarea cererilor de plată;
- instituirea unui mecanism de decontare a cererilor de plată pentru toți beneficiarii proiectului, care permite decontarea directă a facturilor primite de la furnizori pentru fondurile alocate din Trezoreria statului;
- eliminarea constrângerilor artificiale impuse pentru achizițiile efectuate de către beneficiarii din sectorul privat;
- elaborarea unui ghid privind principalele riscuri identificate în achizițiile publice.

Această abordare va continua în perspectiva financiară 2014-2020. Primul pas a fost instituirea noului cadru instituțional pentru perioada de programare 2014-2020, pentru a asigura o coordonare îmbunătățită a fondurilor printr-o decizie de gestiune unitară a programării/utilizării fondurilor, cu aplicarea unor norme mai simple și mai clare.

În studiul „Măsurarea impactului modificării cerințelor de reglementare asupra costurilor administrative și sarcinii administrative a gestionării fondurilor structurale ale UE (Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune)”, Comisia Europeană a analizat sarcina administrativă a diverselor tipuri de acțiuni finanțate în UE-27 în perioada 2007-2013, precum și impactul modificărilor legislative ale cadrului de reglementare pentru următoarea perioadă de programare 2014-2020. Această analiză s-a bazat pe interviuri și studii de caz aprofundate desfășurate pentru 22 de programe operaționale din 10 state membre, inclusiv din România. Selecția a inclus toate cele trei tipuri diferite de sisteme de punere în aplicare (centralizate, regionalizate, mixte) și oferă un bun echilibru între statele membre vechi și cele noi. Pentru fiecare stat membru au fost selectate două programe operaționale care echilibrează diferiți factori identificați drept vitali, și anume volumul financiar, orientarea tematică și acoperirea geografică. Din România au fost analizate două programe sectoriale majore, POS Mediu și POS Transport.

Având în vedere faptul că studiul menționat anterior vizează doar două programe operaționale din România și dat fiind angajamentul României de a reduce sarcina administrativă pentru beneficiari, Ministerul Fondurilor Europene a comandat un

studiu de evaluare pentru a analiza sarcina administrativă asupra beneficiarilor fondurilor structurale și de investiții. Primul obiectiv al studiului este identificarea obligațiilor de informare pe care le au beneficiarii fondurilor structurale și de coeziune și beneficiarii politicii agricole comune a UE, obligații care decurg din aplicarea legislației europene la nivel național, precum și a activităților administrative care urmează să fie întreprinse pentru a respecta aceste obligații.

Costurile administrative ar trebui calculate pe baza acestei analize, dar calculul se va baza pe o metodologie simplificată (folosind în principal parametrul timp) și se va axa pe costurile administrative suportate de beneficiarii privați ai fondurilor structurale, dat fiind faptul că obiectivul principal este identificarea măsurilor menite să reducă sarcina administrativă.

Evaluatorii ar trebui să selecteze obligațiile de informare cele mai împovărătoare, prin prisma dimensiunii sarcinilor administrative care urmează să fie întreprinse și a percepțiilor beneficiarilor intervievați. Analiza va fi realizată ținând cont de dimensiunea financiară a proiectelor și de tipurile de contracte și de cheltuieli (lucrări, bunuri, servicii etc.).

De asemenea, evaluarea va analiza impactul modificării cerințelor prevăzute în Regulamentul general nr. 1303/2013 privind cheltuielile administrative și sarcinile administrative asociate punerii în aplicare a fondurilor structurale și de investiții europene. Aceasta ar trebui să includă nu numai reducerea estimată a costurilor, ci și o analiză calitativă a acestor modificări. Raportul va include recomandări și instrumente de simplificare pentru reducerea sarcinilor administrative, împreună cu o estimare a reducerii costurilor administrative.

La începutul lunii iunie a fost publicată o primă ediție a raportului de evaluare, care include propuneri generale de simplificare, bazate pe prima rundă de interviuri și de grupuri tematice cu beneficiarii și cu reprezentanții autorităților de management. Recomandările sunt structurate pe etapele principale ale ciclului proiectului: depunerea cererilor și atribuirea contractelor, punerea în aplicare și etapa ulterioară punerii în aplicare, existând și sugestii orizontale. Raportul final va fi publicat în septembrie. Toate recomandările finale vor fi analizate, iar apoi va fi elaborat un plan de acțiune pentru punerea lor în aplicare.

Simplificarea prevăzută pentru punerea în aplicare a politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 este structurată pe trei axe, pe baza rezultatelor identificate în raportul menționat anterior:

➤ Etapa de **depunere a cererilor și de atribuire a contractelor:**

- pentru a permite solicitanților să elaboreze proiectele în mod corespunzător, autorităților de management li se va solicita să publice, până la sfârșitul fiecărui an, calendarele concursurilor planificate pentru anul următor. Calendarele vor fi actualizate trimestrial;
- asigurarea informării uniforme a solicitanților care prezintă proiecte similare, oferind orientare și formare pentru membrii personalului din cadrul autorității de management care sunt desemnați clar în acest sens;
- pentru a reduce perioada dintre depunerea cererilor și atribuirea contractelor și pentru a evita riscurile asociate, autoritățile competente vor contracta echipe de evaluatori în timp util (dacă este posibil, prin acorduri-cadru), pe baza calendarului cererilor de propuneri. Evaluatorii trebuie să beneficieze de

formare atât cu privire la metodologia de evaluare, cât și la cerințele fiecărui program specific;

- crearea unui sistem informatic dedicat pentru a asigura interoperabilitatea diferitelor sisteme ale instituțiilor publice care dețin baze de date cu informații despre beneficiari, în vederea reducerii numărului de documente solicitate, în special în etapa de selecție a proiectelor; informațiile vor putea fi accesate online de către autoritățile de management sau organismele intermediare;
- crearea unor entități de tip „ghișeu unic” pentru a furniza informații și orientări cuprinzătoare și accesibile cu privire la accesarea fondurilor publice (naționale și europene) dedicate IMM-urilor și crearea unei platforme informatice dedicate mediului de afaceri, care să includă „evenimentele legate de viață” stabilite prin programul „O agendă digitală pentru România”. Aceste entități ar trebui să fie instituite de oficiile teritoriale pentru IMM-uri și cooperatie.

➤ Etapa **punerii în aplicare:**

- ar trebui create birouri de asistență dedicate sau ar trebui desemnate persoane dedicate care să asigure informarea uniformă a beneficiarului cu privire la problemele orizontale precum achizițiile publice sau modificările din legislația națională (de exemplu, legea contabilității);
- procedurile ar trebui actualizate în vederea armonizării la nivelul programelor, pentru a evita solicitarea unor documente inutile sau a aceluiași documente de mai multe ori și pentru a stabili termene precise pentru fiecare activitate (de exemplu, pentru acordarea unui răspuns la plângeri, analizarea cererilor de rambursare etc.);
- îmbunătățirea calității și simplificarea orientărilor scrise. Toate modificările orientărilor adresate beneficiarilor ar trebui publicate în versiune consolidată, pentru a reduce riscul inconsecvențelor;
- elaborarea unui format standard de cerere de plată, pe cât posibil pentru toate programele operaționale;
- utilizarea unor opțiuni simplificate privind costurile, după caz.

➤ **Acțiuni orizontale:**

- integrarea progresivă a gestionării bazate pe riscuri, cu concentrarea verificărilor și a auditului în regiunile în care riscul este evaluat drept cel mai ridicat din punct de vedere al aspectelor tehnice ale proiectelor, al importanței financiare a proiectelor, al capacității/istoricului beneficiarului;
- elaborarea unui manual de audit și control, care să fie cunoscut beneficiarilor fondurilor europene;
- trecerea la sistemul informatizat, cu schimburi electronice de date între autorități și beneficiari;
- introducerea semnăturii electronice pentru asigurarea valabilității juridice a documentelor electronice;
- asigurarea compatibilității instrumentelor informatice cu pachetele de scriere și editare de text folosite pe scară largă de beneficiari.

În conformitate cu dispozițiile Regulamentului privind dispozițiile comune și cu reglementările specifice fiecărui fond, Ministerul Fondurilor Europene ia în considerare posibilitatea de a adopta măsurile necesare pentru utilizarea tuturor celor trei tipuri de opțiuni simplificate privind costurile – suma forfetară, ratele forfetare și baremul standard pentru costurile unitare –, în special pentru intervențiile FSE.

În plus față de propunerile de simplificare, România acordă atenție rezultatelor studiului „Îmbunătățirea cadrului național pentru pregătirea și punerea în aplicare a proiectelor de investiții publice” elaborat de Banca Mondială.

Pentru a garanta punerea în aplicare și îmbunătățirea acțiunilor de simplificare propuse, la nivelul Acordului de parteneriat va fi instituit un grup de lucru funcțional dedicat simplificării, sub coordonarea Ministerului Fondurilor Europene. La nivelul fiecărui program operațional, etapa punerii în aplicare a acțiunilor de simplificare va fi monitorizată îndeaproape de Comitetul de monitorizare. Rezultatele punerii în aplicare a acțiunilor de simplificare vor fi analizate în cadrul unei evaluări a îmbunătățirilor, care va fi prevăzută în planul de evaluare. Fiecare autoritate de management va colecta opiniile și propunerile beneficiarilor o dată la doi ani, prin intermediul unor chestionare și interviuri, în vederea efectuării unor simplificări ulterioare.

SECȚIUNEA 11. PRINCIPII ORIZONTALE

[Referință: Articolul 96 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]

11.1 Dezvoltarea durabilă

Descrierea acțiunii specifice pentru luarea în considerare a cerințelor de protecție a mediului, eficienței resurselor, diminuarea și adaptarea la schimbările climatice, rezistența la dezastre, prevenirea și gestionarea riscului în selectarea operațiilor.

Programul Operațional Regional va contribui la susținerea și promovarea progreselor economice și sociale durabile la nivelul regiunilor din România, acțiunile prevăzute a fi implementate în perioada 2014-2020 având o contribuție semnificativă la dezvoltarea durabilă a regiunilor.

Dezvoltarea infrastructurii de transport va contribui la optimizarea / fluidizarea traficului, drumurile de ocolire reducând nivelul poluării, mai ales din interiorul orașelor. De asemenea, vor fi protejate habitatele diferitelor specii avi-faunistice, mai ales în cazul în care artera de transport reabilitată traversează sau se află în apropierea unei arii naturale protejate.

În același spirit, promovarea unor alternative de transport la autoturismele individuale și prin modernizarea parcului de vehicule destinat transportului public va conduce la reducerea emisiilor de carbon în aglomerările urbane. Pentru a răspunde provocărilor legate de Strategia 2020, precum și pentru a subsuma investițiile în transportul public urban vor fi realizate planuri de mobilitate urbană durabilă pentru a limita emisiile gazelor cu efect de seră datorate transportului motorizat.

Sprrijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon va fi asigurată, în primul rând, prin oferirea opțiunilor de transport alternativ, faptul că orașele vor deveni spații mai bune de trăit pentru cetățeni, scăderea emisiilor de noxe având un rol important în protejarea sănătății locuitorilor și în promovarea unui viitor mai durabil pentru toți. Rezultatul pozitiv va fi amplificat de implementarea unor strategii durabile în domeniul transportului public și de schimbare a mentalității la nivelul unui număr relevant de utilizatori de autoturisme în arealul urban.

În vederea îmbunătățirii calității mediului în zonele urbane, acțiunile din cadrul axe dezvoltare urbană vor contribui la revitalizarea orașelor, la regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate prin crearea condițiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană.

Un element important al dezvoltării durabile îl reprezintă asigurarea eficienței energetice și utilizarea durabilă a energiei. Promovarea investițiilor în acest domeniu cu scopul de a îmbunătăți eficiența energetică în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public în orașe va avea ca rezultat reducerea consumului de energie primară la nivelul clădirilor rezidențiale și a sistemelor de iluminat public, concomitent cu reducerea gazelor cu efect de seră.

De asemenea, acțiunile prevăzute a fi implementate pentru conservarea, protecția, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural se vor concentra asupra conservării resurselor turistice naționale, al unui mediu curat, răspunzând astfel

principiilor dezvoltării durabile. În acest sens, dezvoltarea durabilă a turismului trebuie să se realizeze în concordanță cu planurile de amenajare a teritoriului, care precizează nivelul de protecție în care se înscrie obiectivul care trebuie reabilitat.

De asemenea, vor fi luate măsuri de reducere a efectelor investițiilor realizate prin POR asupra mediului, în conformitate cu recomandările din Evaluarea Strategică de Mediu, realizată prin evaluarea ex-ante a programului.

11.2 Egalitatea de șanse și nediscriminarea

Descriere a acțiunii specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, handicap, vârstă sau orientare sexuală în timpul pregătirii, proiectării și implementării programului operațional și, în special, în legătură cu accesul la finanțare, luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare și, mai ales, cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu handicap.

Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

Conform Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr.301/2014 egalitatea de șanse constituie unul dintre principiile de intervenție ale Fondurilor Europene Structurale și de Investiții, care trebuie respectat pe tot parcursul implementării acestor fondurilor, atât în faza de programare cât și în faza de implementare a programelor operaționale.

În cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020 accesul la educație este apreciat ca fiind unul din domeniile prioritare de intervenție pentru promovarea unei societăți axate pe respectarea drepturilor omului și susținerea diversității. Dincolo de intervențiile legislative punctuale, combaterea discriminării de gen este condiționată de existența unui sistem educativ favorabil egalității de șanse și dezvoltării personale prin îmbunătățirea condițiilor infrastructurii educaționale pentru asigurarea premiselor materiale necesare unui proces educațional la nivel european și creșterea participării populației școlare și a adulților la procesul educațional.

De asemenea, investițiile realizate prin POR 2014 – 2020 în infrastructura sanitară și socială vor contribui la creșterea calității serviciilor, la reducerea inegalităților în ceea ce privește starea de sănătate oferite la nivel național prin eficientizarea serviciilor integrate sanitare și sociale. Totodată Programul Operațional Regional are în vedere prin sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban asigurarea accesului nediscriminatoriu la serviciile de asistență socială, pentru toți cetățenii, acordând o atenție specială grupurilor sociale defavorizate (populația de etnie romă, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice fără sprijin, copii din familii dezorganizate, persoane - victime ale violenței domestice, etc.). Se urmărește astfel incluziunea socială a acestora și sporirea gradului lor de independență. Mai mult, acest domeniu de intervenție prevede crearea facilităților de acces precum și dotări cu echipamente specifice destinate persoanelor cu dizabilități.

De altfel, importanța *accesibilității* la nivel european a fost recunoscută și cu prilejul stabilirii liniilor directoare pentru finanțarea proiectelor europene în exercițiu financiar 2014 - 2020, Comisia Europeană stabilind că accesibilitatea va fi o *condiționalitate generală* care va trebui îndeplinită de toate statele membre prin instituționalizarea unor mecanisme pentru a asigura monitorizarea implementării articolului 9 (Accesibilitate) al Convenției Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități în pregătirea și implementarea programelor operaționale.

În POR 2014-2020 se vor finanța investiții în infrastructura socială, care să contribuie la promovarea incluziunii sociale. O atenție specială se va acorda persoanelor aparținând minorității rome, pentru a le ajuta să se integreze pe piața muncii și a le asigura condiții optime de locuire. Se vor finanța investiții în blocurile de locuințe în care se concentrează populație cu venituri reduse și categorii de familii marginalizate și vulnerabile, care vor contribui la promovarea incluziunii sociale.

De asemenea, proiectele finanțate în cadrul îmbunătățirii infrastructurii rutiere de importanță regională și locală vor contribui la scoaterea din izolare a unor comunități, la creșterea gradului de mobilitate a populației zonei, și implicit la integrarea activă pe piața muncii, îndeosebi a grupurilor sociale dezavantajate și marginalizate.

Principiul egalității de șanse este un criteriu de selecție a proiectelor, iar potențialii beneficiari de asistență financiară prin POR au obligația să demonstreze că proiectele propuse nu contravin acestui principiu.

11.3 Egalitatea de gen

Descrierea contribuției programului operațional la promovarea egalității de gen și, dacă este cazul, aranjamentele prin care se asigură integrarea acestei perspective la nivelul programului operațional și al operațiunilor.

Egalitatea de gen este drept fundamental, o valoare a Uniunii Europene și o condiție necesară în vederea atingerii obiectivelor UE de creștere, ocupare a forței de muncă și coeziune socială. Una dintre principalele provocări este reprezentată de creșterea gradului de ocupare a forței de muncă în rândul femeilor, de îmbunătățirea situației femeilor pe piața muncii și de eliminarea diferențelor dintre genuri. În mod evident, egalitatea de șanse, în general, și cea de șanse și tratament între femei și bărbați în mod particular, reprezintă un proces social complex, determinat în timp și condiționat nu numai de factori obiectivi (economici cei importanți), dar și de factori socio-culturali, subiectivi, dintre care tradițiile, obiceiurile și stereotipurile de gen.

Promovarea perspectivei de gen în politicile din țara noastră se menține ca fiind o constantă la nivel național și, în acest sens, direcția de specialitate din Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a elaborat și va implementa cea de-a treia Strategie națională în domeniul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și Planul general de acțiuni pentru implementarea Strategiei, pentru o perioadă de 4 ani, respectiv 2014-2017.

În ceea ce privește egalitatea de șanse între femei și bărbați, POR va avea în vedere, pe

baza indicatorilor de gen și în conformitate cu Strategia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați :

- Asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților pe piața muncii
- Asigurarea egalității de șanse în educație și formare profesională
- Încurajarea femeilor antreprenori
- Reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie

În domeniul dezvoltării regionale va fi acordată atenție egalității de gen în special prin încurajarea participării femeilor la activități socio-economice și de crearea de noi locuri de muncă prin sprijinirea firmelor și crearea sau reabilitarea infrastructurii și serviciilor care contribuie la reconcilierea între familie și viața profesională și de asemenea prin asigurarea accesului egal la noile tehnologii ajutând grupurile sociale defavorizate să participe la o societate bazată pe cunoaștere.

SECȚIUNEA 12. ELEMENTE SEPARATE

12.1 Proiecte majore care vor fi implementate pe parcursul perioadei de programare

Tabelul 27: Lista proiectelor majore

Proiect	Notificarea/data de depunere planificată (an, trimestru)	Data planificată pentru începerea implementării (an, trimestru)	Data planificată a finalizării (an, trimestru)	Axe prioritare/Priorități de investiții
Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România	2015 -Trimestrul II	2015 – trimestrul IV	2023 – trimestrul IV	Cadastru și înregistrarea proprietăților în zonele rurale din România

12.2 Cadrul de performanță al programului operațional

Tabelul 28: Cadrul de performanță pentru fiecare fond și fiecare categorie de regiune (tabel rezumativ)

Axa prioritară	Fond	Categorie de regiune	Indicator sau etapă cheie de implementare	Unitate de măsură, dacă este cazul	Punctul de referință pentru 2018	Obiectivul final (2023) ¹⁸		
						B	F	T
<12.2.1 type="S" input="G">	<12.2.2 type="S" input="G">	<12.2.3 type="S" input="G">	<12.2.4 type="S" input="G">	<12.2.5 type="S" input="G">	<12.2.6 type="S" input="G">	<12.2.7 type="S" input="G">		

12.3 Parteneri relevanți implicați în pregătirea programului

<ol style="list-style-type: none">1. Ministerul Fondurilor Europene2. Ministerul Afacerilor Interne3. Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice4. Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice5. Ministerul Transporturilor6. Ministerul Economiei7. Ministerul Educației Naționale8. Ministerul Culturii9. Ministerul Sănătății10. Ministerul pentru Societatea Informațională11. Ministerul Justiției

¹⁸ Valoarea-țintă poate fi prezentată sub formă de total (femei + bărbați) sau defalcată pe gen.

12. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
13. Agenția Națională pentru Romi
14. Consiliul Economic și Social
15. Uniunea Națională a Consiliilor Județene
16. Asociația Municipiilor din România
17. Asociația Orașelor din România
18. Asociația Comunelor din România
19. Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România
20. Federația Autorităților Locale din România
21. Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Est
22. Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia
23. Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Est
24. Agenția de Dezvoltare Regională BI
25. Agenția de Dezvoltare Regională Vest
26. Agenția de Dezvoltare Regională SV Oltenia
27. Agenția de Dezvoltare Regională NV
28. Agenția de Dezvoltare Regională Centru
29. Consiliul de Dezvoltare Regională NE
30. Consiliul de Dezvoltare Regională SE
31. Consiliul de Dezvoltare Regională Sud Muntenia
32. Consiliul de Dezvoltare Regională SV Oltenia
33. Consiliul de Dezvoltare Regională Vest
34. Consiliul de Dezvoltare Regională de Dezvoltare Regională NV
35. Consiliul de Dezvoltare Regională Centru
36. Consiliul de Dezvoltare Regională BI
37. Patriarhia Română
38. Asociația Profesională Drumuri și Poduri
39. Fondul Român de Dezvoltare Socială
40. Institutul Național de Statistică
41. Consiliul Concurenței
42. Comisia Națională de Prognoză
43. ROMACT- Programul European pentru Integrarea Romilor
44. Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii
45. ANCS- Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
46. Oficiul Național al Registrului Comerțului
47. Camera de Comerț și Industrie a României
48. Camera de Comerț, Industrie și Agricultură, Timiș
49. Camera de Comerț și Industrie Ilfov
50. Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București
51. Consiliul de Coordonare Națională a Pactelor Regionale pentru Ocuparea și Incluziunea Socială- Asociația „Pactul Regional pentru Ocuparea și Incluziune Socială București-Ilfov”
52. Fundația SOROS România
53. Asociația Națională a Stațiunilor Turistice din România
54. Centrul de Geografie Regională-Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj Napoca

55. Centrul de Studii Europene-Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași
56. ACRAFE-Asociația Consultanților din România pentru Accesarea Fondurilor Europene
57. AMCOR-Asociația Consultanților în Management din România
58. Liga Asociațiilor de Proprietari Habitat
59. BPIE-Institutul European în Performanța Energetică a Clădirilor
60. Asociația Producătorilor de Materiale de Construcții din România
61. Asociația Română a Antreprenorilor de Construcții
62. Consiliul Român pentru Clădiri Verzi
63. Asociația Auditorilor Energetici pentru Clădiri
64. Autoritatea Națională de Reglementare Energie
65. Asociația Română pentru Promovarea Eficienței Energetice
66. Institutul de Politici Publice
67. UNICEF
68. Fundația pentru o Societate Deschisă
69. Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
70. Banca Europeană de Investiții
71. Banca Mondială
72. Administrația Națională a Penitenciarelor
73. Hope and Homes for Children Romania
74. Asociația Română pentru Iluminat
75. Deloitte
76. Ernst&Young
77. GIZ-Societatea Germană pentru Cooperarea Internațională
78. GEA-Strategy&Consulting S.A
79. Primaria Municipiului Bucuresti
80. Asociația Română de Biomasă și Biogaz

ANEXE (încărcate în sistemul electronic de schimb de informații sub formă de fișiere separate):

- Proiect de raport privind evaluarea ex ante cu rezumat (obligatoriu)
[Referință: Articolul 55 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]
- Documentația referitoare la evaluarea aplicabilității și îndeplinirii condiționalităților ex-ante (după caz).
- Aviz al organismelor naționale de promovare a egalității privind secțiunile 11.2 și 11.3 (după caz) (Referință: Articolul 96 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013]
- Rezumat al cetățenilor, cu privire la programul operațional (după caz).